

INCIPIT
P. LOCUS.

LU

RES

FUISSE

QUI EVAN

GELIA SCRIPSE

RUNT. & lucas eu

angelista testatur

dicens. Quomāquidē

multi conati sunt or

dinare narrationē rerū

quę in nobis complete sūt.

sicut tradiderunt nobis qui

ab initio ipsi uiderunt ser

monem & ministrauerunt ei

& pseuerantia usq; ad p̄sens

tempus monumenta decla

rant. quę a diuersis aucto

rib; edita. diuersarū heresi

um fuerit principia. Ut est

illud iuxta egyptios. &

thomā & mathiā & bar

tholomeū. duodecim quoq;

apostolorū. & bassilidis atq;

appellis. ac reliquorū quos

enumerare longissimum ē.

cum hoc tantū in p̄sentiarū

neccesse sit dicere. Extitisse

quosdā qui sine spū & grā

di conati sunt magis ordi

nare narrationē. quā hysto
ric texere ueritatem; quib;
iure potest illud p̄phetiā
coaptari. Ut qui p̄phetas
de corde suo. qui ambulans
post sp̄ritū suum. qui di
cunt. dicit dñs. & dñs non
misit eos. De quib; & salua
tor in euangelio iohannis
loquitur. Omnes qui ante
me uenerunt. fures fuer
& latrones. Qui uenerunt.
non qui missi sunt. Ipse
autē ait. Ueniebant. &
ego non mittebam eos. In
uenientib; p̄sumptio teme
ritatis. in missis obsequiū
seruitutis est. Ecclesia autē
quę supra petrā dñi uoce
fundata est. quā introdu
xit rex in cubiculū suum.
& ad quā p̄ foramen descen
sionis occulte misit manū
suam. similis dammule.
hinnuloq; ceruorū. quat
tuor flumina. paradysi in
star. cructuans. quattuor
angulos & anulos habet.
p̄ quos quasi arca testam̄
ti & custos legis dñi. lignis
mobilib; uehitur. Primus
omniū matheus est publi
canus. cognomento leui.

Quatuor euang^lia concordantia

Cod. lat.

6204

(Frisch Cod. c. p. 29)

_____

[illegible]

[illegible]

INCIPIT
P. LOCUS.

LU

RES

FUISSE

QUI EVAN

GELIA SCRIPSE

RUNT. & lucas eu

angelista testatur

dicens. Quomāquidē

multi conati sunt or

dinare narrationē rerū

quę in nobis complete sūt.

sicut tradiderunt nobis qui

ab initio ipsi uiderunt ser

monem & ministrauerunt ei

& pseuerantia usq; ad p̄sens

tempus monumenta decla

rant. quę a diuersis aucto

rib; edita. diuersarū heresi

um fuerit principia. Ut est

illud iuxta egyptios. &

thomā & mathiā & bar

tholomeū. duodecim quoq;

apostolorū. & bassilidis atq;

appellis. ac reliquorū quos

enumerare longissimum ē.

cum hoc tantū in p̄sentiarū

neccesse sit dicere. Extitisse

quosdā qui sine spū & grā

di conati sunt magis ordi

nare narrationē. quā hysto
ric texere ueritatem; quib;
iure potest illud p̄phetiā
coaptari. Ut qui p̄phetas
de corde suo. qui ambulans
post sp̄ritū suum. qui di
cunt. dicit dñs. & dñs non
misit eos. De quib; & salua
tor in euangelio iohannis
loquitur. Omnes qui ante
me uenerunt. fures fuer
& latrones. Qui uenerunt.
non qui missi sunt. Ipse
autē ait. Ueniebant. &
ego non mittebam eos. In
uenientib; p̄sumptio teme
ritatis. in missis obsequiū
seruitutis est. Ecclesia autē
quę supra petrā dñi uoce
fundata est. quā introdu
xit rex in cubiculū suum.
& ad quā p̄ foramen descen
sionis occulte misit manū
suam. similis dammule.
hinnuloq; ceruorū. quat
tuor flumina. paradysi in
star. cructuans. quattuor
angulos & anulos habet.
p̄ quos quasi arca testamē
ti & custos legis dñi. lignis
mobilib; uehitur. Primus
omniū matheus est publi
canus. cognomento leui.

qui euangelium in iudea
hebreo sermone edidit. ob
corum uel maxime causā.
qui in ihm crediderunt ex
iudeis. & nequaquam legis
umbra succedente. euange
liu ueritatē seruabunt.
Secundus marcus. interp̄s
apostoli petri. & alexan
drine ecclē. primus episco
pus. qui dñm quidem sal
uatorem ipse non uidit. sed
ea quę magistrū audierat
p̄dicantē. iuxta fidem ma
gis gestorum narrauit
quam ordinem. Tertius
lucas. medicus. natione syrus.
antiochenis. cuius laus in
euangelio. qui & ipse disci
pulus apostoli pauli. in a
chaie bithinięq; partib;
uolumen condidit. quedā
altius repetens. & ut ipse
in phemio conficitur. au
dita magis quā uisa descri
bens. Ultimus iohannes
apostolus & euangelista.
quē ihe amauit plurimū.
qui sup pectus dñi recum
bens. purissima doctrinarū
fluenta potauit. & qui so
lus de cruce meruit audi
re. ecce mater tua. Is cum

esset in asia. & iam tunc he
reticorū semina pullulantes
cerentib; helionis. & eutro
rum. qui negant xpm in
carne uenisse. quos & in
epistola sua antichristos uo
cat. & apostolus paulus
frequenter percutit. coactus
est ab omnib; potē tunc
asie episcopis. & multarū
ecclesiarū legationib; dñi
nitatē saluatoris altius scri
bere. & ad ipsum ut ita di
cam dī uerbum non tam
audaci quā felici temerita
te prumpere. ut ecclesiasti
ca narrat historia. cū a fra
trib; cogertur ut scribe
ret. ita facturū respondisse.
si indicto ieiunio in commu
ne omnes dñm deprecarentur.
Quo expleto. reuelatione
saturatus. in illud phemi
um celo ueniens eructauit.
In principio erat uerbum.
& uerbum erat apud dñm.
& dñs erat uerbu. Hoc erat
in principio apud dñm.
Hec igitur quattuor euan
gelia multo ante p̄dicta
ezechielis quoq; uolumen
pbat. in quo prima uisio
ita contextitur. Et in medio

4.
sicut similitudo quattuor
animalium & uultus corum
facies hominis & facies leo-
nis & facies uittuli & faci-
es aquile. Prima hominis
facies mattheum significat.
qui quasi de homine exor-
sus est scribere. Liber ge-
nerationis ihu xpi filii da-
uid filii abraham. Secunda
martum in quo uox leonis in
heremo rugientis auditur.
Uox clamantis in deserto.
parate uiam domini rectas faci-
te semitas eius. Tertia uittu-
li que euangelista lucam
a zacharia sacerdote sump-
sisse initium prefiguratur.
Quarta iohannem euange-
listam qui adsumptis pennis
aquile & ad altiora festi-
nans de uerbo dei disputat.
Cetera que secuntur in eun-
dem sensum perficiuntur.
Crura eorum recta & pen-
nati pedes & quocumque spiritus
ibat ibant & non reuerte-
bantur. Et dorsa eorum ple-
na oculis & scintille ac lam-
padis in medio discurrentes.
& rota in rota & in singu-
lis quattuor facies. Unde
& apocalypsis iohannis.

post expositionem uiginti
quattuor seniorum qui tenen-
tes cytharas & fialas adorant
agnum dei introducit fulgu-
ra & tonitrua & septem spiritus
discurrentes & mare uittu-
li & quattuor animalia plena
oculis dicens Animal pri-
mum simile leoni. Et secundum
simile uittulo. Et tertium si-
mile homini. Et quartum
simile aquile uolanti. Et
post paululum plena inquit
erant oculis & requiem non
habebant die ac nocte di-
centia. Sanctus. Sanctus. Sanctus. dominus deus
omnipotens qui erat & qui
est & qui uenturus est.
Quibus cunctis perspicue osten-
ditur quattuor tantum de-
bere euangelia suscipi &
omnes apocryphorum nennas
mortuis magis hereticis quam
ecclesiasticis unius canendas.

EXEMPLAR EPISTOLAR
BEATI HIERONIMI PRI
AD DAMASVM PAPAM.
DE III. EVANGELISTIS.
O E A T O P A
P A I I D A M A S O .

HIERO
NICUS.
O C I V M

O P U S

ME COGIS EX

ueteri. ut post exemplaria
scripturarū toto orbe dis
persa. quasi quidam arbit
sedcam. & quia inter se ua
riant. quę sint illa quę cū
gręca consentiant ueritate
decernam. Pius labor. sed
periculosa presumptio. iu
dicare de ceteris ipsum ab
omnib; iudicandum. senis
mutare linguā. & canescen
tē iam mundum ad intra
retrahere paruulorum.
Quis enim doctus pariter
uel indoctus cum in manus
uolumen assumpserit. &
a salua quam semel inbi
bit uiderit discrepare qd
lectat. non statim erum

pat inuocem. me falsarium.
me clamans esse sacrilegū
qui audeam aliquid in u
terib; libris addere. mutare
corrigere. Aduersus quā
mundiam duplex causa
me consolatur. quod & tu
qui summus sacerdos esse
ri iubet. & uerum non esse
quod uariet. & iam male
dicorū testimonio conphi
tur. Si enim latinis exem
plarib; fides est adhibenda.
respondeant quib; ter
exemplaria pene quot
dices. Sin autem ueritas
est querenda de plurib;
cur non ad gręcā originē
reuerentes. ea quę uel a
urtiosis interpretib; male ed
ta. uel a p̄sumptorib; impe
ritis emendata puerius
a libraris dormitantibus
aut edita sunt aut ma
ta corrigimus. Nequero
ego de ueteri disputo. Ita
mento. quod a lxx. scri
tib; in gręcā linguā uer
sum. tertio gradu ad nos
usq; puenit. non quero
quid aquila. quid simo
chus sapiant. quare de
dotion inter nouos

ueteres mediis incedat.
Sit illa uera interpretatio
quā apostoli prauicunt.
De nouo nunc loquor te-
stamento. quod grēcū esse
non dubium est. excepto
apostolo matheo. qui primū
iudea euangelium xpi
hebraicis litteris edidit.
hoc certe cum in nrō sermo-
ne discordat. & diuersos
ruulorū tramites ducit.
uno de fonte querendus
est. Pretermitto eos codices
quos a luciano & esycio
nuncupatos paucorū ho-
minū asserit pueria con-
tentio. quibz utiqz nec in
ueteri instrumento post
septuaginta interpretes
emendare quid liceat.
nec innouo. p̄fuit emen-
dasse. cum multarū gen-
tium linguis. scriptura an-
te translata doceat. falsa
esse que addita sunt.
Igitur hec p̄sens p̄fatiun-
cula pollicetur. quattuor
tantū euangelia. quorū
ordo iste est. Matheus. mar-
cus. lucas. iohannes. codi-
corū grēcorū emendata
collatione. sed ueterum.

que ne multum a lectionis
latine consuetudine discre-
parent. ita calamo impera-
uimus. ut his tantum que
sensum uidebantur mutare
correctis. reliqua manere
pateremur ut fuerant.
Canones quoqz quos euse-
bius cesariensis ep̄s alexan-
drinū secutus ammonium
in decem numeros ordina-
uit. sicut in grēco habentur
expressimus. Quod si
quis de curiosis uoluerit
nosse. que in euangelis
uel eadem uel uicina uel
sola sint. eorum distincti-
one cognoscat. Magnus
siquidem hic in nr̄is codi-
cibz error inoleuit. dum
quod in eadem re alius
euangelista plus dixit.
in alio quia minus putave-
runt addiderunt. uel dū
eundem sensum alius ali-
ter expressit. Ille qui unū
equattuor primum lege-
rat. ad eius exemplū cete-
ros quoqz estimauerit
emendandos. Unde acci-
dit. ut apud nos iuxta
sint omnia. & in marco
plura luce atqz mathei.

Rursum in matheo iohannis
& marci & in ceteris reliquo-
rum. que in aliis propria sunt
inueniantur. Cum itaq.
canones legeris qui subiecti
sunt. confusionis errore sub-
lato. & similia omnium scies.
& singulis sua quicq. resti-
tues. In canone primo con-
cordant quattuor. mathe-
us. marcus. lucas. iohannes.
In secundo tres. matheus.
marcus. lucas. In tertio tres.
matheus. lucas. iohannes.
In quarto tres. matheus.
marcus. iohannes. In quin-
to duo. matheus. lucas.
In sexto duo. matheus. mar-
cus. In septimo duo. mathe-
us. iohannes. In octauo duo.
lucas. marcus. In nono duo.
lucas. iohannes. In decimo
propria unusquisq. que non
habentur in aliis edider.
Singulis uero euangelis
ab uno incipiens usq. ad
finem librorum dispar nume-
rus adertat. Hic nigro
colore pscriptus. sub se ha-
bet alium ex minio nume-
rum discolorem. qui ad
decem usq. pcedens. indicat
prior numerus. in quo sit

canone requirendus. Cū
igitur apto codice uerbi
gratia illud siue illud ca-
pitulum scire uolueris cuius
canonis sit. statim ex sub-
iecto numero doceberis.
& recurrent ad principia
in quib. canonum est distinc-
ta congeries. eodemq. sta-
tim canone ex titulo fron-
tis inuenito. illū quē que-
rebas numerū eiusdē euan-
geliste. qui & ipse ex in-
scriptione signatur. inue-
nies. atq. euicino ceterorū
tramitib. inspectis. quos
numeros eregione habeas
ad notabis. Et cū scieris.
recurris ad uolumina sin-
gularū. & sine mora rep-
tis numeris quos ante sig-
naueras. repperies & loca
in quib. uel eadem uel ui-
cina dixerunt.

OPTO UT IN XPO UALE-
AS. ET MEMINERIS MEI
BEATISSIME PAPA.

EUSEBIUS

CARPIANO

FRATRI IN

DNO SAT.

MMONIVS

QUIDEM ALEX

andrinus mag

no studio atq. industria
unū nobis p quattuor eu
angelis dereliquit. Namq.
trium euangeliorū sensus
exceptos omnes similes con
tentusq. mathei euangelio
quasi ad unum congestos
adnexuit. ita ut eorundē
quantū ad tenorem ptingat
lectionis sequens iam stilus
interruptus esse uideatur.
Utrum ut saluo corpore
siue textu ceterorum hoc
est euangelium. ppria &
familiaria loca. in quib.
eadem similiterq. dixeris.
scire possis ac uere diserte
re. accepta occasione exp
dicti uiri studio. alia ratio
ne decem numero tibi titu
los designaui. Quorū pri

mus quattuor in se continet
numeros. in quibus similia
ab uniuersis dicta sunt.
matheo marco. luca. iohan
ne. Secundus. in quib. tres.
matheus. marcus. lucas.
Tercius. in quib. tres. mathe
us. lucas. iohannes. Quartus.
in quib. tres. matheus. mar
cus. iohannes. Quintus. in
quib. duo. matheus. lucas.
Sextus. in quib. duo. mat
heus. marcus. Septimus.
in quib. duo. matheus.
iohannes. Octauus. in quib.
duo. marcus. lucas. Nonus.
in quib. duo. lucas. iohan
nes. Decimus. in quib. sin
guli de quibusdam pprie
scripserunt. Et quidem
subiectorum titulorum
idem argumentum. clara
uero eorum narratio hec
est. Et tamen p singula
loca euangeliorum quidā
numerus uidetur apposi
tus. paulatim incipiens
a primo. deinde secundo.
postremo tres. & p ordine
librorū finem usq. pgre
diens. Itaq. p singulos
numeros supputatio p
mini distinctionem in

uentur in fecta. significas
cui decem titulis appositus
numerus dinoscitur: uel
ti si quidem primum. cer
tum est in primo siue in
secundo. & eodem modo
usque ad decem. Si igitur
euoluto uno qualicumque
de quattuor euangelis
cuiuslibet capitulo uelis in
sistere. & rescire qui simi
lia dixerint. & loca pro
pria agnosceret singulo
rum. in quibus eadem sunt
plocuti eiusdem sensus
quem tenes. relegens pro
positum numerum. que
situmque eum in titulo.
quem demonstrat tituli
subnotatio. continuo sci
re poteris ex superscriptio
nibus quas in fronte nota
tas inuenies. qui aut quot
de his que inquiris similia
dixerint. Veniens & iam
ad reliqua euangelia pro
eundem numerum quem
comines uidebis appositos
pro singulos numeros. atque
eos in suis propriisq. locis
similia dixisse repperies.

O AMASO PA

**PETERO
NIMUS.**

SCIENDUM

ETIAM NE QUAE

ignarum ex simi
litudine numero

rum error inuoluatur. quod
sicut in subnotatione cano
num distinctorum. in cano
ne quolibet. tres euangeli
ste. bis uel ter. uel quater
aut & iam amplius eun
dem numerum pro ordine
habuerunt adnotatum.
& quartus contrario dis
crepans. quod id quod
tres illi in eo loco semel
dixerint. quartus totius
in corpore uoluminis sui
ponat. quotiens diuersi
numeri in eius canone po
siti sunt. contra predicto
rum numerorum continu
atas similitudines. Item
si in uno quolibet eorum.
aut & iam duobus. ibidem
in canone numerus bis.
ter. aut eo amplius rep
periat in ordine colle

catus & disparis inuenia-
tur in ceteris dubium nō
erit quod id quod illius
illorum ut canones nume-
ris bis ter repetitū ab his
in uolumine dictum sit.
alteri uero eorū totiens
in uno atq; eodem sensu
loquantur quotiens p̄ta-
lerunt in numerorum ad-
notatione distantiam.
Hoc & in omnium nouem
canonum collatione serua-
bitur: ceterum in decimo
quoniam p̄pria singulorū
tantummodo continentur
non potest contra id cōpa-
ratio eē quod solum est.
OPTO UT IN XPO VALEAS.
ET MEMINERIS MEI BEA-
TISSIME PAPA.

INCIPIT PROLOCUS
SUE MA-
THEVM.

MATHEUS

EX IUDEA

SICUT IN ORDI-

ne primus ponitur: ita eu-
angelium in iudea primū
scripsit: cuius uocatio ad
dñm ex publicanis actibus

fuit. duorum in generatio-
ne xpi principia p̄sumens.
unius cuius prima circum-
cisio in carne. alterius cui-
us secundum cor electio
fuit. & ex utrisq; in patri-
bus xpc. Sicq; quaterdena-
rio numero triformiter
posito. principium a cre-
dendi fide in electionis
tempus porrigens. & ex
electione usq; in transmi-
grationis diem dirigens.
atq; transmigrationis die
usq; in xpm definens. de-
cursam aduentus dñi osten-
dit generationē. ut & nu-
mero satisfaciens & tempo-
ri. & se quod esset ostende-
ret. & di in se opus mon-
strans. & iam in his quorū
genus posuit. xpi operan-
tis a principio testimoniū
non negaret. Quorum
omnium rerum tempus.
ordo. numerus. dispositio.
uel ratio. quod fidei neces-
sarium est. dñs xpc est. qui
factus est ex muliere. factus
sub lege. natus ex uirgine.
passus in carne. omnia in
cruce fixit. ut triumphus
eam in semetipso resurgens

incorpore. & patris nomen
in patribus filio. & filii no-
men patri restituens in filius.
sine principio. sine fine o-
stendens unum se cum pa-
tre esse. quia unus est. In
quo euangelio utile est de-
siderantibus dominum sic prima
uel media uel perfecta cog-
noscere. ut & uocationem
apostoli & opus euangelii.
& dilectionem dei in carne
nascentis. per uniuersa legen-
tes intellegant. atque id in
eo in quo apprehensi sunt.
& adprehendere expectant.
recognoscant. Nobis enim
hoc instudio argumenti
fuit. & fidem factę rei tra-
dere. & operantis dei intel-
legendam diligenter esse
dispositionem querentibus
non tacere.

EXPLICIT PROLOGVS

INCIPIUNT CAPITULA

NATIUITAS CHRISTI. MAGI CU-
m numeris ueniunt. & ioseph
ab anglo peruersum admonitus
cum puero & matre eius in egyptum
fugit. infantes interficiuntur.

REGRESSIO IESU EX EGYPTO IN NA-
ZARETH. De baptismo iohannis in ior-
dane. De christi baptismo.

IESU post ieiunium XL dierum &
XL noctium temptatur a diabolo
per petrum & andream. iacobum & io-
hannem piscatores conuocat. &
circuegit galileam. uarios lan-
guores hominum curat.

BEATITUDO & cetera mandata
id est de homicidio. de obla-
tione. de adulterio. de oculo
uel manu eruenta. uxorem
nisi ob adulterium dimittendam.
de iuramentis. de oculo & den-
te. inimicos diligendos. de
elemosinis.

ORATIO Ieiunium. De thesauro in
celum. Lucerna corporis esse oculo.
luem. & non posse duobus dominis
seruire. Nec cogitandum de cetera
& uesimento. Volatilibus & lilis.
agri. & sollicitudine diabolus.

NON esse iudicandum. De festuca
& trabe in oculo. De margari-
tis ante porcos. Petendum. que-
rendum & pulsandum. De pseudo-
prophetis. Quia non omnes qui dicunt

mibi dñe dñe intrabit in reg-
num celorum. De domo edifi-
cata sup petram uel arenā.

.VII. **O** scendens de monte leprosum
mundat. puerum centurionis
paralyticum curat. Socrum petri
a febris liberat. De plurimis eu-
ris. & scribe uolenti se sequi
dicit non habere filium hominis
ubi caput reclinat. atq. ut ali-
us relicto patris corpore sequa-
tur pcepit.

.VIII. **I** n nauē cū dormientem excitant
discipuli ut tempestatē seda-
ret. & in terra gerasenorum
demonia eicit.

.VIII. **U** bi paralyticus lectum feret.
Matheū conuocat. ac phariseis
murmurantib. de conuiuio
publicanorum dicit. non esse
opus sanis medicū; discipulis
iohannis interrogantib. quart
non ieiunarent discipuli eius. pa-
rabolam panni. & scissurę utri-
um & uini ponit. filiā princi-
pis mortuam dum uadit sus-
citare. mulierē a pfluuio li-
berat. cecis oculi aperiuntur.
surdū & mutū demonum
eicitur. & in principe doemo-
norum id facere dicit.

.X. **Q** uodcum aplos pmitte cum
omni doctrina. ac dicit. quod

non uenit pacem mittere in
terrā sed gladiū.

I ohanne de carcere ad ihm.
& ihe de iohanne ad turbas
loquitur. atq. increpat cui
uitates que poenitentiam non
egerunt. Confessio ihu ad pa-
trē. & iugū dñi leue ēē.

D iscipuli spicas uellunt. manū
aridam sanat. hominē a doe-
monio cecū & mutum curat.
& in principe demoniorum
id facere opinantes destruit.
phariseis petentib. ionę & ni-
neutarum signum traditur.
matrem & fratres spernit.

S edens in nauicula ihe turbis
parabolas exponit. idest se-
minantis semen centesimum.
sexagesimū & tricesimum.
De Zizania intrinco. De gra-
no synapis. De fermento abscon-
dito in farina. & exsoluit pa-
rabolas Zizaniarū discipulis.
parabola de thesauro magro.
De bona margarita. De rete
misso in mari. pphetā in patria
sua sine honore esse.

D e iohannis capite in disco.
De quinq. panib. & duobus
piscib. in quinq. milia uiroz.
ihc supra mare ambulat. &
petrū mergentem alleuat.

.XI.

.XII.

.XIII.

.XIIII.

& in terra gennasur multos lan-
guores curat.

XV. **D**e manib. lauandis. & de his que
de ore exeunt. quia conquinat
non que intrant in hominē. fili-
am mulieris syrophenisse a doe-
monio curat. & secus mare ga-
lilee dodos. cecos & multos sanat.

XVI. **D**e septē panib. & paucis piscib.
quattuor milia hominū. De
signo ione pphete. De fermento
phariseorū. De episcopatu
petri. quem increpat. ac dicit
crucē suam tollere debere
unumquemq. qui uelit dñm
sequi. & dicit non uisuros quos-
dam mortē. donec uideant
filiū hominis in regno suo
uenire.

XVII. **I**n monte cum moysē & helia
apparet. & uox de celo ad
eum. unde descendētib. heliā
iam uenisse. & non eē
susceptum manifestat. puerū
lunaticum saluat. Et de fide
ut granū sinapis docet. De
stare in ore piscis.

XVIII. **D**e humilitate sicut puerū. &
de manu & pede. & oculo
eruendo. & nec minimū scan-
dalizandū quorum angelos
faciem patris in celis semp ui-
dere testatur. Correptio fra-

trū quod indulgeri debeat al-
terutrum usq. septuagies septies.
Qui conseruum suū ppter dona-
rios centū suffocat. Iteorem
non debere dimitti. & de eu-
nuchis. Infantes non esse arce-
dos a benedictione. Diuitē dif-
ficile introire in regnū edox
& centuplū recepturum qui
omnib. suis renuntiauerit.

De primis nouissimos fieri. Para-
bolā operariorū in uineam ē-
ductorū. De filiis Zebedei. &
de primis accubitis cenę. de
duob. cecis secus uia sedentib.

De asina & pullo eius. & ubi mū-
larios ciet de templo cla-
mantib. pueris o sanna. De
ficu que arida facta est. Int-
rogatur in qua potestate hec
faceret. ipse interrogat de io-
hannis baptismo. & subiu-
gens parabolā hominis qui
filios suos in uineam mittit.
& quod publicani & mereti-
ces in regno di multos sacer-
dotum & scriburū sint pcessu-
ri dicit.

Parabola de uinitorib. qui int-
ficiunt ad se missos. Parabola
ubi inuitati contemnunt ue-
nire ad nuptias.

De inscriptione & imagine cesi.

ris. De muliere que septem fr̃s
habuit. Temptatus a phariseis
interrogat eos de xp̃o cuius
filius esset. & ad discipulos ut
que pharisei dicunt fiant sed
que faciunt non fiant.

cxviii **I**nterpat scribas & phariseos. &
de p̃scl̃to. De iuramento. De
cunelo. & culice. & calice. &
catino Lauando. & monimen
tis dealbatis. & monumentis
pphetarum & aliis multis.

cxv **I**erusalem ierusalem. De struc
tura templi. & signis nouissi
morum dierum. & dieb. breuia
tis. De p̃seudo xp̃istis. De pseu
do pphetis. De aduentu salua
toris & occasu elementorum.
De decē uirginib. De talentis.
De ouib. adextris & hedis a si
nistris. & de operib. eorum.

cxvi **D**e consilio iudeorum. De comp̃hen
dendo ihu. De muliere que un
gento p̃fudit ihm. iudas p̃mi
um petit ut tradat ihm. cenans.
de iuda traditore suo ad disci
pulos loquitur. oblatio eius.

cxvii **P**etrus dicit quod tertio pullo
abnegaturus cum esset. Orati
ones ihu ad patrem. iudas ihm
osculo tradidit. & petrus au
riculā abscidit. Ihe falsis testi
bus condemnatur. & illudit.

Petrus tertio abnegat & laci
matur. Ihe pilato traditur. &
iudas laqueo se suspendit. De
agro figuli. Iudicium pilati.
& de barraba latrone.

Passio ihu & sepultura. & resur
rectio eius. Itemq. mandata
& doctrina eius de baptismo.

cxviii

...the ...
...the ...
...the ...
...the ...
...the ...

...the ...
...the ...
...the ...
...the ...
...the ...

...the ...
...the ...
...the ...
...the ...
...the ...

...the ...
...the ...
...the ...
...the ...
...the ...

...the ...
...the ...
...the ...
...the ...
...the ...

...the ...
...the ...
...the ...
...the ...
...the ...

...the ...
...the ...
...the ...
...the ...
...the ...

...the ...
...the ...
...the ...
...the ...
...the ...

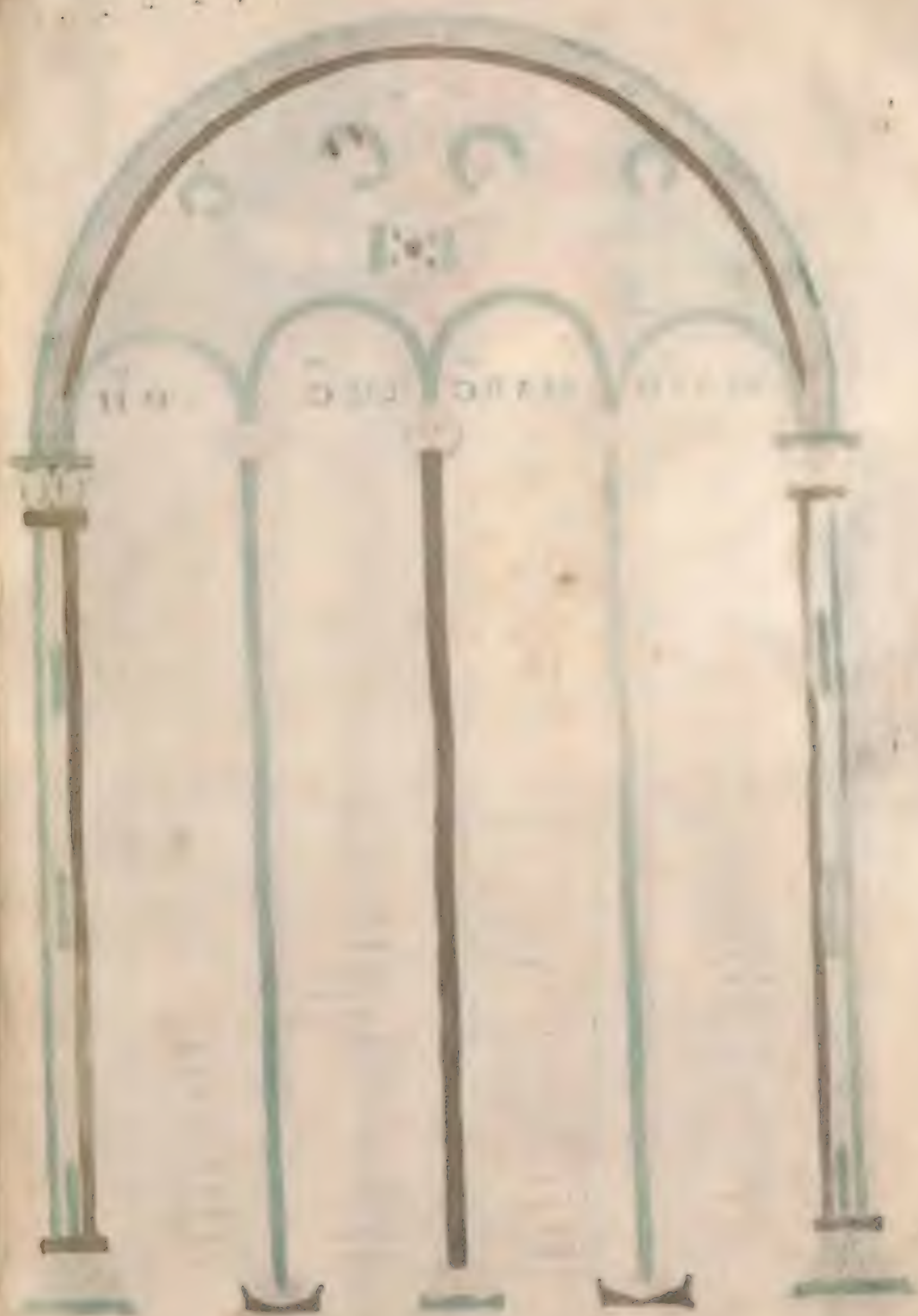

			
MATH	MARC	LU-C	IOH
VIII	II	VII	X
XI	III	X	VI
XI	III	X	XII
XI	III	X	XIII
XI	III	X	XXVIII
XIII	IV	XIII	XX
XXIII	XXVII	XXVII	XLVI
XXIII	XXVII	XXXIII	XLVI
XXIII	XXVII	XLV	XLVI
LXX	XX	XXXVII	XXXVIII
XC VIII	XXVI	CXXVI	CXX
XC VIII	XXVI	CXXVI	CXX
XC VIII	XXVI	CXXVI	XL
XC VIII	XXVI	CXXVI	CXLIII
XC VIII	XXVI	CXXVI	CXXXVIII
XC VIII	XXVI	CXXVI	CXXXI
CXXXIII	XXXVII	LXXVII	CVIII
CXLI	L	XVIII	LVIII
CXLII	LI	XXI	XXXV
CXLVII	LXIII	XXIII	XLVIII
CLXXVI	LXXXII	XXIII	LXXIII
CLXXVI	LXXXII	XXIII	XVII
CCVIII	CXXVIII	CCXXXIII	C
CCXI	CXXI	CCXXXVIII	XXI
CCXX	CXXII	CCXXXVIII	LXXXV
CCXX	CXXVIII	CCXLII	LXXXVIII
CCXX	CXXVIII	CCLXI	LXXVII
CCXLIII	CXXXVIII	CC L	CXLVI
CCXLIII	CXXXVIII	CC L	CXLI
CLXXIII	CLVI	CC LX	XX
CLXXIII	CLVI	CC LX	XLVIII
CLXXVI	CLVIII	CLXXIII	XXVI
LXXX	CLII	CC LVIII	XXVIII
LXXXIII	CLV	CC LXVI	LX

MATV

LUC

IOH

i
i
i
vii
vii
lviii
lxiii
xc
xc
xcvii
cxi
cxi
cxi
cxii
cxii
cxii
cxii
cxii
cxii
cxii
cxii
cxii
cxli

xiiii
xiiii
xiiii
vi
vi
lxiii
lxv
lviii
lviii
ccxi
cxviii
cxviii
cxviii
cxviii
cxviii
cxviii
cxviii
cxviii
cxviii
cxviii
cxviii
xcii

i
iii
v
ii
xxv
cxi
xxxvii
cxviii
cxxxviii
c
cxlviii
xxx
cxiii
lxxxvii
xl iii
lxi
viii
lxxvi
xc
cliii
cxlii
xl vii

MATH

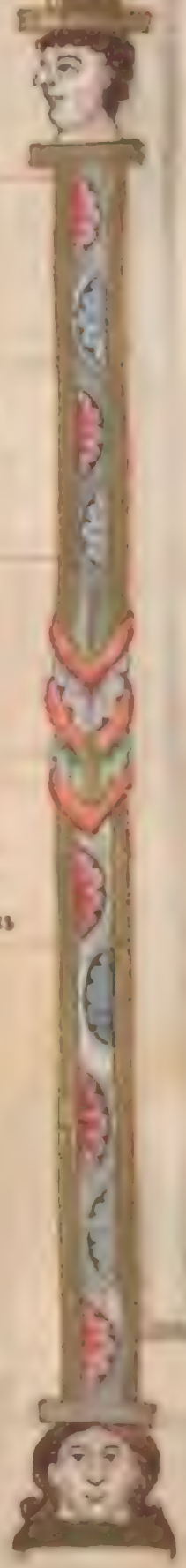
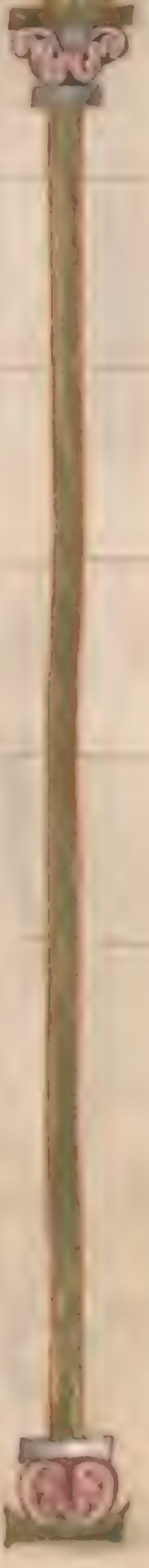
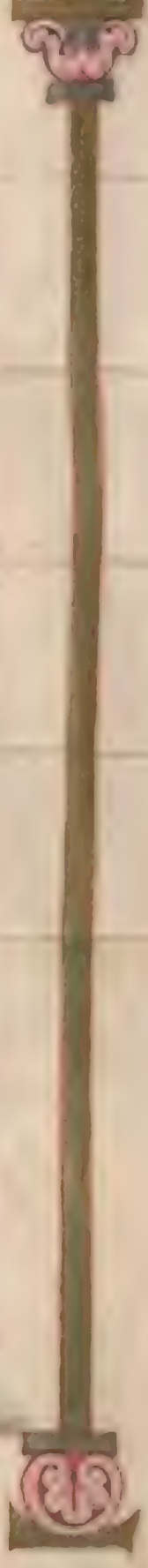
MARC

IOH

xxvii
c xvii
c xvii
el
elxi
elxi
cc iii
cc iii
cc xvi
cc xvi
cc xvi
cc xvi
cc lxxvii
cc lxxviii
cc lxxviii
cc lxxxvii
cc xc iii
cc xc vii
cc xc viii
ccc vii
ccc xxi
ccc xxi
ccc xxiii
ccc xxviii
ccc xxviii
ccc xxxiii

xxvi
xxvi
xxvi
lxvii
lxxvii
lxxvii
c xv
c xv
c xxv
c xxv
c xxv
c xxv
cl viii
clxi
clxi
clxxviii
clxxviii
clxxviii
clxxx
clxxxviii
cc i
cc i
cc iii
cc vii
cc vii
cc xi

xxvi
xxiii
xc v
li
xxiii
liii
xci
c xxxv
cl
c xxxviii
c xxxviii
c xxxviii
xc viii
lxxii
c xxi
clii
c vii
lxx
c iii
clxiii
clxxx
c xc ii
clxxxiii
clxxxv
clxxxvii
cc iii

MAT	IOB	LVC	LVC	IOB
~	LXXXIII	XXIII	XXI	CCXVIII
XXIII	XXIII	XXN	XXIII	CCXXII
XXIII	XXN	XXN	XXI	CCXXII
XXIII	XXN	XXN	XXN	CCXXII
CCN	LXXXII	XXN	XXN	CCXXVII
CLXXX	CCAN	LXXVIII	XLVIII	CCXXVIII
CCN	CI	LXXXIII	LI	CCXXXI
		XXI	LXI	CN
		C	LXXN	CN
		CLII	XXN	CN
		CCN	CCXXVI	CLXXXVI
		CCXXVII	CCN	CLXXXVI
		CCXXXN	CCXXN	CLXXXVI
				CLXXXII
				CLXXXII
				CLXXXII
				CCN
				CCXXII
				CCXXI
				CCXXII
				CCXXN

B. L.
 L. 1.
 B. 1.

BERG
 NERATIONI IHSU XPI
 FILII DAVID FILII ABBATIS.

ABRAHAM
genuit isaac. Isaac
autem genuit iacob.
Iacob autem genuit
iudā & fratres eius
ludas autē genuit
pharis & zara de tha
mar. Phares autem
genuit esrom. Esrom
autē genuit aram.
Aram autem genuit
aminadab. Aminadab
autē genuit naason.
Naason autē genuit
salmon. Salmon autē
genuit booz de rachab.
Booz autem genuit
obed ex ruth. Obed
autem genuit iesse.
Iesse autem genuit
dauid regem. Dauid
autē rex genuit sa
lomone. ex qua que
fuit urie. Salomon
autem genuit roboā.
Roboam autē genuit
abia. Abia autem
genuit asa. Asa autē
genuit iosaphat.

Iosaphat autē genuit
ioram. Ioram autem
genuit ozias. Ozias
autem genuit ioathā.
Ioathas autē genuit
achaz. Achaz autē
genuit ezechias. Ezechi
as autē genuit manas
sen. Manasses autem
genuit ammon. Am
mon autē genuit
iosiam. Iosias autem
genuit icthoniam &
fratres eius in transmi
gratione babilonis.
Et post transmigra
tionē babilonis. ictho
mas genuit salathiel.
Salathiel autē genu
it zorobabel. Zoro
babel autem genuit
abiud. Abiud autē
genuit eliachim. Eli
achim autē genuit
aīor. Aīor autem
genuit sadoch. Sadoch
autem genuit achim.
Achim autē genuit
eliud. Eliud autem

genuit eleazar: Eleazar autē genuit mathan. Mathan autem genuit iacob. Iacob autem genuit ioseph uirū marie. De qua natus est ihc qui uocatur xps.

Omnēs ergo generationes ab abraham usque ad dauid. generationes quattuordecim. Et a dauid usque ad transmigracionē babilonis. generationes xiiii. Et a transmigracione babilonis usque ad xpm. generationes xiiii.

AVTē GENE
ratio sic erat.

CUM ēēt de sponsata mater eius maria ioseph. ante quā conuenirent. inuenta est in utero habens de spū scō.

Ioseph autē uir eius cum esset iustus. & nollet eam traduce

re. uoluit occulte dimittere eam. Hec autem eo cogitante. ecce angelus dñi in somnis apparuit ei dicens. Ioseph fili dauid. noli timere accipere mariam coniugem tuam. Quod enim in ea natum est. de spū scō ē. Pariet autē filium. & uocabis nomen eius ihm. Ipse enim saluū faciet populū suum a peccatis eorum. Hoc autem totū factū est. ut adimpleretur quod dictū est a dño p. pphetam dicentem. Ecce uirgo in utero habebit. & pariet filium. & uocabunt nomen eius emmanuel. quod est interpretatū nobiscum dñs. Exurgens autem ioseph a somno. fecit sicut ei pcepit angelus dñi. Et accepit coniugem

suam. & non cognosce-
bat eam donec peperit
filium suum primoge-
nitum. & uocauit
nomen eius ihm.

CUM ergo natus esset
ihc in bethleem iude
indieb. herodis regis.
ecce magi ab oriente
uenerunt hierosoli-
ma dicentes. Ubi est
qui natus est rex iu-
deorum. Vidimus eni
stellam eius in orien-
te. & uenimus adora-
re eum. Audiens au-
tem herodes rex tur-
batus est. & omnis
hierosolima cum illo.
Et congregans omnes
principes sacerdotum.
& scribas populi. scisci-
tabatur ab eis ubi xps
nasceretur.

Et illi dixerunt ei. In
bethleem iude. Sic eni
scriptum est p prophe-
tam. Et tu bethleem
terra iuda. nequaqua

minima es in principib.
iuda. Exte enim exi-
et dux. qui regat po-
pulum meum israhel.

Tunc herodes clam uo-
catis magis. diligent-
didicit ab eis tempus
stellae que apparuit
eis. Et mittens illos in
bethleem dixit. Ite &
interrogate diligent-
de puero. Et cum in-
ueneritis renuntiate
mihi. ut & ego ueni-
ens adorem eum. Qui
cum audissent regem.
abierunt. Et ecce
stella quam uidebant
in oriente antecede-
bat eos usque dum ueni-
ens staret supra ubi
erat puer. Uidentes
autem stellam. gauisi
sunt gaudio magno
ualde. Et intrantes
domum inuenerunt
puerum cum maria
matre eius. & piden-
tes adorauerunt eum.

Et aptis thesauris suis obtulerunt ei munera. Aurum. tus. & myrra. Et responso accepto in somnis ne redirent ad herodem. per aliam viam reuersi sunt in regionem suam.

Qui cum recessissent. Ecce Angelus domini apparuit in somnis ioseph dicens. Surge & accipe puerum & matrem eius & fuge in egyptum. & esto ibi usque dum dicam tibi. & futurum est enim. ut herodes querat puerum ad perducendum eum. Qui cum surgens. accepit puerum & matrem eius nocte. & secessit in egyptum. & erat ibi usque. ad obitum herodis. ut adimpleretur quod dictum est a domino. per prophetam dicentem. Ex egypto uocaui filium meum. Tunc herodes

uidens quomodo illusus esset a magis. iratus est ualde. Et mittens occidit omnes pueros qui erant in bethleem & in omnibus finibus eius ab imatu & infra secundum tempus quod exquisierat a magis. Tunc adimpletum est. quod dictum est per hieremiam prophetam dicentem. Vox in ramam audita est. ploratus & ululatus multus. rachel plorans filios suos. & noluit consolari.

quia non sunt. **DEFUNCTO**

autem herode. ecce angelus domini apparuit in somnis ioseph in egypto dicens. Surge & accipe puerum & matrem eius. & uade in terram israhel. Defuncti sunt enim qui querebant animam pueri. Qui surgens. accepit puerum &

matrem eius. & uenit
in terram israhel. Au-
diens autem qd arche-
laus regnaret in iudca
p herode patre suo.
timuit illo ire. Et
ammonitus in somnis.
secessit in partes gali-
lee. Et ueniens habi-
tauit in ciuitate que
uocatur nazareth.
ut adimpleretur qd
dictum est p prophe-
tas. quo nazareus uo-
cabitur.

In diebus autem illis.
uenit iohannes bap-
tista pdicans in deser-
to iudee & dicens.
Poenitentia agite. ad-
ppinquabit enim
regnum celorum.

Hic est enim qui dicitur
est p esaiam. pphetam
dicentem. Vox claman-
tis in deserto. parate
uiam dni. rectas faci-
te semitas eius.

Ipsa autem iohannes ha-

bebat uestimentum de
pilis camelorum. & zo-
nam pelliciam circa
lumbos suos. Cuius au-
tem eius erat locuste.
& mel siluestre. Tunc
exibat ad eum hieroso-
lima & omnis iudca
& omnis regio circa
iordanem. & baptiza-
bant ab eo in iordane
confitentes peccata sua.

Videns autem multos
phariseorum & sad-
duceorum uenientes ad
baptismum suum. dixit
eis. Progenies impera-
rum. quis demonstra-
bit uobis fugere a
futura ira. Facite ergo
fructum dignum poe-
nitentie. & ne uelitis
dicere intra uos. pa-
trem habemus abraham.
Dico enim uobis. quo
potens est deus de lapi-
dibus istis suscitare
filios abrahe. Iam enim
securus ad radicem ar-

borū posita est. Omnis
ergo arbor quę non
facit fructum bonū.
excidetur. & in ignē
mittetur.

EGO quidem uos bap-
tizo in aqua. in poeni-
tentiā. Qui autē post
me uenturus est. for-
tior me est. cuius non
sum dignus calciām
ta portare. Ipse uos
baptizabit in spū scō
& igni.

QUIS uentilabrū in
manu sua. & p mūn-
dabit arcam suā. &
congruabit triticū
suum in horreū. pale-
as autē comburte ig-
ni inextinguibili.

UNC uenit ihc a gali-
lea in iordanem ad
iohannem. ut bap-
tizaretur ab eo. Iohan-
nes autē phibebat
eum dicens. Ego atē
debeo baptizari. &
tu uenis ad me. Re-

spondens autem ih̄s.
dixit ei. Sine modo.
sic enim deet nos im-
plere omnē iusticiā.

Tunc dimisit eum.

BAPTIZATUS autē ih̄s.
confestim ascendit de
aqua. Et ecce apti sē
ei celi. & uidit spm
di descendentem sicut
columbā. & uenientē
sup se. Et ecce uox
de celis. dicens. Hic ē

filius meus dilectus. in q̄
mihi cōplacui.

UNC IHC

ductus est in deser-
tum aspū. ut temp-

taretur a diabolo.

ET cū ieiunasset quadra-
ginta dieb. & quadra-
ginta noctib. postea
esuruit. Et accedens
temptator. dixit ei.
Si filius di es. dic ut
lapides isti panes fiant.
Qui respondens dixit.
Scriptū est. Non in
pane solo uiuit homo.

sed in omni uerbo qd
pcedit de ore dī. Tunc
assumpsit eum diabo
lus in scām ciuitatem.
& statuit eum supra
pinnaculū templi. &
dixit ei. Si filius dī es.
mitte te deorsum.
Scriptum est enim.
quia angelis suis man
dauit de te. & in ma
nib; tollent te. ne
forte offendas ad la
pidem pedem tuum.
At illi ihs. Rursum.
Scriptum est. non tēp
tabis dñm dñm tuū.
Iterū assumpsit eum
diabolus in montem
excelsū ualde. &
ostendit ei omnia reg
na mundi. & gloriā
corū. & dixit illi. Hec
omnia tibi dabo. si ca
dens adoraueris me.
Tunc dicit ei ihs. Va
de satanas. Scriptū
est enim. Dñm dñm tu
um adorabis. & illi

soli seruiēs.

Tunc reliquit eum
diabolus. & ecce an
geli accesserunt. &
ministrabant ei.

Cum autem audisset
ihs. quod iohannes
traditus esset. secessit
in galileam.

Et relicta ciuitate na
Zareth. uenit & ha
bitauit in capharna
um maritima. in finib;
Zabulon & nephtalim.
ut adimpleretur qd
dictum est p̄ esaiam
pphetam. Terra Za
bulon. & terra nep
thalim. uia maris
trans iordanē galilee.
Gentium populus qui
sedebat in tenebris.
uidit lucē magnam.
& sedentib; in regione
et umbra mortis. lux
orta est eis.

Exinde coepit ihs p̄
dicare & dicere. Poe
nitentiā agite. ad p̄

pinquabit enim regnum celorum. Ambulans autem iuxta mare galilee. uidit duos fratres. symonem qui uocatur petrus. & andream fratrem eius. mittentes rete in mare. Erant enim piscatores.

Et ait illis. Venite post me. & faciam uos fieri piscatores hominum. At illi continuo relictis retibus secuti sunt eum.

Et procedens inde. uidit alios duos fratres. iacobum zebedei. & iohannem fratrem eius in nauis cum zebedeo patre eorum. reficientes retia sua. & uocauit eos. Illi autem statim relictis retibus & patre. secuti sunt eum.

Et circuibat ihc totam galileam. docens in synagogis eorum. & p̄di-

cans euangelium regni. & sanans omnem languorem. & omnem infirmitatem in populo. Et abiit opinio eius in totam syriam. & obtulerunt ei omnes male habentes. uariis languoribus & tormentis comprehensos. & qui demonia habebant. & lunaticos. & paralyticos. & curauit eos. Et secute sunt eum turbe multe de galilea. & decapoli. & de hierosolymis. & de iudea. & de transiordanem.

III. IDENS

autem turbas. ascendit in montem. Et cum sedisset. accesserunt ad eum discipuli eius.

Et aperiens os suum. docebat eos dicens. Beati pauperes spiritu. quoniam ipsorum est reg-

Mat. xxi. 34

Mat. xxiii. 1

num celorum.

BEATI mites. quoniam ipsi possidebunt terram.

BEATI qui lugent. quoniam ipsi consolabuntur.

BEATI qui esuriunt & sitiunt iusticiam. quoniam ipsi saturabuntur.

BEATI misericordes. quoniam ipsi misericordiam consequentur. Beati mundo corde. quoniam ipsi deum videbunt. Beati pacifici. quoniam filii dei uocabuntur. Beati qui persecutionem patiuntur propter iusticiam. quoniam ipsorum est regnum celorum.

BEATI estis cum maledixerint uobis & persecuti uos fuerint & dixerint omne malum aduersum uos mentientes. propter me. Gaudete & exultate. quoniam merces uestra copiosa est in celis. Sic enim

persecuti sunt prophetas. qui fuerunt ante uos.

Vos estis sal terre. Quod si sal euanuerit. in quo salietur. Ad nihilum ualeat ultra. nisi ut mittatur foras. & conculcetur ab hominibus.

Vos estis lux mundi. Non potest ciuitas abscondi. super montem posita. Neque accendunt lucernam. & ponunt eam sub modio. sed super candelabrum. ut luceat omnibus qui in domo sunt. Sic luceat lux uestra coram hominibus. ut uideant uestra bona opera. & glorificent patrem uestrum. qui in celis est.

NOLITE putare. quoniam ueni soluere legem aut prophetas. Non ueni soluere. sed ad implere.

Amen quippe dico uobis. Donec transcat celum & terra. iota unum aut unus apex non preteribit a lege. donec omnia fiant.

Qui ergo soluerit unum de mandatis istis minimis & docuerit sic homines. minimus uocabitur in regno celorum. Qui autem fecerit & docuerit. hic magnus uocabitur in regno celorum. Dico enim uobis. Quia nisi abundauerit iusticia uestra plusquam scribe rum & phariseorum. non intrabitis in regnum celorum. Audistis quia dictum est antiquis. non occides. Qui autem occiderit. reus erit iudicio. Ego autem dico uobis. Quia omnis qui irascitur fratri suo. reus erit iudicio. Qui autem dixerit fratri suo racha. res

erit concilio. Qui autem dixerit. fatue. reus erit gehenne ignis. Si ergo offers munus tuum ad altare. & ibi recordatus fueris quia frater tuus habet aliquid aduersum te. relinque ibi munus tuum ante altare. & uade prius reconciliare fratri tuo. Et tunc ueniens offers munus tuum.

ESTO consentiens ad uersario tuo cito dum es in uia cum eo. ne forte tradat te ad uersarius iudici. & iudex tradat te ministro. & in carcerem mittaris. Amen dico tibi. non exies inde. donec reddas nouissimum quadrante.

AUDISTIS quia dictum est antiquis. Non mechaaberis. Ego autem dico uobis. quonia

Mat. xxv
Lxxv

Mat. xxv
Lxxv

omnis qui uiderit
mulierem ad concu-
piscendū eam. iam
moechat. Et cā in cor-
de suo. Quod si oculis
tuis dexter scanda-
lizat te. erue eam.
& pice abste. Expe-
dit enim tibi. ut pe-
reat unum membro-
rum tuorū. quam
totum corpus tuum
mittatur in gehennā.
Et si dextera manus
tua scandalizat te.
abscede eam. & pice
abste. Expedi enim
tibi. ut pereat unum
membrorū tuorum.
quā totum corpus
tuum eat in gehennā.
Dictum est autē. qui
cumq. dimiserit ux-
orem suam. det illi
libellum repudii.
Ego autem dico uobis.
quia omnis qui dimi-
serit uxorem suā ex-
cepta fornicationis

causa. facit eam moe-
chari. Et qui dimissā
duxerit. duxerit. ad-
ulterat. Iterū audisti
quia dictum est anti-
quis. Non iurabis.
Reddes autem dño. iu-
ramenta tua. Ego
autem dico uobis. non
iurare omnino. neq.
p celum. quia thronus
di est. neq. p terram.
quia scabellum est
pedum eius. neq. p
hierosolimā. quia ci-
uitas est magni regis.
neq. p caput tuum
iuraueris. quia non
potes unū capillum
albū facere aut nigrū.
Sit autem sermo v̄r.
est est. non. non. Qd
autem his abundan-
tius est. amalo est.
Audistis quia dictū
est. oculum p oculo.
& dentem p dente.
Ego autē dico uobis.
non resistere malo.

SED si quis te percussit
in dexteram maxillā
tuam. p̄be illi & alte
rā. Et ei qui uult tecū
iudicio contendere
& tunicā tuā tollere.
dimitte ei & palliū.

Et quicumq; te anga
riauerit mille passus.
uade cum illo alia
duo. Qui petit ate.
da ei. & uolenti mu
tuari ate. ne auertari.

AUDISTIS quia dictū
est. diliges p̄ximum
tuum. & odies inimi
cum tuū. Ego autē
dico uobis. Diligite
inimicos ur̄os. bene
facite his qui oderunt
uos. Et orate p̄ p̄se
quentib; & calum
niantib; uos. ut sitis
filii patris ur̄i qui in
celis est. qui solem
suum oriri facit sup
bonos & malos. &
pluit sup iustos &
iniustos.

Si enim diligitis eos
qui uos diligunt.
quam mercedem ha
bebitis. Nonne &
publicani hoc faciunt.
Et si salutaueritis
fratres uestros tantū.
quid amplius faciū.
Nonne & acthūci
hoc faciunt. Et itote
ergo uos p̄fecti. sicut
& pater uester cele
stis p̄fectus est.

ADTENDITE ne iustici
am uestram faciatis
coram hominib; ut
uideamini ab eis. Ali
oquin mercedē non
habebitis apud patrē
uestrum. qui in celis
est. Cum ergo facis
elemosinam. noli tu
ba canere ante te
sicut hypocrite faci
unt in synagogis &
in uicis. ut honorifi
centur ab hominib;.
Amen dico uobis. re
ceperunt mercedem

suam. Te autē facien-
te elemosinam. nesciat
sinistra tua quid fa-
ciat dextera tua ut
sit elemosina tua in
absconso; & pater tu-
us qui uidet in abscon-
so. reddet tibi. .v.

TCUM ORA-
tis. nō eritis sicut
hypocritae qui
amant in synagogis
& in angulis plat-
tarum stantes orare. ut
uideantur ab homini-
bus. Amen dico uobis.
receperunt mercedē
suam. Tu autem cum
orabis. intra incubi-
culum tuum. & clau-
so ostio tuo ora patrē
tuum in absconso; &
pater tuus qui uidet
in absconso. reddet
tibi.

ORANTES autem noli-
te multum loqui. sic
ethnici. Putant enim.
quod in multiloquio

suo exaudiantur.

Nolite ergo as. simi-
lari eis. Scit enim pa-
ter uester quid opus
sit uobis. ante quam
petatis eum. Sic ergo
uos orabitis.

PATER NOSTER
qui in celis es. scīfice-
tur nomen tuum.
Veniat regnum tuū.
fiat uoluntas tua
sicut in celo & in ter-
ra. Panem nostrum
supersubstantialē da
nobis hodie; & dimit-
te nobis debita nr̄a.
sicut & nos dimitti-
mus debitorib; nr̄is.
Et ne inducas nos in
temptationem. Sed
libera nos a malo.

SI ENIM dimiseritis ho-
minib; peccata corū.
dimittet & uobis pa-
ter uester celestis de-
licta uestra. Si autē
non dimiseritis homi-
nib; nec pater uester

dimittet peccata ur̃a.

CUM autem ieiunatis.
nolite fieri sicut hy-
pocrite tristes. Exter-
minant enim facies
suas ut partant ho-
minib. ieiunantes.

Amen dico uobis.
quia receperunt mer-
cedem suam. Tu aut̃
cum ieiunas. ungue
caput tuum. & faci-
em tuam laua. ne ui-
dearis hominib. ieiu-
nans. sed patri tuo
qui est in abscondito.
& pater tuus qui
uidet in abscondito.
reddet tibi. Nolite
thesaurizare uobis
thesauros in terra.
ubi crugo & tinea
demolitur. & ubi fu-
res effodiunt & fu-
rantur.

THESAURIZATE aut̃
uobis thesauros in
celo. ubi neq. crugo
neq. tinea demolitur.

& ubi fures non effo-
diunt nec furantur.
Ubi enim est thesav-
rus tuus ibi est &
cor tuum.

LUCERNA corporis tui.
est oculus tuus. Si fu-
erit oculus tuus sim-
plex. totum corpus
tuum lucidum erit.
Si autem oculus tu-
us nequam fuerit.
totum corpus tuum
tenebrosum erit. Si
ergo lumen quod
int̃ est tenebre sus-
cipit. tenebre quante-
runt.

NEMO potest duobus
dominis seruire. Aut
enim unum odio ha-
bebit. & alterū dili-
get. Aut unum su-
stinebit. & alterum
contemnet. Non po-
tistis dō seruire. &
mammonē.

IDEO dico uobis. ne
solliciti sitis anime

ur̃e quid manduce-
tis. neq. corpori ur̃o
quid induamini.
Nonne anima plus
est quam esca. & cor-
pus plus quam uesti-
mentum. Respicite
uolatilia celi. quō
non serunt. neq. me-
tunt. neq. congre-
gant in horrea. &
pater uester celestis
pascit illa. Nonne
uos magis pluris
estis illis. Quis autē
uestrum cogitans po-
test adicere ad statu-
ram suam cubitum
unum. Et de uesti-
mento quid solliciti
estis. Considerate
lilia agri. quomodo
crescunt. non laborant
neq. nent. Dico au-
tem uobis. quō nec
salomon in omni glo-
ria sua cooptus est
sicut unum existis.
Si autem fœnū agri

quod hodie est. & cras
in clibanum mittit̃.
d̃s sic uestit. quan-
to magis uos minime
fidei. Nolite ergo
solliciti esse dicentes.
quid manducabim̃.
aut quid bibemus.
aut quo operiemur.
Hec enim omnia.
gentes inquirunt.
Sed enim pater ur̃.
quia his omnib. in-
digetis. Querite er-
go primum regnum
d̃i & iusticiam eius.
& omnia hec adicien-
tur uobis. Nolite
ergo solliciti esse in
crastinum. Crastinus
enim dies. sollicitus
erit sibi ipsi. Sufficit
dici malitia sua. *.vi.*

NOLITE
iudicare. ut
non iudicemini.
In quo enim iudicio
iudicaueritis. iudica-
bimini. Et in qua

mensura mensi fueri-
tis. remetietur uobis.
Quid autem uides fe-
stucam in oculo fra-
tris tui. & trabem in
oculo tuo non uides.
Aut quomodo dicis
fratri tuo. sine cicā
festucam de oculo tuo.
& ecce trabis est in
oculo tuo. Hypocri-
ta. ecce primum tra-
bem de oculo tuo. &
tunc uidebis eicere
festucam de oculo
fratris tui.

NOLITE sc̄m dare cani-
bus. neq. mittatis
margaritas uestras
ante porcos. ne forte
conculcent eas pedi-
bus suis. & conuersi
disrumpant uos.

PETITE & dabitur uo-
bis. querite & inue-
nietis. pulsate & ape-
rietur uobis. Omnis
enim qui petit acci-
pit. & qui querit

inuenit. & pulsanti
aperietur. Aut quis
est ex uobis homo.
quem si petierit filius
suius panem. numqd
lapidem porriget ei.
Aut si piscem petie-
rit. numquid serpen-
tem porriget ei. Si
ergo uos cum sitis ma-
li nostis bona dare
filiis uestris. quanto
magis pater uester
qui in celis est dabit
bona petentib. se.

OMNIA ergo quęcūq.
uultis ut faciant uo-
bis homines. & uos
facite eis. Hec est enī
lex & ppheta.

Initrate ergo pangu-
stam portam. quia
lata porta & spacio-
sa uia quę ducit ad
pditionem. & multi
sunt qui intrant p
eam. Quam angusta
porta. & arcta uia
quę ducit ad uitā.

Mat. 23.
L. 12.

Mat. 23.
L. 12.

Mat. 23.
L. 12.

Mat. 23.
L. 12.

Mat. 23.
L. 12.

& pauci sunt qui in
ueniunt eam.

Mat. lvi
Solus

AD TENDITE a falsis p
phetis qui ueniunt
ad uos in uestimentis
ouium. intrinsecus
autem sunt lupi ra
paces. A fructibus eo
rum. cognoscetis eos.

Mat. lvi
L. lvi

NUMQUID colligunt
de spinis uuas. Aut
de tribulis ficus.

Mat. lvi
L. lvi

SIC omnis arbor bona
fructus bonos facit.
Mala autem arbor
fructus malos facit.
Non potest arbor
bona fructus malos
facere. neque arbor
mala fructus bonos
facere. Omnis arbor
que non facit fructum
bonum. excidetur. &
in ignem mittetur.
Igitur. ex fructibus eo
rum. cognoscetis eos.

Mat. lvi
L. lvi
L. lvi

NON omnis qui dicit
mibi dñe dñe. intra
bit in regnum celorum.

Sed qui facit uolun
tatem patris mei qui
in celis est. ipse intra
bit in regnum celorum.

MULTI dicent mihi in
illa die. dñe dñe.
nonne in nomine tuo
prophetauimus. & in
tuo nomine demonia
eiecimus. & in tuo nomi
ne uirtutes multas
fecimus. Et tunc con
fitebor illis. quia nun
quam noui uos. Dis
cedite a me. qui ope
ramini iniquitatem.

OMNIS ergo qui audit
uerba mea hec & fa
cit ea. as. similabit
uiro sapienti. qui
edificauit domum
suam supra petram.
Et descendit pluuia.
& uenerunt flumina.
& flauerunt uenti.
& irruerunt in domum
illam. & non cecidit.
Fundata enim erat
supra petram. Et om

nis qui audit uerba
mea hec & non facit
ea. similis erit uiro
stulto qui edificauit
domum suam sup
arenam. Et descendit
pluuia. & uenerunt
flumina. & flauerunt
uenti. & irruerunt
in domum illam. &
cecidit. & fuit ruina
eius magna. **VII.**

FACTUM

est cum consum-
masset ihc uerba
hec. admirabantur
turbe sup doctrina
eius. Erat enim docens
eos sicut potestatem
habens. non sicut
scribe eorum & pha-
risai.

CUM autem descendis-
set de monte. secute
sunt eum turbe
multe. Et ecce le-
prosus ueniens. adora-
bat eum dicens. Dñe.
si uis. potes me mun-

dart. Et extendens
manum. tetigit eum
ihc dicens. Volo.
mundari. Et con-
fessum mundata est
lepra eius. Et ait
illi ihc. Vide nemi-
ni dixeris. sed uade
ostende te sacerdoti.
& offer munus quod
pcepit moyses in te-
stimonium illis.

CUM autem introisset
capharnaum. acces-
sit ad eum centurio
rogans eum & dicens.
Dñe. puer meus ia-
cet in domo parali-
ticus. & male torque-
tur. Et ait illi ihc.
Ego ueniam. & cura-
bo eum. Et respon-
dens centurio ait.
Dñe. non sum dignus
ut intres sub tectum
meum. sed tantum
dic uerbo. & sana-
bitur puer meus.
Nam & ego homo

Mat. Lxxiii.
Lxxv.
Lxxxviii.

sum sub potestate. ha-
bens sub me milites.
Et dico hunc uade. &
uadit. & alio ueni.
& uenit. & seruo meo
fac hoc. & facit. Au-
diens autem ihs mira-
tus est. & sequentibz
se dixit. Amen dico
uobis. non inueni tan-
ta fidem in israhel.

Mat. Lev.
L. 1. c. 1. c. 1. c. 1.

DICO autē uobis. quod
multi ab oriente &
occidente ueniunt.
& recumbent cum
abraham. & ysaac.
& iacob. in regno ce-
lorum. Filii autem
regni cicientur in
tenebras exteriores.
ibi erit fletus & stri-
dor dentium.

Mat. Lev.
L. 1. c. 1. c. 1. c. 1.

ET dixit ihs centurio-
ni. Uade. & sicut cre-
didisti fiat tibi. Et
sanatus est puer in
illa hora.

Mat. Lev.
L. 1. c. 1. c. 1. c. 1.

ET cum uenisset ihs in
domum petri. uidit

socrum eius iacentem
& febricitantem. Et
tetigit manum eius.
& dimisit eam febris.
Et surrexit. & mini-
strabat eis. Uespere
autem facto. obtule-
runt ei multos doc-
monia habentes. Et
eiechat spiritus uer-
bo. & omnes male
habentes curauit. ut
adimpleretur quod
dictum est p esaiam
pphetam dicentem.
Ipsc infirmitates nrās
accepit. & egrotati-
ones portauit. Uidos
autem ihs turbas
multas circum se.
iussit ire trans fretū.

ET accedens unus scriba
ait illi. Magister.
sequar te quocumq;
ieris. Et dicit ei ihs.
Vulpes foueas habent.
& uolucres celi nidos.
Filius autem hominis
non habet ubi caput

reclinet. Alius autē
de discipulis eius ait
illi. Dñe pmitte me
primū ire. & sepeli
re patrem meum.
Ih̄c autē ait illi. Se
quere me. & dimitte
mortuos sepelire mor
tuos suos. / .viii.

TASCEN
dente eo in nau
iculam. secuti sunt
eum discipuli eius.
Et ecce motus
magnus factus est
in mari. ita ut nau
icula operiretur fluc
tibus. Ipse uero dormi
ebat. Et accesserunt.
& suscitauerunt eū
dicentes. Dñe. salua
nos. perimus. Et die
cis. Quid timidi estis
modice fidei. Tunc
surgens imperauit
uentis & mari. & fac
ta est tranquillitas
magna. Porro homi
nes mirati sunt dicen

tes. Qualis est hic.
quia uenti & mare
oboediunt ei. Et
cum uenisset trans
fretum in regionem
gerasenorum. occur
rerunt ei duo. demo
nia habentes. de mo
numentis exeuntes.
scui nimis. ita ut ne
mo posset transire
puiam illam. Et ec
ce clamauerunt di
centes. Quid nolis
& tibi ih̄u fili di.
Venisti huc ante te
pus torquere nos.
Erat autem non
longe ab illis grex
porcorū multorū
pascens. Demones
autem rogabant eū
dicentes. Si cis nos.
mitte nos in gregē
porcorum. Et ait il
lis. Ite. At illi exe
untes abierunt in
porcos. Et ecce im
petu abiit totus grex

p̄ p̄ceptis in mare. &
mortui sunt in aquis.
Pastores autē fugerunt.
& uenientes in ciuita-
tem nuntiauerunt
omnia. & de his qui
demonia habuerant.
Et ecce tota ciuitas
exiit obuiam ihu.
& uiso eo rogabant
ut transiret a finib.
eorum. *I. viii.*

E*T ASCEN*
dens in nauicu-
lam transiitavit.
& uenit in ciuitate
suam. Et ecce offere-
bant ei paraliticum.
iacentem in lecto.
Et uidens ihc fidē
illorum. dixit para-
litico. Confide fili.
remittuntur tibi
peccata tua. Et ec-
ce quidam de scribis.
dixerunt intra se.
Hic blasphemizat. Et
cū uidisset ihc cogi-
tationes eorū dixit.

Ut quid cogitatis ma-
la in cordibus ur̄is.
Quid est facilius dice-
re. dimittantur tibi
peccata. aut dicere.
surge. & ambula.
Ut sciatis autē quia
filius hominis habet
potestatem in terra
dimittendi peccata.
tunc ait paralitico.
Surge. tolle lectu-
tuū. & uade in do-
mum tuam. Et sur-
rexit. & abiit in do-
mum suā. Uidentes
autem turbe timue-
runt. & glorificaue-
runt. dñm. qui dedit
potestatem talem
hominib.

ET cum transiret inde
ihc. uidit hominem
sedentem in theloneo
matheum nomine.
& ait illi. Sequere
me. Et surgens. secu-
tus est eum.

ET factum est discum

bente eo in domo. ecce
multi publicani &
peccatores uenientes
discumbebant cum
ihu & discipulis eius.
Et uidentes pharisei.
dicebant discipulis
eius. Quare cum pu
blicanis & peccatori
bus manducat ma
gister uester.~

At ihs audiens ait.
Non est opus ualen
tib; medicus. sed ma
le habentib;. Euntis
autem discite quid
est. misericordiam uo
lo. & non sacrificiū.
Non enim ueni uoca
re iustos. sed peccato
res. Tunc accesserunt
ad eum discipuli io
hannis dicentes. Qua
re nos & pharisei ie
iunamus frequenter.
discipuli autem tui
non ieiunant. Et ait
illis ihs. Numquid
possunt filii sponsi

lugere. quamdiu
cum illis est sponsus.
Venient autem dies
cum auferetur ab eis.
sponsus. & tunc ieiu
nabunt. Nemo autē
inmittit commissurā
panni rudis. in uesti
mentum uetus. Tollit
enim plenitudinem
eius a uestimento. &
peior scissura fit.
Neq; mittunt uinū
nouum in utres uete
res. Alioquin rum
puntur utres. uinū
effunditur. & utres
pereunt. Sed uinū
nouum in utres no
uos mittunt. & am
bo conseruantur.

Hic illo loquente ad
eos. ecce princeps un
accessit. & adorauit
eum dicens. Filia mea
modo defuncta est.
sed ueni impone mā
nū sup eā & uiuet.
Et surgens ihs seque

Mat. xxiii
M. p. s. l. v. m.
L. l. l. v. m.

batur eū. & discipuli
eius. Et ecce mulier
que sanguinis flux
um patiebatur duo
decim annis. accessit
retro. & tetigit fim
briam uestimenti ei.
Dicebat enim intra
se. Si tetigero tantū
uestimentum eius.
salua ero. At ihc
conuersus. & uidens
eam dixit. Confide
filia. fides tua te sal
uam fecit. Et salua
facta est mulier. ex
illa hora. Et cū ue
nisset ihc in domum
principis. & uidisset
tibiemes. & turbam
tumultuantem. dice
bat. Recedite. Non
est enim mortua pu
ella. sed dormit. Et
deridebant eam. Et
cum cuncta esset tur
ba. intrauit & tenu
it manum eius. &
surrexit puella. Et

exiit fama hec. in uni
uersam terram illam.

Et transiunt inde ihu.
secuti sunt cum duo
ecce clamantes & dicen
tes. Misere nri. fili
dauid. Cum autem
uenisset domum. acces
serunt ad eum ceci.
Et dicit eis ihc. Cre
ditis quia possum hoc
facere uobis. Dicunt
ei. Utique dñc. Tunc
tetigit oculos eoru.
dicens. Secundum fi
dem uestram. fiat uo
bis. & aperti sunt ocu
li illorum. Et com
minatus est eis ihc di
cens. Videte. ne quis
sciat. Illi autem exe
untes. diffamauerunt
eum in tota terra illa.
Egressis autem illis.
ecce obtulerunt ei
hominem mutum de
monium habentem.
Et cuncto demonio.
locutus est mutus.

& mirate sunt turbe.
dicentes. Numquam
apparuit sic in isrl.
Pharisei autem dice-
bant. In principe de-
moniorum eicit doe-
mones.

Et circumbat ihs ciuita-
tes omnes & castella.
docens in synagogis
eorum. & pdicans
euangelium regni.
& curans omnem lan-
guorem. & omnem
infirmittatem.

Videns autem turbas.
misertus est eis. quia
erant uexati. & iacen-
tes sicut oues non ha-
bentes pastorem.

Nunc dicit discipulis
suis. Messis quidem
multa. operarii autē
pauci. Rogate ergo
dnm messis. ut ciciat
operarios in messem

suam. *J. x.*

CON VO
catis duodecim

discipulis suis. dedit
illis potestatem spiri-
tuum immundoru
ut eicerent eos. &
curarent omnem
languorem & om-
nem infirmitatem.

Duodecim autem apo-
stolorum nomina
sunt hec. Primus
symon qui dicitur
petrus. & andreas
frater eius. iacobus
zebedei. & iohannes
frater eius. philip-
pus & bartholome-
us. thomas. & mat-
heus publicanus. Et
iacob. alpher. & tat-
heus. Symon chana-
neus. & iudas scari-
othas. qui & tradi-
dit eum.

Hos duodecim misit
ihs. pcipiens eis &
dicens. In uiam gen-
tium ne abieritis.
& in ciuitates samari-
tanorum ne intraue-

Ms. Luc. 9.
ap. 10.
L. x. l. iii.

Ms. Luc. 9.
10. 1.

ritis. sed potius ite ad
oues que perierunt
domus israel.

Mr. lxxvii.
L. lxxvii.
& c. x.

EUNTES autem predica-
te dicentes. quia ad-
propinquabit regnum
celorum. Infirmos cu-
rate. mortuos suscita-
te. leprosos mundate.
demones eicite. Gra-
tis accepistis. gratis
date. Nolite posside-
re aurum neque argen-
tum. neque pecuniam
in zonis uestris. non
peram in uia. neque
duas tunicas. neque
calciamenta neque
uirgam. Dignus est
enim operarius cibo
suo.

Mr. lxxviii.
L. lxxviii.
7 c. xii.

Non quamcumque ciuita-
tem aut castellum
intraueritis. interro-
gate quis in ea dig-
nus sit. & ibi mane-
te. donec exeatis.

Mr. lxxviii.
L. lxxviii.

Ntrantes autem in
domum. salutate ea-

dicentes. Pax huic do-
mui. Et si quidem fu-
erit domus digna. ut
niet pax uestra sup-
eam. Si autem non fue-
rit digna. pax uestra
ad uos reuertitur.

ET quicumque non rece-
perit uos. neque audie-
rit sermones uestros.
excuntes foras de do-
mo uel de ciuitate.
excuntes puluerem
de pedibus uestris. Amen
dico uobis. tolerabi-
lius erit terre sodo-
morum & gomorre-
orum in die iudicii.
quam illi ciuitati.

Mr. lxxviii.
L. lxxviii.
7 c. xii.

Ecce ego mitto uos si-
cut oues in medio lu-
porum. Estote ergo
prudentes sicut ser-
pentes. & simplices si-
cut columbe.

Mr. lxxviii.
L. lxxviii.

CAVEETE autem ab ho-
minibus. Tradent enim
uos in conciliis. & in
synagogis suis flagel-

Mr. lxxviii.
L. lxxviii.

labunt uos. Et ad p̄
fides & ad reges duce
mini. ppter me. in
testimonium illis &
gentib;.

UM autem tradent vos
 nolite cogitare quo
 modo aut quid loqua
 mini. Dabitur enim
 uobis in illa hora qd
 loquimini. Non enim
 uos estis qui loquimi
 ni. sed sps patris ur̃i.
 qui loquitur in uobis.
 Tradet autem frater
 fratrem in mortē. &
 pater filium. & insur
 gent filii in parentes.
 & morte eos adficiet.
 Et eritis odio omnib.
 ppter nomen meum.
 Qui autem p̃seueraue
 rit usq. in finem. hic
 saluus erit.

um autem persequentur
uos in ciuitate ista. fu-
gite in aliam. Amen
dico uobis. non con-
summabitis ciuitates

israhel· donec ueniat
filius hominis:

NON est discipulus sup
magistrum. nec seruus
sup dominum suum.
Sufficit enim discipu
lo. ut sit sicut magi
ster eius. & seruus
sicut dominus eius.

Si patrem familias be-
dixit et zebub uocauerit.
quantomagis dome-
sticos eius. Ne ergo
tangueritis eos.

Nihil enim optimum qd.
non reuelabitur: &
occultum quod non
scitur:

QUOD dico uobis in te-
nebris. dicite in lumi-
ne; & quod in aure
auditis. predicare sup-
tecta. Et nolite time-
re eos qui occidunt
corpus. animam au-
tem non possunt oc-
cidere; sed potius cu-
timete. qui potest &
animam & corpus

Mr. J. J. [unclear]
[unclear]
[unclear]
[unclear]

W. xer.
Solve

M. 2. 2. 2. 2.
 1. 1. 1. 1.
 L. 1. 1. 1. 1.

1. *My name is*
 2. *and I live*

perdere in gehennam.
Nonne duo passeret as
se ueniunt. Et unus
ex illis non cadet super
terram sine patre uro.
Uestri autem & capil
li capitis omnes nume
rata sunt. Nolite ergo
timere multis passeribus
meliores estis uos. Om
nis ergo qui confitebi
tur me coram homini
bus. confitebor & ego
cum coram patre meo
qui est in celis.

Matth. 23. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.
Qui autem negauerit
me coram hominibus.
negabo & ego cum
coram patre meo qui
est in celis.

Matth. 23. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.
NOLITE arbitrari. quia
uenerim mittere pa
cem in terram. non ue
ni pacem mittere. sed
gladium. Veni enim
separare hominem ad
uersus patrem suum.
& filiam aduersus
matrem suam. & nu

rum aduersus socru
suam. & inimici homi
nis domestici eius.

Qui amat patrem aut
matrem plusquam me.
non est me dignus.
Et qui amat filium
aut filiam super me.
non est me dignus.
Et qui non accipit
crucem suam & sequi
tur me. non est me
dignus.

Qui inuenit animam
suam. perdet illam. Et
qui perdidit anima
suam propter me. inue
nit eam.

Qui recipit uos. me re
cipit. Et qui me reci
pit. recipit eum qui
me misit.

Qui recipit. prophetam
in nomine. prophetę.
mercedem. prophetę ac
cipiet. Et qui recipit
iustum in nomine iu
sti. mercedem iusti ac
cipiet.

Mat. 23. 11. 12.

Et quicumq. potum dederit uni ex mini-
m^{is} istis calicem aque
frigide tantum in
nomine discipuli.
Amen dico uobis non
perdet mercedem suam.

Mat. 23. 13. 14.

T FACTUM

est cum consummas-
set ihc precipiens du-
odecim discipulis suis
transit inde ut doce-
ret & predicaret in ciui-
tatib. eorum.

Mat. 23. 15. 16.

Iohannes autem cum
audisset in uinculis
opera xpi. mittens du-
os de discipulis suis.
ait illi. Tu es qui ven-
turus es. an alium ex-
pectamus. Et respon-
dens ihc. ait illis. Cum
tes renuntiate iohan-
ni. que audistis & ui-
distis. Ceteri uident. clau-
di ambulant. leprosi
mundantur. surdi
audiunt. mortui re-
surgunt. pauperes

euangelizantur. Et
beatus est. qui non
fuerit scandalizatus
in me. Illis autem ab-
euntib. coepit ihc di-
cere ad turbas de io-
hanne. Quid existis
in desertum uidere
harundinem uento
agitatum. Sed quid
existis uidere hominem
mollib. uestitum. Ecce
qui mollib. uestiunt.
in domib. regum suis.
Sed quid existis uide-
re prophetam. & iam
dico uobis. & plusquam
prophetam.

Hic est enim. de quo
scriptum est. Ecce mit-
to angelum meum ante
faciem tuam. qui prepa-
rabit uiam tuam an-
te te.

Mat. 23. 17. 18.

Amen dico uobis. Non
surrexit inter natos
mulierum. maior io-
hanne baptista. Qui
autem minor est. in

Mat. 23. 19. 20.

regno celorum maior
est illo.

Mat. 23
L. 12

ADIEB' autem iohannis
baptiste usq' nunc.
regnum celoru uim
patitur. & uolenti
rapiunt illud.

Mat. 23
Solus

OMNES enim pphete
& lex usq' ad iohan
nem pphetauerunt.
Et si uultis recipere.
ipse est helias qui
uenturus est. Qui ha
bet aures audiendi audiat.

Mat. 23
L. 12

CVI autem similem
estimabo generatio
nem istam. Similis
est pueris sedentib'
in foro. qui claman
tes coequalib' dicunt.
Cecinimus uobis &
non saltastis. Lamen
tauimus & non planx
istis. Venit autē io
hannes neq' mandu
cans neq' bibens &
dicunt. Doemoniu
habet. Venit filius
hominis manducans

& bibens. & dicunt.
Ecce homo uorax &
potator uini. publi
canorum & peccato
rum amicus. & iustifi
cata est sapientia fili
us suis.

NUNC coepit exprare
ciuitatib' in quibus
facte sunt plurime
uirtutes eius. quia
non egissent poeni
tentiam. Ue tibi co
roZaim. ue tibi beth
saida. quia si in tyro
& sidone facte essent
uirtutes que facte
sunt in uobis. olim
in cilicio & cinere
poenitentiam egissent.
Ueruntamen dico
uobis. tyro & sydo
ni remissius erit in
die iudicii quam
uobis. Et tu caphar
naum. numquid usq'
in celum ex altabe
ris. usq' in infernum
descendes.

solus

Quia si in sodomis facte fuissent uirtutes que facte sunt in te. forte mansissent usque in hanc diem. Verum tamen dico uobis. quia terra sodomorum remissius erit in die iudicii. quam tibi.

Mat. xxiii. l. i. c. viii.

In illo tempore. Respondens ihc dixit. Confiteor tibi pater dne celi & terre. quia abscondisti hec a sapientibus & prudentibus. & reuclasti ea paruulis. Ita pater. quo sic placitum fuit ante te.

Mat. xvi. c. i. l. i. c. xiii.

Omnia mihi tradita sunt a patre meo.

Mat. xvi. c. i. l. i. c. xiii.

Et nemo nouit filium nisi pater. neque patrem quis nouit nisi filius. & cui uoluerit filius reuclare.

Mat. xvi. c. i. l. i. c. xiii.

Venite ad me omnes qui laboratis & onerati estis. & ego reficiam uos. Tollite iugum meum super uos. & discite a me. quia mitis sum & humilis corde. & inuocatis requiem animabus uestris. Iugum enim meum suauiter est. & onus meum leue. / xii

ratu estis. & ego reficiam uos. Tollite iugum meum super uos. & discite a me. quia mitis sum & humilis corde. & inuocatis requiem animabus uestris. Iugum enim meum suauiter est. & onus meum leue. / xii

In illo tempore. Abiit ihc sabbato per sata. discipuli autem eius esurientes coeperunt uellere spicas. & manducare. Pharisei autem uidentes dixerunt ei. Ecce discipuli tui faciunt. quod non licet eis facere sabbatis. At ille dixit eis. Non legistis quid fecerit dauid quando esuriret. & qui cum eo erant. quomodo intrauit in domum dei. & panes propositionis comedit. quos

Mat. xxiii. l. i. c. xli.

non licebat ei edere.
neq. his qui cum eo
erant nisi solis sacer-
dotibus.

AUT non legistis in lege.
quia sabbatis in tem-
plo sacerdotes sabba-
tum uiolant. & sine
crimine sunt. Dico
autem uobis. quia
templo maior est hic.
Si autem sciretis. qd
est misericordiam uo-
lo & non sacrificium.
numquam condem-
nassetis innocentes.
Dominus est enim fi-
lius hominis. & iam
sabbati.

ET cum inde transisset.
uenit in synagogam
eorum. & ecce homo.
manum habens ari-
dam. Et interroga-
bant eum dicentes.
Si licet sabbatis cura-
re. Vt accusarent
eum. Ipse autem di-
xit illis. Quis erit

ex uobis homo qui
habeat ouem unam.
& si ceciderit hęc sab-
batis in foueam. non
ne tenebit & leuabit
eam. quanto magis
melior est homo oue.
Itaq. licet sabbatis
bene faceret. Tunc
ait homini. Extende
manum tuam. Et ex-
tendit. Et restituta
est sanitati. sicut al-
tera.

Exeuntes autem phari-
sei. consilium faciebant
aduersus eum. quomo-
do eum pderent.

Ille autem sciens. seces-
sit inde. & secuti sunt
eum multi. & curant
eos omnes. Et pcepit
eis ne manifestum
eum facerent. ut ad-
impleretur quod
dictum est p esaiam
pphetam dicentem.
Ecce puer meus que-
elegi. dilectus meus

inquo bene compla
cuit anime mee. Po
nam spm meum sup
eum. & iudicium gen
tibz nuntiabit. Non
contendet. neq. clama
bit. neq. audiet ali
quis in plateis uocem
eius. Harundinem
quassatam non con
fringit. & linum su
migans non extinguit.
donec ciciat ad uicto
riam iudicium; & in
nomine eius gentes
sperabunt.

Tunc oblatus est ei de
monium habens cecus
& mutus. & curauit
eum. ita ut loquere
tur & uideret.

Et stupebant omnes
turbe. & dicebant.
Numquid hic est fili
us dauid.

Pharisei autem audi
entes dixerunt. Hic
non cicit demones.
nisi in beelzebub prin

cipe demoniorum.
Hic autem sciens cogi
tationes eorum. dixit
eis. Omne regnum
diuisum contra se. de
solabitur. & omnis
ciuitas uel domus di
uisa contra se. non sta
bit. Et si satanas sita
nan cicit. aduersus
se diuisus est. Quomo
do ergo stabit reg
num eius. Et si ego
in beelzebub cicio doe
mones. filii uestri in
quo ciciunt. Ideo
ipsi iudices erunt
uestri. Si autem ego
in spu di cicio demo
nes. igitur puenit
in uos regnum di.
Aut quomodo po
test quisquam intra
re in domum fortis.
& uasa eius diripere.
nisi prius alligauerit
fortem. & tunc domū
illius diripiet.

Qui non est mecum.

Mr. cxxii.
Mr. cxxiii.
L. cxxvii.

Mr. cxxvii.
L. cxxvii.

contra me est. & qui
non congregat mecum.
spargit. Ideo dico
uobis. Omne pecca-
tum & blasphemia
remittitur hominibus.
spiritus autem blasphemie
non remittitur.
Et quicumque dixe-
rit uerbum contra
filium hominis. remit-
tetur ei. Qui autem
dixerit contra spiritum
sanctum. non remittetur
ei neque in hoc seculo.
neque in futuro.

Me. p. 100. 101.
Sol. vs

AUT facit arborem
bonam & fructum
eius bonum. aut
facit arborem malam
& fructum eius ma-
lum. Siquidem ex
fructu arbor agnos-
citur. Progenies ui-
perarum. quomodo
potestis bona loqui.
cum sitis mali. Ex
abundantia enim
cordis. os loquitur.

BONUS homo de bono
thesauro. profert bo-
na. & malus homo
de malo thesauro.
profert mala.

DICO autem uobis. quoniam
omne uerbum otio-
sum quod locuti fu-
erunt homines. red-
dent rationem de-
co in die iudicii. Ex
uerbis enim tuis iu-
stificaberis. & ex uer-
bis tuis condemnabe-
ris.

TUNC responderunt
ei quidam de scribis
& pharisaeis. dicentes.
Magister. uolumus
a te signum uidere.

QUI respondens ait illis.
Generatio mala &
adultera signum que-
rit. & signum non
dabitur ei. nisi signum
ionae. prophetae. Sicut
enim fuit ionas in
uentre coeti tribus
diebus & tribus noctibus.

Me. p. 100.
L. 100.

Me. p. 101.
L. 101.

sic erit filius hominis
in corde terre tribus
diebus & tribus noctibus.
Uiri nimirum surget
in iudicio cum gene-
ratione ista & conde-
nabunt eam quia
poenitentiam egerit
in predicatione ionae.
Et ecce plusquam io-
na hic. Regina austri
surget in iudicio cu
generatione ista &
condemnat eam
quia uenit a finibus
terre audire sapien-
tiam salomonis. Et
ecce plusquam salo-
mon hic.

CUM autem immundus
spiritus exierit ab
homine ambulat
per loca arida querens
requiem & non inue-
nit. Tunc dicit. Re-
uertar in domum meam
unde exiui. Et ueni-
ens inuenit uacan-
tem scopis mundatam

& ornata. Tunc ua-
dit & assumit septem
alios spiritus secum
nequiores se & in-
trantes habitant ibi.
Et fiunt nouissima
hominis illius peio-
ra prioribus. Sic erit
& generationi huic
pessime.

AD HEC eo loquente ad
urbas ecce mater
eius & fratres stabant
foris querentes lo-
qui ei. Dixit autem
ei quidam. Ecce ma-
ter tua & fratres
tui foris stant que-
rentes te. At ipse
respondens dicenti
sibi ait. Quis est ma-
ter mea & qui sunt
fratres mei. Et ex-
tendens manum in
discipulos suos dix-
it. Ecce mater mea
& fratres mei. Qui-
cumque enim fecerit
uoluntatem patris

Mat. cxxx
L. lxxxix

Mat. cxxx
L. lxxxix

mei qui in celis est. ip
se meus & frater & so
ror & mater est. **Am.**

NILLO DIE
exiens ihc de domo
sedebat secus maris;
& congregatæ sunt
adeum turbe mul
te. ita ut in nauicu
lam ascendens sederet.
& omnis turba stabat
in litore. Et locu
tus est eis multa in
parabolis. dicens.
Ecce exiit qui semi
nat. seminare. Et dū
seminat. quedam
cecidērunt secus ui
am. & uenerunt uo
lucres. & comederūt
ea. Alia autem ce
ciderunt in petrosa
ubi non habebant
terram multam. &
continuo exorta sūt.
quia non habebant
altitudinem terre.
Sole autem orto effu
derunt. & quia

non habebant radicē.
aruerunt. Alia au
tem ceciderunt in spi
nas. & creuerunt spi
ne. & suffocauerunt
ea. Alia autem cec
iderunt in terram bo
nam. & dabant fruc
tum. Aliud centesimū.
aliud sexagesimum.
aliud tricesimum.
Qui habet aures au
diendi. audiat. Et
accedentes discipuli.
dixerunt ei. Quare
in parabolis loque
ris eis. Qui respondes.
ait illis. Quia uobis
datū est nosse myste
ria regni celorum.
illis autem non est
datum.

Qui enim habet dabi
tur ei. & abundabit.
Qui autem non habet.
& quod habet. aufe
retur ab eo.

IDEO in parabolis lo
quor eis. quia uiden

Mat. xxi. 1.
M. lxxvi.
L. lxxvi.

Mat. xxi.
L. lxxvi.

Mat. xxi.
L. lxxvi.

tes non uident. & au-
dientes non audiunt.
neq; intellegunt. Et
adimpletur in eis, p-
phetia esau dicens.
Auditu audietis. &
non intellegitis. & ui-
dentes uidebitis. &
non uidebitis. In cras-
satum est enim cor
populi huius. & au-
rib; grauitur audie-
runt. & oculos suos
cluserunt. ne quan-
do uideant oculis.
& aurib; audiant.
& corde intellegant.
& conuertantur. &
sanem eos.

VESTRI autem beati
oculi. quia uident.
& aures uestre quia
audiunt. Amen.
quippe dico uobis.
quia multi pphete
& iusti cupierunt
uidere que uidetis.
& non uiderunt. &
audire que auditis.

& non audierunt.

Hos ergo audit para-
bolam seminantis.

Mat. xxviii
L. lxxviii

Om̃s qui audit uer-
bum regni & non in-
tellegit. uenit ma-
lus & rapit quod se-
minatum est in corde
eius. Hic est qui secus
uia seminatus est.

Qui autem sup pe-
trofa seminatus est.
hic est qui uerbum
audit. & continuo
cum gaudio accipit
illud. Non habet au-
tem in se radicem.
sed est temporalis.
facta autē tribula-
tione & psecutione
ppter uerbum. con-
tinuo scandalizatur.
Qui autem est semi-
natus in spinis. hic
est qui uerbum au-
dit. & sollicitudo
seculi istius. & falla-
cia diuitiarum suf-
focant uerbum. &

sine fructu efficitur:
Qui uero in terram
bonam seminatus est.
hic est qui audit uer-
bum. & intelligit. &
fructum affert. Et
facit aliud quidem
centesimum. aliud
autem sexagesimum
aliud uero tricesimū.

Mr. c. xxviii.
Solut.

ALIAM parabolam p-
posuit illis dicens.
Simile factum est
regnum celorum ho-
mini. qui seminavit
bonum semen in agro
suo. Cum autē dor-
mirent homines. uenit
inimicus eius. & sup-
seminavit Zizania
in medio tritici. &
abit. Cum autem
creuisset herba &
fructum fecisset. tunc
apparuerunt & Zi-
zania. Accedentes
autem serui patris
familias. dixerunt
ei. Domine nonne

bonum semen semina-
sti in agro tuo. Unde
ergo habet Zizania.
Et ait illis. Inimicus
homo hoc fecit. Serui
autem dixerunt ei.
Visimus & colligi-
mus ea. Et ait. Non.
Ne forte colligentes
Zizania. eradicetis
simul cum eis & tri-
ticum. Sinite utraq-
crescere usq. ad mes-
sem. & in tempore
messis. dicā messorib.
Colligite primum
Zizania. & alligate
ea fasciculos ad com-
burendum. Triticū
autem. congregat
in horreum meum.

ALIAM parabolam
p-posuit eis dicens.
Simile est regnum
celorum grano sina-
pis. quod accipiens
homo seminavit in
agro suo. quod mini-
mum quidem est om-

Mr. xiii.
L. clxxx.

iusti fulgebunt sicut
sol. in regno patris
eorum. Qui habet
aures audiendi au
diat. Simile est reg
num celorum thesau
ro abscondito in agro.
quem qui inuenit
homo abscondit. &
p̄ gaudio illius ua
dit & uendit uni
uersa que habet. &
emit agrum illum.
Iterum simile est
regnum celorum
homini negotiatori.
querenti bonas mar
garitas. Inuenta au
tem una p̄ciosa mar
garita. abiit & uen
didit omnia que
habuit. & emit ea.
Iterum simile est
regnum celorum sa
gene misse in mare.
& ex omni genere
piscium congregan
ti. Quam cum imple
ta esset educentes.

& secus litus sedente.
elegerunt bonos in
uasa. malos autē foras
miserunt. Sic erit in
consummatione secu
li. Exibunt angeli.
& separabunt malos
de medio iustorum.
& mittent eos in ca
minum ignis. ibi erit
fletus & stridor
dentium. Intellex
istis hec omnia. Di
cunt ei; & iam.
At illis. Ideo om̄s
scriba doctus in reg
no celorum similis
est homini patri fami
lias. qui p̄fert de the
sauro suo noua & ue
tera. Et factum est
cum consummasset
ih̄c parabolas istas.
transiit inde.

ET ueniens in patriam
suam. docebat eos
in synagogis eorum.
ita ut mirarentur
& dicerent. Unde

huic sapientia hec
& uirtutes. Nonne
hic est fabri filius.
Nonne mater eius di
citur maria. & fra
tres eius iacobus. &
ioseph. & symon. &
iudas. & sorores eius.
nonne omnes apud
nos sunt. Unde er
go huic omnia ista.
Et scandalizabant
in eo.

IHC autem dixit eis.
Non est. ppheta sine
honore. nisi in patria
sua & in domo sua.
Et non fecit ibi uir
tutes multas. ppter
incredulitatem illoz.

N ILLO TEM
pore. Audiuit hero
des tetrarcha fama
ihu. & ait pueris
suis. Hic est iohannes
baptista. ipse sur
rexit a mortuis. &
ideo uirtutes operan
tur in eo.

HERODES enim tenu
it iohannem. & alli
gauit eum. & posu
it in carcere. ppter
herodiadem uxore
fratris sui. Dicebat
enim illi iohannes.
Non licet tibi habe
re eam. Et uolens
illum occidere ti
muit populum.
quia sicut ppheta
eum habebant.

DIE autem natalis he
rodif. saltauit filia
herodiadis in medio.
& placuit herodi.
Unde cum iuramen
to pollicitus est ei
dare. quodcumq;
postulasset ab eo.
At illa pmonita
a matre sua. da mihi
inquit hic in disco.
caput iohannis bap
tiste; & contristatus
est rex. Ppter iura
mentum autem &
eos qui pariter rectu

Mr. ex l. iii.
Mr. l. viii.
L. xii.

Mr. ex l. vi.
Mr. l. x.

bebant. iussit dari.
Misitq. & decollauit
iohannem in carcerem.
& allatum est caput
eius in disco. & datum
est puellæ. & tulit
matri suæ. Et acce-
dentes discipuli eius
tulerunt corpus &
sepelierunt illud; &
uenientes nuntiaue-
runt ihu.

Mat. xlviii
Luc. xxi
I. xlviii

QUOD cum audisset ihc.
secessit inde in nau-
cula in locum desertum
seorsum. Et cum au-
dissent turbe secute
sunt eum pedestres
de ciuitatibus. Et
exiens uidit turbam
multam. & misertus
est eius. & curauit
languidos eorum.

Mat. xlviii
Luc. xxi
I. xlviii

VESPÈRE autem facto.
accesserunt ad eum
discipuli eius dicen-
tes. Desertus est locus.
& hora iam præterit.
Dimitte turbas ut

euntes in castella.
emant sibi escas. Ihc
autem dixit eis. Non
habent necesse ire.
date illis uos mandu-
care. Responderunt
ei. Non habemus hic
nisi quinq. panes. &
duos pisces. Qui ait
eis. Afferte illos mihi
huc. Et cum iussis-
set turbam discum-
bere super fœnum.
acceptis quinq. pani-
bus & duobus piscibus.
aspiciens in celum.
benedixit. & fregit.
Et dedit discipulis
panes. discipuli au-
tem turbis. Et man-
ducauerunt omnes.
& saturati sunt. Et
tulerunt reliquias
duodecim cophinos
fragmentorum plenos.
Manducantium au-
tem fuit numerus.
quinq. milia uiroy.
exceptis mulieribus

& paruulis.

ET statim iussit discipulos ascendere in nauiculam & p̄cedere cum trans fretum donec dimitteret turbas.

ET DIMISSA turba ascendit in montem solus orare.

VESPERE autem facto solus erat ibi. Nauicula autē in medio mari iactabatur fluctibus. Erat enim contrarius uentus. Quarta autem uigilia noctis uenit ad eos ambulans super mare & uidentes eum supra mare ambulantem turbati sunt dicentes quia fantasma est. Et p̄ timore clamauerunt. Statimq; ih̄c locutus est eis dicens. Habete fiducia ego sum nolite timere.

RESPONDENS autem petrus dixit. Dñe. si tu es iube me uenire ad te super aquas. At ipse ait. Veni. Et descendens petrus de nauicula ambulabat super aquam ut ueniret ad ih̄m. Uidens uero uentum ualidum timuit & cum coepisset mergi clamauit dicens. Dñe. saluum me fac. Et continuo ih̄c extendens manum ad p̄hendit eum & ait illi. Modice fidei quare dubitasti?

ET cum ascendissent in nauiculam cessauit uentus. Qui autem in nauicula erant uenerunt & adorauerunt eum dicentes. Uere filius dei es.

ET cum transfretassent uenerunt in terram genesar. Et cū cog

Ab. el. l. i.
Solus

Ab. el. l. i.
Ab. l. xvi.

Ab. el. l. i.
Ab. l. xvi.
L. xxxvi.

nouissent cum uiri
loci illius. miserunt
in uniuersam regio
nem illam. Et obtu
lerunt ei omnes ma
le habentes. & roga
bant eum. ut uel
simbriam uestimen
ti eius tangerent.
Et quicumq; tetige
runt. salui facti sunt.

Lxxv
Matth. 23.
Ap. 1. 1.

UNC AC
cesserunt ad eu
m. Ab hierosolimis
scribe & pharisei di
centes. Quare disci
puli tui transgredi
untur traditionem se
niorum. Non enim
lauant manus suas.
cum panem mandu
cant. Ipse autem
respondens ait illis.
Quare & uos trans
gredimini manda
tum dei. propter tradi
tionem uestram. Na
m deus dixit. Honora pa
trem & matrem. &

qui maledixerit pa
tri uel matri. morte
moriatur. Uos autem
dicitis. quicumq;
dixerit patri uel
matri. munus quod
cumq; est ex me. tibi
perderit. & non hono
rificabit patrem suum
aut matrem. & irritum
fecistis mandatum
dei. propter traditio
nem uestram. Hypo
critae. bene. propheta
uit de uobis esaias
dicens. Populus hic
labijs me honorat.
cor autem eorum
longe est a me. Sine
causa autem colunt
me. docentes doctri
nas. & mandata homi
num. Et conuoca
tis ad se turbis. dix
it eis. Audite & in
tellegite. Non quod
intrat in os. coinqui
nat hominem. sed quod
procedit ex ore. hoc

Mt. xlv.
50. 13.

Iconquinat hominē.
VNC accedentes disci-
puli eius. dixerun-
t ei. Scis quia phari-
sai audito uerbo scan-
dalizati sunt. At
ille respondens ait.
Omnis plantatio
quam non plantauit
pater meus celestis.
radicabitur.

SINITE illos. ecci sunt
duces cecorum. Cecus
autem si ceco duca-
tum p̄stet. ambo in
foveam cadunt.

RESPONDENS autem
petrus. dixit ei. Edis-
seris nobis parabolā
istam. At ille dixit.
Adhuc & uos sine
intellectu estis. Non
intelligitis. quia om-
ne quod intrat in os
in uentrem uadit. &
in secessum emittitur.
Quę autem. p̄cedun-
t de ore. de corde ex-
eunt. & ea conqui-

nant hominē. De corde
enī exeunt cogitationes
male. Homicidia. adul-
teria. fornicationes. fur-
ta. falsa testimonia. blas-
phemie. Hęc sunt quę con-
quāt hominē. Non lotis
aut manib; manducare n̄ conq̄-
nat hominē. Et egres-
sus inde ihc. secessit
in partes tyri & sy-
donis. Et ecce muli-
er chanaanica a fini-
bus illis egressa. cla-
mauit dicens ei. Mi-
serere mei dñe fili
dauid. filia mea ma-
le a doemomo uex-
atur. Qui non re-
spondit ei uerbum.
Et accedentes disci-
puli eius rogabant
eum dicens. Dimit-
te eam. quia clamat
post nos.

IPSE autem respon-
dens ait. Non sum
missus. nisi ad oues
quę perierunt do-

Intra Remigii

Mt. xlv.
E. 40. 13.

mus israhel.

Mat. c. lxxvii.
v. lxxvii.

AT illa uenit. & adora-
uit eum dicens. Dñe.
adiuuā me. Qui re-
spondens ait. Non
est bonum sumere
panem filiorum. &
mittere canib. At
illa dixit. Etiam dñe.
nam & catelli edunt
de micis quę cadunt
de mensa dominorū
suorum. Tunc respon-
dens ihc ait illi. O
mulier. magna est
fides tua. fiat tibi
sicut uis. Et sana-
ta est filia eius. ex
illa hora.

Mat. c. lxxviii.
v. lxxviii.

ET cū transisset in-
de ihc. uenit secus
mare galilee. Et
ascendens in monte.
sedebat ibi. & acces-
serunt ad eum tur-
be multe. habentes
secum multos. cecos.
clodos. debiles. &
alios multos. & pie-

cerunt eos ad pedes
eius. Et curauit eos.
ita ut turbe mira-
rentur. uidentes mu-
tos loquentes. clau-
dos ambulantes. ce-
cos uidentes. & mag-
nificabant dñm isrl.

HIC AUTEM

I conuocatis discipu-
lis suis dixit. Mise-
reor turbe. quia
triduo iam pseue-
rant mecum. & non
habent quod man-
ducent. Et dimitte-
re eos ieiunos nolo.
ne deficiant in uia.
Et dicunt ei disci-
puli. Unde ergo no-
bis in deserto panes
tantos. ut satiemur
turbam tantam.

Et ait illis ihc.
Quot panes habetis.
At illi dixerunt.
Septem. & paucos
pisciculos. Et prece-
pit turbe. ut discu-

beret sup terram.
Et accipiens ihs
septem panes & pis
ces. gratias agens
fregit & dedit dis
cipulis suis. & disci
puli dederunt po
pulo. Et comede
runt omnes. & satu
rati sunt. Et quod
sup fuit de fragmen
tis. tulerunt septē
sportas plenas. Tran
s autem qui mandu
caverunt quattuor
milia hominum. ex
tra paruulos & mu
lieres. Et dimissa
turba. ascendit in
nauiculam. & uenit
in fines magedan.

ET accesserunt ad eu
pharisa & saddu
cei temptantes. &
rogauerunt eu ut
signum de celo osten
deret eis.

AT ille respondens ait
eis. Facto uespere.

dicitis. serenum erit:
rubicundum est eni
celum. Et mane. ho
die tempestas. rui
lat enim triste celū.
Faciem ergo celi di
iudicare nostis. sig
na autem temporū
non potestis.

GENERATIO mala
& adultera signum
querit. & signum
non dabitur ei nisi
signum ionē. Et
relictis illis abiit.
Et cum uenissent
discipuli eius trans
fretum. obliti sunt panes
accipere.

Qui dixit illis. Intue
mini & caute a fer
mento phariseorū
& sadduceorum.

AT illi cogitabant
inter se dicentes. quia
panes non accepimus
Sciens autem ihs dix
it. Quid cogitatis
inter uos modice

Mr. clxxii.
Mr. lxxviii.

Mr. clxxii.
Mr. lxxviii.
L. celum.

Mr. clxxii.
Mr. lxxviii.

Mr. lxxii.
Mr. lxxviii.
L. celum.

Mr. clxxii.
Mr. lxxviii.

fidei. quia panes n̄
habetis. Nondum
intellegitis neq; re
cordamini quinq;
panum & quinq;
milia hominum. &
quot cophinos sup
sistis. Neq; septem
panum & quattuor
milia hominum. &
quot sportas sump
sistis. Quare non
intellegitis. quia
non de pane dixi
uobis. Cauete a fer
mento phariseorū
& sadduceorum.
Tunc intellexerunt
quia non dixerit
cauendum a fermen
to panum. sed a doc
trina phariseorū
& sadduceorum.

Mat. xxi.
Mt. lxxxi.
L. xciii.
I. lxxxi.

VENIT autem ihc
in partes cesare
philippi. & inter
rogabat discipulos
suos dicens. Quem
dicunt homines

esse filium hominis.
At illi dixerunt.
Alii iohannem bap
tistam. alii autem
heliam. alii uero
hieremiam. aut u
num ex pphetis.
Dicit illis ihc. Vos
autem. quem me
esse dicitis. Respon
dens symon petrus
dixit. Tu es xps fili
us diuini.

RESPONDENS autem
ihc dixit ei. Beatus
es symon bar iona.
quia caro & sanguis
non reuelauit tibi.
sed pater meus qui
est in celis. Et ego
dico tibi. quia tu es
petrus. & sup hanc
petram edificabo
ecclesiam meam. Et
porte inferi non p̄
ualebunt aduersus
eam. Et tibi dabo
claves regni celorū.
Et quodcumq; li

gaucris sup terram.
erit ligatum & in
celis. Et quodcumq;
solueris sup terram.
erit solutum & in
celis.

Mat. lxxviii.
M. lxxviii.
L. xcvi.

IVNC p̄cepit discipulis
suis. ut nemini dice
rent. quia ipse esset
ihc xpc. Exinde
coepit ihc ostende
re discipulis suis. qui
a oporteret cum
ire hierosolimam.
& multa pati a seni
orib; & scribis. & p̄n
cipib; sacerdotū. &
occi. & tertia die
resurgere.

Mat. lxxviii.
M. lxxviii.
L. xcvi.

ET ASSUMENS cum pe
trus. coepit increpa
re illum dicens. Ab
sit ate dñe. non erit
tibi hoc. Qui conuer
sus. dixit petro. Va
de post me satanas.
scandalum es mihi.
quia non sapis ea
que di sunt. sed ea

que hominum.

IVNC ihc dixit disci
pulis suis. Siquis uult
post me uenire. ab
neget semetipsum.
& tollat crucem su
am. & sequatur me.
Qui enim uoluerit
animam suam saluā
facere. p̄det eam.
Qui autem p̄dide
rit animam suam
p̄pter me. inueniet
eam. Quid enim
p̄dest homini. si mun
dum uniuersum lu
cretur. anime uero sue
detrimentum pati
atur. Aut quam
dabit homo commu
tationem. p̄ animam
sua.

Mat. lxxxi.
M. lxxxi.
L. xcvi.

Filius enim hominis
uenturus est in glo
ria patris sui cum
angelis suis. & tunc
reddet unicuiq; se
cundum opera eius.

Mat. lxxxi.
Solus

AMEN dico uobis. S̄c

Mat. lxxxi.
M. lxxxi.
L. xcvi.

quidam de hic stan-
tibz qui non gusta-
bunt mortem. donec
videant filium homi-
nis venientē in regno
suo. / xvii

POST DIES

sex. Assūpsit ihe pe-
trum & iacobum & io-
hannem fratres eius. &
ducit illos in montē
excelsū scorsū. &
transfiguratus est an-
te eos. Et resplenduit
facies eius sicut sol. ves-
timenta autē eius fac-
ta sunt alba sicut nix.

Et ecce apparuerunt il-
lis moyses & elias. cū
eo loquentes. Respon-
dens autē petrus. dixit
ad ihm. Dñe. bonum
ē nos hic cē. si vis. facia-
mus hic tria taberna-
cula. tibi unū & moysi
unum. & elie vnum.
Adhuc eo loquente. ec-
ce nubes lucida obum-
brauit eos. Et ecce

vox de nube dicens. Hic
ē filius meus dilectus in
quo mihi bene compla-
cui. ipsum audite. Et
audientes discipuli. ce-
ciderunt in faciem suam.
& timuerunt valde.

Et accessit ihe. & tetigit
eos. dixitq. eis. Surgi-
te. & nolite timere. Le-
uantes autē oculos suos.
nemine viderunt nisi
solum ihm. Et descen-
dentib. illis de monte.
pcepit ihe dicens. Ne-
mini dixeritis uisionē.
donec filius hominis.
a mortuis resurgat.

Et interrogauerunt eū
discipuli dicentes. Quid
ergo scribe dicunt. quod
eliam oportet primū
uenire. At ille respon-
dens. ait eis. Elias qui-
dem venturus ē. & re-
stituet omnia. Dico
autē uobis. quia elias
iam uenit. & non cog-
nouerunt eū. sed fecerunt

meo quicumque voluerunt.
Sic & filius hominis passu-
rus ē ab eis. Tunc intellex-
erunt discipuli quia de
iohanne baptista dixis-
set eis.

*Matth. 17. 1-13
Luc. 9. 1-13*

Et cum venisset ad turbam
accessit ad eum homo ge-
nibus puolutus ante eu-
m dicens. Domine. miserere fi-
lio meo. quia lunaticus
est. & male patitur. Nam
sepe cadit in ignem. &
crebro in aquam. Et ob-
tuli eum discipulis tuis.
& non potuerunt curare
eum. Respondens ihc. ait.

O generatio incredula
& perversa. quo usque ero
vobiscum. usque quo pa-
tietur vobis. Adferre huc
illum ad me. Et incre-
pavit illum ihc. & ex-
iit ab eo demonium.

Et curatus ē puer ex
illa hora.

*Matth. 17. 14-18
Luc. 9. 37-43*

Tunc accesserunt ad
ihm discipuli secreto.
& dixerunt. Quare

nos non potuimus eicere
illum. Dicit illis. propter
incredulitatem vestram.

Amen quippe dico vo-
bis. Si habueritis fidem
sicut granum sinapis.
dicens monti huic. tran-
si hinc. & transibit. &
nihil impossibile erit
vobis. Hoc autem ge-
nus non eicitur. nisi per
orationem & ieiunium.

Conversantibus autem eis
in galilea. dixit illis
ihc. Filius hominis
tradendus ē in manus
hominum. & occident
eum. & tertia die re-
surgens. Et contristati
sunt vehementer.

*Matth. 17. 19-27
Luc. 9. 44-45*

Et cum venissent caphar-
naum. accesserunt qui
didragma accipiebant
ad petrum. & dixerunt
ei. Magister ur̄. non
solut didragma. Ait.
& iam. Et cum intro-
isset in domum. puenit
cum ihc dicens. Quid

*Matth. 17. 24-27
Luc. 9. 46-48*

tibi uidetur symon. ~
Reges terre a quibus acci-
piunt tributum uel cen-
sum. a filiis suis an ab
alienis. ~ Et ille dixit:
ab alienis. Dixit illi
inquit. Ergo liberi sunt
filii. Vt autem non scan-
dalizemus eos. vade
ad mare. & mitte hamum.
& cum piscem qui pri-
mus ascenderit. tolle.
Et apertis ore eius inue-

niens statuerem. illum su-
mens dedit ei pro me & te.
NILLA HORA ACCES-
serunt discipuli ad ihm
dicentes. Quis putas
maior est in regno ce-
lorum. & aduocans
ihc paruulum. statu-
it eum in medio coram
& dixit. Amen dico vo-
bis. nisi conuersi fueri-
tis & efficiamini sicut
paruuli. non intrabitis
in regnum caelorum.
Qui cumque ergo humi-
liauerit se sicut par-

uulus iste. hic est maior
in regno caelorum. Et
qui susceperit unum par-
uulum talem in nomi-
ne meo. me suscipit.

Qui autem scandalizauit
unum de pusillis
istis qui in me credunt.
expedit ei. ut suspenda-
tur mola asinaria in
collo eius. & dimergetur
in profundum maris. Ut
mundo abscondatur
neceesse est enim. ut uen-
iant scandala. Verum
tamen uac homini pro
quo scandalum uenit.

SI AUTEM manus tua
uel pes tuus scandaliz-
at te. abscide eum.
& proice abste. Bonum
tibi est ad uitam ingredi
debilem uel claudum. quam
duas manus uel duos
pedes habentem. mitti
in ignem eternum. Et
si oculus tuus scandaliz-
at te. erue eum. & pro-
ice abste. Bonum ti-

XVIII

Mat. 23. 13.
Mr. 23. 13.
L. 13.

44.
bi ē vnum oculum ha-
bentem inuitā intrare.
quā duos oculos haben-
tem. mita in gehennam
ignis.

VIDETE. ne contemnatis
vnum ex his pusillis.
Dico enim vob. quia
angeli eorum in celis
semp vident faciem pa-
tris mei qui in celis ē.
Venit enim filius homi-
nis saluare quod peri-
erat.

Quid vobis videtur. si
fuerint alicui centum
oues. & errauerit vna
ex eis. nonne relinquet
nonaginta nouem in
montibus. & vadit
querere eam quae er-
rauit. Et si contige-
rit ut inueniat eam.
amen dico vobis. quia
gaudet super eam. magis
quā supra nonaginta
noue quae non erraue-
runt. Sic non ē volun-
tas patris vrm

qui in celis ē. vt pe-
reat unus de pusillis
istis.

SI AUTEM peccauerit
inter fratres tuos. vade
& corripe eum inter te.
& ipsum solum. Si te
audierit. lucratus eris
fratrem tuum.

SI AUT non te audierit.
adhibe tecum adhuc
unum vel duos. ut in
ore duorum testium
vel trium. stet omne
verbum. Quod si non
audierit eos. dic eccle.
Si autem ecclesiam nō
audierit. sit tibi eth-
nicus & publicanus.
AMEN dico vobis. Que-
cumq. alligaueritis su-
per terram. erunt ligatae
& in celo. Et quae-
que solueritis super ter-
ram. erunt soluta &
in celo.

ITEM dico vobis.
quia si duo ex vobis
conserint super terrā

Mat. lxxxi.
L. lxxxi.

Mat. lxxxi.
Solus.

Mat. lxxxi.
L. lxxxi.

Mat. lxxxi.
Solus.

de omni re quamcumque
penerunt. fiet illis apa-
tre meo qui in caelis est.
Ubi enim sunt duo vel
tres congregati in nomi-
ne meo. ibi sum in me-
dio eorum.

Matth. 18. 20.
Ecce sumus

Tunc accedens petrus ad
eum dixit. Domine. quo-
ties peccabit in me fra-
ter meus. & dimittas ei usque
septies.

~ Die illi ihs.
Non dico tibi usque sep-
ties. sed usque septuagies
septies.

Matth. 18. 21.
Salv.

Ideo assimilatum
est regnum celorum ho-
mini regi. qui voluit
rationem ponere cum
seruis suis. Et cum ce-
pisset rationem pone-
re. oblatum est ei unus qui
debebat decem milia
talenta. Cum autem
non haberet unde red-
deret. iussit eum domi-
nus uendari. & ux-
orem eius & filios. &
omnia que habebat &

reddi. Procidens autem
seruus ille. orabat eum
dicens. Patientiam ha-
be in me. & omnia red-
dam tibi. Misertus autem
dominus serui illius. di-
misit eum. & debitum
dimisit ei. Egressus autem
seruus ille. inuenit unum
de conseruis suis. qui de-
bebat ei centum dena-
rios. & tenens suffoca-
bat eum dicens. Red-
de quod debes. Et pro-
cidens conseruus eius.
rogabat eum dicens.
Patientiam habe in me.
& omnia reddam tibi.
Ille autem noluit. sed
abiit & misit eum in
carcerem. donec redde-
ret debitum. Videntes
autem conserui eius quae
fiebant. contristati sunt
valde. Et uenerunt.
& narrauerunt domino
suo omnia que facta
fuerant. Tunc uocauit
illum dominus suus. &

ait illi. Serue nequa.
 omne debitum dimisi
 tibi. quō rogasti me.
 Nonne g̃ oportuit &
 te misereri conserui tui.
 sicut & ego tui miser-
 tus sum. Et iratus
 dominus eius tradidit
 eum tortoribus. quo-
 adusq; redderet uniuersum
 debitum. Sic &
 pater n̄s cælestis faci-
 et uobis. si non remise-
 ritis unusquisq; fratri
 suo. de cordibus v̄ris.

Et factum est cū consu-
 masset ih̄c sermones
 istos. migravit a gali-
 lea. & uenit in fines iu-
 deæ & trans iordanem.
 Et secute sunt eum tur-
 bæ multæ. & curauit
 eos ibi. Et accesserunt
 ad eum pharisei. temp-
 tantes eum & dicentes.
 Si licet homini dimit-
 tere uxore suam qua-
 cumq; ex causa. Qui
 respondens ait eis. Non

legistis. quia qui fecit ab
 initio masculum & fe-
 minam fecit eos & dix-
 it. Propter hoc di-
 mittet homo patrem
 & matrem. & adhaerebit
 uxori suæ. & erunt duo
 in carne una. Itaque
 iam n̄ sunt duo. sed
 una caro. Quod ergo
 d̄s conuinxit. homo
 n̄ separet. Dicunt illi.
 Quid ergo moyses man-
 dauit dari libellum
 repudiij. & dimittere.
 Ait illis. Quō moyses
 addurtiam cordis
 v̄ri. p̄misit uobis di-
 mittere uxores ur̄as.
 Ab initio aut̄. non fuit
 sic.

Dico aut̄ uobis. quia
 qui cumq; dimiserit
 uxore suam nisi ob
 formatione. & alia
 duxerit. moechatur.
 Et qui dimissam dux-
 erit. moechatur.

Dicunt ei discipuli ei.

Si ita est causa homi
ni cum uxore. non
expedit nubere. Qui
dixit. Non omnes ca
piunt uerbum istud.
sed quib. datum est.
Sunt enim eunuchi.
qui de matris utero
sic nati sunt. Et sunt
eunuchi. qui facti sunt
ab hominib. Et sunt
eunuchi. qui se ipsos
castrauerunt propter
regnum celoru. Qui
potest capere. capiat.
Tunc oblata sunt ei par
uuli. ut manus eis im
poneret. et oraret.
Discipuli autem in
crepabant eos. Ihesus ue
ro. ait eis. Sinite par
uulos. & nolite eos p
hibere ad me uenire.
Talius est enim reg
num celoru. Et cum
inposuisset eis manus.
abiit inde.

Et ecce unus accedens.
ait illi. Magister bo

ne. quid boni faciam
ut habeam uitam eternam.
Qui dixit ei. Quid me
interrogas de bono.
unus est bonus deus. Si au
tem uis ad uitam ingre
di. serua mandata. Di
xit illi. Que. Ihesus aut
dixit. Non homicidii
facies. non adulterabis.
non facies furtum. non fal
sum testimonium dices.
honoras patrem & matrem.
& diliges proximum tuum
sicut te ipsum. Dicit
illius adolescens. Omnia
hæc custodiu. quid ad
huc mihi deest.

Ait illi Ihesus. Si uis p
fectus esse. uade uende que
habes. & da pauperibus.
& habebis thesaurum
in celo. & ueni sequere
me.

Cum audisset autem ado
lescens uerbum. abiit
tristis. Erat enim ha
bens multas possessiones.
Ihesus autem. dixit disci

Mr. xxvii.
L. c. xvi.

Mr. xxvii.
L. c. xvi.
7 c. xviii.

pulis suis. Amen dico
uobis. quia diuersi diffi-
cile intrabit in regnu-
m celorum. Et iterum
dico uobis. Facilius est
camelum per foramen acus
transire. quam diuitem in-
trare in regnum celorum.
Auditis autem his discipu-
li. mirabantur ualde
dicentes. Quis ergo po-
terit saluus esse. Aspici-
ens autem ihc. dixit illis.
Apud homines hoc in-
possibile est. apud deum
autem omniaabilia sunt.
Tunc respondens
petrus. dixit ei. Ecce
nos reliquimus omnia.
& secuti sumus te. quid
ergo erit nobis.

Ihc autem dixit illis.
Amen dico uobis. quod
vos qui secuti estis me.
in regeneratione cum
sederit filius hominis
in sede maiestatis sue.
Sedebitis & uos super sedes
duodecim. iudicantes

duodecim tribus isrl.
Et omnis qui reliquit
domum uel fratres. aut
sorores. aut patrem. aut
matrem. aut uxorem. aut
filios. aut agros. propter
nomen meum. Centu-
plum accipiet. & uitam
eternam possidebit.

MULTI AUTEM XX
erunt primi nouissi-
mi. & nouissimi primi.

Simile est regnum celo-
rum hominum patri fa-
milias. qui exiit primo
mane. conduxit opera-
rios in uincam suam.
Conuentione autem fac-
ta cum operariis ex de-
nario diurno. misit eos
in uincam suam. Et
egressus circa horam ter-
tiam. uidit alios stan-
tes in foro otiosos. & il-
lis dixit. Ite & uos in
uincam. & quod iustum
fuerit dabo uobis. Iui
autem abierunt. Iterum
autem exiit circa sextam

Mr. c. xvi. v. 11.
Mr. xvi. 11.
L. c. xvi. v. 11.

Mr. c. xvi. v. 11.
Mr. xvi. 11.
L. c. xvi. v. 11.

Mr. c. xvi. v. 11.
L. c. xvi. v. 11.

& nonam horam. & fe-
cit similiter. Circa un-
decimam uero exiit.
& inuenit alios stantes.
& dicit illis. Quid hic
statis tota die otiosi.
Dicunt ei. Quia nemo
nos conduxit. Dicit
illis. Ite & uos inuinea.
Cum sero autē factum
esset. dicit dominus uni
pecunatori suo. Voca
operarios & redde illis
mercedē. incipiens a no-
uissimis usque ad primos.
Cum uenissent ergo qui
circa undecimā horam
uenerant. acceperunt
singulos denarios. Ue-
nientes autē & primi.
arbitrati sunt quod plus
essent accepturi. Acce-
perunt autē & ipsi.
singulos denarios. Et
accipientes. murmura-
bunt aduersus patrē
familias dicentes. Hi
nouissimi uila hora
fecerunt. & partes illos

nobis fecisti. qui porta-
uimus pondus diei &
aestus. At ille respon-
dens. uni eorum dixit.
Amice. nō facio tibi inui-
riam. Nonne ex dena-
rio ex denario conuenis-
ti mecum. Tolle quod
tuū est & uade. Uolo
autem & huic nouissi-
mo dare. sicut & tibi.
At ut non liceat mihi quod
uolo facere. an oculus
tuus nequam ē. quia
ego bonus sum. Sic
erunt nouissimi primi.
& primi nouissimi.
Multa enim sunt vocati.
pauci uero electi.
Et ascendens ihc hie-
rosolimam. assumpsit duo
decim discipulos secutus.
& ait illis. Ecce ascen-
dimus hierosolimam.
& filius hominis trade-
tur principibus. sacerdo-
tum. & scribis. & condē-
nabunt eum morte.
Et tradent eū gentibus

addcludendum. & flagellandum. & crucifigendū; & tertia die resurgat.

Wunc accessit ad eum mater filiorum Zebedei cum filiis suis. adorans & petens aliquid ab eo. Qui dixit ei. Quid uis? At illi. Dic ut sedcant hi duo filii mei unus ad dexteram tuam & unus ad sinistram in regno tuo. Respondens autē ihs. dixit. Nescitis quid petatis. Potestis bibere calicē quē ego bibiturus sum. ~

Dicunt ei; possumus.

At illis. Calicē quidem meū bibetis. sedere autē ad dexteram meam & sinistram nō est meū dare uobis. sed quibus paratum ē a patre meo.

Et audientes decem indignati sunt de duobus fratribus. Ihs autē uocauit eos ad se. & ait. Scitis quia principes gen-

tium dominantur eorū. & qui maiores sunt potestate exercent in eos. ~

Non ita erit inter uos: sed quicumq; uoluerit int̄ uos maior fieri. sit v̄r minister. Et qui uoluerit int̄ uos primus ēē. erit v̄r seruus.

Sicut filius hominis nō uenit ministrari. sed ministrare. Et dare animā suam. redemptionem pmultis.

Et egredientib; illis ab hiericho. secute sunt eum turbe multe. Et ecce duo ceca sedentes secus uiam. audierunt quia ihs transiret. & clamauerunt dicentes. Dñe miserere nr̄i. fili dauid. Turba autē increpabat eos. ut tacerent.

At illi magis clamabant dicentes. Dñe miserere nr̄i. fili dauid. Et stetit ihs. & uocauit eos & ait. Quid uultis

Mat. 20. 21.
Mat. 23. 11.
Luc. 22. 26.
Luc. 22. 27.

Mat. 23. 11.
Mat. 23. 11.
Luc. 22. 26.

ut faciam uobis. Di-
cunt illi. dñe. ut aperi-
antur oculi nr̃i. Miser-
tus autē eorum ih̃c. te-
nxit oculos eorum. Et
confestim uiderunt. &
secuti sunt eum. *¶*

*Mat. xxiii.
Luce. xxi.*

T C U A D P R O

pinquassent hie-
rosolimam & uenissent beth-
fage ad montē oliueti.
tunc ih̃c misit duos
discipulos. dicens eis.
Ite in castellum qd con-
tra uos ē. & statim in-
uenietis asinam alli-
gatam & pullum cū
ea. soluite & adduci-
te mihi. Et si quis vo-
bis aliquid dixerit.
dicens quia dñs his
opus habet. & confes-
tim dimittet eos.

*Mat. xxiii.
Luce. xxi.*

Hoc autē factum ē. ut
adimpleretur qd die-
tum est p̃phetam
dicentē. Dicens filie
sion. ecce rex tuus ue-
nit tibi mansuetus.

& sedens sup asinam &
pullum filium sub iu-
galis.

EUNTES autē discipu-
li. fecerunt sicut p̃ce-
pit illis ih̃c. Et addux-
erunt asinam & pullū.
& imposuerunt sup eos
uestimenta sua. & cum
desup sedere fecerunt.
Plurima autē turba.
strauerunt uestimenta
sua in uia. Alii autē
caccabant ramos de ar-
boribus. & sternerant
in uia.

TURBAE autē quae p̃-
cedebant & quae seque-
bantur. clamabant di-
centes. Osanna filio da-
uid. benedictus qui ue-
nit in nomine dñi. os-
anna in altissimis.

ET cum uirassent hie-
rosolimam commota est
uniuersa ciuitas dicens.
Quis est hic. populi
autē dicebant. hic est
ih̃c. p̃pha. anazareth.

*Mat. xxiii.
Luce. xxi.*

galilee.

ET INTRAYIT IHC INTE-
plum dñi. & eiecit om̃s
uendentes & ementes in
templo. & mensas num-
mulariorum. & cathe-
dras uendentium colu-
bas euerit. & dicit eis.
Scriptum ē. domus mea
domus orationis uoca-
bitur. Vos autē. fecistis
illam speluncā latronū.

ET ACCESSERUNT AD EUM
CAECI & CLAUDI IN TEM-
plo. & SANAUIT EOS.

UIDENTES AUTē PRINCI-
pes sacerdotum & scri-
be mirabilia quę fecit.
& pueros clamantes in
templo & dicentes. Os
anna filio dauid. Indig-
nati sunt. & dixerunt
ei. Audis quid isti di-
cunt. IHC autē. dicit
eis. Vtiq;. Numquā le-
gistis. quia ex ore infan-
tium & lactantium p-
fecisti laudem.

ET RELICTIS ILLIS. ABIT

FORAS EXTRA CIUITATEM
IN BETHANIAM.
IBIQ; MANSIT.

MANE AUTē REVERTENS IN
CIUITATē. ESURIT. ET UI-
DENS FICI ARBOREM VNā
SECUS VIAM. VENIT AD Eā.
& NIHIL INVENIT IN Eā. NI-
SI FOLIA TANTUM. ET ART
ILLI. NUMQUā EXTE FRUC-
TUS NASCATUR IN SEMPRE
NUM. ET ART FACTA EST
CONTINUO FICULNEA. ET
UIDENTES DISCIPULI. MIRA-
TI SUNT DICENTES. QUOMO-
DO CONTINUO ARUIT.

RESPONDENS AUTē IHC. ART
EIS. AMEN DICO VOBIS.
SI HABUERITIS FIDē & NON
HESITAUERITIS. N̄ SOLUM DE
FICULNEA FACIETIS. SED &
SIMONI HUIUS DIXERITIS.
TOLLE & IACITE IN MARE.
FICET.

ET OMNIA QUę CUMQUE
PETIERITIS IN ORATIONE
CREDENTES. ACCIPIETIS.

ET CUM VENISS& IN TEM-
plum. ACCESSERUNT AD EUM

Mr. cccv.
VI
Mr. cccviii.

Mr. cccvi.
VI
Mr. cccviii.

Mr. cccvii.
VI
Mr. cccviii.

docentē principes sa-
cerdotum. & seniores po-
puli dicentes. In qua
potestate hæc facis. &
quis tibi dedit hanc po-
testatē. Respondens
ihs. dixit eis. Interroga-
bo uos & ego unum ser-
monē. quem si dixeritis
mihi. & ego uobis dicā.
in qua potestate hæc
facio. Baptismum io-
hannis unde erat. cœ-
lo an ex hominibus.
At illi cogitabant int̄
se dicentes. Si dixerim⁹
cœlo. dicet nobis.
Quare ergo non credidis-
tis illi. Si autem dix-
erimus ex hominibus.
timemus turbam. Om̄s
enim habebant iohan-
nem sicut pphetam.
Et respondentes ihu
dixerunt. nescimus. At
illis & ipse. Nec ego di-
co uobis. in qua potesta-
te hæc facio.

Quid autē uobis uidet.

Homo quidam habebat
duos filios. & accedens
ad primū dixit. Fili.
vade hodie operari in
uinea mea. Ille autem
respondens. ait. Nolo.
Postea autē poenitentia
motus. abiit. Accedens
autē ad alterum. dixit.
similit̄. At ille respon-
dens. ait. Eo domine.
& non iuit. Quis ex duo-
bus fecit uoluntatē pa-
tris. Dicunt. primus.
Dicit illis ihs. Amen.
dico uobis. quia publi-
cam & meretrices p̄ce-
dunt uos in regno di. Ve-
nit autē ad uos iohannes
in uia iustitiæ. & n̄ cre-
didistis ei. Publicam
autē & meretrices cre-
diderunt ei. Vos autē
uidentes. nec poeniten-
tiā habuistis postea
ut crederetis ei. *xxxii.*

LIAM PARABO

lam audite. ho-
mo erat pater fa-

milias qui plantauit
 uineam. & septem circum
 dedit ei. & fodit in ea
 torcular. & aedificauit
 turrem. & locauit eam
 agricolis. & pergit pro
 fecus est. Cum autem
 tempus fructuum ad p
 pinquass&. misit seruos
 suos ad agricolas. ut ac
 ciperent fructus eius.
 Et agricolae adprehen
 sis seruus eius. alium ceci
 derunt. alium occiderunt.
 alium uero lapidauit
 runt. Iterum misit ali
 os seruos plures priori
 bus. & fecerunt illis si
 militer. Nouissime aut.
 misit ad eos filium suum
 dicens. Verbumur fi
 lium meum. Agricola
 aut uidentes filium.
 dixerunt intra se. Hic
 est heres. uenite occida
 mus eum. & habebimus
 hereditatem eius. Et ad
 prehensum eum ceciderunt
 extra uineam. & occide

runt. Cum ergo uene
 rit dominus uineta. quid
 faciet agricolis illis. ait
 illi. Malos male pdecet.
 & uineam suam locabit
 alius agricolis. qui red
 dant ei fructum tem
 poribus suis. Dicit illis
 ihc. Numquam legistis
 in scripturis. Lapidem
 quem repbauerunt ae
 dificant. hic factus est
 in caput anguli. Ad dno
 factum est istud. & est
 mirabile in oculis nostris.
 Ideo dico uobis. quia
 auferetur a uobis regnu
 di. & dabitur genti faci
 enti fructus eius. Et qui
 ceciderit super lapidem
 istum. confringetur.
 Super quem uero cecide
 rit. conteretur cum.

Et cum audissent prin
 cipes sacerdotum & pha
 risei parabolas eius. cog
 nouerunt quod de ipsis
 diceret. Et querentes
 cum tenere. timuerunt

Mat. 21. 33-46.
 Luc. 20. 9-17.
 I. 10. 34-45.

turbas. quō sicut pro
phetam cum habebant.

Et respondens ihc. dixit
iterum in parabolis eis
dicens. Simile factum
est regnum caelorum
homini regi. qui fecit
nuptias filio suo. Et
misit seruos suos voca
re inuitatos ad nuptias.
& nolabant uenire.
Iterum misit alios ser
uos. dicens. Dicite in
uitatis. ecce prandium
meum parauit. tauri
mei & altilia occisa
& omnia parata. ueni
te ad nuptias. Illi autē
neglexerunt. & abierūt
alius in uillam suam.
alius uero ad negotiati
onē suam. Reliqui ue
ro tenuerunt seruos
eius. & contumelia af
fectos occiderunt. Rex
autē cum audisset ira
tus ē. & missis exerci
tibus suis perdidit ho
micias illos. & ciuita

tem illorum succendit.
Tunc ait seruis suis. Nup
tiae quidem paratae sunt.
sed qui inuitati erant.
nō fuerunt digni. Ite
ergo ad exitus uilarum.
& quoscumq; inueneri
tis. uocate ad nuptias.
Et egressi serui eius in
uias. congregauerunt
omnes quos inuenerunt
malos & bonos. & imple
te sunt nuptiae discum
bentium.

INTRAYIT autē rex ut
uideret discumbentes.
& uidit ibi hominē nō
uestitum ueste nuptiali.
& ait illi. Amice. quo
modo huc intrasti non
habens uestem nuptialem.
At ille obmutuit. Tunc
dixit rex ministris. Li
gatis pedibus eius & ma
nibus. mittite eum in te
nebras exteriores. ibi erit
fletus & stridor dentium.
Multi autē sunt uocati.
pauci uero electi.

M. 100
S. 100

UNC AB EUN

pharisei consilium in
ierunt. ut caperent eū
in sermone. Et mittun-
t ei discipulos suos cum
herodianis. dicentes.
Magister. scimus quia
uerax es. & uiam dī in
ueritate doces. & non ē
tibi cura de aliquo. Non
enim respicis psonam
hominum. Dic ergo
nobis. quid tibi uidetur.
Licet census dare cesari
annon. Cognita autē
ihc nequitia eorum. ait.
Quid me temptatis ypo-
critae. Ostendite mihi.
numisma census. At illi
obtulerunt ei denariū.
Et ait illis ihc. Cuius est
imago haec & sup scrip-
tio. Dicunt ei cesaris.
Tunc ait illis. Reddite
ergo quę sunt cesaris
cesari. & quę sunt dī do.
Et audientes mirati s.
& relicto eo abierunt.
In illa die accesserunt

ad eum sadducei qui di-
cunt non ē resurrectio-
nem. & interroga-
uerunt eum dicentes.
Magister. moyses dixit.
siquis mortuus fuerit
non habens filium. ut
ducat frater eius uxore
illius. & suscipiat semen
fratri suo. Erant autē
apud nos septē fratres.
& primus uxore ducta
defunctus est. & non
habens semen. reliquit
uxorem suam fratri suo.
Similiter secundus &
tertius. usq. ad septimū.
Nouissime autē omni-
um. & mulier defuncta
est. In resurrectione er-
go cuius erit de septem
uxor. omnes enim ha-
buerunt eam. Respon-
dens autē ihc. ait illis.
Erratis. nescientes scrip-
turas. neq. uirtutem dī.
In resurrectione enim
neq. nubent neq. nuben-
tur. sed sunt sicut an-

geli di in cado. Vere
surrectione autē mor-
tuorum non legistis
quod dictum ē adō
dicente uobis. Ego sū
d's abraham. & d's isa-
ac. & d's iacob. Non est
d's mortuorum. sed ui-
uentium. Et audientes
turbe mirabantur in
doctrina eius.

Mr. cc. xliii.
Mt. c. xxxvi.

PHARISEI autē audi-
entes quod silentium
imposuissē sadduceis.
conuenerunt in unum.
Et interrogauit eum
unus ex eis legis doctō
temptans eum. Ma-
gister. quod est man-
datum magnū in lege. ~
Ait illi ihe. Diliges
dnm dnm tuum ex to-
to corde tuo. & in tota
anima tua. & in tota
mente tua. Hoc est
maximū & primum
mandatum. Secundū
autē simile est huic.
Diliges p̄ximum tuū.

sicut te ipsum. In his
duobus m. datis. uni-
uersa. lex pendet &
p̄phete.

CONGREGATIS AUTEM
phariseis. interrogauit
eos ihe dicens. Quid
uobis uidetur de xpo.
cuius filius est. ~ Di-
cunt ei. dauid. Ait
illis. Quomodo ergo
dauid in spū uocat eū
dnm dicens. Dixit
dñs dño meo. sede a
dextris meis. donec po-
nam inimicos tuos sca-
bellum pedum tuorū. ~

SI ERGO dauid uocat
eum dn̄m. quomodo
filius eius est. ~ & nemo
poterat respondere ei
uerbum. neq. ausus fuit
quisquam ex illa die
eum amplius inter-
rogare.

TUNC ihe locutus ē ad
urbas. & ad discipulos
suos dicens. Sup̄ cat-
hedram moysi. seder

Mr. ccc.
Mt. ccc.
L. ccc.

Mr. ccc.
Mt. ccc.
L. ccc.

Mr. ccc.
Mt. ccc.
L. ccc.

scribae & pharisei. Omnia ergo quaecumque dixerunt uobis. seruate & facite. Secundum opera uero eorum. nolite facere. Dicunt enim. & non faciunt.

ALLIGANT autem onera graua & importabilia & imponunt in humeros hominum. digito autem suo nolunt ea mouere.

OMNIA uero opera sua faciunt. ut uideantur ab hominibus. Dilatant enim phylacteria sua. & magnificant fimbrias. Amant aut primos recubitus in cenis. & primas cathedras in synagogis. & salutationes in foro. & uocari ab hominibus rabbi.

Vos autem nolite uocari rabbi. unus est enim magister uŕ. Omnes autem uos. fratres estis.

Et patrem nolite uocare uobis super terram. unus est enim pater uŕ. qui in caelis est. Nec uocemini magistri. quia magister uŕ unus est xpc.

QUI MAIOR est uŕm. erit minister uŕ. Qui autem se exaltauerit humiliabitur. & qui se humiliauerit exaltabitur.

EAUT VOBIS scribae & pharisei hypocrite. quia clauditis regnum caelorum ante homines. Vos enim non intratis. nec introcuntes sinitis intrare.

UAI VOBIS scribae & pharisei hypocrite. qui circumcitis mare & aridam. ut faciatis unum proselitum. Et cum fuerit factus. factus eum filium gehennae duplo quam vos.

Mat. xxiii.
L. cxxxviii.

Mat. xxiii.
L. cxi.

Mat. xxiii.
Solut.

Vae vobis duces cæci.
qui dicitis. qui cumq.
iuraverit p templū
nihil est. Qui autē
iuraverit in auro tē
pli. debet. Stulti &
cæci. quid enim mai
us ē aurum. an tem
plum quod sc̄ificat
aurum. Et qui cū
que iuraverit in al
tari nihil est. Qui
cumque autē iurave
rit in dono quod est
sup illud. debet. Cæ
ci. quid enim maius
ē donum. an altare
quod sc̄ificat donū.
Qui ergo iurat in al
tari. iurat in eo. & in
omnibus que sup il
lud sunt. Et qui
cumque iuraverit
in templo. iurat in il
lo. & in eo qui habitat
in ipso. & qui iurat in
caelo. iurat in throno
di. & in eo qui sedet
sup eum.

VALE VOBIS scribe & pha
risei hypocritæ. qui de
cimas mentam. & ane
tum. & cymminum. &
reliquistis que gravi
ora sunt legis. iudiciū.
& misericordiam. &
fidem. Hæc oportuit
facere. & illa non o
mittere.

Dicis cæci excolan
tes culicem. camelum
autem glutientes.

VALE VOBIS scribae &
pharisei hypocritæ.
qui mundatis quod de
foris est calicis & pa
rabsidis. intus autem
pleni sunt rapina. &
immunditia. Pharisee
cæce. munda prius
quod intus est calicis
& parabsidis. ut fiat
& id quod de foris est
mundum.

VALE VOBIS scribae &
pharisei hypocritæ.
quia similes estis se
pulchris dealbatis.

que a foris parent ho-
minibus speciosa intus
vero plena sunt ossib.
mortuorum. & omni
spureicia. Sic & uos
a foris quidem paratis
hominibus iusti. intus
autem pleni estis hypo-
crisi & iniquitate.

Vae uobis scribe &
pharisei hypocrite qui
aedificatis sepulchra
prophetarum. & orna-
tis monumenta iusto-
rum. & dicitis. Si fu-
issemus in diebus patrum
nostrorum. non essemus
socii eorum in sangui-
ne prophetarum. Itaque
testimonio estis uobis
metipsis. quia filii estis
eorum qui prophetas oc-
ciderunt.

Et uos implete mensu-
ram patrum uestrorum.
Serpentes. gemina
uiperarum. quomodo
fugietis iudicio ge-
henne.

Ideo. ecce ego mitto
ad uos prophetas. &
sapientes. & scribas. &
ex illis occidens. & cru-
cifigens. & ex eis flagel-
labitis in synagogis
uestris. & persequimini de-
ciuitate in ciuitatem.
ut ueniat super uos
omnis sanguis iustus.
qui effusus est super terram.
a sanguine abel iusti.
usque ad sanguinem zacha-
rie filii barachie. quem
occidistis inter templum
& altare. Amen dico
uobis. uenient haec
omnia super generationem
istam. **xxv.**

IERUSALEM
hierusalem. que
occidis prophetas.
& lapidas eos qui ad
te missi sunt. quoti-
ens uolui congregare
filios tuos quem admo-
dum gallina congre-
gat pullos suos sub
alas. & noluit. Ecce

Mat. ccl.
L. ccl.

Mat. ccl.
L. ccl.

relinquatur uobis do-
mus ur̄a deserta. Dico
enim uobis. n̄ me uide-
bitis amodo. donec di-
cat̄is. Benedictus qui
uenit in nomine dñi.

Mat. xxviii
M. cccc. xlviii
L. cccc. xlviii
L. cccc. xlviii

Et egressus ih̄c de tem-
plo ibat. Et accesserunt
discipuli eius.
ut ostender̄ ei aedifi-
cationē templi. Ipse
autē respondens dix-
it illis. Videtis haec
omnia? Amen dico
uobis. non relinquetur
hic lapis sup lapide-
dem. qui non destrua-
tur.

Mat. xxviii
M. cccc. xlviii
L. cccc. xlviii

SED ENTE autem eo
sup monte oliueti.
accesserunt ad eum
discipuli secreto dicen-
tes. Dic nobis. quan-
do haec erunt. & qd
signum aduentus tui.
& consummationis
saeculi. Et respon-
dens ih̄c. dixit eis.
Uidetis. ne quis uos

seducat. Multi enim
uenient in nomine meo.
dicentes. Ego sum
xp̄e. & multos seducēs.
Audiri enim estis p̄-
lia & opiniones p̄lio-
rum. uidete ne turbe-
mini. Oportet enim
haec fieri. sed nondū
est finis. Consurget
enim gens ingentem.
& regnum in regnum.
& erunt pestilentiae
& fames. & terre mo-
tus p̄ loca. Haec autē
omnia. initia sunt do-
lorum.

TUNC tradent uos in
tribulationem. & oc-
cident uos. & eritis
odio omnibus gentib.
p̄pter nomen meum.

ET TUNC scandalizabun-
tur multi. & inuicē
tradent. & odio habe-
bunt inuicem. Et mul-
ti pseudo p̄phete sur-
gent. & seducant mul-
tos. Et quō abun-

dabit iniquitas. refra-
gescet caritas multo-
rum. Qui autē pse-
uerauerit usq. infine.
hic saluus erit.

ET predicabitur hoc
euangelium regni
in uniuerso orbe in
testimonium omnib.
gentibus. & tunc ue-
nit consummatio.

CUM ergo uideritis
abominationē deso-
lationis quę dicta ē
ad auele ppheta stein-
tem in loco scō. qui
legit. intellegat.

TUNC qui in iudea sunt
fugiant ad montes.
Et qui in agro. non
descendat tollere ali-
quid de domo sua.
Et qui in agro. non
reuertatur tollere
tunicam suam.

UAE autē pregnantib.
& nutriendib. in illis
diebus.

ORATE autem. ut non

fiat fuga ur̃a hieme.
uel sabbato.

ERIT enim tunc tribu-
latio magna. qualis
non fuit ab initio mun-
di. usq. modo neq. fia.

ET nisi breuiter fuisset
dies illi. non fieret sal-
ua omnis caro. Sed
propter electos. breui
abuntur dies illi.

TUNC si quis uobis dix-
erit. ecce hic xp̃e. aut
illie. nolite credere.

SURGENT enī pseudo
xp̃i. & pseudo pph̃e.
& dabunt signa mag-
na & pdigia. ita ut
in errorem inducant
si fieri potest & iam
electi. Ecce predixi
uobis.

SI ERGO dixerint vob.
ecce in deserto est. noli-
te exire. Ecce in pene-
trabilibus. nolite cre-
dere.

SICUT enim fulgor ex-
it ab oriente. & parit

Matth. 24. 15.
Luc. 21. 20.

Matth. 24. 24.
Luc. 21. 34.

Matth. 24. 26.
Luc. 21. 36.

Matth. 24. 27.
Luc. 21. 37.

Matth. 24. 28.
Luc. 21. 38.

Matth. 24. 29.
Luc. 21. 39.

usq. in occidentem. ita
erit & aduentus filii
hominis.

Mr. egl. vii.
L. c. xiii.

UBI CUMQ. fuerit cor
pus. illuc congrega
buntur aquilae.

Mr. egl. vii.
Mr. egl. l.
L. c. l. viii.

STATIM autē post
tribulationē dierum
illorum. sol obscura
bitur. & luna nō dabit
lumen suum. & stellae
cadent de caelo. & uir
tutes caelorum cōmo
uebuntur. & tunc pa
rebit signum filii ho
minis in caelo.

Mr. egl. viii.
Mr. egl. l.
L. c. l. viii.

ET TUNC plangent om
nes tribus terre. &
uidebunt filium ho
minis ueniente in nu
bibus caeli. cum uir
tute multa. & mai
estate. Et mittet
angelos suos cum tu
ba. & uoce magna.
& congregabunt elec
tos suos a quatuor
uentis. a summis caeloꝝ.
usq. ad terminos eoꝝ.

A barbare autem fieri
discite parabolam.
cum iam ramus eius
tener fuerit. & folia
nata. scitis quia pro
pe est estas. Ita & uos
cum uideritis haec om
nia. scitote quia pro
pe ē inianus. Amen
dico uobis. quia non
praeteribit haec gene
ratio. donec omnia
fiant. Caelum & ter
ra transibunt. uerba
uero mea non praeteribunt.

DE DIE autem illa &
hora nemo scit. neq.
angeli caelorum. nisi
pater solus.

SICUT autem in diebus
noe. ita erit & aduen
tus filii hominis. Sic
enim erant in diebus
ante diluuium come
dentes & bibentes. nu
bentes & nuptum tra
dentes. usq. ad eum diē
quo introiit in arca
noe. & non cognouerunt

Mr. egl. viii.
L. c. l. viii.

donec uenit diluuiū
& tulit omnes. ita
erit & aduentus filii
hominis.

IYNE duo erunt in a
gro. unus assumetur.
& unus relinquetur.
Duc molentes immola:
una assumetur. & una
relinquetur.

VIGILATE ergo. quia nesc
itis qua hora dñs ur
uenturus sit.

Illyd autem seritor.
quō si sciret pater fa
milias qua hora fur
uenturus eet. uigila
ret utiq. & non sine
ret pfodi domū suā.
Ideo & uos estote pa
rii. quia qua nescitis
hora. filius hominis
uenturus est.

Quis putas est fidelis
seruus & prudens. quē
constituit domin⁹ su⁹
supra familiam suam.
ut det illis cibum in
tempore.

BEAT⁹S ille seruus. quē
cum uenerit dominus
eius inuenit sic faci
entem. Amen dico uo
bis. quō sup omnia bo
na sua constituet eum.

SILYTEM dixit ma
lus seruus ille in corde
suo. moram facit domi
nus mī uenire. & coe
perit perire conser
uos suos. manducet
autem & bibat cum
ebriis. Veniet domi
nus serui illius indie
qua non sperat. & ho
ra qua ignorat. & di
uidet eum. Partemq.
eius ponet cum h̄ypo
critis. illic erit fletus.
& stridor dentium.

IYNE simile erit reg
num caelorum decē
uirginibus. quē acci
pientes lampades su
as. exierunt obuiam
sponso & sponse. Quin
que autē excis erant
fittue. & quinq. pru

Mt. cel. vi.
L. i. c. vi.
7 c. l. vii.

Mt. cel. vii.
L. i. c. viii.

Mt. cel. viii.
Sōl. v.

dentes. Sed quinq. fa-
tuae. acceptis lampadi-
bus. non sumpserunt
oleum secum. Pruden-
tes uero. acceperunt
oleum in uasissuis cum
lampadibus. Moram
autē faciente sponso.
dormitauerunt omnes
& dormierunt. Media
autē nocte clamor fac-
tus est. ecce sponsus ue-
nit. exite obuiam ei.
Tunc surrexerunt om-
nes uirgines illę. & orna-
uerunt lampades suas.
Fatuę autem. sapientib.
dixerunt. Date nobis
de oleo ur̃o. quia lam-
pades ñre extinguiun-
tur. Responderunt pry-
dentes dicentes. Ne for-
te non sufficiat nobis
& uobis. ne potius ad-
uendentes. & emite uo-
bis. Dum autē irent
emere. uenit sponsus.
& quę paratę erant
intrauerunt cum eo

ad nuptias. & clausa est
ianua. Nouissime uero
ueniunt. & reliquę uir-
gines dicentes. Dñe.
dñe. aperi nobis. At
ille respondens ait.
Amen dico uobis. nes-
cio uos. Uigilate itaq.
quia nescitis diem. neq.
horam.

Sicut enim homo pere-
gre p̃ficiens. vocauit
seruos suos. & tradidit
illis bona sua.

Et uni dedit quinque
talenta. alii autē duo.
alii uero unum. uni-
cuiq. secundum p̃pria
uirtutē. & p̃fectus est
statim. Abiit autem
qui quinq. talenta ac-
ceperat. & operatus est
in eis. & lucratus est alia
quinq. Similiter qui
duo acceperat. lucratus
est alia duo. Qui autē
unum acceperat. abi-
ens fodit in terra. &
abscondit pecuniam

domini sui. Post mul-
tum uero temporis. ue-
nit dominus seruorū
illorum. & posuit rati-
onem cum eis. Et accen-
dens qui quinque talenta
acceperat. obtulit alia
quinque talenta dicens.
Domine. quinque talen-
ta mihi tradidisti. ecce
alia quinque sup lucraty
sum. At illi dominus
eius. Euge bone ser-
ut & fidelis. quia sup
pauca fuisti fidelis. sup
multa te constituam.
intra ingaudium do-
mini tui. Accessit autē
& qui duo talenta ac-
ceperat. & ait. Domi-
ne. duo talenta mihi
tradidisti. ecce alia duo
lucratus sum. At illi
dominus eius. Euge
serue bone & fidelis.
quia sup pauca fuisti
fidelis. sup multa te
constituam. intra ingau-
dium domini tui. Ac

cedens autem & qui
unum talentum acce-
perat. ait. Domine.
scio quia homo durus
es. metus ubi non semi-
nasti. & congregas ubi
nō sparsisti. Et timens
abii & abscondi talen-
tum tuū in terra. ecce
habes quod tuum est.
Respondens autē do-
minus eius. dixit ei.
Serue male & piger.
sciebas quia meto ubi nō
semino. & congrego ubi
nō sparsi. oportuit ergo
te committere pecuniā
meam nummularis.
& ueniens ego. recepis-
sem utiq; quod meum ē
cum usura. Tollite ita-
que ab eo talentum. &
date ei qui habet decē
talenta.

OMNI enim habenti da-
bitur. & abundabit.
Et autem qui non ha-
bet. & quod uidetur ha-
bere. auferretur ab eo.

Mat. 25. 1-13
ap. 25. 1-13
L. 25. 1-13

Mat. 23. 33.
L. 1. c. 1.

Et inutilem seruum. eient
intenebras exteriores.
illuc erit fletus & stri
dor dentium.

Mat. 23. 34.
Sal. 135.

Cum autem uenerit
filius hominis in mai
estate sua. & omnes
angeli cum eo. Tunc
sedebit super sedem ma
iestatis suae. & congre
gabuntur ante eum
omnes gentes. & sepa
rabit eos ab inuicem.
sicut pastor segregat
oues ab hedis. Et sta
tuet oues quidem ad dex
tras suas. hedos autem
a sinistris. Tunc dicet
rex his qui ad dextris
eius erunt. Venite be
nedicti patris mei. pos
sидete paratum uobis
regnum. a constitutione
mundi. Et surui
enim. & dedistis mihi
manducare. Sitiui.
& dedistis mihi bibere.
Hospes eram. & collegis
tis me. Nudus. & ope

ruistis me. Infirmus.
& uisitastis me. In car
cere eram. & uenistis ad
me. Tunc respondebunt
ei iusti dicentes. Domine.
quando te uidimus esu
rientem & pauiimus.
Sitiuentem. & dedimus
tibi potum. Quando
autem te uidimus hos
pitem. & collegimus te.
aut nudum & coope
ruimus te. Aut quan
do te uidimus infirmum.
aut in carcere. & ueni
mus ad te. Et respon
dens rex. dicet illis.
Amen dico uobis. qua
diu fecistis uni de his fra
tribus meis minimis. mihi
fecistis. Tunc dicet &
his qui a sinistris erunt.
Discedite a me. male
dicti in ignem eternum.
qui paratus est diabolo.
& angelis eius. Et surui eni
& non dedistis mihi
manducare. Sitiui.
& non dedistis mihi po

tum. Hospes eram. &
non collegistis me. Nu-
dus. & non operuistis me.
Infirmus & in carere.
& non uisitastis me. Tunc
respondebunt ei & ipsi
dicentes. Domine. quando
te uidimus esurientem.
aut sitientem. aut hospi-
tem. aut nudum. aut
infirmum. uel in carere
re. & non ministrauimus
tibi. Tunc respondebit
illis dicens. Amen di-
co uobis. quamdiu non
fecistis uni de minoribus
his. nec mihi fecistis.
Et ibunt hi in suppli-
cium aeternum. iusti
autem in uitam ae-
ternam. LXXXVI

FACTUM EST
cum consummas-
set ihs sermones
hos omnes. dixit disci-
pulis suis.

SCITIS quia post biduum
pascha fiet. & filius
hominis tradetur ut

crucifigatur.

TUNC congregati sunt
principes sacerdotum
& seniores populi. in
atrium principis sacer-
dotum qui dicebatur
caiphas. Et consilium
fecerunt ut ihs dolo
tenerent. & occiderent.
Dicebant autem. non in
die festo. ne forte tu-
multus fieret in populo.

CUM AUTEM esset ihs
in bethania in domo
symonis leprosi. acces-
sit ad eum mulier ha-
bens alabastrum un-
guenti preciosi. & effudit
super caput ipsius reum
benis. Videntes autem
discipuli. indignati
sunt dicentes. Ut quid
perditio haec. Potuit
enim istud uenunda-
ri multo. & dari pau-
peribus. Sciens autem
ihs. ait illis. Quid mo-
lesti estis huic mulieri.
Opus bonum. operata

Mat. c. lxxv.
Mat. c. lxxv.

Mat. c. lxxvi.
Mat. c. lxxvi.
L. lxxvii.
L. lxxviii.

est in me. Nam semper
pauperes habetis uobis
cum. me autem non semper
habebitis.

*Matth. xxvi.
23. et 24.
L. c. xxvi.*

MITTENS enim haec un-
guentum hoc in corpus
meum. ad sepeliendum
me fecit. Amen dico
uobis. ubicumque predica-
tum fuerit hoc euan-
gelium in toto mundo.
dicetur & quod haec
fecit in memoria eius.

*Matth. xxvi.
25. et 26.
L. c. xxvi.*

Tunc abiit unus de duo-
decim qui dicitur iu-
das scarioth. ad princi-
pes sacerdotum. & ait
illis. Quid uultis mihi
dari. & ego uobiscum
tradam. At illi con-
stituerunt ei triginta
argenteos. Et ex inde
quaerebat oportuni-
tatem. ut eum trade-
ret. Prima autem die
azimorum. accesserunt
discipuli ad Iesum di-
centes. Vbi uis pare-
mus tibi comedere pas-

cha. At Iesus dixit.
Ite in ciuitatem ad quon-
dam. & dicite ei. Ma-
gister dicit. tempus me-
um prope est. apud te
facio pascha. cum dis-
cipulis meis. Et fece-
runt discipuli. sicut
constituit illis Iesus. &
parauerunt pascha.
Uespere autem facto.
discumbebat cum duo-
decim discipulis suis.

Et edentibus illis dixit.
Amen dico uobis. quia
unus uerum me traditu-
rus est.

Et contristati ualde. coe-
perunt singuli dicere.
Numquid ego sum dominus.

At ipse respondens ait.
Qui intangit mecum
manum in parapside.
hic me tradet. Filius
quidem hominis uadit.
sicut scriptum est de illo.

Vale autem homini illi.
pro quem filius hominis
tradetur. Bonum erat

ei. si natus non fuisset
homo ille.

RESPONDENS AUTEM IUDAS
QUI TRADIDIT EUM.
DIXIT. Numquid ego
sum rabbi. ~. ait illi.
Tudixisti.

CAINANTIBUS AUTEM
EIS. ACCEPIT IHC PANEM.
& BENEDIXIT. ac fregit.
DEDITQUE DISCIPULIS SUIS.
& ait. Accipite & co
medite. hoc est corpus
meum.

ET ACCIPIENS CALICEM.
GRATIAS EGIT. & DEDIT
ILLIS DICENS. Bibite ex
hoc omnes. Hic est enim
sanguis meus noui tes
tamenti. qui pro mul
tis effundetur in remis
sionem peccatorum.
DICO AUTEM VOBIS. non bi
bam amodo de hoc ge
nimine vris. vsq. indi
em illum. cum illud bi
bam uobiscum nouum
in regno patris mei.

ET HYMNODICTO. EXIERUNT

IN MONTEM OLIUEI. / **XXVII.**

UNC DIET

ILLIS IHC. OMNES
VOS SCANDALUM PATI
EMINI IN ME. IN ISTA NOCTE.

SCRIPSUM EST ENIM.
PERCUTIAM PASTOREM.
& DISPERSANTUR OUES GRE
GIS. POSTQUAM AUTEM
RESURREXERO. PRÆCIPIAM
VOS IN GALILEAM.

RESPONDENS AUTEM
PETRUS. ait illi. Et si
omnes scandalizati fu
erint. in te. ego num
quam scandalizabor.
Ait illi ihc. Amen di
co tibi. quia in hac
nocte. ante quam gallus
cannet. ter me negabis.

AIT ILLI PETRUS. Etiam
si oportuerit me mori
tecum. non te negabo.
SIMILITER & OMNES DIS
CIPULI DIXERUNT.

TUNC VENIT IHC CUM ILLIS
IN VILLAM. QUE DICITUR
GETSEMANI.

ET DIXIT DISCIPULIS SUIS.

Mr. cclxxxviii.
Mr. cclxxxviii.
I. clv.

Mr. cclxxxviii.
Mr. cclxxxviii.

Mr. cclxxxviii.
Mr. cclxxxviii.
L. cc lxxxv.
I. clv.

Mr. cclxxx.
Mr. cclxxx.

Mr. cclxxx.
Mr. cclxxx.
L. cc lxxxviii.
I. clvi.

Mr. cclxxx.
Mr. cclxxx.

Sedete hic donec uadam illuc & oram. Et adsumpto petro & duobus filiis Zebedi coepit contristari & mestus esse.

Mr. cc. xxi.
Mt. lxxviii.
L. cc. xxi.

Tunc ait illis. Tristis est anima mea usque ad mortem. Sustinete hic & uigilate mecum.

Mr. cc. xxi.
Mt. lxxviii.
L. cc. lxxxi.
I. cl. vi.

Et progressus pusillum. procidit in faciem suam orans & dicens. Mi pater. si possibile est. transeat a me calix iste.

Mr. cc. xxi.
Mt. lxxviii.
L. cc. lxxxi.
I. cl. vi.

Verumtamen non sic ego uolo. sed sicut tu. Et uenit ad discipulos & inuenit eos dormientes. **E**t dicit petro. Sic non potuisti una hora uigilare mecum. Vigilate & orate. ut non intreatis in temptationem.

Mr. cc. xxi.
Mt. lxxviii.
L. cc. lxxxi.
I. cl. vi.

Spiritus quidem promptus est. caro autem infirma. Iterum secundo abiit & orauit dicens.

Pater mi. si non potest hic calix transire nisi bibam illum. fiat uoluntas tua. Et uenit iterum & inuenit eos dormientes. Erant enim oculi eorum grauati. Et redicens illis. iterum abiit & orauit tertio eundem sermonem dicens.

Mr. cc. xxi.
Mt. lxxviii.
L. cc. lxxxi.
I. cl. vi.

Tunc uenit ad discipulos suos & dicit illis. Dormite iam & requiescite. Ecce adpropinquabit hora & filius hominis tradetur in manus peccatorum. Surgite eamus. ecce adpropinquabit qui me tradet.

Mr. cc. xxi.
Mt. lxxviii.
L. cc. lxxxi.
I. cl. vi.

Ad hunc ipso loquente. ecce iudas unus de duodecim uenit & cum eo turba multa cum gladius & fustibus. missi a principibus sacerdotum & senioribus populi.

Mr. cc. xxi.
Mt. lxxviii.
L. cc. lxxxi.
I. cl. vi.

Qui autem tradidit

48
eum. dedit illis signū
dicens. Quēcumq;
osculatus fuero. ipse
est. tene eum. Et
confestim accedens ad
ih̄m dixit. Ave rab
bi. Et osculatus est
eum. Dixitq; illi ih̄c.
Amice. ad quod uenis
ti. Tunc accesser
& manus iniecerunt
in ih̄m. & tenueru
nt eum.

Et ecce unus ex his
qui erant cum ih̄v.
extendens manum.
exemit gladiū suū.
& percussit seruum
principis sacerdotum.
amputavit auricu
lam eius.

Tunc ait illi ih̄c. Con
uertere gladium tuum.
in locum suū. Omnes
enim qui acceperint
gladium. gladio pe
ribunt. An putas
quia non possim ro
gare patrem meum

& exhibebit mihi
modo plusquam duo
decim legiones ange
lorum. Quomodo ergo
implebuntur
scripturę. quia sic
oportet fieri.

In illa hora dixit
ih̄c turbis. Tamquā
ad latronē existis cū
gladiis & fustibus cō
prehendere me. Cot
tidie apud uos sede
bam docens in templo.
& non me tenuistis.

Hoc autem totum fac
tum est. ut impleren
tur scripturę pro
phetarum. Tunc
discipuli omnes relin
cto eo. fugerunt.

At illi tenentes ih̄m.
duxerunt ad caiphan
principem sacerdotū.
ubi scribę & senio
res conuenerant.

Petrus autem seque
batur eum a longe.
usq; in atrium prin

Mr. cccxiii.

Mr. c lxxxviii.
L. xlviii.
I. c lxxxviii.

Mr. cccxiii.
Mr. c lxxxviii.

Mr. cccxiii.
Mr. c lxxxviii.
L. xlviii.
I. c lxxxviii.
T. c lxxxviii.

Mr. cccxiii.
Mr. c lxxxviii.
L. xlviii.
I. c lxxxviii.

cipis sacerdotum. Et ingressus intro. sedebat cum ministris. ut uideret finem.

P RINCIPES autē sacerdotum. & omne concilium. querebant falsum testimonium contra ihm. ut cum morti traderent. Et non inuenerunt. cum multi falsi testes accessissent.

N OVISSIME autē. uenerunt duo falsi testes. & dixerunt. Hic dixit. possum destruere templum dī. & post triduum reedificare illud. Et surgens princeps sacerdotum. ait illi. Nihil respondes ad ea quae isti aduersum te testificantur. I hē autē tacebat. Et princeps sacerdotum. ait illi. Adiuro te p d m univ. ut dicas nobis si tu

es xpc filius dī. Dicit illi ihe. Tu dixisti.

U IRUM TAMEN dico uobis. amodo uidebitis filium hominis sedentem adextris uirtutis. & uenientē in nubibus caeli.

T UNC princeps sacerdotum. scidit uestimenta sua. dicens. Blasphemiauit. Quid adhuc egemus testibus.

E CCE nunc audistis blasphemiam. quid uobis uidetur. At illi respondentes dixerunt. Reus ē mortis.

T UNC expuerunt in faciem eius. & colaphis eū ceciderunt. alii autem palmas in faciem ei dederunt dicentes. Prophetiza nobis xpc. quis est qui te percussit.

P ETRUS uero. sedebat foris in atrio. Et accessit ad eum una an

cilla dicens. Et tu
cum ihu galileo tras.

At ille negavit corā
omnibus dicens. Nes
cio. quid dicis.

Expositio
in lucam
capitulum
xxii

EXEUNTE autē illo
ianuam. vidit eum
alia ancilla. & art
his qui erant ibi. Et
hic erat cum ihu na
zareno. Et iterum
negavit eum iuramē
to. quia non novi ho
minem. Et post
pusillum. accesserunt
qui stabant. & dixit
runt petro. Vere.
& tu ex illis es. nam
& loquela tua mani
festum te facit. Tunc
coepit detestari &
iurare. quia non no
visset hominem. Et
continuo. gallus can
tauit.

Expositio
in lucam
capitulum
xxii

ET recordatus est pe
trus verbi ihu quod
dixerat. prius qua
gallus cantat. ter me

negabis. Et egressus
foras. fleuit amare.

MANE autem facto.
consilium iunctum
omnes principes sa
cerdotum & seniores
populi. adversus ihm.
ut eum morti trade
rent.

ET vinculum adduxe
runt eum. & tradi
derunt pontio pila
to praesidi.

Mat. xxvii.
Mar. xvi.
Luc. xxii.

Mat. xxvii.
Mar. xvi.
Luc. xxii.

TUNC videns iudas
qui eum tradidit qd
dampnatus eet. pae
nitentia ductus. re
tulit triginta argen
tos principib. sacer
dotum. & seniorib.
dicens. Peccaui. tra
dens sanguine iustu.
At illi dixerunt. Qd
ad nos. tu uideris.

Mat. xxvii.
Solus.

Et pro iectis argen
tis in templo. recess
sit & abiens laqueo
se suspendit. Prin
cipes autem sacerdo

tum. acceptis argen-
tis dixerunt. Non
licet mittere eos in
corbanam. quia p̄ti-
um sanguinis ē. Con-
silio autē intro. eme-
runt ex illis agrum
figuli. in sepulturam
peregrinorum. Prop-
ter hoc uocatus est
ager ille acheldemach.
hoc est ager sangui-
nis. usq. in hodie-
num diem. Tunc
impletum ē quod
dictum est p̄ hie-
remiam p̄phetam
dicente. Et acce-
perunt triginta ar-
gentos. p̄tium ad
p̄tiam. quē ad p̄tia
uerunt a filiis isrl̄.
Et dederunt eos in
agrum figuli. sicut
constituit mibi dñs.
Ih̄c autē stetit an-
te p̄sidem. Et in-
terrogauit eum pre-
ses dicens. Iudas rex

iudeorum. ~ Dicit
illi ih̄c. Tu dicis.

Et cum accusaretur
a principibus sacer-
dotum. & seniorib.
nihil respondit. Tunc
dicit illi pilatus.
Non audis. quanta
aduersum te dicunt
testimonia. ~ Et n̄
respondit ei ad ullū
uerbum. ita ut mi-
raretur p̄ses uehēm̄.

Per diem autē solle-
nem consueuerat p̄-
ses dimittere popu-
lo unū uinctum.
quē uoluissent.

HABEBAT autem tunc
uinctum insignem.
qui dicebatur barab-
bas. Congregatis er-
go illis. dixit pila-
tus. Quē uultis di-
mittam uob. Barab-
ban. an ih̄m. q̄ dicit̄
x̄ps. Sciebat enī. qd p̄mū
diam tradidissent eū.

Sedente autē illo. p̄tribus
nali. misit ad eum

Matth. 26
Marc. 14
Luc. 23
I. 18. 28. 39.

uxor eius dicens.
Nihil tibi. & iusto
illi. Multa enim
passa sum hodie p
uissum. propter eu.

PRINCIPES autē sa
cerdotum & senio
res psuascerunt po
pulis vt peterent
barrabban. ihm ue
ro pderent. Respon
dens autē prescs. ait
illis. Quem uultis
vobis deduobus di
mita. At illi dix
erunt. Barrabban.

Dicit illis PILATVS.
Quid igitur faciam
de ihu qui dicitur
xpc. Dicunt om̄s.
crucifigatur. Ait
illi p̄ses. Quid enim
mali fecit. At illi
magis clamabant
dicentes. Crucifigat.

VIDENS autē pilatus
quia nihil p ficeret.
sed magis tumultus
fieret. accepta aqua

lauit manus coram
populo dicens. Inno
cens ego sum a sangui
ne iusti huius. vos ui
deritis. Et respondens
uniuersus populus di
xit. Sanguis eius sup
nos. & sup filios nr̄os.

Tunc dimisit illis bar
rabbā. Ih̄m autem
flagellatum tradidit
eis. vt crucifigetur.

VINCIT OMNES

presidis suscepi
entes ihm in p̄to
rium. congregauerunt
ad eum uniuersa co
hortem. & exuentes
eum. clamidem coeci
neam circumdederunt
ei. Et placentes co
ronam de spinis posue
runt sup caput eius.
& harundine in dex
tera eius. Et genu
flexo ante eum inlu
debant dicentes. Ave.
rex iudeorum.

ET expuentes in eū.

Mat. ccc. xxxviii.
M̄. cc. vii.
L. ccc. xliii.
I. c. xcvi.

XXVIII

Mat. ccc. xxxviii.
M̄. cc. vii.
I. c. lxxxv.
J. lxxxvii.

Mat. ccc. xxx.
M̄. cc. vii.

acceperunt harundi-
nem & percutebant ca-
put eius. Et postquā
inluserunt ei. exue-
runt eum clamide &
induerunt eum uesti-
mentis eius & duxe-
runt eum ut crucifi-
gerent.

EXIUNTES autē inue-
runt hominē cyrene-
um. nomine simonē.
hunc angariauerunt
ut tolleret crucē ei.

ET VENERUNT in locū
qui dicitur golgatha.
quod est caluarie locus.

ET DEDERVNT ei vinū
bibere. cum felle mix-
tum. Et cum gustas-
set. noluit bibere.

POST QUAM autem cru-
cifixērunt eum. divi-
serunt uestimenta ei.
sortem mittentes. Et
sedentes. servabant eū.

ET IMPOSUERUNT sup
caput eius causam
ipsius scriptam. hic

est ihc. rex iudeorū.

Tunc crucifixi sunt
cum eo duo latrones.
unus adextris & vnus
a sinistris.

Pariter autē blasphem-
bant eum. mouentes
capita sua & dicen-
tes. Vñab qui destru-
it templum dī. & in
triduo illud reedifi-
cat. Salua te metip-
sum. si filius dī es. des-
cende de cruce.

Similit̄ & principes sa-
cerdotum. in ludentes
cum scribis & seniori-
bus dicentes. Alios
saluos fecit. se ipsum
non potest saluum fa-
cere. Si rex israel e-
descendat nunc de
cruce. & credimus ei.
Confidit in dō. libe-
rē nunc eum si uult.
Dixit enim. quia fi-
lius dī sum.

IN DIE SVM autē & la-
trones qui crucifixi

erant cum eo. imprope-
rabant ei.

A SEXTA autē hora. tene-
brae factae sunt sup vni-
uersam terram. usq. in
horam nonam.

E T circa horam nonam.
clamauit ihc uoce mag-
na. dicens. Heli. heli.
Lemaiabactani. Hoc ē.
D's m's. d's m's. qd quid
dereliquisti me. ~ Qui-
dam autē illic stantes
& audientes. dicebant.
Heliam uocat iste.

E T continuo currens
vnus ex eis. acceptam
spongam. impleuit
aceto. & inposuit ha-
rundinē. & dabat ei bi-
bere.

C AETERI vero dicebant.
Sine. videamus an ue-
niat helias. liberans eū.
Ihc autē iterum clama-
ns uoce magna. emisit
sp̄m.

E T ecce uelum templi
scissum est. induas par-

tes. a summo usq. deorsū.

E T TERRA mota est. &
petre scisse sunt. & mo-
numenta apta sunt. &
multa corpora scōrum
qui dormierant surrex-
erunt. Et ex cunctis
demonumentis post
resurrectionē eius. ve-
nerunt in scām ciuita-
tem. & apparuerunt
multis.

C ENTURIO autē & qui
cum eo erant. custodi-
entes ihm. viso terre
motu. & his quae fie-
bant. timuerunt ual-
de dicentes. Vere. fili-
us dī erat iste.

E RANT autē ibi mulie-
res multae alonge quae
secute erant ihm aga-
lileae ministrantes ei.
Inter quas erat maria
magdalene. & maria
iacobi. & ioseph mat.
& mater filiorum
zebedei.

C YM autē sero factū

Mat. xxv. 1-10
L. ecc. xxxvii

Mat. xxv. 1-10
L. ecc. xxxvii

Mat. xxv. 1-10
L. ecc. xxxvii

Mat. xxv. 1-10
L. ecc. xxxvii
I. ecc. vii

esset. uenit quidam
homo diues ab arima-
thia nomine ioseph.
qui & ipse discipulus
erat ihu. Hic acces-
sit ad pilatum. & pe-
tuit corpus ihu. Tunc
pilatus. iussit reddi
corpus.

M. c. c. lxxviii.
M. p. c. c. lxxviii.
L. c. c. c. lxxviii.
I. c. c. lxxviii.

ET ACCEPTO corpore
ioseph. inuoluit illud
in sindone munda.
& posuit illud in mo-
numento suo nouo.
quod exciderat in
petra. Et aduoluit
saxum magnum ad
ostium monumēti &
abiit.

M. c. c. lxxviii.
M. p. c. c. lxxviii.

ERAT autē ibi maria
magdalene. & altera
maria sedentes con-
tra sepulchrum.

M. c. c. lxxviii.
S. o. l. u. s.

ALTERA autē die quę
est post parasceuen.
conuenerunt princi-
pes sacerdotum &
pharisei ad pilatum
dicentes. Dñe. recor-

data sumus. quia seduc-
tor ille dixit adhuc
uiuens. post tres dies re-
surgam. Iube ergo cus-
todiri sepulchrum. usq.
indie tertium. Ne for-
te ueniant discipuli
eius & furentur eum.
& dicant plebi surrex-
it a mortuis. Et erit
nouissimus error. pēior.
piore. At illis pilatus.
Habetis custodiam.
ut custodite sicut sci-
tis. Illi autē abeuntes
munierunt sepulchrū.
Signantes lapidem.
cum custodibus.

QUISPERE autē sabbati
quę luceſcit in prima
sabbati. uenit maria
magdalene. & altera
maria uidere sepulchrū.
Et ecce terre motus.
factus est magnus. An-
gelus enim dñi descen-
dit de caelo. & accedens
reuoluit lapidem. &
sedebat sup eum. Erat

autē aspectus eius sic
fulgur. & uestimentū
eius sicut nix. Prae
timore autē exterrī
ti sunt custodes. & fac
ti sunt uelut mortui.

RESPONDENS autē an
gelus. dixit mulieri
bus. nolite timere uos.
Scio enim quod ihm
qui crucifixus ē que
ritus. non est hic. sur
rexit enim sicut dixi.
Venite & uidete lo
cum. ubi positus erat
dn̄s. Et cito cunctes
dicite discipulis eius.
quia surrexit. & ecce
praecedit uos in galile
am. Ibi cum uidebi
tis. ecce dixi uobis.

ET EXIERUNT cito de
monumento. cū timo
re & gaudio magno.
currentes nuntiare
discipulis eius.

ET ECCE ih̄c occurrit
illis. dicens. aucte.
Ille autē accesserunt

& tenuerunt pedes ei.
& adorauerunt eum.
Tunc ait illis ih̄c. No
lite timere. Ite nuntia
te fratribus meis ut eant
in galileam. ibi me ui
debunt. Quē cū abis
sent. ecce quidam de
custodib. uenerunt in
ciuitatē. & nuntiaue
runt principibus sa
cerdotum omnia quē
facta fuerunt. Et con
gregati cum seniorib.
consilio accepto. pec
cuniam copiosam de
derunt militib. dicen
tis. dicite quia disci
puli eius nocte uene
runt. & furati sunt ex
nobis dormientibus.
Et si hoc auditum
fuerit ap̄sede. nos sua
debimus ei. & securos
uos faciemus. At illi
accepta pecunia. fe
cerunt sicut erant doc
ti. Et diuulgatum
ē uerbum istud apud

iudaeos usq. in hodie-
rum diem.

Mat. xxv.
S. l. y. s.

UNDICIM autē disci-
puli abierunt in gali-
ileam. in monte ubi con-
stituerat illis ihc. Et
videntes eum adoraue-
runt. quidam autē du-
bitauerunt. Et acce-
dens ihc. locutus ē eis
dicens. Data est mihi
omnis potestas in caelo
& in terra. Eunt es er-
go docete omnes gen-
tes. baptizantes eos in
nomine patris & filii
& sps scī. docentes eos
servare omnia quae-
cumq. mandavi vobis.
Et ecce ego vobiscum
sum omnib. dieb. usq.
ad consummationem
saeculi.

ARGUMENTV.

ARCU

EUAN

GELISTA

Iste dñi. & petri in lupisima
te filius. atq. in diuino
sermone discipulus. sa.
cerdotum in istabel a
gens. secundū carnem
leuita. conuersus ad fi
dem xpi. euangelium
in italia scripsit. osten
dens in eo. quid & ge
neri suo deberet & xpo.
Nam initium principii.
in uoce pphetice ex
clamationis instituens.
Ordine leuitice electi
onis ostendit. ut p̄di
cans p̄destinatum io
hannem filium zacha
rie in uoce angeli ad
nuntiatis emissum.
n̄ solum uerbū caro
factum sed corpus dñi
in omnia puerbum di
uine uocis animatum.
Initium euangelice p̄
dicationis ostenderet.

ut qui hęc legens sciret
cui initium carnis in
dño. & ihu aduenien
tis habitaculū caro de
beret agnosceret. Atq.
in se uerbum uocis qđ
in consonantib. p̄dide
rat inueniret. Deniq.
& p̄fecti euangelii op̄s
intrasse ab ap̄stola
dñi p̄dicare dñm incho
ans. Non laborauit na
turalit̄ carnis quam
in priorib. uiderat di
cere. sed totus in ex̄pri
mens expositionē de
serti. ieiunium nume
ri. temptationē diabo
li. congregationē besti
arum. & ministerium
p̄tulit angelorum. ut
instituens nos ad in
tellegendum singula.
in breui conpungens
nec auctoritatē fac
te redimeret. & p̄fici
endo operi plenitudi
nem non negaret. De
niq. amputasse sibi

post fidem pollicem
dicitur: vt sacerdotio
republicis haberetur: sed
tantum consentiens fi
dei p̄ destinata potuit
electio. Vt nec sic in
opere uerbi p̄deret.
quod prius meruerat
ingrere. Nam alex
andrie ep̄s fuit. cuius
p̄ singula opus scire
& euangelii in se die
ta disponere & disci
plinā in se legis agnos
cere. & diuinam incar
ne dñi intellegere na
turam. quę in nos pri
mum requiri. De hinc
inquisita uolumus. ag
nosci. Habentes merce
dem exhortationis.
quō qui plantat &
qui rigat vnum sunt.
qui autē incrementū
prestat d̄s est.

INCIPUNT CAPITULA

de iohanne baptista & uita
& habitu eius. de baptismo
ihu & temptatio ei. petrum
andream. iacobum & iohā
nē sequi iubet & de homine
qui spiritum immundū ha
buit sanato.

Desoceru petri ascribit. liberta
& aliis multis quos ih̄s sal
uauit de cec̄so. de paralytico
iacobū alphei sequi iubet
apud quē cum publicanis
conuiuat. murmurantib.
iudeis dicit. non est opus
sanis medicus. De ieiunio
discipulorū & filii sponsi &
de uirib. & de uino.

De speciebus quas discipuli uelle
bant. de eo qui manū aridā
habuit & ubi demones ihm
confitentur. Duodecim
apostolorū electio. de be
elzebub principe daemoni
orum & fortiore ligando
& peccanti in spū scō non
remitti.

De matre & fratrib. eius. de
parabola seminantis. lucer

nam sub modio de bona men-
sura de parabola herbe spice.
& plenum fructum. De si-
napis grano. ubi in mari
dormit & exurgens tem-
pestati imperat. & de demo-
ne cui nomen legio fuit.

V. ACHISYNAGOGI filia dū iret
resuscitare mulierē apflu-
vio sanguinis liberat pu-
ellam suscitāt. ppham in
patria sua sine honore ē.
Duodecim discipulis pcepta
dat. & pmittit eis. Deca-
pote iohannis.

VI. REGRESSI ap̄ti ad ihm. De
quinq. panib. & duob. pis-
cib. Ihc ambulans supra
mare uenit ad discipulos
de diuersis languorib. sa-
natis & manib. & qd non
que uitat in homine con-
quirit hominem.

VII. TEFILIA syrophinisse ad
monio saluata. ubi sur-
dum & mutum curauit.
De septē panib. in quattu-
or milia hominū. Phari-
seis querentib. ab eo signū

monet eueri a frimento
phariseorum & herodia-
norum. Desputo cæci
oculos aperuit. Petrus
confitetur ipsum ēē xpm.
& eidem petro dicit sa-
tanās ac negantē se ne-
gaturum. & quosdam nō
uisuros mortē. nisi uide-
runt regnū dī. in monte
cū moyse & heliam loquit̄.

Unde descendens interroga-
tus de helie aduentu. dic-
eum uenturum sed & iam
uenisse nō eiā posse spiritū
imundū nisi p orationē
& ieiunium.

QUI VULT PRIMUS ēē fiat
nouissimus & nō ēē phiben-
dum qui in nomine eius
uirtutē facit. & de calice
aque frigide ac oculo
manu & pede cruciando.
& bonum ē sal uxorem nō
debere dimitti. infantes
nō arguendos. uenditis om-
nibus elemosinā dandā.
& difficile diuitē intra-
re in regnum dī.

VIII.

·VIII· **Q**UAE ei essent uentura p̄dic
de filius Zebedei. De crado
mendicante curato. De
pullo asine. De nummu
larus templo ciens. De
ficulnea que arfacta ē.
De peccatis fratrum remit
tendis.

·X· **I**NTERROGATUS in qua po
testate hec faceret. De
iohannis baptismo inter
rogat. parabola de uinea
& colonis de denario csa
ris. De muliere que septē
fratres habuit & scribe
die non longe a regno di
atq. interrogat. quomodo
dr̄ xpc. filius dauid.
Monet cauendū ab scribi
De uidua & gazophilatio
De templi structura.

·XI· **D**E PSEUDO xpi. & passione
martyrum & comotio se
culi & aduentu xpi.
De arbore ficus parabola
& qd̄ dictū iudicii nemo
scit. ppter quod docet

·XII· **C**ILINGENTO supra caput

ihu effuso. Judas sacerdo
tib. dnm̄ p̄det apparatus
pasche dñs dicit.

A b uno eorum se tradendū
oblato. Petro p̄dicit nega
turum. Orationes ihu tra
ditio iude iudeis.

·XII· **P**RINCIPES interrogant ih̄m.
& condemnant cum petro
tertio negat. ih̄s pilato
traditur. Pilatus dimisso
barrabba.

Lūm̄ flagellatum crucifi
gendum tradit.

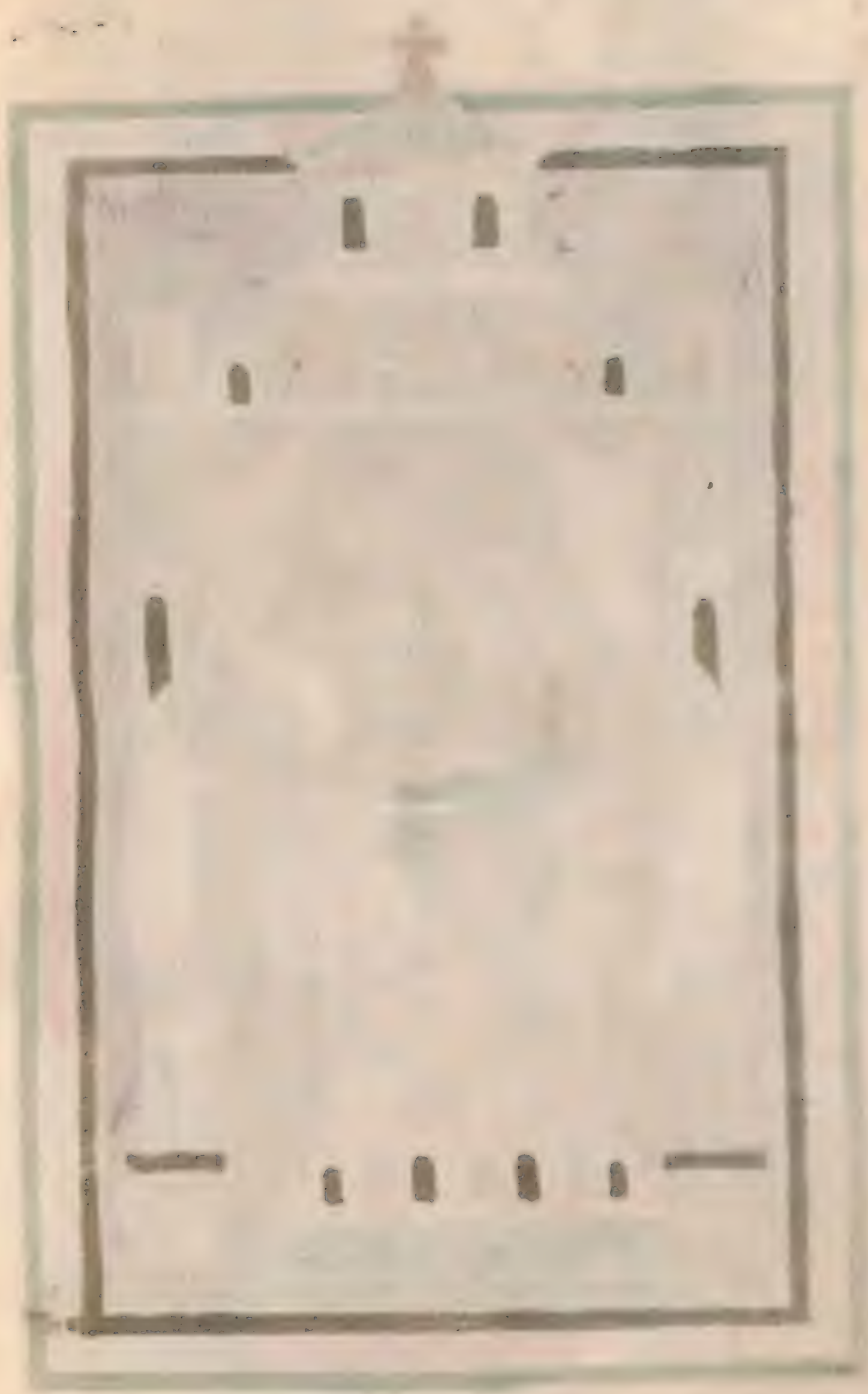

INCIPIT
EUANGELIUM
SECUNDUM
MARCUM.

IN
TUM
GLAN
GELII
IHV XPI
FILII DEI.

SICUT
SCRIPTUM
EST IN ESAIA
PROPHETA.

ECCE MITTO ANGELUM
MEUM ANTE FACIEM TUAM
QUI PRAPARAVIT VIAM
TUAM.

VOX CLAMANTIS IN DESERTO
PARATE VIAM DOMINI.

RECTAS FACITE SEMITAS EI.
FUIT IOHANNES IN DE
SERTO BAPTIZANS. & P
DICANS BAPTISIMUM
PENITENTIE. IN REMIS
SIONEM PECCATORUM
ET EGREDIEBAMUR AD
ILLUM OMNIS IUDAEAE
REGIO. & HIERSOLIMITE
UNIVERSI. ET BAPTIZA
BAMUR AB ILLO IN IOR
DANE FLUMINE. CONFI
TENTES PECCATA SUA.

TERAV
IOHANNES VESTI
TUS PILIS CAMELI.
& ZONA PELLIS CIRCA
LUMBOS EIUS. & LOCUS
TAS. & MEL SILVESTRE EDE
BAT. ET PREDICABAT
Dicens. Venite SORTIOR
ME POST ME. CUIUS N
SUM DIGNUS PROECUM
BENS SOLUERE CORRIGI
AM CALCEAMENTORUM
EIVS. EGO BAPTIZAVI
VOS AQUA. ILLE UERO
BAPTIZABIT VOS SPIRITU SCIO.

ET FACTUM EST INDIEB.

Mat. 3. 1-12

CAP. I.
Mat. 3. 1-12
L. 1. 1-12
I. 1. 1-12

Mat. 3. 1-12
L. 1. 1-12
I. 1. 1-12

illis. uenit ihc anaza
reth galilee. & bapu
tatus est in iordane
a iohanne. Et statim
ascendens de aqua. vi
dit aptos caelos & spm
tamquam columbam des
cendentem. & manentem
in ipso. Et uox facta
est de caelis. Tu es fili
us meus dilectus. in te
conplacui.

ESTATIM sps expulit
eum in desertum. Et
erat in deserto quadra
ginta dieb, & quadra
ginta noctib, & temp
tabatur a satana.

ERATQ. cum bestiis. &
angeli ministrabant ei.

POST QVAM aut tradit
est iohannes. uenit ihc
in galileam.

PREDICANS euangelium
regni di & dicens.
Quo impletum e tem
pus. & adppinquabit
regnum di. Paenitemi
ni & credite euangelio.

Et p̄teriens secus mare
galilee. uidit simonem
& andream fratrem eius
mittentes retia in mare.
Erat enim piscatores.

ET DIXIT eis ihc. Venite
post me. & faciam uos
fieri piscatores hominu.
Et protinus relinques re
tibus. secuti sunt eum.

ET progressus inde pu
sillum. uidit iacobum
zebedei & iohanne fratre
eius. Et ipsos in nau
componentes retia. &
statim uocauit eos. Et
relicto patre suo zebe
deo in nau cum mercen
nariis. secuti sunt eum.

ET ingrediuntur caphar
naum. & statim sabb
tis ingressus in synago
gam docebat eos.

ET stupebant sup doctri
na eius. Erat enim do
cens eos. quasi potestate
habens. & n̄ sicut scribae.

ET erat in synagoga eoru
homo in spu immundo.

64
65
et exclamauit dicens.
Quid nobis & tibi ihu
nazarene. uenisti perde
re nos. Scio qui sis.
filius dauid. Et cominatus
est ei ihs dicens. Obmu
tate. & exi de homine.
Et discerpens eum spiri
tus immundus. & excla
mans uoce magna ex
iit ab eo. Et mirati sunt
omnes. ita ut conquire
rent inter se dicentes.
Quidnam est hoc. que
doctrina hec noua. quia
impossibile & spiritibus
immundis imperat. &
obediunt ei. Et preces
sit rumor eius statim in
omni regione galilee.

ET PROTIUS

Egredientes de sy
nagoga uenerunt
in domum simonis & an
dre. cum iacobo & io
hanne. Decubebat
autem soerus simonis se
briertanus. & statim di
cunt ei de illa. Et acc

dens eleuauit eam ad p
hensa manu eius. & con
tinuo dimisit eam febris.
& ministrabat eis. Quod
per accidens factum cum oc
cidisset sol. asserbant
ad eum omnes male ha
bentes. & demonia ha
bentes. Et erat omnis
ciuitas congregata ad
ianuam. & curauit mul
tos qui uexabantur ua
riis languoribus. & demo
nia multa eiebat.

Et non sinebat loqui ea.
quo sciebant eum.

Et diluculo valde sur
gens. egressus abiit in
desertum locum. ibique
orabat. Et persecutus est
eum simon. & qui cum
illo erant. Et cum inue
nissent eum. dixerunt
ei. Quia omnes quae
runt te. Et ait illis.
Eamus in proximam uicem
& ciuitates. ut & ibi
predicem. Ad hoc enim
ueni. Et erat predicans

Mat. xxi
L. xxvii

Mat. xxi
L. xxvii

Mat. xxi
L. xxvii

in synagogis eorum. &
omni galilea. & demo
nia eiciens.

Mr. xviii
Mr. lxxiii
L. xxxiii.

ET VENIT ad eum leprosus
deprecans eum. & genu
flexo dixit. Si vis. po
tes me mundare. Ille
autem misertus eius. ex
tendit manum suam.
& tangens eum. ait illi.
Volo. mundare. Et
cum dixisset. statim
discessit ab eo lepra.
& mundatus est. Et
comminatus est ei. statim
quod eiecit illum. & dicit
ei. Vide ne munus duxe
ris. sed uade ostende te
principi sacerdotum.
& offer pro mundatio
ne tua. que precepit
moyses in testimonium
illis.

Mr. xviii
Solus.

AT ille egressus. coepit
predicare & diffundere
sermonem. ita ut iam non
possit manifeste inci
uitatem introire. sed for
is in desertis locis esset.

Et conueniebant ad eum
undique.

ET iterum intrauit caphar
naum post dies. & audi
tum est quod in domo esset.
& conuenerunt multi.
ita ut non caperetur neque ad
ianuam. Et loquebatur
eis uerbum. Et uene
runt ferentes ad eum
paralyticum qui a quatuor
portabatur. Et
cum non possent offer
re eum illi propter turbam
dauerunt tectum ubi
erat. Et patrefacientes.
summisserunt grabatum
in quo paralyticus iace
bat. Cum uidisset autem
Iesus fidem illorum. ait
paralytico. Fili. dimit
tuntur tibi peccata.
Erant autem illic quidam
describis sedentes & co
gitantes in cordibus suis.
Quid hic sic loquitur.
blasphemat. Quis po
test dimittere peccata.
nisi solus deus. Quo sta

Mr. xix
Mr. lxxiii
L. xxxiii.

capitulum

tim cognito ih̄s sp̄u suo.
quia sic cogitarent in
tra se. Dicit illis. Quid
ista cogitatis in cordib.
v̄ris. Quid est faciliſ
dicere paralytico. dimit
tuntur tibi peccata.
aut dicere. surge tolle
grabatum tuū & ambu
la. Ut autē sciatis quia
potestate habet filius
hominis int̄ra dimit
tendi peccata. At pa
ralyico. Tibi dico. sur
ge. tolle grabatum tuū.
& uade in domū tuam.
Et statim ille surrex
it. Et sublato grabat
to. abiit coram omnib.
ita ut ammirarentur
omnes. Et honorifica
rent dñm dicentes. Quia
numquā sic uidimus.

Mr. xxi.
Mt. lxxi.
L. xxxviii.

El egressus est rursus
ad mare. omnisq. tur
ba uenibat ad eum.
& docebat eos. Et cū
p̄teriret. uidit leuin
alfei sedentē ad thelo

neum. & ait illi. Se
quere me. Et sur
gens. secutus est eum.

Et factum est cum ac
cumberet in domo illi
us. multi publicani &
peccatores simul dis
cumbant cum ih̄u
& discipulis eius. Trans
multi qui & sequeban
tur eum. Et scribe
& pharisei uidentes quia
manducaret cum pub
licanis & peccatoribus.
dicebant discipulis ei.
Quare cum publicanis
& peccatorib. mandu
cat & bibit magister v̄r. n̄

Mr. xxii.
Mt. lxxii.
L. xxxviii.
7 c lxxvi.

Hoc audito ihe. ait illis.
Non necesse habent sa
ni medico. sed qui male
habent. Non enim ve
ni uocare iustos. sed
peccatores. Et erant
discipuli iohannis &
pharisei ieiunantes. Et
ueniunt & dicunt illi.
Quare discipuli iohan
nis & phariseorum it

Mr. xxiii.
Mt. lxxiii.
L. xl.

111
M. J. J. J.
M. J. J. J.
M. J. J. J.

11
 12
 13

Et dicebat eis. Sabbatum propter hominem factum est. & non homo propter sabbatum. Itaque dominus est filius hominis. & iam sabbati; & introit iterum in synagogam. & erat ibi homo habens manum aridam. & observabatur.

eum si sabbatis cura-
ret. ut accusarent il-
lum. Et ait homini
habenti manum arida.
Surge in medium. Et
dicit eis. Licet sabbu-
tis bene facere an ma-
le. animum saluū face-
re. an perdere. At illi
tacebant. Et circum-
spiciens eos cum ira ē
tristatus super cecitate
cordis eorum. Dicit
homini. Extende
manum tuā. & exten-
dit. & restituta est ma-
nus illi.

Mr. xxviii
L. xlviii
I. xlviii

EXIUNTES autem stam-
pharisei cum herodia-
nis. consiliū faciēban-
t aduersus eum. quomo-
do eum pderent. Et
iūc cum discipulis suis.
secessit ad mare.

Mr. xxviii
L. xlviii
I. xlviii

EI multa turba agalilea.
& iudaea secuta ē eū.
& ab hierosolymis. & ab
idumea. & transiorda-
nen. Et quicirca tyriū

& sydonē multitudo
magna. audientes quae
faciebat. uenerunt ad
eum. Et dixit disci-
pulis suis ut ⁱⁿ nauicula.
sibi descuerent propter
turbam. ne conprime-
rent eum. Multos enī
sanabat. ita ut irruerent
in eum. ut illum tan-
gerent. quotquot ha-
bebant plagas. & spi-
ritus immundi cum
illum uidebant. proci-
debant ei.

Et clamabant dicentes.
Tu es filius di. Et ue-
hementer comminaba-
tur eis. ne manifesta-
rent illum.

Mr. xxviii
L. xlviii
I. xlviii

Et ascendens in montē.
uocauit ad se quos uo-
luit ipse. Et uenerunt
ad eum. & fecit ut essent
duodecim cū illo. &
ut mitteret eos p dica-
re. Et dedit illis po-
testatem curandi infir-
mitates. & eiendi dæ-

Mr. xxviii
L. xlviii
I. xlviii

monia.

Mr. xxx.
Mt. lxxx.
L. xl. iii.

Et imposuit symoni no-
men petrus. & iacobu
zebedei. & iohannem
fratrem iacobi. & in-
posuit eis nomina bo-
anerges quod est filii
tonitru. & andream.
& philippum. & bar-
tholomeum. & mathe-
um. & thoma. & ia-
cobum alfi. & mathe-
um. & simone chana-
neum. & iudam scari-
oth qui tradidit illu.

Mr. xxxi.
Sol. vs.

Et ueniunt ad domum.
& conuenit iterum
turba. ita ut non pos-
sent neq. pane mandu-
care. Et cum audis-
sent sui. exierunt te-
nere eum. Dicebant
enim quo infurore uer-
sus est.

Mr. xxxii.
Mt. lxxxv.
L. c. xxvii.

Et scribe qui ab hiero-
solumis descenderant
dicebant. Quoniam
bedzebus habet. &
quia in principe de-

moniorum eicit dae-
monia.

Et conuocatis eis in pa-
rabolis dicebat illis.
Quomodo potest sa-
tanaf satanan eicere.
Et si regnum in se di-
uidatur. non potest sta-
re regnum illud. Et
si domus sup semetip-
sam dispartatur. non
poterit domus illa
stare. Et si satanas
consurrexerit in seme-
t ipsum. dispartitus est.
& non poterit stare.
sed finem habet. Ne-
mo potest uasa foras
ingressus in domum
diripere. nisi prius for-
tem alliget. & tunc do-
mum eius diripiet.

AMEN dico uob. quo
omnia dimittentur
filiis hominu peccata
& blasphemie quib.
blasphemaucrunt. Qui
aut blasphemauerit
in spm scm. non habet

Mr. xxxi.
Mt. lxxx.
L. c. xl.

Mr. xxxii.
Mt. lxxxv.
L. c. xl.

remissione in eternū.
Sed reus erit aeterni
delicti: quō dicebant
spiritum inmundum
habere. IIII.

TU ENI IN
mater eius &
fratres & foris
stantes miserunt ad
eum uocantes eum.
Et sedebat circa eū
turba & dicunt ei.
Ecce mater tua &
fratres tui foris quaerunt te. Et respon
dens eis ait. Quae ē
mater mea & fratres
mei. Et circumspici
ens eos qui incircui
tu eius sedebant ait.
Ecce mater mea &
fratres mei. Qui enī
fecerit uoluntatem
dī. hic frater meus
& soror mea & mat̄
est.

Et iterum coepit do
cere ad mare. Et con
gregata est ad eum

turba multa. ita. ut
in nauem ascendens
sederet in mari. Et
omnis turba circa ma
re sup̄ terram erat.
& docebat illos in pa
rabolis multa. Et di
cebat illis in doctrina
sua. Audite: ecce ex
it seminans ad semi
nandum. Et dum
seminat. aliud cecidit
circa uiam. & uenerunt
uolueres & comederunt
illud. Aliud uero ce
cidit sup̄ petrosa. ubi
nō habuit terrā multā.
Et statim exortum
est. quō non habebat
altitudinem terre. Et
quando exortus est
sol exarsit. & eo
quod non haberet ra
dicem exaruit. Et
aliud cecidit in spinas.
& ascenderunt spinae
& suffocauerunt illud
& fructum non dedit.
Et aliud cecidit in

terram bonā. & da-
bat fructum ascenden-
tem & crescentem. Et
asserbat unū trigin-
ta. & unum sexaginta.
& unū centum. Et di-
cebat. Qui habet au-
res audiendi. audiat.
Et cum esset singula-
ris. interrogauerunt
eum hi qui cum eo
erant duodecim pa-
rabolam. Et dicebat
eis. Vobis datum est
scire mysterium reg-
ni dī.

Mr. xxvi.
Mt. xxi.
L. lxxviii

Illis autē qui foris sunt.
in parabolis omnia fiunt.
Ut videntes videant.
& non videant. Et au-
dientes audiant. & nō
intelligant. nequan-
do conuertantur &
dimittantur eis pecca-
ta. Et ait illis. Nesci-
tis parabolam hanc.
Et quomodo omnes
parabolas cognoscetis.

Mr. xxvi.
Mt. xxi.
L. lxxviii

Qui seminat. uerbum se-

minat. Hi autē sunt
qui circa uiam. ubi
seminatur uerbum.
Et cum audierint.
confestim uenit sata-
nis. & aufert uerbum.
quod seminatum est
in cordibus eorū. Et
hi sunt similiter qui
sup petrosa seminant.
Qui cum audierint
uerbum. statim cum
gaudio accipiunt
illud. Et non habent
radicem in se sed tem-
porales sunt. De inde
orta tribulatione &
psecutione propter
uerbum. confestim
scandalizantur. Et alii
sunt. qui in spinis semi-
nantur. Hi sunt qui
uerbum audiunt. &
crumne seculi. & de-
ceptio diuitiarum. &
circa reliqua concu-
piscencie introeunt.
suffocant uerbum. &
sine fructu efficiuntur.

Et hi sunt qui sup ter
ram bonam seminati
sunt. qui audiunt uer
bum & suscipiunt. &
fructificant. vnum
triginta. & unū sexa
ginta. & unū centum.

ET DICEBAT illis. Numqd
uenit lucerna ut sub
modio ponatur. aut
sub lecto. nonne ut sup
candelabrum ponat.^o

NON ENIM est aliquid
absconditum quod n̄
manifestetur. Nec fac
tum est occultum. sed
ut in palam ueniat.
Siquis habet aures au
diendi. audiat.

ET DICEBAT illis. Videte.
quid audiant. In qua
mensura mensi fueritis.
remetietur uobis. &
adicietur uobis.

QUI ENIM habet. dabit
illi. & qui non habet.
& iam quod habet. au
feretur ab illo

ET DICEBAT. Sic est reg

num di. quē admodu
si homo iaciat semen
tem in terram & dor
miat. & exurgat noc
te ac die. & semen ger
minat. & increscat dū
nescit ille. Vltro enī
terra fructificat. pri
mum herbam. de inde
spicam. de inde plenu
frumentum inspica.
Et cum se produxe
rit fructus. statim mit
tit falcem. quō ad est
messis.

ET DICEBAT. Cui ad si
milabimus regnum
di. aut cui parabolē
comparabimus illud.
Sicut granum sina
pis. quod cum semina
tum fuerit in terra. mi
nus est omnib. semini
bus quę sunt in terra.
Et cum seminatum
fuerit. ascendit. & fit
maius omnib. holeri
bus. & facit ramos
magnos. ita ut possint

M. xlvi.
L. c. lxxviii.
L. c. lxxviii.

subumbra eius aues
celi habitare.

Mr. xlv.
Mr. cxxxviii.

ET TALIBUS multis pa-
rabolis loquebatur
eis uerbum. prout po-
terant audire. Sine
parabola autem. nō
loquebatur eis.

Mr. xlv.
Solus

SORSUM autem cum
discipulis suis. disser-
bat omnia.

Mr. xlv.
Mr. lxxviii.
L. lxxxiii.

ET AIT illis in illa die.
cum sero cēt factum.
Transcamus contra. &
dimittentes turbam.
adsumunt eum. ita
ut erat in nauī. & alie
naues erant cum illo.
Et facta est pedla
magna uenti. & fluc-
tus mittebat in nauē.
ita ut impleretur na-
uis. Et erat ipse in
puppi. supra crucem
dormiens. Et excita-
nt eum. & dicunt ei.
Magister. non adte
peruenimus. quia perimus.
Et exsurgens commi-

natus est uento. & dix-
it mari. Tace. obmu-
tesce. & cessauit uen-
tus. & facta est tran-
quillitas magna. Et
ait illis. Quid timidi
estis. necdum habens
fidem. Et timuerunt
magno timore. Et di-
cebant ad alterutrum.
Quis putas est iste.
quia & uenti & mare
oboediunt ei. Et ue-
nerunt trans fretum
maris. in regione gra-
senorum. Et ex eum
ei denaui. statim oc-
currit demonum
homo in spiritu immun-
do. qui domicilium
habebat in monum.
& neque catenis iam quis-
quam eum poterat li-
gare. Quō sepe con-
pedibus & catenis uinc-
tus. dirupisset catenas
& conpedes comminui-
set. Et nemo poterat
eum domare. & semp

nocte ac die in monu-
mentis & in montibus
erat. Clamans. & con-
cidens se lapidibus. Vi-
dens autem ih̄m alon-
ge. cucurrit & adora-
uit eum. Et clamans
uoce magna dixit.
Quid mihi & tibi ih̄s.
fili dei summi. Adui-
ro te p̄d̄m. ne me tor-
queas. Dicebat enim
illi. Exi spiritus in-
munde ab homine.
Et interrogabat eum.
Quid tibi nomen est.
Et dicit ei. Legio nom̄
mihi est. quia multi
sumus. Et deprecabat̄
eum multum. ne se ex-
pelleret extra regionē.
Erat autem ibi circa
montē grex porcorū
magnus pascens. Et
deprecabatur eum spi-
ritus dicentes. Mitte
nos in porcos. ut in eos
introducamus. Et con-
cessit eis statim ih̄s.

Et exiit spiritus in
mundi. introierunt in
porcos. Et magno im-
petu grex precipitatus ē
in mare. adduo milia.
Et suffocati sunt in ma-
ri. Qui autē pascebat
eos fugerunt. & nunti-
auerunt in ciuitate
& in agros. Et egredi-
sunt uidere. quid cō-
facti. Et ueniunt ad
ih̄m. & uident illum
qui ad aemonio uexa-
batur sedentem uesti-
tum & sanę mentis.
Et timuerunt. & nar-
rauerunt illis qui ui-
derant qualiter factū
ē ei qui demonium
habuerat. & de porcis.
Et rogare eum cepe-
runt. ut discederet
de finibus eorum.
CUMQUE ascenderet
nauem. coepit illum
deprecari qui ad aemo-
nio uexatus fuerat.
ut cōt̄ cum illo. Et

M̄. xlviij.
L. lxxxiii.

non admisit eum. sed
ait illi. Vade in domū
tuā ad tuos. & adnun-
tia illis quanta tibi dñs
fecerit. & miseris sit
tui. Et abiit. & cepit
p̄dicare in decapoli. quan-
ta sibi fecisset ih̄c. &
omnes mirabantur. *Iv.*

W. 1. 1. 1.
M. 1. 1. 1.
L. 1. 1. 1.

T CŪ TRAN

cendisset ih̄c in
navi rursus trans-
fretum. conuenit tur-
ba multa ad illum.
Et erat circa mare. &
uenit quidam de ar-
chi synagogis nomine
iainus. Et uidens eū
procidit ad pedes eius.
& deprecabatur eum mul-
tum dicens. Quō filia
mea in extremis ē. ve-
ni inpone manū sup̄
eam ut salua sit & ui-
uat. Et abiit cū illo
& sequebatur eum tur-
ba multa. & conprime-
bant illum. Et muli-
er quę erat in pfuuiio

sanguinis annis duo
decim. & fuerat multa
p̄ p̄ssa a conpluribus
medicis. & erogauerat
omnia sua. nec quicquā
p̄fixerat. sed magis de-
terius habebat. Cum
audisset de ih̄u. uenit
in turba retro. & teti-
git uestimentum eius.
Dicebat enim. Quia.
si uel uestimentum ei
tetigero. salua ero. Et
confestim siccatus est
fons sanguinis eius. Et
sensit corpore quod
sanata ēt a plaga. Et
statim ih̄c cognoscens
in semetipso uirgatem
quę exierat de eo. con-
uersus ad turbam. aie-
bat. Quis tetigit uesti-
mentum meum. Et dice-
bant ei discipuli sui.
Uides turbam conpri-
mentē te. & dicis. quis
me tetigit. Et circum-
spiciebat uidere eam.
quę hoc fecerat. Muli-

er autem timens &
tremens. sciens quod
factum est in se. uenit
& prociuit ante eum.
& dixit ei omne ue
ritate. Ille autem dixit
ei. Filia. fides tua te
saluam fecit ^{vade} in pace.
Et esto sana. a plaga
tua. Adhuc colo
quente. ueniunt ab
archisynagogo dicen
tes. Quia filia tua
mortua est. quid ul
tra uexas magistrum.
Ihe autem uerbo qd
dicebatur audito. ait
archisynagogo. No
li timere. tantummo
do crede. Et non ad
misit quemquam se
qui se nisi petrum &
iacobum & iohanne
fratre iacobi. Et ue
niunt ad domum ar
chisynagogi. & uidet
tumultum & flentes
& euulantes multum.
Et ingressus. ait eis.

Quid turbamini & plo
ratis. Puella non est
mortua. sed dormit.
Et irridebant ei. Ipse
uero cecitatis omnibus.
adsumit patrem &
matrem puellae & qui
secum erant. Et in
grediuntur ubi erat
puella iacens. Et te
nens manum puellae.
ait illi. Thalitha
cumi. quod est inter
pretatum. puella. tibi
dico. surge. Et con
festim surrexit puel
la. & ambulabat.
Erat autem annorum
duodecim. Et ob stu
puerunt stupore
maximo. Et prece
pit illis uehementer.
ut nemo id sciret. Et
dixit. dari illi man
ducare.
Et egressus inde abiit
in patriam suam. &
sequebantur illum
discipuli sui. Et facto

Mr. l.
Mr. ex. l.
L. xviii.
l. l. viii.

sibitro. coepit in sy-
nagoga docere. Et
multi audientes am-
mirabantur in doc-
trina eius dicentes.
Vnde huic hec omnia.
Et que est sapientia
quae data est illi.
Et uirtutes tales que
per manus eius efficiun-
tur. Nonne iste e-
st faber filius mariae.
frater iacobi & ioseph.
& iudae. & simonis.
Nonne & sorores eius
hic nobiscum sunt.
Et scandalizaban-
tur in illo.

Mat. 13.
Marc. 6.
Luc. 4.
Ioh. 6.

ET DICEBAT EIS IESUS. Quia
non est propheta sine
honore nisi in patria
sua. & in cognatione
sua. & in domo sua.
Et non poterat ibi
uirtutem ullam face-
re. nisi paucos infir-
mos inpositis manib.
curauit. Et mira-
batur propter in-

credulitatem illorum.

ET CIRCVIBAT castella
in circuitu docens.

ET CONVOCAUIT duodeci.
& coepit eos mittere
binos. & dabit illis
potestatem spirituum
immundorum. Et p-
cepit eis. nequid tolle-
rent in uia. nisi uirga
tantum. non peram. non
panem. neq. in zona
aes. Sed calcitratos san-
dalis. Et ne indu-
erentur duabus tunicis.

ET DICEBAT EIS. Quocum-
que introieritis in do-
mum. illic manete. do-
nec exeat is inde.

ET QUI CUMQ. NON RECEPE-
RINT UOS NEC AUDIERINT
UOS. exeuertes inde. ex-
cutite puluerem de
pedibus uris. in testi-
monium illis.

ET EXIUNTIS p-
dicabant ut poenitentiam age-
rent. & demonia mul-
ta eiciebant. & unge-

bant oleo multos. ac
gros & sanabunt.

ET AUDIUIT herodes rex
manifestum enim fac
tum est nomen eius.
Et dicebat. quia io
hannes baptista re
surrexit a mortuis.
& propterea operan
tur uirtutes in illo.
Alii autem dicebant.
quia helias est. Alii
uero dicebant. quia
ppheta ē. quasi unus
ex prophetis.

QUO AUDITO herodes ait.
Quem ego decollaui
iohannem. hic amor
tuus resurrexit.

IPSE ENIM herodes mi
sit ac tenuit iohannē.
& iunxit eum in car
cere propter herodia
dem uxore philippi
fratris sui. quia dux
erat eam.

DICEBAT enim iohannes
herodi. Non licet tibi
habere uxorem fratris

tui. Herodias autē in
sidiabatur illi. & uole
bat occidere eum. nec
poterat. Herodes enī
metuebat iohannem.
sciens eum uirum iustū
& sēm. & custodieba
t eum. Et audito eo
multa faciebat. & li
benter eum audiebat.
Et cum dies oportu
nus accidisset. hero
des natalis sui caenā
fecit principibus &
tribunis. & primis ga
lileae. Cumq. intro
isset filia ipsius hero
diadis & saltasset &
placuisse & herodi si
mulq. recumbentibus.
rex ait puellē. Pet
ame quod uis. & dabo
tibi. Et iurauit illi.
quia quicquid pete
ris. dabo tibi. licet di
midium regni mei.
Que cum exisset. di
xit matri suē. Quid
petam. Et illa dix.

Caput iohannis bap-
tiste. Cumq. introisset
statim cum festinatio-
ne ad regem petiuit
dicens. Volo ut pro-
tinus des mihi indis-
co. caput iohannis bap-
tiste. Et contristatus
est rex propter ius-
iurandum. & propter
simul recumbentes
noluit eam contrista-
re. sed misso spiculato-
re. precepit afferi ca-
put eius indisco. Et
decollauit eum in car-
cere. & attulit caput
eius indisco. & dedit
illud puellę. & puel-
la dedit matri suę.
Quo audito. discipu-
li eius uenerunt &
tulerunt corpus eius.
& posuerunt illud in
monumento.

T CONIEN-
tes apli ad
ihm. renuntia-
uerunt illi omnia

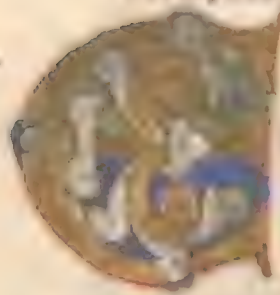
quae egerant & docue-
rant.

ET AIT illis. Venite
scorsum in desertum loci.
& requiescite pusillu.
Erant enim qui ue-
niebant & rediebant
multi. & nec mandu-
candi spatium habe-
bant.

ET ASCENDENTES in nauem
abierunt in desertu
locum scorsum. & ui-
derunt eos abeuntes.
& cognouerunt mul-
ti. & pedestres de om-
nibus ciuitatib. con-
currebant illuc. &
prouenerunt eos. Et
exiens uidit multa
turbam iue. Et mi-
seratus est sup eos. quia
erant sicut oues n. habentes
pastorem. Et coe-
pit docere illos multa.

ET cum iam hora mul-
ta fieret. accesserunt
discipuli eius dicentes.
Desertus e locus hic.

M. l. x. v. c.

etiam hora preteruit.
Dimittit illos. ut cum suis
in proximis villis &
vicis. emant sibi cibos.
quos manducant. Et
respondens ait illis.
Dabit illis manducare.
Et dixerunt ei. Eun-
tes emamus denarius
ducentis panes. & da-
bimus eis manducare.
Et dicit eis. Quot
panes habetis. ~ Ite
& uideat. Et cum cog-
nouissent. dicunt. Quin-
que. & duos pisces. Et
precepit illis. ut ac-
cumbere facerent om-
nes secundum coti-
beria super uiride fac-
num. Et discubuerunt
in partibus per centenos.
& per quinquagenos.
Et acceptis quinque
panibus. & duobus piscibus.
intuens in celum be-
nedixit & fregit pa-
nes. & dedit discipu-
lis suis ut ponerent

ante eos. Et duos pis-
ces diuisit omnibus.
Et manducauerunt
omnes. & saturati sunt.
Et sustulerunt reli-
quias fragmentorum
duodecim cophinos
plenos. & de piscibus.
Erant autem qui man-
ducauerunt. quinq-
milia uirorum.

ET STATIM coegit dis-
cipulos suos ascende-
re nauem ut precede-
rent eum trans fretum
ad bethsaidam. dum
ipse dimitteret popu-
lum.

ET cum dimisisset eos.
abiit in montem orare.

ET cum sero esset factum. erat
nauis in medio mari. &
ipse solus intra. Et
uidens eos laborantes
in remigando. erat
enim uentus contra
rius eis. Et circa
quarta uigilia. in nocte
uenit ad eosambu-

Ms. L. 1. 1. 1.
Mt. 21. 1. 1.

Ms. L. 1. 1. 1.
Mt. 21. 1. 1.
L. 1. 1. 1.
Mt. 21. 1. 1.
Mt. 21. 1. 1.
L. 1. 1. 1.

lans sup mare. & uole
bat preterire eos. At
illi ut uiderunt eum
ambulante sup ma
re. putauerunt fan
tasma ee. & exclama
uerunt. Omnes enim
eum uiderunt. & con
turbati sunt. Et sta
tim locutus est cu eis.
& dixit illis. Confi
dite. ego sum. nolite
timere.

Mat. xvi. 28. 29. **E**T ascendit ad illos in
nauem. & cessauit uen
tus. Et plus magis
intra se stupebant.
Non enim intellexe
rant de pambus. erat
enim cor illoru obce
catum. Et cum trans
fretassent. puenierunt
in terram genesareth.
& applicuerunt.

Mat. xvi. 30. 31. **C**UMQUE egressi essent
de nau. continuo cog
nouerunt eum. Et
percurrentes uniuersa
regione illam. coepe

runt ingratus eos
qui se male habebant
circum ferre ubi audie
bant eum ee. Et quo
cumque introibat
in uicos uel in uillas.
aut in ciuitates. in pla
tis imponebant infir
mos. & deprecabantur
eum. ut uel simbriam
uestimenti eius tange
rent. Et quotquot
tangebant eum. salui
fiebant.

Mat. xvi. 32. 33. **E**T conueniunt ad ci
pharisei. & quidam
describis uenientes
ab hierosolymis. Et
cum uidissent quosda
ex discipulis eius com
munib. manib. id est
non lotis. manducare
panes. uti perauerunt.
Pharisei eni & omnes
iudei. nisi crebro laues
manus n̄ manducant.
tenentes traditioe
seniorum. & a forni
si baptizantur. non eo

medunt. Et alia multa
s. quae tradita sunt
illis seruare. baptisina
ta calicem. & uirgorum.
& sacramentorum. &
lectorum.

Et interrogabant eum
pharisei & scribae.
Quare discipuli tui
non ambulant iuxta
traditionem seniorum.
Sed communibus mani-
bus manducant panem.
At ille respondens. di-
xit eis. Bene. propheta
uit etiam de uobis hy-
pocritas. Sicut scrip-
tum est. Populus hic
labus me honorat. cor
autem eorum longe
abest a me. In uanum
autem me colunt. do-
centes doctrinas & pre-
cepta hominum. Re-
linquentes enim man-
datum dei tenetis tra-
ditionem hominum.
Baptisina uirgorum.
& calicem. Et alia

similia his facitis mul-
ta. Et dicebat illis.
Bene irruum facitis
preceptum dei. ut tradi-
tionem uestram seruatis.
Moyse enim dixit.
Honora patrem tuum.
& matrem tuam. Et qui
maldixerit patri aut
matri. morte moriatur.
Vos autem dicitis. Si
dixerit homo patri
aut matri. corbani
quod est donum quod
cumque ex me tibi
pfuerit. Et ultra non
dimittis eum quic-
quam facere patri suo
aut matri. Et scinden-
tes uerbum dei per tradi-
tionem uestram quam tra-
didistis. & similia hui-
modi multa facitis.
Et aduocans iterum
turbam. dicebat illis.
Audite me omnes. &
intellegite. Nihil est
extra hominem intro-
iens in eum. quod pos-

sit cum coinquinare.
Sed quae de homine
procedunt. illa sunt
quae communicant
homini. Siquis ha-
beat aures audiendi.
audiat.

Mr. lxxii.
vi.
Mr. lxxii.

Et cum introisset in
domum a turba. inter-
rogabant eum discipu-
li eius parabolam. Et
ait illis. Sic & vos
inprudentes estis. non
intelligitis. quia omne
extrinsecus introiens
in hominem non potest
eum communicare.
quia non introit in
cor eius. sed inuenit.
& in secretum exit
purgans omnes escas.
Dicebat autem. Quo
quae de homine ex-
eunt. illa communicant
homini. Ab intus
enim de corde homi-
num cogitationes ma-
le procedunt. adulte-
ria. fornicationes.

homicidia. furti. aua-
ritiae. nequitiar. dolus.
impudicitia. oculus
malus. blasphemia. sup-
bia. stultitia. omnia
haec mala ab intus pro-
cedunt. & communicant
hominem. **VII.**

I**N** **D****E** **S****E****R****G****E****N****S**
gens. abiit in si-
nes tyri & sidonis.
Et ingressus domum.
neminem uoluit se-
re. & non potuit lat-
re. Mulier enim sta-
tim ut audiuit de eo.
cuius habebat filia
spiritum immundum.
introiit & prostravit ad
pedes eius. Erat enim
mulier gentilis. syro
phenissa genere.

Et rogabat eum ut de-
monium eiecet de
filia eius. Qui dixit
illi. Sine prius satu-
rari filios. Non est
enim bonum sumere
panem filiorum. & mitte

tere cambus. At illa
respondit. & dicit ei.
Vtique dñe. Nam &
catelli sub mensa come
dunt. demicis puerorū.
Et ait illi. Propter
hunc sermonē uade.
exiit demoniū de filia
tua. Et cum abiisset
domum suā. inuenit
puellam iacentē supra
llectum & demonium
exisse.

ET iterū exiens ih̄c de
finibus tyri. uenit psy
donem ad mare galilee.
inter multos fines deca
polcos. Et adducunt
ei surdum & mutum.
& deprecabantur eū.
ut inponat illi manū.
Et adprehendens eum
de turba seorsum. mi
sit digitos suos in au
riculas eius. & expu
ens tetigit linguā eius.
Et suspiciens in celū
ingemuit. & ait illi.
Effeta. quod est. ad

aperire. Et statim
ap̄te sunt aures eius.
& solutum ē uinculū
lingue eius. & loque
batur recte. Et pre
cepit illis. necui di
cerent.

QUANTO autē eis pre
cipiebat. tantomagis
plus p̄dicabant. &
eo amplius admira
bantur dicentes.

BENE omnia fecit. Et
surdos fecit audire.
& mutos loqui. In il
lis diebus iterum cū
turba multa eēt &
nec haberent qd man
ducarent. conuocatis
discipulis. ait illis. Mi
seror sup turbam quia
ecce iam triduo susti
nent me. nec habent
quod manducent. Et
si dimiserō eos ieiunos
in domū suam. defici
ent in uia. Quidam
autē ex eis. de longe
uenerunt. Et respon

Mr. lxxv
L. c. i.

Mr. lxxv
L. c. i.

derunt ei discipuli sui.
Vnde istos poterit qui
hic saturare panibus
insolitudine. Et in
interrogavit eos. Quid pa
nes habetis. Qui dixerunt
vii. Et precepit turbe dis
cubere supra. Et accipiens
vii panes. gratias agens
fregit. et dabat disci
pulis suis ut appone
rent. et apposuerunt
turbae. Et habebant
pisciculos paucos. et ip
sos benedixit. et iussit
apponi. Et manduca
verunt. et saturati sunt.
Et sustulerunt quod
superauerat de fragmi
tis. septem sportas. Trans
iit autem qui manduca
verunt quasi quatuor
milia. et dimisit eos.
Et statim ascendens
navem cum discipulis
suis. venit in partes
dalmanutha.

Mr. lxxvii
Mr. clxx
Lxxvii
7. lxxvii

Et exierunt pharisei.
et caeperunt conqui

rerent eum eo. Quacren
tes ab illo signum de
celo. temptantes eum.

Et ingemiscens spiritu ait.
Quid generatio ista
quaerit signum. Amen
dico uobis. si dabitur
generationi ista signum.
Et dimittens eos. as
cendens iterum navem.
abiit trans fretum. et
obliti sunt sumere pa
nes. Et nisi unum panem
non habebant secum in
navi.

Et precipiebat eis dicens.
Uidete. caute. a serm
one phariseorum. et ser
mone herodis.

Et cogitabant ad alter
utrum dicentes. quia
panes non habemus.
Quo cognito ihs. ait
illis. Quid cogitatis
quia panes non habetis.
Nondum cognoscitis
nec intellegitis. Ad
huc caecitatem habe
tis cor uestrum. Oculos

habentes. non uidentis.
 & aures habentes. n̄ au-
 ditis. Nec recordamini
 quando quinque panes
 fregi in quinque milia.
 & quot cophinos frag-
 mentorum plenos sus-
 tulistis. Dicunt ei.
 duodecim. Quando
 & septem panes inquit
 tuos milia. quot spor-
 tas fragmentorum tu-
 listis. Et dicunt ei.
 Septem. Et dicebat eis.
 Quomodo nondum
 intellegitis.

Et ueniunt bethsaida.
 & adducunt ei cecum.
 & rogabant eum ut
 illum tangeret. Et ad-
 prehensa manu cecum.
 e duxit eum extra
 uicem. Et expuens
 in oculos eius. imposi-
 tis manib. suis. inter-
 rogauit eum si aliquid
 uideret. Et aspiciens
 ait. Uideo homines sicut
 autem arbores ambulantes.

tes. Deinde iterum
 imposuit manus sup
 oculos eius. & coepit ui-
 dere. & restitutus ē ita.
 ut uideret clare omnia.
 Et misit illum in do-
 mum suā dicens. Uade
 in domum tuam. & si
 in uicem introieris. ne
 mini dixeris.

Et egressus est ibi. & dis-
 cipuli eius in castris
 caesare philippi. Et
 in uia interrogabat dis-
 cipulos suos dicens. Quē
 me dicunt esse homines.
 Qui responderunt illi
 dicentes. Iohannem bap-
 tistam. Alii heliam. alii
 uero quasi unū de pro-
 phetis. Tunc dicit illis.
 Uos uero quē me dici-
 tis esse.

Respondens petrus. ait
 ei. Tu es xpc. Et com-
 minatus est eis. ne cui
 dicerent de illo. Et
 coepit docere illos.
 quo oportet filium

Matth. 23. 10.
 Matth. 23. 11.
 Matth. 23. 12.
 Matth. 23. 13.

Matth. 23. 14.
 Matth. 23. 15.
 Matth. 23. 16.

hominis multa pati
& reprobari a seniorib.
& a summis sacerdotib.
& scribis. & occidi. &
post tres dies resurge
re. Et palam uerbum
loquebatur.

Et adprehendens eum
petrus. coepit increpa
re eum. Qui conuersus
& uidens discipulos
suos. cominatus e petro
dicens. Vade retro me
satanas. quoniam non sapi
s que dei sunt. sed que
sunt hominum.

Et conuocata turba
cum discipulis suis. di
xit eis. Siquis uult
me sequi. denegat se
ipsum. & tollat crucem
suam. & sequatur me.
Qui enim uoluerit
animam suam saluam
facere. perdet eam. Qui
autem perdidit animam
suam propter me &
euangelium. saluam
eam faciet. Quid enim

proderit homini si luere
tur mundum totum.
& detrimentum faciat
anime sue. Aut quid
dabit homo commuta
tionis pro anima sua.

QUI ENIM me confusus
fuerit & mea uerba in
generatione ista adul
tera & peccatrice. & fi
lius hominis confunde
tur cum eum uenerit
in gloria patris sui. cu
angelis sanctis.

ET DICEBAT illis. Amen
dico uobis. quia sunt
quidam de hic stanti
bus qui non gustabunt
mortem. donec uideant
regnum dei ueniens in
uirtute. Et post dies
sex. adsumit ihesus pe
trum. & iacobum. &
iohannem. & ducit illos
in montem excelsum se
orsum solus. & trans
figuratus est coram ipsis.
Et uestimenta eius
facta sunt splendida

& candida nimis uelut
nix. qualia fullo sup
terram non potest can
dida facere. Et appa
ruit illis helias cum moy
se. & erant loquentes cum
ihu. Et respondens pe
trus ait ihu. Rabbi.
bonum est nos hic esse. &
faciamus tria taberna
cula. tibi unum. & moy
si unum. & helie unum.
Non enim sciebat. quid
diceret. Erant enim
timore exterriti. Et
facta est nube obumbrans
eos. Et uenit uox
de nube dicens. Hic
est filius meus carissimus.
audite illum. Et sta
tim circumspicientes.
neminem amplius uide
runt. nisi ihm tantum
secum. Et descenden
tibus illis de monte.
precepit illis. ne cuique
uidissent narrarent. ni
si cum filius hominis
amortuus resurrexerit.

Et uerbum conuenerunt
apud se conquirentes.
quid esset cum amorti
is resurrexerit.

Et interrogabant eum di
centes. Quid ergo dicens
phansei & scribe. quia
heliam oportet ueni
re primum. Qui respon
dens. ait illis. Heli
as cum uenerit. primo
restituere omnia. Et
quomodo scriptum est
in filium hominis. ut
multa patiatur & con
temnatur. Sed dico
uobis. quia & helias ue
nit. & fecerunt illi que
cumque uoluerunt. Sic
scriptum est de eo.

Et ueniens ad discipu
los suos. uidit turbam
magnam circa eos. &
scribas conquirentes eum
illis. Et confectum om
nis populus uidens ihm
stupefactus est. & expa
uerunt. Et accurren
tes. salutabant eum.

W. L. G. 1111
S. 1111

W. L. G. 1111
S. 1111

W. L. G. 1111
S. 1111

Et interrogauit eos.
Quid inter uos conqui-
ritis. ~

Alphar.
Alphar.
L. x. v. m.

Et respondens unus
de turba dixit. Ma-
gister. attuli filium meum
ad te. habentem spiritum
mutum. qui ubicumque
cum apprehenderit. alli-
dit eum. & spumabat.
& stridet dentibus. &
arescit. Et dixi dis-
cipulis tuis ut eiceret
illum. & non potuerunt.
Qui respondens eis di-
xit. O generatio in-
credula. quamdiu a-
pud uos ero. ~ Quam-
diu uos patiar. ~ Affe-
re illum ad me. Et at-
tulerunt eum. Et cum
uidisset illum. statim
spiritus conturbauit
eum. & elusus in terra
uolutabatur spumans.
Et interrogauit pa-
tron eius. Quantum
temporis est ex quo
hoc ei accidit. ~ At ille

ait. Ab infanzia. Et
frequenter eum in ignem
& in aquas misit. ut eu-
pteret. Sed siquid po-
tes. adiuua nos miser-
tus nri. Ihesus autem ait
illi. Si potes credere. om-
nia possibilia credent.
Et continuo exclama-
ns pater pueri. cum la-
crimis dicebat. Credo
dne. adiuua incredu-
litatem meam. Et cum
uideret ihesus concurren-
tem turbam. commina-
tus est spiritum immundo.
dicens illi. Surde & mu-
te spiritus. ego tibi pre-
cipio. exi ab eo. & an-
plius ne introcas in eum.
Et clamans & multum
disserpens eum. exiit
ab eo. Et factus est sic
mortuus. ita ut multi
dicerent. quia mortuus
est. Ihesus autem tenens
manum eius eleuauit
illum. & surrexit.

Et cum introisset in do-

Alphar.
L. x. v. m.

mum discipuli eius se-
creto interrogabant
eum. Quare nos nō po-
tuimus eicere eum.
Et dixit illis. Hoc ge-
nus in nullo potest ex-
ire. nisi in oratione &
ieiunio. *VIII*

T INDE PRO

E facti. pratergre-
diebantur galile-
am. nec uolebat quem-
quam scire. Tacebat
autē discipulos suos. &
dicebat illis. Quō filius
hominis tradetur in ma-
nus hominū. & occiden-
tum. & occisus tercia-
die resurget. At illi
ignorabant uerbum.
& timebant eum inter-
rogare.

Et uenerunt capharna-
um. Qui cum domi-
essent. interrogabat
eos. Quid unius trac-
tabatis.

At illi tacebant. Siqui-
dem inter se inuicem dis-

putauerant. quis esset
illorum maior. Et re-
sident uocauit duode-
cim. & ait illis. Siquis
uult primus ēē. erit
omniū nouissimus. &
omniū minister. Et
accipiens puerum. sta-
uit eum in medio cor-
poris. Quem cū cōplexus ēēt.
ait illis. Quisquis unū
ex huiusmodi pueris
recepit in nomine
meo. me recipit.

Et quicumque me susce-
perit. non me suscipit.
sed eum qui me misit.

Respondit illi iohan-
nes dicens. Magister.
uidimus quendam in
mine tuo eicientem
demonia. qui non sequi-
tur nos. & prohibemus
eum. Ihesus autem ait.
Nolite prohibere eum.
nemo ē enim qui faci-
at uirtutem in nomi-
ne meo. & possit cito
male loqui de me.

*Mat. 23. 13.
Luc. 9. 48.
I. 1. 1. 1.*

*Mat. 23. 13.
Luc. 9. 48.
I. 1. 1. 1.*

Qui enim non est aduer-
sum uos. pro uobis est.

Mr. xxviii.
Mr. c.

Quisquis enim potum de-
derit uobis calicem aque
in nomine meo. quia
christi estis. amen dico uob.
non perdet mercedem suam.

Mr. xxviii.
Mr. c. lxxviii.
L. c. xcvii.

Et quisquis scandaliza-
uerit unum ex his pu-
sillis et debilibus in me.
bonum est ei magis. si cir-
cumdaretur mola asina-
ria collo eius. et in mare
mitteretur.

Mr. c.
Mr. c. lxxv.

Et si scandaliza uerit te
manus tua. abscide illam.
Bonum est tibi debile
introire in uitam. quam
duas manus habentem
ire in gehennam. in ignem
inextinguibilem.

Mr. c.
Sol. vs

Ubi uermis eorum non mo-
ratur. et ignis non extin-
guitur. Et si pes tuus
te scandalizat. amputa
illum. bonum est tibi
claudum introire in
uitam eternam. quam
duos pedes habentem.

mitti in gehennam ignis
inextinguibilis. Vbi

uermis eorum non moritur.
et ignis non extinguitur.

Quod si oculus tuus scan-
dalizat te. ecce cum. Bo-
num est tibi luscum in-

troire in regnum dei. quam
duos oculos habentem.

mitti in gehennam ignis.

Ubi uermis eorum non
moritur. et ignis non ex-
tinguitur. Omnis enim

igne salietur. et omnis
uictima sale salietur.

Bonum est sal. quod si
sal insulsum fuerit. in
quo illud condicatur.

Mr. c.
L. clxxx.

habete in uobis saltem.
et pacem habete in uos.

Et inde ex uirgens. uenit
in fines iudee. ultra ior-
dancem. et conueniunt
iterum turbe ad eum. et
sicut consueuerat. iterum
docebat illos. Et
accedentes pharisei. in-
rogabant eum. si licet
uiro uxorem dimittere.

temptantes eum. At ille respondens dicit eis. Quid vobis precepit moyses. Qui dixerunt. Moyses promissit libellum repudiandi scribere. & dimittere. Quibus respondens ihc. ait. Ad duritiam cordis vris scripsit vobis preceptum istud. Ab initio autem creavit masculum & feminam fecit eos deus. Propter hoc relinquet homo patrem suum & matrem. & adheret ad uxorem suam. & erunt duo in carne una. Itaque iam non sunt duo. sed una caro. Quod ergo deus coniunxit. homo non separabit.

Et in domo iterum discipuli eius de eodem interrogaverunt eum.

Et dicit illis. Quicumque dimiserit uxorem suam & aliam duxerit. ad ultimum committit super eam. Et si uxor dimiserit virum suum. & aliu

nupserit. moechatur.

Et offerbant illi paruulos ut tangeret illos. Discipuli autem comminabantur offerentibus. Quos cum videret ihc. indigne tulit. Et ait illis. Sinite paruulos venire ad me. & ne prohibeatis eos. talium est enim regnum dei. Amen dico vobis. quisquis non receperit regnum dei velut paruulus. non intrabit in illud. Et complexus eos. & inponens manus super illos. benedicebat eos.

Et cum egressus esset in militem currrens quidam genu flexo ante eum. rogabatur eum. Magister bone. quid faciam ut vitam eternam percipiam. Ihc autem dixit ei. Quid me dicis bonum. Ne mo bonus. nisi unus deus. Precepta nosti. Ne adulteris. ne occidas. ne furis. ne falsum testimo

Matth. 23.
23. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

Matth. 23.
23. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

num dixeris. ne frau
de feceris. Honora pa-
trem tuum & matrem.
At ille respondens. ait
illi. Magister. omnia
hec observavi. a iuven-
tute mea.

Mat. xxi.
L. cc. xviii.

Ihe autem intuentus eu-
dilexit eum. & dixit
illi. Unum tibi deest.
Vade quaecumque ha-
bes vende. & da pau-
peribus. & habebis the-
saurum in caelo. & ve-
ni sequere me.

Mat. xxi.
L. cc. xix.

Qui contristatus in uerbo.
Abiit maerens. Erat
enim habens possessione-
nes multas. Et circum-
spiciens ihe. ait discipu-
lis suis. Quam difficile
qui pecunias habent.
in regnum dei introibunt.
Discipuli autem obstu-
pescabant in uerbis eius.
At ihe rursus respon-
dens. ait illis. Filioli.
quam difficile est con-
fidentes in pecunia in

regnum dei introire. Fa-
cilius est camelum per
foramen acus transire.
quam diuites intrare
in regnum dei. Qui ma-
gis admirabantur. dicen-
tes ad semetipsos. Et qui
potest saluus fieri. Et
intuens illos ihe ait.

Apud homines impossi-
bile est. sed non apud
dominum. Omnia enim possi-
bilia sunt apud deum. Et
cepit ei petrus dicere.
Ecce nos dimisimus om-
nia. & secuti sumus te.

RESPONDENS ihe ait.

Amen dico uobis. nemo
est qui reliquerit domum
aut fratres. aut sorores.
aut patrem. aut matrem.
aut filios. aut agros
propter me. & propter
euangelium. qui non acci-
piat crucem tantum nunc
in tempore hoc domos
& fratres. & sorores. & ma-
tres. & filios. & agros. cum
persecutionibus. & infirmitatibus.

Mat. xxi.
L. cc. xxi.

ro seculo uitā eternā.

Multi autem erunt pri
mi nouissimi. & nouissi
mi primi. *¶ VIII*

RANT AUT
multi ascenden

tes in hierosolimā. &
precedent illos ihe. &
stupabant & sequentes
timebant. Et assumens
iterū. xii. cepit illis di
cere quae essent ei
uentura. Quia ecce
ascendimus hierosoli
mā. & filius hominis
tradetur principibus
sacerdotum. & scribis.
& seniorib. & dampna
bunt eum morte; &
tradent eum gentibus.
& inludent ei. & con
spuent eum. & flagella
bunt eum. & interfici
ent eum. & tertia die
resurget.

Et accedunt ad eum ia
cobus & iohannes filii
zebedei dicentes. Ma
gister. uolumus ut

quodcumq; petierimus.
facias nobis. At ille di
xit eis. Quid uultis ut
faciam uobis. Et dixe
runt. Da nobis ut unus
ad dexteram tuam. &
alius ad sinistram tuam
sedeamus in gloria tua.
Ihe autem ait eis. Nes
citis quid petatis. Po
tistis bibere calicem
quē ego bibo. Aut
baptismum quo ego
baptizor baptizari. At
illi dixerunt ei. Possu
mus. Ihe autem ait eis.
Calicem quidē quē ego
bibō bibetis. & baptis
mum quo ego bapti
zor baptizabimur. se
dent autē ad dexterā
meam uel ad sinistram.
non est meum dare
uobis. sed quibus pa
ratum est.

Et audientes deccē. coe
perunt indignari de
iacobo. & iohanne. Ihe
autem uocans eos. ait

¶ VIII
Mt. cc. iii.
L. cc. lxx.

illis. Scitis quia hi qui
uidentur principari
gentibus dominantur
eis. & principes eorum
potestatem habent ip
sorum. Non ita est au
tem in uobis. sed qui
cumq. uoluerit fieri
maior. erit uir minister.
Et quicumq. volue
rit in uobis primus esse.
erit omnium seruus.

Mat. xxv.
10. 11. 12.
13. 14. 15.
16. 17. 18.

NAM & filius hominis
non uenit ut ministra
retur ei. sed ut minis
traret. & daret anima
suam redemptionem
pro multis.

Mat. cxi.
1. 2. 3. 4.
L. cxxviii.

ET ueniunt hiericho.
& proficiscente eo de
hiericho. & discipulis
eius & plurima mul
titudine. filius timei
barthimeus cecus se
debat iuxta uiam
mendicans. Qui cum
audisset quia ihc na
latus est. coepit cla
mare & dicere. Fili

dauid ihu. misere mei.
Et comminabantur ei
multi ut taceret. At
ille multo magis clama
bat. fili dauid. misere
mei. Et stans ihc. prece
pit illum uocari. Et uo
cavit eum. dicens ei.
Anima equior esto. sur
ge. uocat te. Qui pice
to uestimento suo exili
ens. uenit ad eum. Et
respondens ihc. dixit
illi. Quid uis tibi facia.
Cecus autem dixit ei.
Rabboni. ut uideam.
Ihc autem ait illi. Vade.
fides tua. te saluum fecit.
Et confestim uidit. &
sequebatur eum in uia.
ET cum appropinquaret
hierosolima. & betha
nia. ad montem oliua
rum. mittit duos ex dis
cipulis suis. & ait illis.
Ite in castellum quod
est contra uos. & statim
introducites illuc. inue
nietis pullum ligatum.

Mat. cxi.
1. 2. 3. 4.
L. cxxviii.

1. *Introduction*
 2. *Methodology*
 3. *Results*
 4. *Discussion*
 5. *Conclusion*
 6. *References*
 7. *Appendix*
 8. *Index*
 9. *Glossary*
 10. *Notes*
 11. *Tables*
 12. *Figures*
 13. *Tables*
 14. *Figures*
 15. *Tables*
 16. *Figures*
 17. *Tables*
 18. *Figures*
 19. *Tables*
 20. *Figures*
 21. *Tables*
 22. *Figures*
 23. *Tables*
 24. *Figures*
 25. *Tables*
 26. *Figures*
 27. *Tables*
 28. *Figures*
 29. *Tables*
 30. *Figures*
 31. *Tables*
 32. *Figures*
 33. *Tables*
 34. *Figures*
 35. *Tables*
 36. *Figures*
 37. *Tables*
 38. *Figures*
 39. *Tables*
 40. *Figures*
 41. *Tables*
 42. *Figures*
 43. *Tables*
 44. *Figures*
 45. *Tables*
 46. *Figures*
 47. *Tables*
 48. *Figures*
 49. *Tables*
 50. *Figures*
 51. *Tables*
 52. *Figures*
 53. *Tables*
 54. *Figures*
 55. *Tables*
 56. *Figures*
 57. *Tables*
 58. *Figures*
 59. *Tables*
 60. *Figures*
 61. *Tables*
 62. *Figures*
 63. *Tables*
 64. *Figures*
 65. *Tables*
 66. *Figures*
 67. *Tables*
 68. *Figures*
 69. *Tables*
 70. *Figures*
 71. *Tables*
 72. *Figures*
 73. *Tables*
 74. *Figures*
 75. *Tables*
 76. *Figures*
 77. *Tables*
 78. *Figures*
 79. *Tables*
 80. *Figures*
 81. *Tables*
 82. *Figures*
 83. *Tables*
 84. *Figures*
 85. *Tables*
 86. *Figures*
 87. *Tables*
 88. *Figures*
 89. *Tables*
 90. *Figures*
 91. *Tables*
 92. *Figures*
 93. *Tables*
 94. *Figures*
 95. *Tables*
 96. *Figures*
 97. *Tables*
 98. *Figures*
 99. *Tables*
 100. *Figures*
 101. *Tables*
 102. *Figures*
 103. *Tables*
 104. *Figures*
 105. *Tables*
 106. *Figures*
 107. *Tables*
 108. *Figures*
 109. *Tables*
 110. *Figures*
 111. *Tables*
 112. *Figures*
 113. *Tables*
 114. *Figures*
 115. *Tables*
 116. *Figures*
 117. *Tables*
 118. *Figures*
 119. *Tables*
 120. *Figures*
 121. *Tables*
 122. *Figures*
 123. *Tables*
 124. *Figures*
 125. *Tables*
 126. *Figures*
 127. *Tables*
 128. *Figures*
 129. *Tables*
 130. *Figures*
 131. *Tables*
 132. *Figures*
 133. *Tables*
 134. *Figures*
 135. *Tables*
 136. *Figures*
 137. *Tables*
 138. *Figures*
 139. *Tables*
 140. *Figures*
 141. *Tables*
 142. *Figures*
 143. *Tables*
 144. *Figures*
 145. *Tables*
 146. *Figures*
 147. *Tables*
 148. *Figures*
 149. *Tables*
 150. *Figures*
 151. *Tables*
 152. *Figures*
 153. *Tables*
 154. *Figures*
 155. *Tables*
 156. *Figures*
 157. *Tables*
 158. *Figures*
 159. *Tables*
 160. *Figures*
 161. *Tables*
 162. *Figures*
 163. *Tables*
 164. *Figures*
 165. *Tables*
 166. *Figures*
 167. *Tables*
 168. *Figures*
 169. *Tables*
 170. *Figures*
 171. *Tables*
 172. *Figures*
 173. *Tables*
 174. *Figures*
 175. *Tables*
 176. *Figures*
 177. *Tables*
 178. *Figures*
 179. *Tables*
 180. *Figures*
 181. *Tables*
 182. *Figures*
 183. *Tables*
 184. *Figures*
 185. *Tables*
 186. *Figures*
 187. *Tables*
 188. *Figures*
 189. *Tables*
 190. *Figures*
 191. *Tables*
 192. *Figures*
 193. *Tables*
 194. *Figures*
 195. *Tables*
 196. *Figures*
 197. *Tables*
 198. *Figures*
 199. *Tables*
 200. *Figures*
 201. *Tables*
 202. *Figures*
 203. *Tables*
 204. *Figures*
 205. *Tables*
 206. *Figures*
 207. *Tables*
 208. *Figures*
 209. *Tables*
 210. *Figures*
 211. *Tables*
 212. *Figures*
 213. *Tables*
 214. *Figures*
 215. *Tables*
 216. *Figures*
 217. *Tables*
 218. *Figures*
 219. *Tables*
 220. *Figures*
 221. *Tables*
 222. *Figures*
 223. *Tables*
 224. *Figures*
 225. *Tables*
 226. *Figures*
 227. *Tables*
 228. *Figures*
 229. *Tables*
 230. *Figures*
 231. *Tables*
 232. *Figures*
 233. *Tables*
 234. *Figures*
 235. *Tables*
 236. *Figures*
 237. *Tables*
 238. *Figures*
 239. *Tables*
 240. *Figures*
 241. *Tables*
 242. *Figures*
 243. *Tables*
 244. *Figures*
 245. *Tables*
 246. *Figures*
 247. *Tables*
 248. *Figures*
 249. *Tables*
 250. *Figures*
 251. *Tables*
 252. *Figures*
 253. *Tables*
 254. *Figures*
 255. *Tables*

1871

Et ueniunt hierosoli
nam. & introiss^{cu} & tem

Me. cc 8111

$M_{\text{H}_2\text{O}}^{\text{H}_2\text{O}}$
 $M_{\text{H}_2\text{O}}^{\text{H}_2\text{O}}$
 $I_{\text{H}_2\text{O}}^{\text{H}_2\text{O}}$
 $I_{\text{H}_2\text{O}}^{\text{H}_2\text{O}}$

plum. coepit eicere uen-
dentes & ementes inte-
plo. & mensas nummu-
lariorum & cathedras
uendentiū columbas
euerit. Et non sine
bat. ut quisquā trans-
ferre uas p templum.
Et docebat. dicens eis.
Nonne scriptum est.
quia domus mea do-
mus orationis uocabi-
tur omnibus gentib.
Vos autem fecistis eā
speluncam latronū.

QUO AVDITO. principes
sacerdotum & scribe
quaerebant quomodo
eum pderent. timeba-
nt enim eum. quoniam
uniuersa turba ammi-
rabatur sup doctrina
eius.

Et cum uespera facta
eēt. egrediebatur de
ciuitate. Et cū mane
transirent. uiderunt
ficum aridam factam
aradiabus. Et retor-

ditus petrus. dixit ei.
Rabbi. ecce ficus cui
maledixisti aruit.

Et respondens ihe. ait illis.
Habete fidem di. Amen
dico uobis. quia qui
cumque dixerit huic
monti. tollere & mitte-
re in mare. & non hesi-
tauerit in corde suo.
sed crediderit quia qd
cumque dixerit sit.
fiet ei.

PROPTEREA dico uobis.
omnia quaecumque
orantes petitis. credite
quia accipietis & eue-
nient uobis.

Et cum stabitis adoran-
dum. dimitte siquid
habetis aduersus ali-
quem. ut & pater ur
qui in caelis est. dimit-
tat uobis peccata ura.
Quod si uos nondim-
iseritis. nec pater ur qui
in caelis est dimittet
uobis peccata ura.

TUENIUN

rursus hieroso-
limam. & cū am-
bularē in templo. acce-
dunt ad eum summi sa-
cerdotes. & scribe. & seni-
ores. & dicunt illi. Inqua
potestate hæc facis. &
quis tibi dedit hanc po-
testatem ut ista facias.
Ih̄c autem respondens.
ait illis. Interrogabo
uos. & ego unum uerbū.
& respondete mihi. &
dicam uobis in qua po-
testate hæc faciam.
Baptismum iohannis
de celo erit. an ex homi-
nibus. Respondete mi-
hi. At illi cogitabant
seruum dicentes. Si dixe-
rimus de celo. dicet.
Quare ergo non credi-
distis ei. Si dicemus
ex hominibus. time-
bant populum. Om̄s
enim habebant iohan-
nē. quia uere ppha-
et. Et respondentes.

dicunt ih̄u. Nescimus.
Et respondens ih̄c. ait
illis. Neq. ego dico uo-
bis. in qua potestate
hæc faciam.

Et coepit illis imparabo-
lis loqui. Vincam
passinuit homo. &
circumdedit sicpem.
& fodit lacum. & edi-
ficauit turrem. & lo-
cauit eam agricolis.
& peregre p̄secutus est.
Et misit ad agricolas
in tempore seruum. ut
ab agricolis acciperet
de fructu uince. Qui
ad prehensum eum
cacciderunt. & dimi-
serunt uacuum. Et
iterum misit ad illos
aliū seruum. & illū
in capite uulnerauer.
& contumelias affe-
cerunt. Et rursum
aliū misit. & illum
occiderunt. & plures
alios quosdam cæ-
dentes. alios uero occi-

Alm. agerunt
M. i. r. r. r. r. r.
L. r. r. r. r. r.

centes. Adhuc ergo unum habens filium karissimum. & illum misit ad eos nouissimum dicens. Quia reuerbuntur filium meum. Coloni autem dixerunt ad inuicem. Hic est heres. uenit occidamus eum. & nostra erit hereditas. Et apprehendentes eum occiderunt & eiecerunt extra uineam. Quid ergo faciet dominus uince. ¶ Umet & paret colonos. & dabit uineam aliis. Nec scripturam hanc legistis. Lapidem quem reprobaucrunt aedificantes. hic factus est in caput anguli. Ad domino factum est istud. & est mirabile in oculis nostris.

Et querebant eum tenere. & timuerunt turbam. Cognouerunt enim. quomodo ad eos parabolam hanc dixerit.

Et relicto eo abierunt. **E**t mittunt ad eum quosdam ex pharisaeis & herodianis. ut eum caperent in uerbo. Qui uenientes. dicunt ei. Magister. scimus quia uerax es. & non curas quicquam. nec enim uides in facie hominum. sed in ueritate uiam dei doces. Licet dari tributum caesari. annon dabimus. ¶ Qui sciens uersutiam eorum. ait illis. Quid me temptatis. ¶ Affer te mihi denarium. ut uideam. At illi obtulerunt ei. Et ait illis. Cuius est imago haec & inscriptio. Dicunt illi. Caesaris. Respondens autem ihc. dixit illis. Reddite igitur quae sunt caesaris caesari. & quae sunt dei deo. Et mirabantur super eo. Et uenerunt ad eum sadducei. qui

dicunt resurrectionem
non esse. Et interroga-
bant eum dicentes. Ma-
gister. moyses nobis scrip-
sit. ut si cuius frater
mortuus fuerit. &
dimiserit uxorem & fi-
lios non reliquerit. acci-
piat frater eius uxorem
ipsius. & resuscitet sem-
en fratri suo. Septem er-
go fratres erant. & pri-
mus accepit uxorem.
& mortuus est non re-
licto semine. Et se-
cundus accepit eam.
& mortuus est. & nec
ille reliquit semen. Et
tertius similiter. Et ac-
ceperunt eam similiter
septem. & non relique-
runt semen. Nouissima
omnium. defuncta est
& mulier. In resurrexi-
tione ergo cum resurrex-
erint. Cuius de his erit
uxor? Septem enim ha-
buerunt eam uxorem.
Et respondens ihc. ait

illis. Nonne ideo erra-
tis. non scientes scriptu-
ras. neque uirtutem dñi.
Cum enim a mortuis
resurrexerint. neque nu-
bent. neque nubentur.
sed sunt sicut angeli
in caelis. De mortuis
autem quod resurgant.
non legistis in libro moy-
si super rubum. Quomo-
do dixerit illi dñs inqui-
ens. Ego sum dñs abra-
ham. & dñs isaac. & dñs
iacob. non est dñs mortuorum.
sed uiuorum. Vos ergo
multum erratis.

Et accessit unus de scri-
bis qui audierat illos
conquirentes. & uidens
quod bene illis respon-
derit. interrogauit eum.
quod esset primum om-
nium mandatum. Ihesus
autem respondit ei.
Quia primum omnium
mandatum est. Audi
israhel. dñs ds noster. ds
unus est. Et diliges

Mat. 22. 29.
Mar. 12. 34.

dominū dñm tuum ex toto
corde tuo. & ex tota
anima tua. & ex tota
mente tua. & ex tota
virtute tua. Hoc est
primum mandatum.
Secundum autē. simi
le est illi. Diliges px
imum tuū. tāquā te
ipsum. **M**aius horū.
aliud mandatum nē.

*Matth. xxiii.
Sol. 1.*

Et ait illi scriba. Bene
magister in ueritate
dixisti. quia unus est.
& non ē alius preter
eum. Et ut diligatur
ex toto corde. & ex to
to intellectu. & ex tota
anima. & ex tota for
titudine. & diligere
proximum tanquā se
ipsum. Maius est om
nibus holocaustoma
nibus. & sacrificiis. I hūc
autem uidens quod
sapienter respondisset.
dixit illi. Non es lon
ge a regno dī.

*Matth. xxiii.
Sol. 1.*

Et nemo iam aude

bat cum interrogare.

Et respondens ihc. dice
bat docens in templo.
Quomodo dicunt scri
be xpm filium dāuid.
Ipse enim dauid. dicit
in spū scō. Dixit dñs
dño meo. sede adextris
meis. donec ponā in
micos tuos. scabellum
pedum tuorū. Ipse
ergo dauid. dicit cum
dñm. Et unde est fili
us eius. Et multa tur
ba cum libenter audiret.

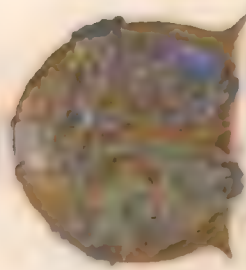
Et dicebat eis in doctri
na sua. Cauete a scri
bis. qui uolunt in sto
lis ambulare. & salu
tari in foro. Et in pri
mis cathedris sedere
in synagogis. & primo
discubitus in caenis.

Qui deuorant domos
uiduarum sub obtin
tu plicae orationis.
Hi accipient p lici
us iudicium. Et sedens
ihc contra gazophylaciu.
aspiciebat quomodo
turba iactaret singulo

philatium. Et multi
diuites. lactabant mul
ta. Cum uenisset autē
una uidua paup. mi
sit duo minuta. quod
est quadrans. Et con
uocans discipulos suos.
ait illis. Amen dico uo
bis. quō uidua hec pau
per plus omnib. misit.
qui miserunt unguā
philatium. Omnes
enim ex eo quod abun
dabat illis miserunt.
Hæc uero de penuria
sua. omnia que habu
it. misit totum uictu
suum.

Et cum egredere
tur de templo. ait illi unus
ex discipulis suis. Ma
gister. aspice quales
lapides. & quales struc
ture. Et respondens
ihc. ait illi. Vides has
omnes magnas ædifi
cationes. Non relin
quetur lapis sup lapi
dem. qui n̄ destruatur:

TCUM SEDERE

in monte oliua
rum contra tem
plum. interrogabant
eum separatim petrus.
& iacobus. & iohannes.
& andreas. Die nobis.
quando ista fient. &
quod signum erit. quan
do hæc omnia incipi
ent consummari. Et
respondens ihc. coepit
dicere illis. Videte.
ne quis uos seducat.
Multi enim ueniunt
in nomine meo dicen
tes. quia ego sum. &
multos seducunt. Cū
audieritis autem bella
& opiniones bellorum.
ne timueritis. Oportet
enim fieri. sed n̄ dum
finis. Et exurge autē
gens sup gentem. &
regnum sup regnum.
& erunt terræ motus
p loca. & famēs. initium dolorū hec.

Videte autem uosmet
ipsos. tradent enim uos

xi
Mt. xxviii
Mr. cxi
L. cxi

Mt. xxviii
Mr. cxi
L. cxi
J. cxi
& cxi

in conculis. & in synagoga
uapulabitis. Et ui-
te p̄fides & reges sedi-
tis propter me. testi-
monium illis.

Matth. 23. 34.
Et in omnes gentes. pri-
mum oportet praedica-
ri euangelium.

Matth. 23. 35.
Et cum duxerint uos
tradentes. nolite praeco-
gitare quid loquami-
ni. Sed quod datum
uobis fuerit in illa ho-
ra. id loquimini. Non
enim estis uos loquentes.
sed sp̄s sc̄s. Tradet autē
frater fratrem in morte.
& pater filium. & con-
surgent filii impientes.
& morte afficient eos.
Et eritis odio omnibus.
propter nomen meum.
Qui autem sustinue-
rit in finem. hic sal-
uus erit.

Matth. 23. 36.
Cum autē uideritis
abominationē deso-
lationis stantem ubi
non debet. Qui legit

intelligat.

Tunc qui in iudea sunt
fugiant in montes. Et
qui super tectum. nō des-
cendat in domum. nec
introeat. ut tollat qd
de domo sua. Et qui
in agro est. non reuer-
tatur retro. tollere ues-
timentum suum.

Mai autem praegnan-
tibus & nutribus.
in illis diebus.

Obate uero. ut hieme
non fiant.

Erunť enim dies illi
tribulationes tales.
quales non fuerunt
ab initio creaturę. qui
condidit d̄s. usq. nunc.
neque fient.

Et nisi breuass̄ dñs
dies. non fuiss̄ salua
omnis caro. Sed pp-
ter electos quos elegit.
breuiabit dies.

Et tunc si quis uobis
dixerit. ecce hic ē x̄s.
ecce illic. ne credideritis.

Ex. URGENT enim pseu-
do xpi. & pseudo pphē.
& dabunt signa & por-
tentia ad seducendos
si potest fieri. & iam
electos. Vos ergo uide-
te. ecce prēdixi uobis
omnia.

Sed in illis diebus post
tribulationē illam. sol
continebrabitur. & lu-
na non dabit splendo-
rem suum. & stelle cae-
li erunt decedentes. &
uirtutes quae sunt in
caelis mouebuntur.

Et tunc uidebunt filii
hominis uenientem in
nubibus cum uirtute
multa & gloria.

Et tunc mittet an-
gelos suos. & congrega-
bit electos suos a qui-
tuor uentis. a summo
terrae. usq. ad summū
caeli. A fieu autē
diserte parabolam.

Cum iam ramus eius
tener fuerit & nata

fuerint folia. cognos-
citis quia in proximo
sit aestas. Sic & uos
cum uideritis haec
fieri. scitote quod in
proximo sit in istis.
Amen dico uobis. quō
non transibit genera-
tio haec. donec omnia
ista fiant. Caelum
& terra transibunt.
uerba autē mea non
transibunt.

O die autem illo uel
hora nemo scit. neq.
angeli in caelo. neque
filius. nisi pater.

Videte. uigilate & ora-
te. nescitis enim quan-
do tempus sit.

Sicut homo peregri-
nus profectus reliquit do-
mum suam. & dedit
seruis suis potestatem
cuiusq. operis. & iam
tori praecipiat ut ui-
gilat.

Vigilate ergo. nescitis
enim quando dominus

Mat. c. xvi.
L. c. lxxv.

Mat. c. xvi.
L. c. lxxv.

Mat. c. xvi.
L. c. lxxv.

Mat. c. xvi.
L. c. lxxv.

domus ueniat. sero. an
media nocte. an galli
cantu. an mane. necu
ueniret repente inue
niat uos dormientes.
Quod autem uobis
dico. omnibus dico

*Mag. l. vii.
Mat. l. xxvi.
Luc. l. xxi.
I. cor. v. 11.
7. 12.*
Euigilate. *Mat. l. xxvi.*
RAT AUTE
pascha. & azi
ma post biduum.

*Mag. l. vii.
Mat. l. xxvi.*
Et querebant summi
sacerdotes & scribae.
quomodo cum dolo
tinerent & occiderent.
Dicebant enim. Non
indie festo. Ne forte
tumultus fieret populi.

*Mag. l. vii.
Mat. l. xxvi.
Luc. l. xxi.
I. cor. v. 11.*
Et cum esset bethanie
in domo simonis leprosi
& recumbentis uenit
mulier habens ala
bstrum ungenti nar
di spicati pretiosi.
& fracto alabaastro.
effudit sup caput ei.
Erant autem quida
indigne ferientes in
tra sanctos. & di

centes. Ut quid p dmo
ista unguenti facta e.

Poterat enim ungen
tum istud uendari
plusquam trecentis de
nariis. & dari pauperi
bus. Et fremebant in
eam. I hic autem dixit.
Sinite eam. Quid illi
molisti estis. Bonum
opus operata e in me.
Semp enim pauperes
habetis uobiscum. &
cum uolueritis potestis
illis bene facere. me
autem n semp habetis.

*Mag. l. vii.
Mat. l. xxvi.
Luc. l. xxi.
I. cor. v. 11.*
Quod habuit haec fecit.
praeuenit unguere
corpus meum in sepul
tura. Amen dico uob.
ubicumq; praedicatum
fuerit euangelium istud
in uniuerso mundo. &
quod fecit haec narra
bitur in memoria eius.

*Mag. l. vii.
Mat. l. xxvi.
Luc. l. xxi.
I. cor. v. 11.*
Et iudas scariothes unus
de duodecim abiit ad
summos sacerdotes. ut
pderet eum illis. Qui

audientes gausi sunt.
& promiserunt ei pec-
cuniam se duros. Et
querbat quomodo il-
lum oportune trade-
ret. Et primo die
azimorum quando
pascha immolabant.
dicunt ei discipuli. Quo-
uis camus. & paremus
tibi ut manduces pas-
cha. Et mittit duos
ex discipulis suis. & di-
cit eis. Ite in ciuitate.
& occurret uobis ho-
mo lagnum aquae
hauulans. sequimini eum.
& quocumque introie-
rit. Dicit domino do-
mus. quia magister
dicit. Vbi est refectio
mea. ubi pascha cum
discipulis meis mandu-
cem. Et ipse uobis de-
monstrabit caenaculum
grande stratum. & il-
lic parate nobis. Et
abierunt discipuli ei.
& uenerunt in ciuitate.

& uenerunt sicut di-
xerat illis. & parauerunt
pascha.

UESPERE autem facto.
uenit cum duodecim;
& discumbentibus eis
& manducantibus. ait
ihc. Amen dico uobis.
quia unus ex uobis me
tradet. qui manducat
mecum.

At illi coeperunt con-
tristari. & dicere ei
singillatim. numquid
ego.

Qui ait illis. Unus ex
duodecim. qui intin-
git mecum in catino.
Et filius quidem ho-
minis uadit. sicut scrip-
tum est de eo. Vac-
autem homini illi. p-
quem filius hominis
tradetur.

BONUM erit ei. si non
esset natus homo ille.

Et manducantibus illis.
accepit ihc panem.
& benedicens fregit

Mr. clx
Mt. clxxviii
L. clxxii
& Lxxiii.

Mr. clxxii
Mt. clxxviii
L. clxxii
L. clxxiii

Mr. clxxii
Mt. clxxviii
L. clxxviii

Mr. clxxii
Mt. clxxviii

Mr. clxxv
Mt. clxxviii
L. clxxv
L. clxxvi

& dedit eis. & ait. Su-
mite. hoc est corpus
meum.

*Matth. 26
Marc. 14
Luc. 22*
Et accepto calice gratias
agens dedit eis. & bibe-
runt ex illo omnes.

Et ait illis. Hic est
sanguis meus novi tes-
tamenti. qui pro mul-
tis effundetur. Amen
dico uobis. quod iam
non bibam de genimi-
ne vitis usque in diem
illum cum illud biba
nouum in regno dei.

*Matth. 26
Marc. 14
Luc. 22*
Et hymno dicto exie-
runt in montem oli-
uarum.

*Matth. 26
Marc. 14
Luc. 22*
Et ait eis ihc. Omnes
scandalizabimini in
nocte ista. quia scrip-
tum est.

*Matth. 26
Marc. 14
Luc. 22*
Percutiam pastorem.
& dispergentur oves.
Sed postea quam re-
surrexero. praecedam
uos in galileam.

*Matth. 26
Marc. 14
Luc. 22*
Petrus autem ait ei.
Et si omnes scanda-

lizati fuerint. sed non ego.
Et ait illi ihc. Amen
dico tibi. quia tu hodie
in nocte hac. priusquam
bis gallus uocem dede-
rit. ter me es negaturus.

At ille amplius loque-
batur. & si oportuerit
me simul commori ti-
bi. non te negabo.
Similiter autem & om-
nes dicebant.

Et ueniunt in praedium.
cui nomen gethsemani.

Et ait discipulis suis.
Sedete hic. donec oro.
Et adsumit petrum.
& iacobum. & iohan-
nem secum. & coepit
pauere & uidere.

Et ait illis. Tristis est
anima mea. usque ad
mortem. Sustinete
hic. & uigilate.

Et cum processisset pau-
lulum. prociudit super
terram & orabat. ut
si fieri posset. transiret
ab eo hora. & dixit.

Abba pater. omnia ti
bi possibilia sunt. trans
fer calicem hunc
a me .

Sed non quod ego uolo.
sed quod tu . Et ue
nit . & inuenit eos dor
mientes . & ait petro .
Simon dormis . non
potuisti una hora ui
gilare .

Uigilate & orate . ut
non intretis intemp
tationem .

Sp̄s quidem promp
tus . caro uero infirma .

Et iterum abiens orauit
eundem sermone . di
cens . Et reuersus de
nuo . inuenit eos dor
mientes . Erant enim
oculi illorum grana
ti . & ignorabant qd
responderent ei .

Et uenit iterum & ait
illis . Dormite iam .
& requiescite . Suffi
cit . Venit hora . ecce
tradetur filius homi

nis in manus peccato
rum . Surgite tamus .
ecce qui me tradet . p
pe est .

Et adhuc eo loquente .
uenit iudas scarioth
unus ex duodecim . &
cum illo turba multa
cum gladiis & lignis .
a summis sacerdotibus .
& a scribis . & a senioribus .

Diderat autem tradi
tor eius signum eis
dicens . Quem cumq . osculatus
fuerit . ipse est . tenete
eum . & ducite eum .
Et cum uenisset . sta
tim accedens ad eum .
ait . Rabbi . & oscula
tus est eum . At illi ma
nus iniecerunt in eum .
& tenuerunt eum .

Vnus autem quidam
de circumstantibus
educens gladium . p
cussit seruum summi
sacerdotis . & amputa
uit illi auriculam .

Et respondens ihs . ait .

Mr. c lxxxvi.
Mt. ccc.
L. cc lxxxv.
I. c lvi.

Mr. c lxxxvii.
Mt. ccc.
L. cc lxxxvi.

Mr. c lxxxviii.
Mt. ccc. ii.
L. cc lxxxvii.
I. c lxi.

Mr. c lxxxix.
Mt. ccc. iii.
L. cc lxxxviii.
I. c lxi.

illis. Tamquam ad la-
tronem existis cum
gladiis & lignis com-
prehendere me. Cot-
tidie eram apud uos
in templo docens. & nō
me tenuistis. Sed ut
adimplerentur scrip-
turae.

*Matth. 26. 55.
Mr. ecc. vi.* **T**unc discipuli eius re-
linquentes eum omnes
fugerunt.

*Matth. 26. 56.
Sol. 5.* **A**dolescens autem qui-
dam sequebatur eum
amictus sindone sup-
nudo. & tenuerunt eum.
At ille reiecta sindo-
ne nudus per fugit ab eis.

*Matth. 26. 57.
Mr. ecc. vi.
Leu. 24.* **E**t adduxerunt Iesum
ad summum sacerdo-
tem. & conuenerunt
omnes sacerdotes. &
scribae. & seniores.

*Matth. 26. 58.
Mr. ecc. vi.
Leu. 24.* **P**etrus autem alon-
ge secutus est eum.
usque intro in atrium
summi sacerdotis. &
sedebat cum ministris.
& calefaciebat se ad

ignem.

Summi uero sacerdotes
& omne concilium
quaerebant aduer-
sus Iesum testimonium.
ut eum morti traderent.
nec inueniebant. Mul-
ti enim falsum testimo-
nium dicebant aduer-
sus eum. & conuenientia
testimonia non erant.

*Matth. 26. 59.
Mr. ecc. vi.* **E**t quidam surgentes.
falsum testimonium
feriebant aduersus eum
dicens. Quō nos au-
diuimus eum dicente.
Ego dissoluam tem-
plum hoc manufactū.
& per triduum aliud non
manufactum aedifica-
bo. & non erat conue-
niens testimonium

illorum. / XII

TEXURGEN

Summus sacerdos
in medium. interroga-
uit Iesum dicens. Non
respondes quicquam
ad ea quae tibi obiciuntur.

abbis. Ille autem ta-
cebat. & nihil respon-
dit. Rursum summus
sacerdos interrogabat
eum. & dixit ei. Tu es
xre filius benedicti.

Ille autem dixit illi.
Ego sum. Et uide-
bitis filium hominis
adextris sedentem uir-
tutis. & uenientem cum
nubibus caeli.

Summus autem sacer-
dos scindens uestimen-
ta sua. ait.

Quid adhuc desidera-
mus testes. audistis
blasphemiam. Quid
uobis uidetur. qui
omnes condempnaue-
runt eum et eum
mortis.

Et coeperunt quidam
conspicere eum. & ue-
lare faciem eius. & co-
laphis eum cedere.
& dicere ei. Prophe-
ta. Et ministri ala-
pis eum cedebant.

Et cum esset petrus in
atrio deorsum. venit
una ex ancillis sum-
mi sacerdotis. & cum
uidisset petrum ca-
lescientem se. aspici-
ens illum. ait. Et tu
cum ihu nazareno
eras. At ille nega-
uit dicens. Neque
scio. neque noui quid
dicas.

Et exiit foras ante
atrium. & gallus can-
tuit. Rursum autem
cum uidisset illum
ancilla coepit dicere
circumstantibus. quia
hic ex illis est. At il-
le iterum negauit.
Et post pusillum.
rursus qui adstabant.
dicebant petro. Vere
ex illis es. nam & ga-
lileus es. Ille autem
coepit anathematiz-
are & iurare. quia
nescio hominem istum.
quem dicitis. & statim

Mat. xxv.
Mar. xiv.
L. cc. xxi.
I. c. lxxviii.
I. c. lxxv.

Mat. xxvi.
Mar. xiv.
L. cc. xxi.
I. c. lxxv.

Mat. xxvi.
Mar. xiv.
L. cc. xxi.
I. c. lxxv.

Mat. xxvi.
Mar. xiv.
L. cc. xxi.
I. c. lxxv.

iterum gallus cantauit.

Mat. xxvi.
Luce. xxii.

ET recordatus est petrus
uerbi quod dixerat
ei ihc. priusquam gal-
lus cantet bis. ter me
negabis. Et coepit
flet.

Mat. xxvi.
Luce. xxii.

ET confestim mane con-
siliū facientes sum-
mi sacerdotes cum se-
nionibus & scribis &
uniuerso concilio.

Mat. xxvi.
Luce. xxii.

VINCIENTES ihc dux-
erunt. & tradiderunt
pilato.

Mat. xxvi.
Luce. xxii.

ET interrogauit eum
pilatus. Tu es rex iu-
deorum. At ille res-
pondens. ait illi. Iudici.

Mat. xxvi.
Luce. xxii.

ET accusabant eum
summi sacerdotes in-
mutis. Pilatus autē.
rursum interrogauit
eum dicens.

Non respondes quic-
quam. vide. inquan-
tis te accusant. Ihc
autem amplius nihil
respondit. ita ut mi-

seretur pilatus.

PER diem autem festum.
dimittere solebat illis
unum ex iunctis. que-
cumq. petissent.

ERAT autem qui dice-
batur barrabbas. qui
cum seditiosis erat uinc-
tus. qui in seditione fe-
cerat homicidium. &
cum ascendisset turba.
coepit rogare sicut
semp faciebat illis.

Pilatus autem respon-
dit eis & dixit. Vultis
dimittam uob regem
iudeorum. Sciebat
enim. qd p inuidiam
tradidissent eum sum-
mi sacerdotes.

PONTIFICES autem con-
citauerunt turbam.
ut magis barraban
dimitteret eis.

PILATUS autem iterum
respondens. ait illis.
Quid ergo uultis faci-
am regi iudeorum.
At illi iterum clama-

uerunt: crucifige eū.
Pilatus uero dicebat
eis. Quid enim mali
fecit. At illi magis
clamabant: crucifige
eum.

PILATUS autem uolens
populo satisfacere. di
misit illis baraban.
& tradidit iēm fla
gellis caesum. ut cruci
figeretur.

MILITES autem duxe
runt eum intro in a
trium pretorii. & con
uocant totam cohor
tem. & induunt eum
purpura. & inponunt
ei plectentes spineam
coronam. & coeperunt
salutare eum. Aut rex
iudaeorum. Et pec
tuebant caput eius ha
rundine. & conspue
bant eum. & ponen
tes genua adorabant
eum.

ET postquam inluseru
nt ei. exuerunt illū

purpura. & induerunt
illum uestimentis suis.
& educunt illum ut
crucifigerent eum.

ET angariauerunt pre
terea quempiam
symonem cireneum
uenientem de uilla.
patrem alexandri
& rufi. ut tolleret cru
cem eius.

ET perducunt illum in
golgotha. locum. qd
est interpretatum cal
uarie locus.

ET dabant ei bibere
mirratum uinum.
& non accepit.

ET crucifigentes eum.
diuiserunt uestimen
ta eius mittentes sor
tem super eis quis quid
tolleret.

ERAT autem hora ter
tia. & crucifixerunt
eum.

ET erat titulus cause
eius inscriptus. rex
iudaeorum.

Matheus
Matheus
L. 23. v. 31
L. 23. v. 32

Matheus
Matheus
L. 23. v. 33
L. 23. v. 34

Matheus
Matheus
L. 23. v. 35
L. 23. v. 36

Matheus
Matheus
L. 23. v. 37
L. 23. v. 38

Matheus
Matheus
L. 23. v. 39
L. 23. v. 40

Matheus
Matheus
L. 23. v. 41
L. 23. v. 42

Mr. cccv.
Mr. cccxxv.
L. cccxxvii.
L. cccxxviii.

Et cum eo crucifigunt
duos latrones. vnum
adextris. & alium asi
nistris eius.

Mr. cccvi.
L. cccxxviii.

Et ad impleta est scrip
tura quae dicit. &
cum iniquis reputa
tus est.

Mr. cccvii.
Mr. cccxxviii.

Et praeter cunctas blas
phemabant eum. mo
uentes capita sua &
dicentes. Vah. qui des
truit templum. & in
tribus diebus aedifi
cat. Saluum fac te
metipsum. descendes
de cruce.

Mr. cccviii.
Mr. cccxxviii.
L. cccxxviii.

SIMILITER & summi
sacerdotes ludentes
ad alterutrum eum
scribis dicebant. Alios
saluos fecit. se ipsum
non potest saluum
facere. Xp̄e rex isrl̄
descendat nunc de
cruce. ut uideamus
& credamus.

Mr. cccix.
Mr. cccxxviii.
L. cccxxviii.

Et qui cum eo crucifixi
erant. conuertebantur ei.

Et facta hora sexta. te
nebre factae sunt pro
tam terram usque in hora
nonam.

Et hora nona. exclama
uit ihs uoce magna
dicens. He loy. He loy.
lemasabaetani. quod
est interpretatum. Ds
ms. Ds ms. ut quid de
reliquisti me. Et
quidam decircumstan
tibus audientes dice
bant. ecce helia vocat.

Mr. c.
Mr. c.
L. c.

CURRENS autem vnus
& implens spongiam
aceto. circumponensq.
calamo. potum dabat
ei dicens. Sinite. uidea
mus si uenit helias
addeponendum eum.

Mr. c.
Mr. c.
L. c.

Ihs autem emissā uoce
magna exspirauit.

Mr. c.
Mr. c.
L. c.

Et uelum templi scissum
est induo. a summo
usque deorsum.

Mr. c.
Mr. c.
L. c.

UIDENS autem centurio
qui aduerso stabat.
quia sic clamans ex

spirassæ: ait. Uere ho
mo hic filius dī erat.

ERANT autem & mulie
res de longe aspicientes:
inter quas erat maria
magdalene. & maria
iacobi minoris. & io
seph mater. & salome:
& cum eēt in galilea
sequebantur eum. &
ministrabant ei. & alię
multę quę simul cū
eo ascenderant hieroso
lymam.

ET cum iam sero esset
factum quia erat pa
rasceus quod est ante
sabbatum.

Venit ioseph alarima
thia nobilis decurio.
qui & ipse erat expec
tans regnum dī. & au
dacter introit ad pi
latum. & petit corpus
iēv. Pilatus autem mi
rabatur si iam obisset.
Et accessito centurio
ne interrogavit eum
si iam mortuus esset.

Et cum cognovisset
accitumione. donavit
corpus ioseph.

IOSEPH autem merca
tus sindonem. & depo
nens eum inuoluit sin
done. & posuit eum
in monumento quod
erat excisum de petra.
& aduoluit lapidem
ad ostium monumēti.

MARIA autem magdale
ne & maria ioseph as
picebant ubi poneret.

ET cum transisset sabba
tum. maria magdale
ne & maria iacobi &
salome. emerunt aro
mata ut uementes un
gerent eum.

Et ualde mane una sab
batorum ueniunt ad
monumentum. orto
lum sole. Et dicebant
ad inuicem. Quis re
uoluit nobis lapidem
ab ostio monumenti.
Et respicientes. uide
runt reuolutum lapi

Mr. q. xxviii.
Mt. xxviii. 1.
L. i. c. xxviii.
I. i. c. xxviii.

Mr. q. xxviii.
Mt. xxviii. 1.

Mr. q. xxviii.
L. i. c. xxviii.

Mr. q. xxviii.
Mt. xxviii. 1.
L. i. c. xxviii.
I. i. c. xxviii.

dem. Erat quippe
magnus ualde. Et in
trocentes in monum
tum. uiderunt iuue
nem sedentem in dex
tris. coopertum stola
candida. & obstipue
runt.

Mat. ccc. xxi.
L. ccc. xxi.
L. ccc. xxi.

Qui dicit illis. Nolite
expauescere. Iam que
ritis nazarenum. cru
cifixum. surrexit. nō
est hic. Ecce locus.
ubi posuerunt eum.
Sedite dicite discipu
lis eius & petro. quia
p̄cedit uos in galileā.
Ibi eum uidebitis.
sicut dixit uobis.

Mat. ccc. xxi.
L. ccc. xxi.
L. ccc. xxi.

At ille ex euntes fugie
runt. demonum mento
inuasit enim eas
tremor & pavor. &
nemini quicquam
dixerunt. Timebant
enim. Surgens autē
mane prima sabba
ti. apparuit primo
marie magdalene.

de qua iecerat septem
demonia. Illa uadens
nuntiavit his qui cum
eo fuerant. lugentibus
& flentibus. Et illi au
dientes quia uiueret
& uisus esset ab eis. non
crediderunt. Post hec
autem duobus ex eis am
bulantibus ostensus ē
malia effigie. cum bīs
in uillam. Et illi cum
tēs. nuntiauerunt cete
ris. nec illis crediderunt.

Nouissime. recumben
tibus illis undecim ap
paruit. & exp̄brauit
incredulitatem illorū
& duritiam cordis. quia
his qui uiderant eum
resurrexisse non credi
derunt. & dixit eis.
Euntes in mundum
uniuersum. p̄dicare
euangelium omni cre
ature. Qui credide
rit & baptizatus fue
rit. saluus erit. Qui
uero non crediderit.

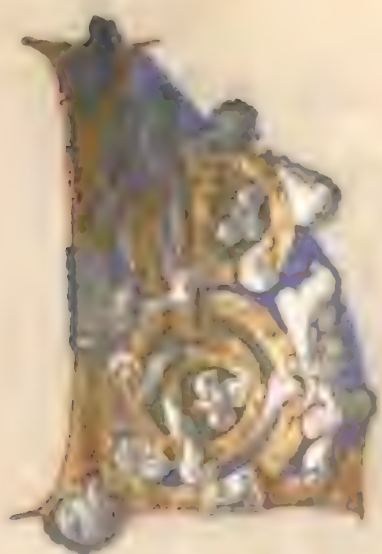
Mat. ccc. xxi.
L. ccc. xxi.

condempnabitur. Signa autem eos qui crediderint. hec sequentur. In nomine meo demonia eicient. linguis loquentur novis. serpentes tolerant. Et si mortiferum quid biberint. non eos nocebit. Super egros manus inponent. & bene habebunt. Et dominus quidem ihesus postquam locutus est eis. assumptus est in caelum. & sedet ad dexteris dei. Illi autem perfecti. predicaverunt ubique. Domino cooperante. & sermonem confirmante. sequentibus signis.

INCIPIT AR
GUMENTUM
SEI EVANG
SEI LUCAS

LUCAS

SYRUS NA
TIONE. ANTIOCHIN
sis. arte medicus. disci
pulus aptorum. post ea
paulum secutus. usque ad
confessionem eius servi
ens dño sine crimine.
Nam neque uxorem
umquam habens neque
filios. septuaginta &
quattuor annorum obi
it in bithinia plenus
spū scō. Qui cum iam
scripta essent euangelia.
p matheum quidem in
iudaea p marcum autē
in italia scō instigante
spū. in achæe partibus
hoc scripsit euangeliū.
significans & iam ipse
in principio. ante alia
eē descripta. Cui extra

ea que ordo euangelicar
depositionis exposcit. Ca
maxime necessitas laboris
fuit. ut primum grecis
fidelibus omni pphetatio
ne venturi incarnē dī xī
manifesta humanitas. ne
iudeis fabulis. etiam
in solo legis desiderio tene
rentur. ne uel hereticis fa
bulis & stultis sollicitatio
nibus seducti excederent
aueritate. et laborare. De
hinc ut in principio euan
gelii. iohannis natiuitate
psumpta. cui euangelii
scriberet. & in quo electus
scribere & indicaret. Con
testans in se completa ē
quæ essent ab aliis incho
ata. cui dō post baptis
mum filii dī apfitione
generationis in xpo im
pleti. Et repetendū apri
ncipio natiuitatis huma
ne potestas pmissa est.
ut requirantibus demon
strare. in quo adprehendes
erat p nathan filiū mroi

tum recurrentis in dñm ge-
nerationis admissio in dñs
parabilis dñi predicans in
hominibus xpm suū. p
fecti opus hominis redire
in se p filium facere. qui
p dauid patrem venien-
tibus iter p̄buit in xpo.
Cui lucas n̄ immerito
& iam scribendorum
aplicorum actuum po-
testas in mysterio datur
ut deo in dñm pleno & filio
p̄ditionis extincto. Ora-
tione ab apostolis facta
sorte dñi electionis nume-
rus compleretur. Sicque
paulus consummationē
apostolicis actib. daret.
quem diu contra stimu-
lum recalcitrantem dñs
elegisset. quod & legenti-
bus ac requirentibus dñm
& si p sin ^g gula expe-
diri a nob̄ vtile fuerat.
Sciens tam̄ quod operan-
tem agricolam oporteat
de fructibus suis edere.
Vitauius publicam eu-

rositate n̄ non tam vo-
lentibus dñm uideremur
quam fastidientibus pro-
desse.

EXPLICIT PROLOGVS.

INCIPIUNT CAPITVLA.

Zacharias uiso angelo
qui non credidit obmu-
tuit. Elisabeth uxor ei
concepit. maria quoq.
de spū scō cum concepisset
salutauit elisabeth.
Elisabeth salutata pro-
phetauit & peperit. &
ut nomen filii sui iohan-
nes zacharias scripsit
locutus est. ac filium
precursum ante dñm
prophetauit. Postea
quam peperit maria.
ihm infantem in p̄sep̄io
posuit. quē pastores iux-
ta angelorum indicia
inueniunt. quique oc-
taua die circumcidit.

Symeon iustus xpm ma-
nibus sumptum benedi-
cit. anna pphetissa vidua
multa de xpo pphetat.

• I •

• II •

ihe. annorum xii. inte-
plo cum doctorib. legis
inuentus in patris se ee
oportere pronuntiat.

·III· **A**nno quinto decimo ty-
berii caesaris pilato eu-
rante. iohannes baptista
penitentiam praedicat.
& fortissem xpm ven-
turum designat. quo
baptizato columbae
figuram sps supra des-
cendit. Vox & iam de
caelo filium di indicat
quem putabant filium
ioseph.

·IIII· **D**uctus in desertum ihe
quadraginta dieb. ieu-
nauit. & a diabolo tem-
tatus uicit. Reuersus
in galileam docet sabba-
tis. in synagogam egres-
sus etiam se signare. ac
nullum ppham in patria
sua dicit acceptum. De
qua cecis apud caphar-
naum hominem ad aemo-
nio sabbatis liberat. &
socrum symonis ascri-

buit. & multos male haben-
tes curat. & demonia se
confutata increpat. De
naui alloquitur. de qua
piscis multos capi facit.
Ubi & iam petrum iacobum
& iohannem elegit. leprosum
mundat. in deserto orat.

Paralyticum dimissum p-
teritum ihe a peccatis &
ab infirmitate liberat.
leui publicanum sequi
iubet. apud quem murmu-
rantibus phariseis caenans.
dicit. sanis non ee opus
medicum. & de ieiunio
disputans. parabolam
pami. & utrum pont.
spicas uellentibus discipu-
lis panis ppositionis com-
memorat. hominem manu
aridam habentem sabbatis
curat. in oratione pnoe-
tat. aptos & elegit. tur-
bas alloquitur. beattu-
dinem aliorum. & aliorum
infelicitatem promittens pa-
rabolam pferens. Dedu-
ctu cecis. & magistris.

& discipuli. & festuice in
oculo uel trabis & arbo
ris boni fructus uel mali.
& hominem qui domu
supra petram t sup hanc
nam aedificauit.

VI. **C**enturionis puerum curat.
uidue filium resuscitat.
Iohannes discipulos mit
tit ad ihm. & xpe de io
hanne loquitur. sub nec
rens similitudine pueror
um in foro sedentium.
Mulier peccatrix laci
mis pedes xpi lauat &
unguet. ppt quam para
bola dr creditoris qui pa
rum uel multum conce
dit. In itinere sequentib.
se turbis & mulieribus
que eunt erant simili
tudine seminantis dicit
cuius semen in bonam ter
ram uel petrosam cecidit.
Lucernam n sub uas sed
sup eand labrum poni.
matrem & fratres repu
diat. nauigans post som
num tempestatem sedat.

hominem a maledictione
liberat.

II auri filiam dum irce re
suscitare mulierem apro
flumio liberat. puellam
uiuificat.

VII.

Mittens discipulos pdicant
data eis omni potestate.
quib. herode mirante
reuersis. in deserto quinq.
pamb. & duob. piscibus
quinq. milia uirorum
satiat. Interrogans que
se dicerent turbe. a petro
xpe declaratur. Et mo
net abnegatis omnibus
crucem tolli & se insequi
Designans ee illic qui
mortem non gustarent
ante uisionem gle eius.

VIII.

In monte adsumpto pe
tro iohanne & iacobo
xpe transfiguratur. in
timosen & heliam visus.
ubi tria tabernacula
petrus debere fieri dic.
& nube obumbrante.
ac vox celestis filium
declarat. puerum luna

VIIII.

neum liberat. ac se tra
di habere ^{debere} pnumat. &
cognantes discipulos quis
eorū maior eēt instruit.
ac non phibendum qui
unomine suo virtutem
faciat. a samaritanis nre
cipitur. & uolentes aplos
ignem sup eos descendere
increpat. sequi volenti.
se non habere ubi caput
reclinat. praedicit. Alie
rum tamen ipsa & iam
patris morte intmisa
ad sequendum eligit. &
alio volenti suis primū
renuntiare aratoris fi
guram ponit retro res
picientis.

X. **E**ligit septuaginta duo
quos mittit ad p̄dicā
dum. Ipse uero incre
pat ciuitates. & reuer
sos discipulos. ex eo die
feliciores quod eorum
nomina in caelo esset
scripta. Ob quam rem
gratias agit patri. quod
bona sint paruulis reue

lata. & omnia sibi apante
tradita manifestat. quē
nemine nisi filium nosse
declarat. Beatosq. oculos
qui viderint id qd. pphe
tis non contigit. A legi pe
rno temptatus. Mandata
quae fieri pcepit dñs pa
rabolam uulneram. Quē
leuita & sacerdote prae
terunt samaritanus col
ligit. apud martham ma
rie paron conlaudat.

Post orationē. p̄prium do **XI.**
cet orationem. & parabo
lam ponit cuius qui ppter
redum dat postulatum
panem. petendum esse
quaerendum & pulsā
dum. Exemplum assens.
daemonium eiens. in prin
cipem daemoniorum. idē
pharisei opinantes destru
xit. beatosq. die. qui au
diunt uerbum & custo
diunt. Datis signum
ionae & reginae austri.
& ninuitas in iudicio
dicit fore beatos. & lu

cernam sup candelabrum
poni. & quod oculus sit
lucerna corporis. Apud
phariseum inuitatus la-
uandum potius quod in-
tus est. demosinis p nūn-
tiat. increpans multos
phariseos & legis doctores.

XII. **P**hariseis uolentibus eum eo
contendere. discipulos pa-
lam doceat. ut eorum fal-
litiam cauant & eum
timeant qui potest post
mortem in gehennam mit-
tere. & pluris eē discipulos
quing. passerib. dipon-
dio ualentib. & negantē
se negaturum. & peccan-
ti in spū scō non remit-
tendum. & nō cogitandū
quid adpraehensus lo-
quatur. petenti respon-
dit se eē diuisorem he-
reditatis. similitudinem
eius cui multa nata sunt
cuius anima eadem noc-
te reperitur. ac doceat
exemplis nō cogitandū
de crastino. Faciendūq.

demosinam omnib. uen-
ditis. & uigilandum. di-
cens petro felicem eē bo-
num dispensatorem. In-
de dicit ignem mittere
sup terram non pacem;
urbis quoq. dicit qd
faciem celi cognoscetis.
tempora nō intellegetis.
quos monet. ut dum
in uia essent reconcili-
arentur aduersario.
ne reclusi nō exirent
donec nouissimum
quadrante redderent.

Cum ei nuntiatum fu-
isset galileos occisos.
monet agendam pae-
nitentiam. parabolā
ficulnæ subiungens.
quam dñs eum infruc-
tuosam vellat & excidi.
cultor statim postu-
lauit; cū mulierem
annis decem & octo
curuam crexisset. in-
dignantē archisyna-
gogum increpat. un-
de similitudinem

XIII.

grani sinapis subiun-
git. ex quo arbor maior
oleribus nascitur. & fer-
menti quod abscondit
mulier in farina. & ut
introcatur p angustū
ostium necladatur. pha-
risaei ei dicentibus quia
herodes cum ucll & occi-
dere. dicit cum uulpē.
& pphetam extra hie-
rusalem non perit. &
inerepat hierusalem.

.XIII. **S**abbatis curat hydropi-
cum. discumbendi dat
ordinem. inuitantem
hortatur pauperes pas-
cere. similitudinē iun-
gens hominis. qui ex-
cusantibus inuitatis.
cacos clodos debiles
uocauit & turbas de-
platis; hortatur om-
nem affectionem ppt
se relinquendam. pa-
rabolam pontis turre
aedificare uolentis
& regis.

.XV. **S**al fatuum ēē non de

bere. murmurantibus pha-
risaeis de conuiuio paxuorū.
dat similitudinē pastoris
ppter unam ouem xē viū
relinquentis. & mulierem
quae unam draginam
pditam inueniens gaudet.
sed & hominis qui duobus
filis suis substantiam di-
uisit. ex quibus iunior
p digt egit. pro quo uinu-
lus occiditur. De dispen-
satore. p digo qui sapien-
ter fecit. & ideo exemplis
hortatur operandum. &
deridentes cum phariseos
inerepat. legem & pphas
usq. ad iohannem dicens.
ac moechum cum osten-
dit qui sua dimissa al-
teram accepit uxorem.
& ab alio dimissam du-
cit.

Parabolam de diuitē &
lazaro. & nec minimū
de credentibus scandali-
zandum. atq. omnia ac-
cepta fratri remittenda.
Et quod fides ut granū

sinapis tranſtrat arborem
 mori in mare quoq. ſerui-
 tum debitum exhibendū.
 Decem leproſi curantur: ex
 quibus vnus reuerſus in m-
 ſequitur grās agens dō. In-
 tra nos ē regnum di. reg-
 num autem ipſum iuxta
 exemplum noe uel loth
 ſubito uenit. ac tunc
 alium ad ſum & alium
 relinqui. & ubi fuerit
 corpus illie aquile; ſimi-
 litudinē uiduæ rogan-
 tis & iudicis inquit. &
 duorum in templo oranti-
 um. & infantes non pbi-
 bendos; ſimilitudo diui-
 tis & cameli facilius pfo-
 ramen acis tranſituri.
 & omnia hic relinquenda.
XVII **C**um diſcipulis aduentu-
 ra ſibi indicaret. cæcum
 mendicantem curauit.
 Zacheum conlaudat. di-
 midiam ſubſtantiam pau-
 peribus offerentem. &
 ſimilitudinē de eo qui
 decem minas iturus ad re-

gem ſeruis ſuis diſtribuit.
 & de exitu eorum qui
 cum rege reuſauerunt;
 ſup pullum aſinae ſedit.
 & ſup hieruſalem fleuit.
 & uentura ei p̄dicit. Ibi
 de templo menſas euerit.
 & uendentes columbas ei
 cit. phariſeos interrogan-
 tes inquit poteſtate hæc
 facere. De qua baptiſmo
 iohannis inquit. para-
 bolam ſub iungens ei qui
 cum ſeruos miſſe & ad ui-
 neam. poſtea filium mi-
 ſit. & de lapide ab ædifi-
 cantibus reprobat.

XVIII **T**emptatus de tributo reſ-
 pondit. de muliere quæ
 ſeptem uiros habuit. ad-
 didit de ſe interrogans
 quomodo xp̄e filius d̄i
 eēt. cum eum ipſe d̄m
 dicat. & monet ad ſcribas
 cauendum. uiduam lau-
 dat quæ in donario duo
 minuta miſit; de templi
 ſtructura. & de futura
 pſequitione & de exitu

hierusalem & fine seculi.
De aduentu xpi in maiest
tate & similitudinem fi
culnee. & monet vigi
landum.

XVII **D**e alimorum die adppin
quante. iudas daemo
ne repletus. De tradendi
tempus pecunia sibi p
missa. & de discumben
tibus secum discipulis sacra
mentu panis & calicis
ostendit. ac traditore
designat. certantibus de
gradu cum pfect. qui
ministrat. & petro die
quod cum ait negaturus.
Ac monitis discipulis
ut uendito uestimento
emant gladium pget
ad monte oliueti. qui
cum orasset discipulos
exertat dormientes.

XX **A**nte cedente iuda uenit
turba & osculo tradit
xpc. & petrus auriculam
seruo absedit. ducto ihu
ad domu principes sacer
dotum. petrus ibi iter

negauit. & ppe deluditur
interrogatus a iudeis a
pilato & ab herode. ac tunc
in amicitiam pilatus & he
rodes redeunt. barrabas
dimittitur. & ihe a iudeis
sufficiens ^{ex iherosolymis} traditur. qui
plangentibus cum mulieribus
ut sese magis plangerent
dixit. & inter latrones fix
us acci potum accepit.
titulo rex designatur.

a quo unus ex latronibus
credens ad paradysum du
ctur. ab hora sexta usq
ad nonam dies obscuritas
e. & ihu spm emittente.
uelum templi scissum e
quibus uisus centurio &
qui aderant dnm mag
nificunt. Ioseph postu
lat corpus & sepelit. qd
mulieres requi rentes
n inueniunt.

XXI **M**ulieres anglos
uisione. nec credunt dis
cipuli. euntes duo ad
castellum. in panis frac
tione xpm cognoscunt.

& reuersi discipulis indicauit.
 Quibus ihc apparuit. & pla-
 gis in corporis uulneribus
 ostendit. de piscis & fa-
 ctum edendum accepit. Al-
 locutusur apostolos. & cor eorum
 ad intelligendum aperuit.
 Quod cum per oportuerit.
 allocutus. Ut illis esset do-
 mine in consuetudinem uirtutis
 divina ammonuit. Tunc
 benedixit eos. & processit
 ad iherosolimam. Reliquit illos lau-
 dantes dominum in templo.

INCIPIT EUANGELIUM IULI.

SECUNDUM
LUCAM.

solus

QUIDEM
ULTI
CONATI

SUNT ORDINARE NARRA
tionem quae in nobis com
plet sunt rerum sicut
tradiderunt nobis qui ab
initio ipsi uiderunt &
ministri fuerunt sermo
nis. Visum ē & mihi asse
cuto a principio omnibus
diligenter ex ordine ubi
scribere optime theophi
le. ut cognoscas eorum
uerborum de quibus cru
ditus es ueritate.

INCIPIT
EUANGELIUM

QUIT IN
DIEBUS HERODIS
regis iudee sacer

dos quidam nomine za-
charias de uice alia. &
uxor illi de filiabus aa-
ron. & nomen eius disa-
beth. Erant autem iusti
ambo ante dñm. in cen-
tis in omnib; mandatis
& iustificationibus dñi.
sine querela. Et non erat
illis filius. eo quod esset eli-
sabeth sterilis. & ambo p-
cessissent in diebus suis.
Factum ē autem cum sa-
cerdotio fungeret zacharia
iuxta uicem suam ante dñm. se-
cundum consuetudinem
sacerdotum sorte exire. ut
incensum poneret. ingres-
sus templum dñi. & om-
nis multitudo erat ppli
orans foris hora incensi.
Apparuit autē illi ange-
lus dñi. stans ad dextris
altaris incensi. Et za-
charias turbatus ē uide-
re. & timor irruit sup eum.
At autē ad illū angelus.
Nec timeas zacharia. quō-
dā exaudita ē deprecatio tua.
& uxor tua elisabeth pa-
riet tibi filium. & uocabis
nomen eius iohannem. &
erit tibi gaudium & letitia.

gaudebunt. Et nomen
magnum erit coram dño. &
num. & lectum non habebit.
& sicut sēo replebitur. ad
hunc mundum in terris suis.
& multos filiorum israel
conuerit ad dñm dñi ip-
sorum. & ipse pcedet an-
te illam in iherusalem. & uir-
te. & uirtute. & conuertat cor-
da patrum in filios. & in-
terducat ad prudentiam iustos.
Parare dño plebem pfectam.
Et dixit zacharias ad an-
gelum. Unde hoc sciam.
Ego enim sum senex. & ux-
or mea pcessit in diebus suis.
Et respondens angelus di-
xit ei. Ego sum gabriel
quiasto ante dñm. & mis-
sus sum loqui ad te. & hec
tibi euangelizare.

Et ecce eris tacens. & non
poteris loqui usq; in die
quo hec fiant. Pro eo quod
non credidisti uerbis meis
que implebuntur in tem-
pore suo. Et erat plebs ex-
pectans zachariam. & mi-
rabantur qd tardaret ip-
se in templo. Egressus autē
non poterat loqui ad illos.

101
& cognouerunt qđ uisio
nem uidisset in templo: &
ipse erat inuens illis: &
pmanſit mutus. Et fac
tum ē ut impleri ſunt di
es officii eius. Abiit in do
mum ſuā. Poſt hoſ autē
dieſ: concepit diſabeth ux
or eius: & occultabat ſe
menſibus quinque: dicens.
Quia ſic fecit mihi dñs in
diebus quibus reſpexit au
ferre obprobrium meum
inter homineſ. In menſe
autem ſexto. Miſſuſ ē ange
luſ gabriel ad dō in ciuita
tem galilee cui nomen na
zareth. ad uirginem deſpon
ſitam uiro cui nomen erat
ioſeph. de domo dauid: &
nomen uirginis MARIA. Et
ingreſſuſ angeluſ ad eam.
dixit Ave gracia plena.
dñs tecum. benedicta tu in
mulieribus. Quare cū audi
ſet. turbata ē in ſermone
eiuſ: & cogitabat qualiſeſ
ſet iſta ſalutatio. Et ait
angeluſ ei. Ne timeaſ ma
ria. inueniſti enim grām
apud dñm. Ecce concipieſ
in utero & parieſ filiū. &
uocabiſ nomen eiuiſ ihm.

Hic erit magnuſ. & filiuſ al
tiſſimi uocabitur. Et da
bit illi dñs dñs ſedem da
uid patriſ eiuiſ. & regna
bit in domo iacob in æter
num. & regni eiuiſ nō erit
finiſ. Dixit autē maria
ad angelum. Quomodo
fiat iſtud. Quō uirum non
cognoſco. Et reſpondenſ
angeluſ. dixit ei. Spſ ſcſ
ſup ueniet in te. & uirtuſ
altiſſimi obumbrabit ti
bi. Ideoq: & quod naſcet
ex te ſcñ. uocabitur filiuſ
dñi. Et ecce diſabeth cogna
ta tua. & ipſa concepit fi
lium in ſenectute ſua. Et
hic menſiſ ē ſextuſ illi que
uocatur ſteriliſ. quia non
erit impoſſibile apud dñm
omne uerbum. Dixit
autē maria. Ecce ancil
la dñi. fiat mihi ſecundu
uerbum tuū. Et diſceſſit
ab illa angeluſ. Exur
genſ autē maria in diebꝫ
illuſ. Abiit in montana
eum feſtinatione in ciui
tatem iuda. & intrauit
in domū zacharie. & ſa
lutauit diſabeth. Et
factum ē ut audiuit ſa

lutationem mariae elisabeth. exultavit in gaudio infans in utero eius. Et repleta est spiritu sancto elisabeth. & exclamavit voce magna & dixit. Benedicta tu inter mulieres. & benedictus fructus ventris tui. Et unde hoc mihi. ut veniat mater domini mei ad me. Ecce enim ut facta est vox salutationis tue in auribus meis. exultavit in gaudio infans in utero meo. Et beata quae credidit. quod perficeretur ea quae dicta sunt ei a domino. Et ait maria. Magnificat anima mea dominum. & exultavit spiritus meus in domino salutari meo. Quia respexit humilitatem ancillae suae. Ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes. Quia fecit mihi magna qui potens est. & semini nomen eius. Et misericordia eius a progenie in progenies timentibus eum. Fecit potentiam in brachio suo. dispersit superbos mente cordis sui. Deposuit potentes de sede. & exaltavit humiles. (surientes

implevit bonis. & divites dimisit inanes. Suscepit israhel puerum suum. memorari misericordiae suae. Sicut locutus est ad patres nostros. abraham. & semini eius in saecula. Mansit autem maria cum illa quasi mensibus tribus. & reversa est in domum suam. Elisabeth autem impletum est tempus parendi. & peperit filium. Et audierunt vicini & cognati eius quia magnificavit dominus misericordiam suam cum illa. & congratulabantur ei. Et factum est in die octavo. venerunt circumcidere puerum. & vocabatur cum nomine patris sui zachariam. Et respondens mater eius dixit. Nequaquam. sed vocabitur iohannes. Et dixerunt ad illam. Quia nemo est in cognatione tua. qui vocetur hoc nomine. Innuebant autem patri eius quem vellet vocari eum. Et postulans puerilare. scripsit dicens. Iohannes est nomen eius. Et mirati sunt universi. Apertum autem illico os eius & lingua eius. & loquebatur benedi-

102
eens dñi. Et factus ē timor
sup om̃s uicinos corū. & su
p omnia montana iudee
diuulgabantur om̃a uer
ba hęc. Et posuerunt om̃s
qui audierant in corde suo.
dicentes. Quid putas puer
iste erit. Et enim manus dñi
erat cū illo. Et Zacharias
pater eius impletus ē spū
scō. & pphetauit dicens.
Benedictus dñs d̃s israhel.
quia uisitauit & fecit redē
ptionem plebis sue. Et cre
xit cornu salutis nobis in
domo dauid pueri sui. Sic
locutus ē p̃os scōrum quia
seculo sunt pphetarū cū.
Salutē ex inimicis nr̃is. &
de manu omniū qui oder
nos. Ad faciendam miseri
cordiam cū patrib; nr̃is.
& memorari testamēti
sui sc̃i. Iusiurandū qđ iura
uit ad abraham patrem
nr̃m. daturum se nobis.
ut sine timore de manu
inimicorū nr̃orum libera
ti. seruiamus illi. In sc̃itate
& iusticia corā ipso. om̃ib;
diebus nr̃is. Et tu puer. p
pheta altissimi uocaberis.
p̃tibus enī ante faciē dñi.

parare uias ei. Addandā
scientiā salutis plebi ei.
in remissione peccatorū eorū.
Fuisse ita misericordie dñi nr̃i.
in quib; uisitauit nos o
riens ex alto. In lumina
re his qui in tenebris & in
umbra mortis sedent. ad
dirigendos pedes nr̃os in
uiā pacis. Puer autē cres
cebat & confortabat spū.
& erat in desertis usq; in
diem ostensionis sue ad
israhel. Factum ē autē
in dieb; illis. Cēxit edic
tum acesare augusto. ut
describeret̃ uniuersos or
bis. Hęc descriptio pri
ma. facta ē a p̃siede sy
riac cyrino. Et ibant
omnes. ut p̃fiterentur sin
guli in suā ciuitatem. As
cendit autē & ioseph aga
lilea de ciuitate nazā
reth in iudeā ciuitatem
dauid que uocatur bet
leem. eo qđ esset de domo
& familia dauid. ut p̃fi
teretur cū maria despon
sata sibi uxore pregnan
te. Factum ē autē cum
essent ibi. impleti sunt
dies ut pareret. & peperit

filium suū primogenitū;
& pannis cū inuolutū;
reclinauit cū in p̄sepio.
Quia n̄ erat ei locus indi
uersorio. Et pastores
erant in regione eadem
uigilantes. & custodiunt
uigilias noctis. supra gre
gem suū. & ecce angelus
dñi stetit iuxta illos. &
claritas dī circumfulsit
illos. & timuerunt timo
re magno. Et dixit illi
angelus. Nolite timere.
Ecce enim euangelizo uo
bis gaudium magnū qđ
erit omni populo. Quia
natus ē uobis hodie sal
uator. qui ē x̄s dñs in
ciuitate dauid. Et hoc
uobis signū. Inuentis in
fantem pannis inuolutū.
& positum in p̄sepio. Et
subito facta ē cū angelo
multitudo milicie celest
is. laudantium dñi & di
centium. Gloria in altis
simis dō. & in terra pax
hominibus bonę uolun
tatis. Et factum ē ut dis
cesserunt ab eis angeli in
celum. pastores loque
bantur ad inuicē. Tran

seamus usq; bethleem. & ui
deamus hoc uerbū qđ fac
tum ē. quod dñs ostendit
nobis. Et uenerunt fes
tinantes. & inuenerunt
maria & ioseph. & infan
tem positum in p̄sepio. U
identes autē. cognouerunt
de uerbo qđ dictum erat il
lis de puero hoc. Et om
nes qui audierunt mira
ti sunt. & de his quę die
ta erant a pastoribus. ad ipso.
Maria autē conseruabat
omnia uerba hec. consti
tens in corde suo. Et re
uersi sunt pastores glori
ficantes & laudantes dñm.
in omnib; quę audierant
& uiderant. sicut dictū
est ad illos. Et postquā
consummati sunt dies octo
ut circumcideret̄ puer. uo
catum ē nomen eius ihe.
Qđ uocatum ē ab anglo.
priusquā in utero conce
peretur. Et postquam
impleti sunt dies purga
tionis eius secundū legē
moysi. tulerunt illū in
ierlm. ut sisterent eum
dñō. Sicut scriptum ē in
legē dñi. Quia omne mas

culinum adaperiens uul-
uam. sem dno uocabitur.
Et ut darent hostiam se-
cundum qd dictum e in
lege dni. par turturum.
aut duos pullos coluba-
rum.

/. ii.

TECCG HMO

erat in ierlm. cui no-
men symeon. & homo iste
iustus & timoratus. expe-
ctans consolatione isrl.
& sps sps erat in eo. Et
responsum acceperat a
spu sco. non uisurum se
mortem. nisi uideret xpm
dni. Et uenit in spū in
templū. Et inducerent
puerū ihm parentes eius
ut facerent scdm consue-
tudinem legis pco. & ipse
acceperit eū in uulnas suas &
benedixit dñi & dix. Nunc
dimittis seruu tuum dñe.
secundum uerbu tuū in pa-
ce. Quia uiderunt oculi
me salutare tuū. Qd pa-
rasti ante faciem omniū
populorum. Lumen ad
reuelatione gentium. &
glam plebi tue israhel.
Et erat pater ei & mater
mirantes sup his que di-

cebantur de illo. Et bene-
dixit illis symeon. & dix
ad mariā matrem eius.
Ecce positus ē hic in ui-
nam & resurrectione multorū in
isrl. & in signū cui contra-
dictur. Et tuā ipsius ani-
mam ptransibit gladiū.
ut reuelentur ex multis
cordib; cogitationes. Et
erat anna pphetissa filia
phanuel de tribu aser.
Hec pcesserat in dieb; mul-
tis & uixerat cū uiro suo
annis septem & uirginta
te sua. Et hęc uidua usq;
ad annos octoginta qua-
tuor. Que non discedebat
de templo. ieiunis & obse-
rationib; seruens nocte
ac die. & hęc ipsa hora
supueniens ēfitebatur
dño. & loquebat de illo
omnibus qui expectabant
redemptione isrlm. Et
ut pfecterunt omnia scdm
legem dni. reuersi sunt in
galileā. in ciuitatem suā
nazareth. Puer aut cresce-
bat & confortabatur. plenus
sapientia. & grā di erat
in illo. Et ibant paren-
tes eius p omēs annos in ie-

secundum consuetudinem
diei festi.

rusalem in die sollempni
pascbe. & cum factus esset an-
norum duodecim. Ascen-
dentibus illis in ierosolimam.
consumatisque diebus cum re-
dirent. remansit puer ihesus
in ierusalem. & non cognouerunt
parentes eius. Existimantes
autem illum esse in comitatu.
Venerunt iterum dies. & re-
quirebant eum inter cog-
natos & notos. Et non in-
uenientes. regressi sunt in
ierusalem. requirentes eum.
Et factum est post triduum.
invenierunt illum in templo
sedentem in medio doctorum.
audientem illos. & interro-
gantem eos.

L. iii.
Mt. xxi.
Mk. xiii.

Stupebant autem omnes qui eum
audiebant. super pruden-
tia. & responsis eius. Et vi-
dentes. ammirati sunt.

L. xv.
Joh. i.

Et dixit mater eius ad illum.
Fili. quid fecisti nobis sic?
Ecce pater tuus & ego.
dolentes querebamus te.
Et ait ad illos. Quid est
quod me querebatis? Nesci-
ebatis. quia in his quae pa-
tris mei sunt oportet me
esse? Et ipsi non intellexer-
unt verbum quod locutus

est ad illos. Et descendit
cum eis. & venit nazareth.
& erat subditus illis. Et
mater eius conservabat om-
nia verba haec. in corde
suo. Et ihesus perficiebat ac-
tate & sapientia. & gratia
apud deum & homines.

IN NO QUINO

A decimo imperii ty-
berii caesaris. procurante pon-
tius pilato iudeam. Tetrarcha
autem galilee herodes. Phi-
lippo autem fratre eius tetrar-
cha ituree & trachonitidis
regionis. & lysania abi-
linae tetrarcha. Sub prin-
cipibus sacerdotum anna
& caipha. factum est ver-
bum domini super iohannem
zacharie filium in deserto.

Et venit in omnem regio-
nem iordanis. predicans
baptismum penitentiae in
remissionem peccatorum.
Sicut scriptum est in li-
bro sermonum aesaie. prophete.
Vox clamantis in de-
serto. parate viam domini. re-
tas facite semitas eius.
Omnis vallis implebitur.
& omnis mons & collis
humiliabitur. Et erunt

praua indirecta. & aspera
inuias planas. & uidebit

Dicebat q̄ ad turbas quae
exiebant ut baptizarent
ab ipso. Geminina uipera-
rum. quis ostendit uobis
fugere auentura ira. fac-
te ergo fructus dignos pe-
nitentiae. & neceperitis di-
cere. patrem habemus abra-
ham. Dico enim uobis. Quia
potens est deus de lapidibus
istis suscitare filios abra-
hae. Iam enim securis ad ra-
dices arborum posita est.
Omnis q̄ arbor non faci-
ens fructum bonum. excide-
tur. & in ignem mittetur.

Et interrogabant eum turbae
dicentes. Quid ergo faciemus.
Respondens autem dicebat
illis. Qui habet duas tu-
nicas. det non habenti. & qui
habet escas. similiter fa-
ciat. Uenerunt autem &
publicani ut baptizaren-
tur. & dixerunt ad illum.
Magister. quid faciemus.
At ille dixit ad eos. Nihil
amplius. quam quod est
tutum est uobis. faciatis.
Interrogabant autem eum.

& milites dicentes. Quid
faciemus & nos. Et ait illis.
Neminem contumacis. neque
calumniarum faciatis. & con-
ti estote stipendiis vestris.
Existimante autem populo
& cogitantibus omnibus in
cordibus suis de iohanne.
Neforte ipse esset christus. Re-
spondit iohannes omni-
bus dicens.

Ergo quidem aqua bap-
tizo uos. ueniet enim fortior
me. cuius non sum dignus
soluere corrigiam calcia-
mentorum eius. Ipse uos bap-
tizabit in spiritu sancto. & igni.

Cuius uentilabrum in
manu eius. & purgabit a-
ream suam. & congregabit
triticeum in horreum suum.
paleas autem comburet igni
inextinguibili. Multa
quidem & alia exhortans
euangelizabat populo.

Herodes autem tetrarcha cum
corripere ab illo de herod-
iade uxore fratris sui. & de
omnibus malis quae fecit. He-
rodes adiecit & hoc supra
omnia. & inclusit iohannem
in carcerem.

Factum est autem cum bap-
tizasset eos.

L. x.
Mt. xii.
M. iiii.
L. xii.

L. xii.
Mt. xii.

L. xii.
Mt. xii.
Mt. iiii.

L. xiii.
Mt. xiii.
M. v.
L. xiii.

zantur omnes ppts. & ihu
baptizato. & orante. Apv
est edū. & descendit sps
scs corporali specie sic co
lumba in ipso. & vox de
celo facta ē. Tu es filius meus
dilectus. in te coplacuit mihi.

Et ipse ihc erat incipiens
quasi annorum triginta.
ut putabatur filius ioseph.
Qui fuit heli. Qui fuit
matthai. Qui fuit leui.
Qui fuit melchi. Qui fuit
ianni. Qui fuit ioseph.
Qui fuit mathathie. Qui
fuit amos. Qui fuit naum.
Qui fuit esli. Qui fuit nag
gac. Qui fuit maath. Qui
fuit mathathie. Qui fuit
sema. Qui fuit ioseph. Qui
fuit ioda. Qui fuit iohan
na. Qui fuit rita. Qui fuit
Zorobabel. Qui fuit sala
thiel. Qui fuit neri. Qui
fuit melchi. Qui fuit addi.
Qui fuit chosun. Qui fuit
helmodan. Qui fuit hei.
Qui fuit hiesu. Qui fuit he
licler. Qui fuit iorim. Qui
fuit matthai. Qui fuit le
ui. Qui fuit symeon. Qui
fuit iuda. Qui fuit ioseph.
Qui fuit iona. Qui fuit

diachim. Qui fuit melca.
Qui fuit menna. Qui fuit
mathata. Qui fuit nathan.
Qui fuit dauid. Qui fuit
iesse. Qui fuit obed. Qui fu
it booz. Qui fuit salmon.
Qui fuit naason. Qui fuit
aminadab. Qui fuit ara.
Qui fuit esrom. Qui fuit
phares. Qui fuit iude. Qui
fuit iacob. Qui fuit ysaac.
Qui fuit abiahe. Qui fuit
thare. Qui fuit nachor. Qui
fuit seruch. Qui fuit ragar.
Qui fuit salech. Qui fuit e
ber. Qui fuit sale. Qui fuit
cainan. Qui fuit arfaxit.
Qui fuit sem. Qui fuit noe.
Qui fuit lamdech. Qui fuit
manusale. Qui fuit enoch.
Qui fuit iartih. Qui fuit
malaleel. Qui fuit cainan.
Qui fuit enos. Qui fuit seth.
Qui fuit adam. Qui fuit n

HC. AUT PLEND

Isey sco. regressus ē a ior
dane. & agebat in spum
deserto dieb; quadraginta.
& temptabatur a diabolo.

Et nihil manducavit mil
lis dieb; & esumatis illis
esurit. Dixit aut illi diabo
lus. Si filius di es. dic lapi

di huic ut panis fiat. Et re-
spondit ad illud hunc scri-
ptum est. Quia non in pane so-
lo uiuit homo. sed in omni
uerbo dei. Et duxit illum
diabolus. & ostendit illi
omnia regna orbis terrae.
in momento temporis. & ait
illi. Tibi dabo potestatem
hanc uniuersam & gloriam il-
lorum. quia mihi tradita sunt.
& cui uolo do illa. Tu ergo si
adoraueris coram me. erunt
tuae omnia. Et respondens
ihs. dixit illi. Scriptum est.
dominum deum tuum adorabis. &
illi soli seruias. Et duxit
illum in iherosolimam. & statuit eum
supra pinnam templi. & dixit
illi. Si filius dei es. mitte te
hinc deorsum. Scriptum est enim.
Quod angelis suis
mandauit de te. ut conser-
uent te. & quia in manibus
tollant te. ne forte offendas
ad lapidem pedem tuum. Et
respondens ihs. ait illi. Dic-
tum est. Non temptabis dominum
deum tuum. Et consummata
omni temptatione. diabo-
lus recessit ab illo. usque ad
tempus.

Et regressus est ihs in iherosolimam.

spiritus in galilea. & fama eorum
per uniuersam regionem de illo;
& ipse docebat in synago-
gis eorum. & magnificabatur
ab omnibus.

Et uenit nazareth ubi erat
nutritus. & intrauit secundum
consuetudinem suam die
sabbati in synagogam. &
surrexit legere. Et tradi-
tus est illi liber. prophetiae isaie.
Et ut reuoluit librum. in-
uenit locum ubi scriptum
erat. Spiritus domini super me. propter
quod unxit me. euangeli-
zare pauperibus; misit me.
sanare contritos corde.
predicare captiuis remissi-
onem. & eccis uisum. Dimitte
contritos in remissi-
onem. Predicare annum
domini acceptum. & diem tri-
butionis. Et cum plicuisset
librum. reddidit ministro.
& sedit. Et omnium in syna-
goga oculi. erant inten-
dentes in eum. Cepit autem
dicere ad illos. Quia ho-
die impleta est haec scriptu-
ra in auribus uestris.

Et omnis testimonium illi
dabant. & mirabantur in
uerbis gratiae quae procedebant

L. xxviii.
Mt. xli.
Mr. l.
L. l. viii.

de ore ipsius. & dicebant.

Nonne hic fili est ioseph?

L. xx
S. l. s.

Erat illis. Utiq; dicentis
mibi hanc similitudine.
Medice. cura te ipsum.
Quanta audiuimus fac
ta in capharnaum. fac & hic
in patria tua.

L. xxv
Mat. xlii
M. l. i.
T. xxxv.

Ait aut. Amen dico uobis.
Quia nemo propheta accep
tus est in patria sua.

L. xxvii
S. l. v.

Inquit aut dico uobis. Mul
te uidue erant in diebus
helic misit. quando clav
sum est eodem annis trib; &
mensib; sex. Cum facta esset
famis magna in omni ter
ra. & ad nullam illarum mis
sus est helias. nisi in sarep
tha sydonie. ad mulierem
viduam. Et multi leprosi
erant misit sub helisco. p
pheta. & nemo eorum mun
datus est. nisi neaman syrius.
Et repleti sunt omnes in sy
nagoga ira. hec audientes;
& surrexerunt. & eiece
runt illum extra ciuitatem.
& duxerunt illum usq; ad
supercilium montis supra
quem ciuitas illorum erat
edificata. ut precipitaret
eum. Ipse aut transiens p

medium illorum ibat.

Et descendit in capharnaum
ciuitatem galilee. ibiq; do
cebat illos sabbatis.

Et stupebant in doctrina
eius. quia in potestate erat
sermo ipsius.

Et in synagoga erat homo
habens demonium in mun
dum. & exclamauit uoce
magna dicens. Sine. Quid
nobis & tibi ihu nazarene.
venisti perdere nos. Scio te
quis sis. sed di. Et increpa
uit illum ihs dicens. Obmu
tesce. & exi ab eo. Et cum
perisset illum demonium
in medium. exiit ab eo. Nih
ilq; illum nocuit. Et factus
est pavor in omnib; & con
loquebantur ad inuicem di
centes. Quid est hoc uerbi.
quia in potestate & uirtute
imperat inmundis spiriti
bus. & exiunt. Et diuul
gabatur fama de illo. in
omnem locum regionis.

Surgens aut ihs de synago
ga. introiit in domum
symonis. Soerus aut symo
nis tenebatur magnis febri
bus. & rogauerunt illum
perca. Et stans super illam impe

L. xxviii
Mat. lxi
M. l. x.

rauit febrī. & dimisit eam;
& continuo surgens mi-
nistrabat illis. Cū sol au-
tem occidisset. omnes qui
habebant infirmos uariis
languorib; ducebant illō
ad eum. At ille singulū ma-
nus imponens. curabat eos.
Exiebant autē demonia a
multis clamantia. & dicen-
tia. Quia tu es filius dī. Et
increpans n̄ sinebat ea loq̄.
quia sciebant ipsū ēē xpm.
Facta autē die. aggressus ibat
in desertū locū; & turbæ
requirbant eū. & uener-
usq; ad illū. & detinebant
illū ne discederet ab eis. Qui-
bus ille ait. Quia & alius
ciuitatib; oportet me eu-
angelizare regnū dī. Quia
ideo missus sum. & erat p̄-
dicans in synagogis galilee.
Factum ē autē cum turbæ ir-
rugerent in eū. ut audirent
uerbū dī. & ipse stabat sec̄
stagnum genēsareth; & vi-
dit duas naues stantes sec̄
stagnum. Piscatores autē des-
cenderant. & lauabant re-
cia. Ascendens autē in unā
nauiū quę erat symonis.
rogauit eū a terra reducere

re pusillū. & sedens docebat
de nauicula turbas.

Ut cessauit autē loqui. dixit
ad symonē. Due in **O** al-
tum. & laxate retia uia in
capturā. Et respondens.
symon. dixit illi. Precep-
tor. p̄ totā noctem laboran-
tes nihil cepimus. in uerbo
autē tuo laxabo retia. Et
cum hoc fecissent. conchy-
serunt pisciū multitudi-
nem copiosam. Rumi-
pebatur autē rete corū; &
annuerunt sociis qui erant
in alia naui. ut uenirent
& adiuuarent eos. Et ue-
nerunt. & impleuerunt
ambas nauiculas. Ita ut
pene mergerentur.

Quod cum videret symon
petrus; peidit ad genua
ihs dicens. Exi a me. quia
homo peccator sum dñe.
Stupor enim circumde-
derat eū. & omnes qui cū
illo erant in captura pis-
cium quā ceperant. Si-
militer autē & iacobū. &
iohannem filios Zebedei.
qui erant socii symonis.

Et ait ad symonem ihs.
Noli timere. Ex hoc enī

L. xxv.
C. 11.
v. 11.

L. xxxi.
C. 1.
v. 1.

L. xxxvii.
C. 1.
v. 1.

iam homines eris capiens.

Et subductis ad terrā nauibus. relictis omnib; se-

cuti sunt illum.

L. xxxviii.
Mt. lxxviii.
Mk. xlviii.

Et factum ē cum cēt muna-
ciunt. tū. & ecce uir plens
lepra. & uidens iēm & p-
eidentis in facie. rogauit eū
dicens. Dñe si uis. potes
me mundare. Et exten-
dens manū. tenuit illum
dicens. Uolo. mundare.
Et confestim. discessit
lepra ab illo. Et ipse p-
cepit illi. ut nemini dice-
ret. Sed uade. ostende te
sacerdoti. & offer pro te
mundatione tua sicut p-
cepit moyses in testamo-
nium illis.

L. xxxviii.
Mt. lxxviii.
Mk. xlviii.
L. lxxviii.

Perambulabat aut magis
sermo de illo. & conueni-
ebant turbe multe ut
audirent. & curarentur
ab infirmitatib; suis.

L. xxxviii.
Mt. lxxviii.
Mk. xlviii.

Ipsē aut sedebat in de-
sertū. & orabat. **V.**

L. xxxviii.
Mt. lxxviii.
Mk. xlviii.

T **FACTUM**
est in una die. &
ipse sedebat docens. & e-
rant pharisei sedentes &
legis doctores. qui uene-
rant ex omni castello gali-

lee. & iudee. & ierlm. Et
uirtus erat dñi. ad sanan-
dum eos.

Et ecce uiri portantes in
lecto hominē qui erat pa-
ralyticus. & querēbant
eum inferre. & ponere an-
te eum. Et non inueni-
entes qua parte illum in-
ferrent p- turba. Ascender
supra tectū. & p- tegulas
summisserunt illum cum
lecto in mediū ante iēm.
Quorū fidem. ut uidit
dixit. Homo. remittunt
tibi peccata tua. Et ce-
perunt cogitare scribe
& pharisei. dicentes. Qui
ē hic. qui loquit blas-
phemias. Quis potest
dimittere peccata. nisi
solus dñs. Ut cognouit
autē iñe cogitationes eorū.
respondens. dixit ad illos.
Quid cogitatis in cordib;
vris. Quid ē facilius di-
cere. dimittunt tibi pec-
cata. an dicere. Surge &
ambula. Ut aut scitis
quia filius hominis ha-
bet potestatem in terra
dimittendi peccata. An
paralytico. Tibi dico.

Surge · tolle lectū tuū · &
vade in domum tuā · Et
confestim surgens corā illi.
tulit inquit iacebat · & abiit in domū
suā magnificans dñm · Et stu-
por adprehendit om̃s · &
magnificabant dñm · & re-
pleti sunt timore dicentes.
Quia uidimus mirabilia
hodie ·

Et post hæc exiit · & uidit
publicanū nomine leui ·
sedentem ad theloneum · &
ait illi · Sequere me · Et
relictis omnib; surgens se-
cutus ē cum ·

Et fecit ei conuiuium magnū
leui in domo sua · & erat
turba multa publicanorū ·
& aliorū qui cū illis erant ·
discumbentes · Et murmu-
rabant pharisei · & scribe-
corum · dicentes ad disci-
pulos ei · Quare cū publi-
canis & peccatorib; man-
ducatis & bibitis ·

Et respondens ihs · dixit ad
illos · Non egent qui sani
sunt medico · sed qui male
habent · Non ueni uocare
iustos · sed peccatores in pe-
nitentiā · At illi dixerunt
ad eū · Quare discipuli io-

hannis ieiunant frequenter ·
& obsecrationes faciunt ·
similiter & phariseorum ·
tui autē edunt & bibunt ·
Quib; ipse dixit · Num
quid potestis filios spon-
si dum cū illis ē sponsus
facere ieiunare · Venient
autē dies · & cum ablatas
fuerit ab illis sponsus · tē
ieiunabunt · in illis dieb; ·
Dicebat autē & similitu-
dinem ad eos · Quia nemo
commissurā a uestimento
nouo immittit in uestimen-
tum uetus · Alioquin · & no-
uum rumpit · & ueteri nō
conuenit commissura a no-
uo · Et nemo mittit uinū
nouum in utres ueteres ·
Alioquin rumpet uinū
nouum utres · & ipsum ef-
fundetur · & utres peribit ·
Sed uinū nouū in utres no-
uos mittendum ē · & utraq;
conseruant · Et nemo bi-
bens uetus · statim uult
nouum · Dicit enim uetus
melius est ·

Factum ē autē in sabbato
secundo · primo cū transi-
ret per sata · uellebant disci-
puli ei spicas & manduca-

bant. confricentes manib.
Quidam aut phariseorū
dicebant illis. Quid faci-
tis quod n̄ licet in sabba-
tis. Et respondens ih̄c
ad eos dix̄. Nec hoc le-
gistis qđ fecit dauid cū
esurisset ipse & quicū co-
erant. Quomodo intra-
uit in domum dī. & pa-
nes p̄positionis sumpsit.
& manducauit. & dedit
his qui cū ipso erant. quod
non licet manducare nisi
tantū sacerdotibz. Et
dicebat illis. Quia dñs ē
filius hominis. etiā sabbati.

*Le. xlii.
Mt. xxi.
Al. xxi.*
Factum ē aut in alio sab-
bato ut intraret in syna-
gogam. & doceret. & e-
rat ibi homo. & manus
eius dextra erat arida.
Observabant aut scri-
bae & pharisei. si in sab-
bato curaret. vt inueni-
rent unde accusarent il-
lum. Ipse v̄ sciebat cogi-
tationes eorū. & ait ho-
mini qui habebat manū
aridā. Surge. & sta in me-
dium. Et surgens. stetit.
Ait aut ad illos ih̄c. Inter-
rogo uos. Si licet sabbatis

benefacere. An male. An
mam saluā facere. An p̄de-
re. Et circumspēctis om-
nibus. dix̄ homini. Ex-
tende manum tuā. & ex-
tendit. Et restituta est
manus eius. Ipsi aut reple-
ti sunt insipientia. & elo-
quebantur adinuicem.
quid nā facerent ih̄c.

Factum ē aut illis diebz.
exiit in montē orare. &
erat p̄noctans in oratione dī.

Et cum dies factus ē. uo-
cauit discipulos suos. &
elegit duodecim ex ipsis.
quos & aptos nominauit.
Symonem quē cognomi-
nauit petrum. & andre-
am fr̄m ei. iacobū. & io-
hannem. philippum. &
bartholomēū. mattheum.
& thomā. iacobū alpha-
& symonem quocatur
zelotes. iudam iacobi. &
iudam scarioth. qui fuit
proditor. *Al. iacobus*

Et descendens cum illis. ste-
tit in loco campestrī. &
turba discipulorū eius. &
multitudo copiosa plebi
ab omni iudca. & ierlm.
& maritima. & tyri. &

sydonis qui uenerant
ut audirent eum & sa-
narentur a languori-
bus suis; & qui uoca-
bantur ab spiritibus
immundis curabantur.
Et omnis turba que
rebat eum tangere. quia
uirtus de illo exibat.
& sanabat omnes.

Et ipse eleuatis oculis
in discipulos suos di-
cebat. Beati paupe-
res quia uos regnum

Beati qui nunc esuri-
tis quia saturabi-
mini.

Beati qui nunc fletis
quia ridebitis.

Beati eritis cum uos ode-
rint homines & cum
separauerint uos & ex-
probauerint & omnes
nomen uestrum tamquam
malum propter filium
hominis. Gaudet
in illa die & exulta-
te. Ecce enim merces
uestra multa est in celo.

Secundum haec enim
faciebant prophetae
patres eorum.

Leruntamen. Vae uo-
bis diuitibus quia ha-
betis consolationem
uestram. Vae uobis
qui saturati estis quia
esurietis. Vae uobis
qui ridetis nunc quia
lugeritis & flebitis.

Vae cum bene uobis
dixerunt omnes ho-
mines. Secundum haec
faciebant prophetae
patres eorum.

Sed uobis dico qui au-
ditis. Diligite inimi-
cos uestros benefacite
his qui odierunt uos.
Benedicite maledicen-
tibus uos. Orate pro ca-
lumniantibus uos.

Et qui percutit in max-
illam. prebe & alteram.
& ab eo qui auferit ti-
bi uestimentum. & iam
tunicam noli prohibere.
Omni aut peranti

L. I.
S. I. S.

L. I.
S. I. S.

L. I.
S. I. S.

L. I.
S. I. S.

te tribue. & qui aufe-
rit quæ tua sunt recipiat.

Et. put uultis ut faci-
ant uobis homines.
& uos facite illis si-
militer.

Et si diligitis eos qui uos
diligunt. quæ uobis
est gr̃a. Nam & pecca-
tores diligentes se di-
ligunt. Et si bene-
feceritis his qui uobis
benefaciunt. quæ uo-
bis est gr̃a. Siquidem
& peccatores hoc fa-
ciunt. Et si mutuū
dederitis his a quibus
speratis recipere. quæ
gr̃a est uobis. Nam &
peccatores peccatori-
bus faciunt. ut reci-
piant equalia. Uerū
tamen. diligite inim-
icos uros. & benefacite.
& mutuū date nihil
inde sperantes. & erit
merces ur̃a multa. &
eritis filii altissimi.
Quia ipse benignus est

sup ingratos & malos.
Estote ergo misericordes.
sicut & pater ur̃ mis-
ericors est.

Nolite iudicare. & nō
iudicabimini. Nolite
condempnare. & non
condempnabimini.
Dimitte. & dimitte-
mini. Date. & dabit̃
uobis. Mensuram
bonā & confertam. &
coagitatā. & superflū-
entem. dabunt in si-
num ur̃m. Eadem
uero mensura qua
mensi fueritis. remen-
etur uobis.

Dicebat autē illis & si-
militudinem. Num
quid potest cæcus cæcu-
ducere. Nonne ambo
in foueam cadunt.

Non est discipulus. sup
magistrum. Perfecit
autem omnis erit. si
sit sicut magister eius.

Quid autē uidet fistu-
lam in oculo fr̃is tui.

trabem autē quē in oculo tuo ē non consideras.

Aut quomodo poteris frī tuo. frater. sine etiam festucā de oculo tuo. Ipse in oculo tuo trabem non videns. Hypocrita. tace primum trabem de oculo tuo. & tunc perspiciēs ut educaas festucam de oculo frī tui.

Non ē enim arbor bona. quae facit fructus malos. Neque arbor mala. faciens fructum bonum. Unaqueque arbor. de fructu suo cognoscitur.

Neq; enim despiciunt colligunt ficus. Neque de rubo vindemiant.

Bonus homo de **T**uā bono thesauro cordis sui. profert bonum. & malus homo de malo thesauro. profert malum. Ex habundantia enim cordis. os loquitur.

Quid enim vocatis me

domine domine. & non facitis quae dico.

Omni qui venit ad me & audit sermones meos & facit eos. Ostendam vobis cui similis sit. Similis est homini edificanti domum. qui fodit in altum. & posuit fundamenta supra petram. Inundatione autem facta. illi sum ē flumini domui illi. & non potuit eā movere. Fundata enim erat supra petram. Qui autē audit & non facit. similis est homini edificanti domum suā supra terrā sine fundamento. In quā illisus ē fluvius. & continuo cecidit. & facta ē ruina domus illius magna.

UM AUTEM impleverat omnia verba sua in aures plebis. intrauit capharnaum. Centurionis

L. Lucas
M. 1. 1. 1.

VI

L. Lucas
M. 1. 1. 1.

aut cuiusdā seruus ma-
le habens erat mortu-
rus. qui illi erat preci-
osus. Et cū audissē
de ih̄y. misit ad eum
seniores iudeorū. ro-
gans eū ut ueniret &
saluaret seruū ei. At
illi cū uenissent ad
ih̄m. rogabant eum
sollicite. dicentes ei.
Quia dignius ē. ut hoc
illi p̄stet. Diligit enī
gentem nr̄am. & syna-
gogam ipse edifica-
uit nobis. Ih̄c autē i-
bat. cum illis. Et cū
iam non longe ēēt a
domo. misit ad eum
centurio amicos dicens.
Dñe. noli uexari. n̄
enim dignus sum ut
subtectū meum intres.
P̄pter quod & n̄
sum non sum dignus
arbitratus ut uenire
ad te. Sed dic uerbo.
& sanabitur puer m̄s.
Nam & ego homo sum

sub potestate consti-
tus. habens sub me mi-
lites. & dico huic. Va-
de. & uadit. & alio. Ve-
ni. & uenit. & seruo
meo fac hoc. & facit.
Quo audito ih̄c mira-
tus ē. & conuersus se-
quentib; se turbis dix.
Amen dico uobis. n̄c
inisi tantā fidē in uer-
bo.

Et reuersi qui missi
fuerant domū. inueni-
runt seruū qui langu-
erat sanum.

Et factum ē deinceps.
ibat ih̄c in ciuitatem
que uocatur naim. &
ibant cū illo discipu-
li ei. & turba copiosa.
Cum autē ad p̄pin-
quaret portē ciuita-
tis. ecce defunctus esse
rebatur filius unius
matris sue. Et hec
uidua erat. & turba
ciuitatis multa cum
illa. Quā cum uidis-
set dñs. misit ea motū

sup eā. dixit illi. Noli
flecti. Et accessit. &
tetigit loculū. Hi autē
qui portabant. stete-
runt. Et ait. Adole-
scens. tibi dico. Surge.
Et resedit qui erat
mortuus. & cepit loq;
& dedit illum matri
suae. Accepit autē om-
nes timor. & magnifi-
cabant dñm dicentes.
Quia ppha magis
surrexit in nobis. &
quia dñs uisitauit ple-
bem suam.

ET exiit hic sermo in
uniuersam iudeā deo.
& omne circa regionē.

ET nuntiauerunt iohan-
ni discipuli eūs. de om-
nibus his. Et conuoca-
uit duos de discipulīs
suis iohannes. & misit
ad ihm dicens. Tu es q̄
uenturus es. An alium
expectamus. Cum autē
uenissent ad eū viri. di-
xerunt. Iohannes bap

tista. misit nos ad te
dicens. Tu es qui uen-
turus es. An alium ex-
pectamus. In ipsa
autē hora. curauit mul-
tos a languorib; & pla-
gis. & spiritib; malis.
& caecis multis dona-
uit uisum. Et respon-
dens. dixit illis. Eun-
tes nuntiate iohannē.
que uidistis & audis-
tis. Quia cecū uident.
claudi ambulant.
leprosi mundantur.
sardi audiunt. mor-
tui resurgunt. pau-
pers euangelizantur.
Et beatus ē. qui eū q̄ n̄
fuerit scandalizatus
in me. Et cum disces-
sissent nuntii iohan-
nis. cepit dicere de
iohanne ad turbas.
Quid existis in deser-
tum uidere. Harun-
dinem uento moueri.
Sed quid existis uide-
re hominem mollib;

uestimentis indutum.
Ecce qui in ueste preti
osa sunt & deliciis in
domibus regunt.
Sed quid existis uide
re prophetam. Vtique dico
uobis & plusquam pro
phetam.

*L. lxxi.
Mt. xxi.
Mf. xxi.* **H**ic est de quo scriptum est.
Ecce mitto angelum
meum ante faciem tuam
qui preparauit uiam
tuam ante te.

*L. lxxi.
Mt. xxi.
Mf. xxi.* **D**ico enim uobis. Mai
or in regno celorum mulie
rum propheta iohanne
baptista nemo est. Qui
autem minor est in reg
no dei maior est illo.

*L. lxxii.
S. l. vii.* **E**t omnis populus au
dientis & publicani ius
tificauerunt dominum bap
tizati baptismo iohan
nis. Pharisei autem & le
gis periti consilium dei
spreuerunt in semet
ipsos non baptizati ab eo.

*L. lxxiii.
Mt. xxi.
Mf. xxi.* **Q**ui ergo similes dicam homi
nes generationis huius.

& cui similes sunt. Si
miles sunt pueris se
dentibus in foro & lo
quentibus adinuicem &
dicentibus. Cantauimus
uobis tubis & non saltas
tis. Lamentauimus &
non plorastis. Uenit
enim iohannes baptis
ta neque manducans
panem neque bibens ui
num & dicitis. demo
nium habet. Venit fi
lius hominis mandu
cans & bibens & dici
tis. Ecce homo uorator
& bibens uinum amicus
publicanorum & pecca
torum & iustificata
est sapientia ab omni
bus filiis suis.

*L. lxxiii.
Mt. xxi.
Mf. xxi.
I. xxviii.* **R**ogauit autem illum
quidam de phariseis ut
manducaret cum illo.
Et ingressus domum
pharisei discubuit.
Et ecce mulier que
erat in ciuitate pecca
trix ut cognouit quod

accubuit in domo pharisei. attulit alabastrum ungenti. & stans retro secus pedes eius. lacrimis cepit rigare pedes eius. & capillis capitis sui tergebat. & osculabatur pedes eius. & ungento ungebat. Videns autem phariseus qui uocauerat eum. ait intra se dicens. Hic si esset propheta. sciret utique quae. & qualis mulier est quae tangit eum. quia peccatrix est. Et respondens ihesus. dixit ad illum. Symon. habeo tibi aliquid dicere. At ille ait. Magister. dic. Duo debitorum erant eundem feneratori. unus debebat denarios quingentos. Alius quinquaginta. Non habentibus illis unde redderent. donauit utrisque. Quis ergo cum plus diligit. Respondens

symon. dixit. Estimo. quia is cui plus donauit. At ille dixit ei. Recte iudicasti. Et euersus ad mulierem. dixit symoni. Uides hanc mulierem. Intraui in domum tuam. aquam pedibus meis non dedisti. Haec autem lacrimis rigauit pedes meos. & capillis suis tersit. Osculum mihi non dedisti. Haec autem ex quo intraui. non cessauit osculari pedes meos. Oleo caput meum non unxisti. Haec autem ungento unxit pedes meos. Propter quod dico tibi. Remittuntur ei peccata multa. quoniam dilexit multum. Cui autem minus dimittitur. minus diligit. Dixit autem ad illam. Remittuntur tibi peccata. Et ceperunt qui simul. accum

bebant. dicere intra-
se. Quis est hic qui etiam
peccata dimittit. Di-
xit autem ad mulierem.
Fides tua te saluam
fecit. Vade in pace.

L. lxxxv.
Sols

Et factum est deinceps.
& ipse iter faciebat per
ciuitatem & castellum.
predicans & euangeli-
zans regnum dei. & duo
decim cum illo. & mu-
lieres aliquę que trans-
eunt ab spiritibus in-
lignis. & infirmitati-
bus. Maria que uoca-
tur magdalena. de qua
demonia septem exie-
rant. & Iohanna uxor
chulze. procuratoris he-
rodif. & Susanna. & a-
lię multe que mini-
strabant eis de facul-
tatibus suis.

L. lxxxvi.
M. lxxxvi.
M. lxxxvi.

Cum autem turba plurimę
conueniret. & decur-
tibus preperarent ad eu-
m. dixit per similitudinem.
Exiit qui seminat. se-

minare semen suum.
Et dum seminat. aliud
eccidit secus uiam & con-
culcatum est. & uoluerunt
edi comedere illud.
Et aliud eccidit supra
petram. & natum aruit.
quia non habebat hy-
morem. Et aliud eccidit
inter spinas. & simul ex-
ortę spine suffocauerunt
illud. Et aliud eccidit
in terram bonam. & ortum
fecit fructum centuplum.
Hęc dicens clamabat.
Qui habet aures audi-
endi. audiat. Interro-
gabant autem eum discipuli
eius. que esset hęc para-
bola. Quibus ipse dixit.
Uobis datum est nosse
mysterium regni dei.

Ceteris autem in parabolis.
ut uidentes non uideant.
& audientes non intelligant.

Est autem hęc parabola.
Scientem est uerbum dei. Qui
autem secus uiam. hi sunt
qui audiunt. deinde

M. lxxxvi.
M. lxxxvi.

L. lxxxvii.
M. lxxxvii.

uenit diabolus. & tol-
lit uerbū de corde eorū.
ne credentes salui fiant.
Nam qui supra petra.
qui cū audierint. cum
gaudio suscipiunt uer-
bum. & hi radices nō h-
bent. Qui ad tempus
credunt. & in tempta-
tionis trialibus.
Quod aut in spini cēci-
dit. hi sunt qui audie-
runt. & a sollicitudi-
nibus & diuitiis. & vo-
luptatibus. uite cunctis
suffocantur. & nō refe-
runt fructū. Qd aut
in bonā terrā. hi sunt
qui in corde bono &
optimo audientes uer-
bum retinent. & fruc-
tum afferunt in pati-
entia. **N**emo aut lucet **Ter-
tia.**
nam accendens operit
eā uase. Aut sub sole lectū
ponit. sed sup candelabrū po-
nit. ut utramque uidcat lumē.
Non enim ē occultum
quod nō manifestatur.

nec absconditū quod
non cognoscatur. & in
palam ueniat.

Videte q̄ quomodo
auditis. Qui enī ha-
bet. dabitur illi. &
quicūq; non habet.
& iā quod putat se
habere auferetur ab

L. LXXXI.
Mt. cxxxii.

Venerunt autē **Iullo.**
ad illū mater & frēs
eius. & nō poterant ad-
ire cum p̄turba. Et
nuntiatum ē illi. Ma-
ter tua & frēs tui fori-
stant. querentes te
videre. Qui respon-
dens dixit ad eos. Ma-
ter mea & frēs mei hi
sunt. qui uerbum dī
audiunt & faciunt.

L. LXXXII.
Mt. cxxxiii.
Mt. xxxv.

Factum ē autē in una
die. & ipse ascendit
in nauiculā. & discipuli
eius. & ait ad illos. Transite
intrans stagnū. Et as-
cendet. Nauigantibus
aut illis obdormiunt.
Et descendit. pedla

L. LXXXIII.
Mt. cxxxiiii.
Mt. xlvi.

uenti instagnū. & com
plebantur. & pericu
tabantur. Accedentes
autē. susceperunt eū
dicentes. Preceptor
perimus. At ille sur
gens. interpretatur uen
tum & tempestatem
aque. & cessauit. &
facta ē tranquillitas.
Dixit autē illis. Ubi
ē fides ur̃a. Qui timen
tes. mirati sunt dicen
tes adinuicē. Quis
putas hic ē. Quia &
uentis imperat & ma
ri. & obediunt ei. Et
nauigauerunt autē
ad regionē gerasenoꝝ.
que ē contra galileā.
& cum egressus eēt ad
terrā. occurrit illi
uir quidā qui habe
bat demonium iam
temporib; multis. &
uestimento nō inducat.
neq; in domo manebat.
sed in monumentis. Is
ut uidit iēm. peidit

ante illum. & exclamans
uoce magna dixit. Quid
mibi & tibi ē iēm fili dī
altissimi. Obsecro te.
ne me torquas. Prece
picbat enim spiritui
immundo. ut exiret
ab homine. Multis enī
temporib; arripiebat
illū. & uinciebat cat
enis. & cōpedib; custo
ditus. & ruptis uincu
lis agebat ad demonio
in deserto. Interroga
uit autē illū iēm dicens.
Qd tibi nomen ē. At
ille dixit. Legio. Quia
intrauerant demonia
multa in eū. Et roga
bant illū. ne imperaret
illis ut in abyssū irent.
Erat autē ibi grex por
corū multorum pas
centiū in monte. & ro
gabant eū ut pmitter
et eis illos ingredi.
Et pmissit illis. Exi
erunt q̃ demonia ab
homine. & intrauerun

imporcos. & impetu abiit grex ppterceptis instigum. & suffocatus ē. Qd ut uiderunt factū qui pascebant fugerunt. & nuntiauerunt in ciuitatē. & in uillas. Exierunt autē uidere qd factum ē. & uenerunt ad iēm. & inuenerunt hominē sedentem a quo demonia exierant. uesitū de sana mente ad pedes ei. & timuerunt. Nuntiauerunt autē illis & qui uiderant. quomodo sanus factus esset a legione. Et rogauerunt illū omnis multitudo regionis gerasenorum. ut discederet ab ipsis. Quia timore magno tenebantur. **I**psē autē ascendens nauim. reuersus ē. & rogauit illū uir a quo demonia exierant. ut eum eo esset. Dimisit autē eum iēs dicens.

Redi domum tuā. & nrra quanta tibi fecit d's. Et abiit p̄n uersā ciuitatem p̄dicans q̄n ta illi fecisset iēs.

ACTU EST

Autē eum redisse iēs. excepit illū turba. Erant enī omnes expectantes eū. Et ecce uenit uir cui nomen lairus. & ipse princeps synagogae erat. & cecidit ad pedes iēs. rogans eum ut intraret in domum ei. Quia filia unica erat illi fere annorū duodecim. & hęc moriebatur. Et contigit dum iret. a turbis cōprimbat. Et mulier quēdam erat in fluxu sanguinis ab annis duodecim. quē in medicos erogauerat omnē substantiā suā. nec ab ullo potuit curari. Accessit retro. & tetigit simbriā uestimenti eius. & cēs

XII

L. lxxxv.

M. lxxviii.

M. xl viii.

tum stetit fluxus san-
guinis eius. Et ait ihc.
Quis est qui me tetigit.
Negantibus autem omnibus.
dixit petrus. & qui ex
illo erant. Preceptor.
turbat te comprimunt
& affligunt. & dicis.
Quis me tetigit. Et
dixit ihc. Tetigit me
aliquis. Nam & ego novi
virtutem de me exisse.
Uidens autem mulier quod
non latuit. tremens suc-
nit. & prostravit ante pe-
des illius. & ob quam cau-
sam tetigerit eum. indi-
cavit coram omni populo.
& quemadmodum con-
fessim sanata sit. At
ipse dixit illi. Filia fides
tua te salutem fecit. vade in
pace. Ad huc illo lo-
quente. venit quidam
a principe synago-
gae dicens ei. Quia mor-
tua est filia tua. noli
tristari eum. Ihesus autem
audito hoc verbo. re-

spondit patri puellae.
Noli timere. Crede
tantum. & salua erit. Et
cum venisset domum.
non permisit intrare
secum quemquam. nisi
petrum. & iacobum. &
iohannem. & patrem. &
matrem puellae. Fle-
bant autem omnes. & plan-
gebant illam. At ille
dixit. Nolite flere. non
est mortua. sed dormit.
Et deridebant eum.
Scientes quia mortua
esset. Ipse autem tenens
manum eius. clamavit
dicens. Puella. Surge.
Et reuersus est spiritus
eius. & surrexit con-
tinuo. Et iussit illi
dari manducare. Et
stupuerunt parentes eius.
Quibus precepit ne ali-
cui dicerent. quod fac-
tum erat. **¶ XVIII**
¶ NON VOCAT
autem duodecim
apostolis. dedit illis vir-

tutem. & potestate sup
omnia demonia. & ut
languores curarent.
& misit illos predicare
regnum di. & sanare
infirmos.

Et ait ad illos. Nihil
tulcris inuia. Neq;
uirgā. neq; perā. neq;
panem. neq; pecuniā.
neq; duas tunicas ha
beatis. Et inquam
cumq; domū intraue
ritis. ibi manete. & in
de ne exeat.

Et quicūq; non recepe
runt uos. ex eunt de
ciuitate illa. & iā pul
uerem pedum urōrū
excute in testimonij
supra illos.

Egressi autē circuibant
per castella. euangelizan
tes & curantes ubiq;.

Aydiunt autē herodes
tetrarcha omnia que fie
bant ab eo. & hesitabat.
eo qd̄ dicebatur a quib;
dam. Quia iohannes

surrexit a mortuis. a
quibusdam uero. q̄a
belias apparuit. ab
aliis autē. quia. pphe
ta unus de antiquis
surrexit; & ait he
rodes. Iohannē ego
decollauī. Quis autē
ē iste de quo ego au
dio talia. Et quere
bat uidere eum.

Et reuersi ap̄li. narra
uerunt illi quicūq;
fecerunt.

Et assumptis illis. se
cessit scorsum in locū
desertū. qui ē bethsai
de. Quod cum cogno
uissent turbe. secute
sunt illū. Et excepit
illos. & loquebatur
illis de regno di. & eo
qui cura indigebat
sanabat.

Dies autē ceperat decli
nare. & accedentes xii.
dixerunt illi. Dimit
te turbas. ut eunt
in castella uillasq; que

L. xxi.
M. lxi.

L. xxi.
M. lxi.
I. xl. vii.

L. xxi.
M. lxi.
I. xl. vii.

circa sunt diuertant.
& inueniant escas: quæ
hic in loco deserto sum.
Ait autem ad illos: Da
te uos illis manduca
re. At illi dixerunt.
Non sunt nobis plus
quam quinque panes:
& duo pisces. Nisi for
te nos edamus: & eda
mus in omnem hanc
turba[m] escas. Erant
aut[em] fere uiri quinque
milia. Ait aut[em] ad dis
cipulos suos: Facite
illos discumbere. per
uina quinquagenos.
Et ita fecerunt: & di
cubuerunt omnes. Ac
ceptis aut[em] quinque pa
nibus & duobus piscibus:
respexit in celum & be
nedixit illis: & fregit.
& distribuit discipu
lis suis: ut ponerent
ante turbas. Et nun
ducauerunt omnes: &
saturati sunt. Et sub
latum est quod super fuit il

lis fragmentorum: copu
li duodecim.

Et factum est cum solus
esset orans: erant cum illo
& discipuli: & interro
gauit illos dicens: Que
me dicunt esse turba[m]? At
illi responderunt &
dixerunt: Iohannem
baptista[m]. Alii aut[em] he
liam. Alii quia propheta
unus de prioribus sur
rexit. Dixit aut[em] illis.
Uos aut[em] quem me esse
dicitis? Respondens
symon petrus dixit.
Xp[istu]m dei.

At ille increpans illos.
precepit necui dice
rent hoc. Dicens: Quia
oportet filium hominis
multa pati: & reproba
ri a senioribus: & princi
pibus sacerdotum: & scri
bis: & occidi: & tertia
die resurgere.

Dicebat aut[em] ad omnes:
Siquis uult post me
uenire. Abneget se ip

ipsum. & tollat crucē
suā cotidie. & sequa-
tur me. Qui enī uolv-
erit animam suā sal-
uam facit. p̄det illā.
Nam qui p̄diderit a-
nimā suā p̄pter me.
saluā faciet illā. Quid
enim p̄ficiat homo si
lucetur uniuersum
mundū. se autē ipsū
p̄dat. & detrimentū
sui faciat.

Nam qui me erubuerit
& meos sermones. hunc
filius hominis erubescet
cū uenerit in mai-
estate sua. & patris. &
scōrum angelorum.

Dico autē uobis. Vere
sunt aliqui hic stan-
tes qui n̄ gustabunt
mortem. donec uide-
ant regnum dī.

ACTVM EST
aut post hęc uer-
ba fere dies octo. &
assumpsit petrū. & ia-
cobum. & iohannem.

& ascendit in montem
ut oraret. Et factum
ē dum oraret. species
vultus ei' altera. & uesti-
tus eius albus resul-
gens. & ecce duo uiri.
loquebantur cū illo.
Erant autē moyses &
heliās. uisi in maiesta-
te. & dicebant excessū
eius quem cōpletur. &
erat in ierlm. Petrus
uero & qui cū illo gra-
uari erant somno. & e-
uigilantes. uiderunt
maiestatem ei'. & duos
uiros qui stabant cū
illo. Et factum ē cū
discederent ab illo.
Aut petrus ad ih̄m.
Præceptor. bonum ē
nos hic ēē. & faciamus
tria tabernacula. Unū
tibi. & unū moysi. &
unum heliē. Nesciens
quid diceret. Hęc autē
illo loquente. facta
ē nubes & obumbra-
uit eos. & timuerunt.

Intransib; illis innu-
ben. & uox facta ē de
nube dicens. Hic ē fi-
lius meus dilectus. ip-
sum audit. Et dū fi-
ert uox. inuentus ē
ihc solus; & ipsi tacu-
erunt. & nemini dix-
erunt in illis diebus
quicquā. ex his quae
viderant.

Luce xiiii.
Mt. c. lxxiii.
Mr. xc. i.

Factum ē autē insequen-
ti die. descendentib;
illis de monte. occur-
rit illi turba multa;
& ecce uir de turba:
exclamauit dicens.
Magister. obsecro te
respice in filium meū.
quia unicus ē mihi; &
ecce spiritus adphēn-
dit cū. & subito cla-
mat. & elidit. & dissi-
pat eum cū spuma. &
uix discedit dilanians
eum; Et rogauit disci-
pulos tuos ut eiecerint
illum. & n̄ potuerunt.
Respondens autē ihc

dixit. O generatio infi-
delis & perversa. vsq; q̄
ero apud uos. & pati-
ar uos. Adduc huc
filium tuū. Et cum
accederet. disit illum
demonium. & dissipa-
uit. Et interpretauit
ihc spiritū inmundū.
& sanauit puerū. &
reddidit illū patri eius.

Stupēbant autē om̄s. L. c.
Mt. lxxv.
in magnitudine di-

Omnib; q; mirantib;
in om̄ib; quae faciebat. L. c.
Mt. lxxv.
dixit ad discipulos suos.
Ponite uos in cordib;
vris sermones istos. Fi-
lius enī hominis. futu-
rum ē ut tradatur
in manus hominū. At
illi ignorabant uer-
bum istud. & erat ue-
latum ante eos ut non
sentirent illud. & ti-
mebant eū interroga-
re de hoc uerbo.

Interuenit autē cognitatio
in eos. quis eorū maior L. c.
Mt. lxxv.

esset. At ille uidens cogitationes cordis illius. adprehendens puerum. statuit illum secus se.

Et ait illis. Quicumque susceperit puerum istum in nomine meo. me recipit; et quicumque me receperit. recipit eum qui me misit.

Nam qui minor est inter omnes uos. hic maior

Respondens autem Iesus. iohannes dixit. Preceptor. uidimus quendam in nomine tuo eiecisse demonia. et prohibuimus eum. quod non sequatur nobiscum. Et ait ad illum Iesus. Nolite prohibere. Qui enim non est aduersus uos. pro uobis est.

Factum est autem cum complerentur dies assumptionis eius. et ipse faciem suam firmavit ut iret iherusalem. et misit nuntios suos ante eum

115
suum. et cuncti intrauerunt in ciuitatem samaritanorum. ut pararent illi. Et non receperunt eum. quia facies eius erat cum iherusalem. Cum uidissent autem discipuli eius. iacobus et iohannes dixerunt. Domine. uis dicimus. ut ignis descendat de celo. et consumat illos. Et conuersus. increpauit illos dicens. Ne scitis. cuius spiritus estis. Filius hominis non uenit animas perdere. sed saluare. Et abiit in aliud castellum.

Factum est autem ambulantibus illis in uia. dixit quidam ad illum. Sequar te. quocumque ieris. Et ait illi Iesus. Uulpes foueas habent. et uolueres celi nidos. si lius autem hominis non habet ubi caput reclinet. Ait autem ad alterum. Sequere me. Ille autem

dixit. Dñe. pmitte m
bi primū ire. & sepeli
re patrem meū. Dixitq.
ei ihc. Sine vt mortui
sepeliant mortuos suos.
tu autē uade annuntia
regnum dī.

Et ait alter. Sequar te
dñe. sed primū pmit
te mihi remanere hīs
qui domi sunt. Ait
ad illum ihc. Nemo
mittens manum suā
in aratrum. & aspiciens
retro aptus est regno
dī.

L. xvi.
Salva

POST HEC
autē designauit dñs
& alios septuaginta
duos. & misit illos bi
nos ante faciem suā
in omnem ciuitatē &
locum quo erat ipse
uenturus. & dicebat

L. xviii.
Med. lxxviii

Messis quidem illi.
multa. operarii autē
pauci. Rogate ergo
dnm messis. ut mittat
operarios in messem.

Ite. Ecce ego mitto uos.
sicut agnos in lupos.

Nolite portare saccu
lum. neq. perā. neq.
calciamenta. & nemi
nem puā salutaueritis.

In quācumq. domū in
traueritis. primū dici
te. Pax huic domui.
& si ibi fuerit filius
pacis. requiescet super
eam pax ur̄a. Sin autē.
ad uos reuertetur.

In eadem autē domo m
nite. edentes & biben
tes quę apud illos sunt.
Dignus ē enim opera
rius. mercede sua.

Nolite transire de do
mo in domū. Et in
quācumq. ciuitatem
intraueritis. & suscep
erint uos. manducate
quę apponunt uobis.
& curate infirmos qui
in illa sunt. & dicit il
lis. Ad ppinquabit in
uos regnum dī.

In quācumq. ciuitatem

L. xviii.
Med. lxxviii

L. xviii.
Med. lxxviii

L. xviii.
Med. lxxviii

L. xviii.
Med. lxxviii

L. xviii.
Med. lxxviii

L. xviii.
Med. lxxviii

intraueritis & nō recepe-
runt uos. exanimis impla-
tas cū dierit. & iā pul-
uerem qui adhesit nobis
de ciuitate uīa extirgi-
mus in uos. Tamen hoc
sentote quia ad p̄pinq̄
bit regnū dī. Dico uo-
bis. Quia sōdomis in
die illa remissius erit.
quā illi ciuitati.

Uale tibi corozaim. & tibi
bethsaida. Quia
si in tyro & sydone fac-
tae fuissent uirtutes.
quae in uobis factae sūt.
olim in caliceo & cine-
re sedentes. penitrent.
Uerum tamen tyro &
sydoni remissius erit
in iudicio quā uobis.
Et tu capharnaū usq̄
ad celū exaltata. usq̄
ad infernū dimergeris.

Qui uos audit. me au-
dit. & qui uos spernit.
me spernit. Qui autē
me spernit. spernit eū

qui me misit.

Reuerſi ſunt lxxxii. cū
gaudio dicentes. Dñe.
& iā demonia ſubiei-
untur nobis. in nomi-
ne tuo. Et ait illis.

Uidebā ſatanā. ſicut
fulgur de celo caden-
tem. Ecce dedi uobis
potēſtatē calcandi ſu-
pra ſerpentes. & ſcor-
piones. & ſupra omne
uirtutem inimici. &
nihil uos nocebit.

Uerum tamen in hoc
nolite gaudere quia
ſpiritus uobis ſubiei-
untur. Gaudete autē
quod nomina uīa ſcri-
pta ſunt in ecclis.

In ipſa hora. exultauit
ſpūs ſcō & dixit. Con-
fiteor tibi pater dñe
ecclī & terrē. qđ ab ſcōn-
diſti hęc a ſapientib⁹
& prudentib⁹. & reue-
laſti ea paruulis. & iā
pater. quia ſic placuit

Amē.

L. cxxxii.
581 vs

L. cxxxii.
581 vs

L. cxxxii.
581 vs
L. cxxxii.
581 vs

L. cxxviii
III
M. c. lxxviii
L. cxxviii

Mā mibi tradita sunt.
a patre meo. & nemo
scit qui sit filius nisi
pater. & qui sit pater
nisi filius. & cui uolue
rit filius reuolare.

L. cxxix
III
M. c. lxxix

Et conuersus ad discipulos
suos dixit. Beati oculus
qui uidet. que uide
tis. Dico enim uob. Qd
multi reges & prophete
uoluerunt uidere que
uos uidetis. & nō uiderunt.
& audire quae auditis.
& non audierunt.

L. cxxx
III
M. c. lxxx

Et ecce quidā legis pe
ritus surrexit. temp
tans illū. & dicens. Ma
gister. quid faciendo
uitam aeternā posside
bo. At ille dixit ad eum.
In lege quid scriptum
ē. Quomodo legis. At
ille respondens dixit.
Diliges dñm dñm tuū
ex toto corde tuo. & ex
tota anima tua. & ex
omnib; uirib; tuis. &
ex omni mente tua. &

proximum tuū sicut te
ipsum. Dixitq; illi.
Recte respondisti. Hoc
fac & uiues.

L. cxxx
III
Sol.

Ille autē uolens iustifi
care se ipsum. dixit ad
iēm. Et quis ē meus p
roximus. Suscipiens autē
iēm. dixit. Homo qui
dam descendebat ab
ierlm in hiericho. & in
cidit in latrones. Qui
& iā despoliauerunt eū.
& plagis impositis. Ab
ierunt seminuio relic
to. Accidit autē ut sacer
dos quidam descende
ret eadem uia. & uiso
illo p̄teruit. Similiter
& leuita cum eēt secus
locum. & uideret eū p
transire. Samaritanus
autē quidam iter faciens.
uenit secus eū. & uidens
eum misera motus est.
& ad p̄prians alligauit
vulnera eius. infundens
oleum & uinū. & impo
nens illū in iumentum

suum. duxit in stabulum.
 & curam eius egit. Et al-
 tera die protulit duos
 denarios. & dedit sta-
 bulario. & ait. Curam
 illius habet. & quodcumque
 superrogaueris. ego cum
 rediero. reddam tibi. Qui
 horum trium uidetur
 tibi. proximus fuisse illi
 qui incidit in latronem.
 At ille dixit. Qui fecit
 misericordiam illi. Et
 ait illi ihesus. Uade. &
 tu fac similiter. Fac-
 tum est autem dum irent.
 & ipse intrauit in quod-
 dam castellum. & mulier
 quedam martha nomi-
 ne. excepit illum in do-
 mum suam. & huic erat
 soror. nomine maria.
 Quae etiam sedens secus
 pedes domini. audiebat
 uerbum illius. Martha
 autem. satagebat circa
 frequens ministerium.
 Quae stetit. & ait. Domine.
 non est tibi curae quod so-

ror mea reliquit me so-
 lam ministrare. Domine ergo
 illi. ut me adiuuet.
 Et respondens. dixit
 illi dominus. Martha. tur-
 tha. sollicita es. & tur-
 baris erga plurima.
 Porro. unum est neces-
 sarium. Maria opti-
 mam partem elegit.

Quae non auferretur ab ea.

ET FACTUM

est cum esset in
 loco quodam orans.
 ut cessauit. dixit unus
 ex discipulis ei ad eum.
 Domine. doce nos orare.
 sicut & iohannes do-
 cuit discipulos suos.
 Et ait illis. Cum ora-
 tis. dicite. Pater. Scifi-
 cetur nomen tuum. Ad-
 ueniat regnum tuum.
 Panem nostrum cotidianum
 da nobis cotidie. & di-
 mitte nobis peccata
 nostra. Siquidem & ipsi
 dimittimus omni de-
 bent nobis. & ne nos

.XI.

L. cxxiii.
 Mt. xliii.

inducas in temptationē.

L. xxv
Mt. xiv

ET ait ad illos. Qui uirum habebit amicum. & ibit ad illum media nocte. & dicet illi. Amice. com-
moda mihi tres panes. quō amicus meus uenit deuiā ad me. & nō habeo qd ponā ante illum. & ille deintus respondens dicat. Ne-
gli mibi molestus es. Lau-
ostium clausum ē. &
pueri mei mecum sunt
incubili. nō possum sur-
gere. & dare tibi. Et il-
le si perseverauerit pul-
sans. dico uobis. & si nō
dabit illi surgens eo
qd amicus ei sit. ppter
improbritatem tam ei
surgit. & dabit illi qd
quot habet necessario.

L. xxv
Mt. xiv

ET ego uobis dico. Peti-
te. & dabit uobis. Que-
rite. & inuenietis. Pul-
sate. & aperietur uobis.
Omnis enim qui petit
accipit. & q̄ querit in

uenit. & pulsanti aperi-
etur. Quis autē ex uob
patrem petit panem.
Numquid lapidē da-
bit illi. Aut piscem.
Numquid p̄piscē ser-
pentem dabit illi. Aut
si petierit ouum. Num-
quid porriget illi scor-
pionem. Si q̄ uos cum
sitis mali uolitis bona
data dare filiis uiris.
quantomagis pater
uester de celo. dabit
sp̄m bonū petentib; sc̄.

ET erat eiciens demoniū.
& illud erat mutū. Et
cum eiecisset demoniū.
locutus ē mutus. & ad-
mirantē sunt turbe.

L. xxv
Mt. xv

Quidam autē ex eis dix-
erunt. In bedlechub
principe demoniorū
eicit demonia.

L. xxv
Mt. xv

ET alii temptantes. sig-
num de celo querebant.
Ipsē autē ut uideret ab eis
dixit cogitationes eorū.
dixit eis. Omne reg-

L. xxv
Mt. xv

L. xxv
Mt. xv

num in seipsum diuisus
desolabitur. & domus
supra domum cadet.
Si autem & satanas in se
ipsum diuisus est. quo
modo stabit regnum
ipsius. Quia dicitis in
beelzebub eiecit me
demonia. Si autem ego
in beelzebub eicio dabo
monia. filii uiri inquit
eiciunt. Ideo ipsi iudi
ces uiri erunt. Porro.
Si in digito dei eicio de
monia. profecto peruenit
in uos regnum dei. Cum
fortis armatus custo
dit atrium suum. in pa
ce sunt ea que possidet.
Si autem fortior illo sup
ueniens uicerit eum. uni
uersa arma eius aufert.
in quibus confidebat. &
spolia eius distribuit.
Qui non est mecum. ad
uersum me est. & quin
colligit meum dispargit.
Cum immundus spiritus
exiit de homine.

ambulat plocam qua
querens requiem. & non
inueniens dicit. Re
uertar in domum meam.
unde exiui. Et cum ue
nerit. inuenit scopis
mundatam. & tunc ua
dit & assumit septem
alios spiritus nequio
res se. & ingressi habi
tant ibi. & sunt nouis
sima hominis illi. pe
ora prioribus.

Factum est autem cum haec
diceret. extollens uocem
quedam mulier de tur
ba. dixit illi. Beatus
uenter qui te porta
uit. & ubera que suxe
isti. At ille dixit. Quin
immo. Beati qui audi
unt uerbum dei. & cus
todiuut illud.

Turbis autem concurrenti
bus. cepit dicere. Gene
ratio haec. generatio ne
quam est. Signum querit.
& signum non dabitur illi.
nisi signum iohannis. Nam sicut

L. xxviii
51. 4

L. xxviii
Mt. c. xxviii

ionas fuit signū minne
uitis. ita erit & filius
hominis generationi is
ta. Regna austri sur
get in iudicio cū uiris
generationis huius. & con
dempnabit illos. Quia
uenit a finibus. terrę au
dire sapientiā salomo
nis. & ecce plus salo
mone hic. Uiri min
ute surgent in iudicio
cū generatione hac.
& condemnabunt il
lam. quia penitentia
egerunt ad p̄dicatione
ionę. & ecce plus iona

Nemo lucernā ac / hic.
cendit & in abscondito
ponit. neq; sub modio.
sed sup̄ candelabrū. ut
qui ingrediuntur. lu
men uideant.

Lucerna corporis tui ē
oculus tuus. Si oculus
tuus fuerit simplex.
totum corpus tuū lu
cidum erit. Si autē ne
quū fuerit. & iā corpus

tuum. tenebrosū erit.
Uide g̃. ne lumen qđ
intē ē. tenebrę sint.
Si g̃ corpus tuū totū
lucidū fuerit. n̄ habes
aliquā partē tenebra
rum. erit lucidū totū.
& sicut lucerna fulgo
ris inluminabit te.

Et cum loqueret̃. roga
uit illū quidā pharise
us. ut pranderet apud
se. & ingressus recubu
it. Phariseus autē cepit
intra se reputans dice
re. quare n̄ baptizatus
esset ante prandiū. Et
ait dñs ad illū. Nunc
uos pharisei qđ de foris
ē calicis & catini mun
datis. qđ autē intus est.
ur̄m. plenum ē rapina
& iniquitate. Stulti.
nonne qui fecit qđ de
foris ē. & iā id qđ dan
tus ē fecit. Verum tamē
qđ sup̄ ē. date elemosi
nam. & ecce omnia mun
da sunt uobis.

Sed uac uobis phariseis.
qui decimatis mentā.
& rutā. & omē holus.
& pręteritis iudiciū &
caritatem dī. Hęc aut
oportuit facere. & il
la non omittite.

Quæ uobis pharisei. quia
diligitis primas kathe
dras in synagogis. & sa
lutationes in foro.

Vac uobis quia estis ut
monumenta que n̄ ap
partent. & homines am
bulantes supra nescitis.

Respondens aut quidā
ex legis peritis. ait illi.
Magister. hec dicēs.
& iam nobis cū mediā
facis. At ille ait. Et
uobis legis peritis. vac.
quia oneratis homines
oneribz que portari n̄
possunt. & ipsi uno di
gito ur̄o non tangitis
sarcinas.

Quæ uobis qui edificatis
monumenta. ppharū.
Patres aut ur̄i occider

illos. Profecto testifica
mini. quod ē sententię ope
ribz patrū ur̄oz. quō
quidem ipsi eos occide
runt. uos aut edificatis
eorum sepulchra.

Propterea & sapientia
dī dixit. Mittam ad
illos. pphas. & aplos. &
ex illis occident. & pse
quent. ut inquiratur
sanguis omnium ppheta
rum qui effusus ē a con
stitutione mundi. a ge
neratione ista. a sangui
ne abel. usq. ad sangui
nem zacharie. qui pe
rit in altari. & edem.
Ita dico uob. requirit
ab hac generatione.

Vac uobis legis peritis.
quia tulistis clauem
scientię. ipsi n̄ introi
tis. & eos qui introibant
prohibuistis.

UIM HEC AD
illos dixerit. cepe
runt pharisei & legis
periti grauer in sis

L. ex. l. v.
Mt. xxv. l.

L. ex. l. v.
Mt. xxv. l.

.xii.

L. ex. l. v.
Solus.

tere. & os ei opprimere.
de mutis insidiantes
ei. & querentes capere
aliquid ex ore ei. ut ac
cusarent eum. Mutis
aut turbis circumstanti
bus. ita ut se inuicem
conculcarent. cepit di
cere ad discipulos suos.

L. 1. g. l. 1. u.
M. 1. b. 1. u.
M. 1. s. 1. e. 1. u.

Attendit a sermone
phariseorum. quod est
hypocrisis.

L. 1. g. l. 1. u.
M. 1. b. 1. u.

Nihil aut optimum est quod
non reuelatur. neque ab
seonditum quod non scia
tur. Quo que intene
bris dixistis. in lumi
ne dicent. & quod in au
rem locuti estis in cubi
culis. predicabitur in
tectis. Dico aut uobis
amicis meis. ne terrea
mini ab his qui occidunt
corpus. & post hec non
habent amplius quod
faciant. Ostenda aut
uobis. que timeatis. Ti
mete eum. qui postquam
occiderit. habet potes

tatem mittere in gehem
nam. Ita dico uobis.
hunc time. Nonne
quinque passeris uene
unt dipondio. & unus
ex illis. non est in obli
uione coram deo. Sed &
capilli capitis uestri. omnes
numerati sunt. Noli
te ergo time. multis
passeribus pluris estis.

Dico aut uobis. Omnis
qui cumque confessus fue
rit me coram hominibus.
& filius hominis confite
bitur illum coram angelis

Qui aut negaue
rit me coram hominibus.
denegabit eum coram angelis

Et omnis qui dicit
uerbum in filium homi
nis remittetur illi. et
aut qui in spiritum sanctum
blasphemiauerit. non
remittetur.

Cum aut inducant uos
in synagogas. & ad ma
gistratus. & potestates.
nolite solliciti esse qua

L. 1. g. l. 1. u.
M. 1. b. 1. u.
M. 1. s. 1. e. 1. u.

L. 1. g. l. 1. u.
M. 1. b. 1. u.
M. 1. s. 1. e. 1. u.

L. 1. g. l. 1. u.
M. 1. b. 1. u.
M. 1. s. 1. e. 1. u.

121
Inter aut quid responde-
atis. Aut quid dicatis.
Sp̄s enim sc̄s docebit
uos in ipsa hora que
oporteat dicere.

Aut autem quidam de
turba. Magister. dic
fr̄i meo. ut diuidat
mecum hereditatem.
At ille dixit. Homo.
quis me cōstituit iudi-
cem. Aut diuisorē sup̄
uos. Dixitq; ad illos.
Uidete & caute ab
omni auaricia. quia
non in habundantia
cuiusquā uita cūsc̄.
ex his que possidet.
Dixit aut similitudi-
nem ad illos dicens. Ho-
minis cuiusdā diuiti-
uberes fructus agr̄ at-
tulit. & cogitabat in-
tra se dicens. Quid faci-
am. quod n̄ habeo quo
congrēgem fructus
meos. & dixit. Hoc fa-
ciam. Destruā horrea
mea. & maiora faciā.

& illuc congregabo om-
nia que nata sunt mi-
hi & bona mea. & dicā
Anime mee. Anima.
Habes multa bona po-
sita in annos plurimos.
Requiesce. comede. bi-
be. gulari. Dixit aut
illi d̄s. Stulte. hac noc-
te animā tuā repeti-
at. que aut parasti.
cuius erunt. Sic ē qui
sibi thesaurizat & n̄
est in d̄m diues.

Dixitq; ad discipulos
suos. Ideo dico uobis.
Nolite solliciti ēē ani-
mæ ūr̄e quid mandu-
cetis. neq; corpori quid
uestiamini. Anima pl̄s
ē quā c̄sa. & corpus quā
uestimentū. Considera-
te coruos. quia n̄ semi-
nant. neq; metunt. q̄b;
non ē cellarium. neq;
horreū. & d̄s pascit illō.
quantomagis uos plu-
ris estis illis. Quis aut
v̄r̄m cogitando potest

L. cl.
Mt. x. 24.

adiciere ad staturā suā
cubitu unum. Si ergo
neq: qd minimum ē
potestis. Quid de ceteri
solliciti estis. Consi
derate lilia. quomodo
crescunt. nō laborant.
non necit. Dico autē
vobis. Nec salomon in
omni glā sua uestieba
tur. sicut unū ex istis.
Si autē fenu qd hodie
in agro ē. & cras ineli
banum mittit. dñs sic
vestit. Quantomagis
uos pusille fidei. Et
vos nolite querere. qd
manducetis. aut qd bi
batis. & nolite in subli
me tolli. Hec enī omā
gentes mundi querunt.
Pater autē ur̄ scit. quō
bis indigatis. Verū tamē
querite regnū dī. & hęc
omā adicient̄ vobis.

L. el. i.
3418

Nolite timere pusillus
grex. quia cōplacuit
patri v̄ro dare vob̄ reg

L. el. ii.
3419
Mt. xxi.
Mt. xxiii.

Vendite que possi num.

decis. & date elemosinā.

Facite vobis sacculos
qui nō utrascunt. The
saurū non deficientē
in edis. Quo fur nō ad
ppiat. neq: tinea corrū
pit. Ubi enim thesav
rus ur̄ ē. ibi & cor
vr̄m erit.

L. el. iii.
3420

Sint lumbi ur̄i p̄cine
ti. & lucerne ardentes.
& vos similes homin
bus expectantib: do
minum suū. quando
revertat̄ anuptus. Vt
cum uenerit & pulsa
uerit. c̄stetis apertis.

L. el. iii.
3421

Beati serui illi. quō
cum uenerit dñs. inue
nerit uigilantes. Am̄
dico vobis. quod p̄cin
git se. & faciet illō dis
cumbere. & transiens
ministrabit illis. Et
si uenerit in secunda
uigilia. & si in tertia
uigilia uenerit. & ita
in uenerit. beati sunt
serui illi.

L. el. iii.
3422

Hoc autem scitote. quomodo si sciret pater familias quod hora fur veniret. vigilaret utique. & non sineret perfodiri domum suam. & vos estote parati. quia quia hora non putatis. filius hominis veniet.

Ait autem ei petrus. Domine. ad nos diebus hanc parabolam. an & ad omnes. Dixit autem dominus. Quis putas est fidelis dispensator & prudens. quem constituit dominus super familiam suam. ut det illis intemperatam & tamen mensuram. Beatus ille servus. quem cum venerit dominus. inveni erit ita facientem. Verum dico vobis. Quia supra omnia que possidet. constituet

Quod si dixerit servus. Quis ille in corde suo. moram facit domino meo. ut veniat. & ceperit percutere pueros &

ancillas. & edere. & bibere. & inebriari. Veniet dominus servum illis indicere qua non sperat. & hora quando nescit. & dividet eum. partemque eius cum infidelibus. ponet.

Ille autem servus qui cognovit voluntatem domini sui. & non preparavit. & non fecit secundum voluntatem eius. vapulabit multa. Qui autem non cognovit. & fecit digna. plagis vapulabit paucis. Omni autem cui multum datum est. multum queritur ab eo. & cui commendaverunt multum. plus petit ab eo.

Ignem veni mittere in terram. & quid volo. nisi accendatur. Baptisma autem habeo baptizare. & quomodo coartor. usque dum perficiatur. Putatis quia pacem veni dare in terram.

L. c. l. xii. 35. 36.

L. c. l. x. 37. 38.

Non dico uobis. Sed sepa-
rationem. Erunt enim
ex hoc quinq: in domo
una diuisi. Tres in duo.
& duo in tres diuidentur.
Pater in filium. & filius
in patrem suum. Mater
in filiam. & filia in matrem.
Socrus in nurum suam.
& nurus in socrum suam.

*L. gl. l. c.
Mt. 24. 40.*

Dicebat aut & ad turbas.
Cum uideritis nubem
orientemur ab occasu. statim
dieritis. Nimbis uenit.
& ita fiet. & cum austrum
flantem. dieritis. quia es-
tus erit. & fit. Hypo-
erit. faciem celi & ter-
rae nostis probare. hoc
autem tempus. quomodo
non probatis. Quid
aut & a uobis ipsis non
dieritis quod iustum est.

*L. gl. l. c.
Mt. 24. 41.*

Cum aut uadis cum ad-
uersario tuo ad princi-
pem in uia. da operam
liberari ab illo. ne for-
te tradat te apud iudi-
cem. & iudex tradat te

exactori. & exactor mit-
tat te in carcerem. Dico
tibi. non exies inde. do-
nec & iā nouissimum

minutū reddas.

DERAN

XIII

quidam in ipso tem-
pore. nummantes illi de
galileis. quorum san-
guinem pilatus miscu-
it cum sacrificiis eorum.
& respondens dixit
illis. Putatis quod hi
galilei pre omnibus ga-
lileis fuerunt peccato-
res. quia talia passi sunt.
Non dico uobis. Sed
nisi penitentiam habu-
eritis. omnes similiter
peribitis. Sicut illi de-
cem & octo supra quos
cecidit turris in silo. &
occidit eos. Putatis.
quia & ipsi debitores
fuerunt preter omnes
homines habitantes in
ierusalem. Non dico uob.
Sed si non penitentiam egeri-
tis. omnes similiter peri-
bunt.

I bms.

Dicebat autē hanc simili-
tudinem. Arborē fici
habebat quidā planta
tam inuincta sua. & ve-
nit querens fructum in
illa. & non inuenit.
Dixit autē ad cultore
uinet. Ecce anni tres
sunt. ex quo uenio que-
rens fructum in ficul-
nea hac. & nō inuenio.
Succide g̃ illā. Vt quid
& iā terrā occupat.
At ille respondens dix-
it illi. Dñe. dimitte illā
& hoc anno. vsq; dum
fodiam circa illā & mē-
tam stercore. & si qui-
dem fecerit fructum.
Sin autē. infuturū suc-
cides eā. Erat autē do-
cens in synagoga corū.
sabbatis. & ecce muli-
er quę habebat spiri-
tum infirmitatis anni
decem & octo. & erat
inclinata. nec omnino
poterat sursum respi-
cere. Quā cum videt

inē. uocauit ad se. & ait illi.
Mulier. dimissa es. ab
infirmitate tua. Et
imposuit illi manus.
& confestim erecta ē. &
glorificabat dñm.

Respondens autē archi-
synagogus. indignans
quia sabbato curassē
inē. dicebat turbat.
Sex dies sunt in quib;
oportet operari. In his
ergo uenit & curami-
ni. & non in die sabbati.
Respondit autē ad illū
dñs. & ait. Hypocrite.
vnusquisq; urm sabbato
non soluit bouē suū
aut asinum ap̃seprio.
& ducit ad aquam.
Hanc autē filiā abrahę
quam alligauit sata-
nas decem & octo
annis. non oportuit
solum amiculo isto die
sabbati.

Et cum hęc diceret. tru-
bescerunt om̃s aduer-
sarij. & om̃s p̃p̃ts

L. 125.
m. 7. 125.

L. 125.
S. 125.

gaudebat innumeris.
quae gloriose fiebant.
Dicebat ergo. Cui si / abeo.
mille est regnum dei. &
cui simile esse existima-
bo illud. Simile est
grano sinapis. quod ac-
ceptum homo misit
in hortum suum. & cre-
uit. & factum est marbo-
rem magnam. & uolucres
caeli requieuerunt in ra-

Et iterum dixit. / Simile est.
Cui simile estimabo
regnum dei. Simile est
fermento quod acceptum
mulier abscondit in
farine sata tria. donec
fermentetur totum.

Et habet percutiens & ca-
tella docens. & iterum fa-
ciens in ierusalem.

Ait autem illi quidam. Domine
si pauci sunt qui sal-
uantur. Ipse autem dixit
ad illos. Contendite
intrare per angustam
portam. quia multi di-
co uobis querunt intra-

re. & non poterunt.

Cum autem intrauerit pa-
ter familias. & clause-
rit ostium. & incipietis
foris stare. & pulsa-
re ostium. dicentes. Domine.
aperi nobis. & respon-
dens dicet uobis. Nescio
uos. unde sitis. Tunc
incipietis dicere. Man-
ducauimus coram te &
bibimus. & in plateis
nostris docuisti. & dicet
uobis. Nescio uos. vn-
de sitis. Discedite. amen
omnes operarii iniqui-
tatis. ibi erit fletus &
stridor dentium.

Cum uidertis abraham.
& ysaac. & iacob. & om-
nes prophetas in regno dei.
vos autem expelli foras;
& uenient ab oriente.
& occident. & a qui-
lone. & austro. & accu-
bent in regno dei.

Et ecce sunt nouissimi.
qui erant primi. & sunt
primi. qui erant nouis-
simi.

In ipsa die. Accesserunt
quidam phariseos. dicen-
tes illi. Exi. & uade hinc.
quia herodes uult te
occidere. Et ait illis.
Ite. dicit uulpi illi.
ecce cicio demonia. & sa-
nitates perficio hodie &
eras. & tertia die con-
sumor. Uerum tamen
oportet me hodie &
eras. & sequenti ambu-
lare. quia non capio
prophetam perire extra
iherusalem.

Iherusalem. Iherusalem.
que occidis prophetas. &
lapidas eos qui in te in-
tuitur ad te. Quocies uo-
lui congregare filios
tuos quemadmodum
auis in domum suam sub
pennis & noluit. Ecce
relinquitur uobis do-
mus uestra. Dico autem uob.
Quia non uidebitis me.
donec ueniat cum diebus.
Benedictus qui uenit.
in nomine domini.

T FACTUM E

rum intrare in do-
mum cuiusdam princi-
pis phariseorum sabba-
to manducare panem.
& ipsi obseruabant eum.
& ecce homo quidam
hydropicus erat ante

Et respondens illi.
inquit. dixit ad legisper-
itos. & phariseos dicentes.
Sabbato curare.
At illi tacuerunt. Ip-
se uero adprehensum sana-
uit eum. & dimisit. Et
respondens ad illos dixit.
Cuius uerum asinus aut
bos in puteum cadit. &
non continuo extrahatur
illum die sabbati. Et
non poterant ad haec
respondere illi.

Dicebat autem & ad mul-
tatos parabolam. inten-
dens quomodo primos
accubitus digressi. di-
cens ad illos. Cum in-
uitatus fueris ad nup-
tias. non discumbas in

XXIII

L. clxxxvii.
M. c. lxxv.

L. clxxxvii.
M. c. lxxv.
M. c. lxxv.

L. clxxxvii.
S. o. l. s.

primo loco. ne forte ho-
noratior te sit invitatus
ab illo. & uenientis is qui
te & illū uocauit. dicat
tibi. Da huic locum. &
tunc incipias cū rubo-
re nouissimū locum te-
nere. Sed cū uocatus fue-
ris. vade & recumbe in no-
uissimo loco. Ut cū ue-
nerit qui te mutauit.
dicat tibi. Amice. as-
cende superius. Tunc
erit tibi gloria coram si-
mul discumbentibus.

L. lxxv.
Mt. c. xxi.

Quia omnis qui se exal-
tat humiliabit. & qui
se humiliat exaltabit.

L. lxxv.
Mt. c. xxi.

Dicbat autem & ei qui se
mutauerat. Cū facis
prandium aut cenā. no-
li uocare amicos tuos.
neque fratres tuos. neque cog-
natos. neque uicinos di-
uites. Ne forte & ipsi te
relinquant. & fiat tibi
retributio. Sed cū facis
communium. uoca paupe-
res. debiles. claudos. &

eos. & beatus eris quia
non habent retribuere
tibi. Retribuetur enim
tibi in resurrectione ius-
torum. Hæc cū audis-
set quidā de simul dis-
cumbentibus. dixit illi.
Beatus qui manduca-
bit panem in regno dī.

At ipse dixit ei. Homo
quidam fecit cenā mag-
nam. & uocauit multos.
& misit seruum suū ho-
ra cēte dicere invitatis
ut uenirent. quia iam
parata sunt omnia. Et
ceperunt simul omnes
excusare. Primus dixit
ei. Villā emi. & neces-
se habeo exire & uide-
re illā. Rogo te. habe
me excusatum. Et aliter
dixit. Iuga bouum emi
quinque. & exprobari illa.
Rogo te. habe me ex-
cusatum. Et alius dixit.
Uxorē duxi. & ideo
non possum uenire. Et
reuersus seruus. nuntia-

L. lxxv.
Mt. c. xxi.

vit hęc domino suo.
 Tunc iratus paterfam-
 lias dicit seruo suo.
 Exi cito in plateas &
 uicos ciuitatis & pau-
 peres & debiles & cecos
 & claudos introduce
 huc. Et ait seruus.
 Dñe factum ē ut im-
 perasti. & adhuc locus
 ē. Et ait dominus seruo.
 Exi mutas & sepes &
 compelle intrare. ut
 impleatur domus mea.
 Dico autē uobis. Qd ne-
 mo uirorū illoꝝ qui
 uocati sunt. gustabit
 carnem meam.
I hant autē turbe mul-
 tas cū eo & conuersi.
 dixit ad illos. Siquis
 uenit ad me & nō odit
 patrem suū & matrem
 & uxorem & filios &
 fr̃s & sorores. adhuc
 autē & animā suā. non
 potest meus ē discipulus.
 Et qui non baiolat
 crucem suā & uenit

post me. non potest
 meus ē discipulus.

Quis enim ex uobis uoluit
 turrim edificare. nō prius
 sedens cōputat
 sumptus qui necessarij
 sunt. si habeat ad pfici-
 endum. Ne postea quā
 posuerit fundamentū
 & non potuerit pfice-
 re. omnes qui uident
 incipiant illud deri-
 dicentes. Quia hic ho-
 mo cepit edificare &
 non potuit cōsummare.
 Aut quis rex iturus
 committere bellū ad-
 uersus alium regem. nō
 sedens prius cogitat
 si possit cū decem mil-
 libus occurrere ei qui
 cum uiginti milibꝫ
 uenit ad se. Alioquin
 adhuc illo longe a-
 gente. legationem
 mittens. rogat eaque
 pacis sunt.

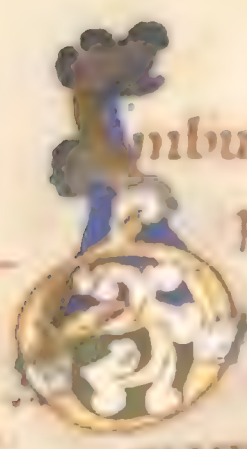
Sic g̃ omnis ex uobis
 qui non renouat om-

L. Lucas
 14. 28-33

Lxxv.

Lxxv.
Mat. 23. 13.
Mt. 23. 13.

inibus que possidet. n̄
potest n̄ sc̄e discip̄s.

NON U EST

sal. Si aut̄ sal q̄q:
eu. amittit. in quo con
dictur. Neq. interā.
neq. interquilinium
utile ē. sed foras mittit.
Qui habet aures audi
endi. audiat.

Lxxvi.
Mat. 23. 14.
Mt. 23. 14.

Erant aut̄ ad p̄p̄nquan
tes s̄ci publicani & pec
catores. ut audirent
illum. & murmura
bant scribe & phari
sei. dicentes. Quia hic
peccatores recipit. &
manducat cum illis.

Lxxvii.
Mat. 23. 15.
Mt. 23. 15.

Erat ad illos parabolā
istam dicens. Quis ex
uobis homo qui habet
centū oues. & si p̄dide
rit unā ex illis. Nonne
dimittit nonaginta
nouem in deserto. & ua
dit ad illā que perie
rit. donec inueniat il
lam. Et cū inuenierit
eā. imponit in buccam

ros suos. gaudens. & ue
niens domū. conuocat
amicos. & uicinos dicens
illis. Congratulamini
mibi. quia inueni ouē
que perierat. Dico uo
bis. Qd̄ ita gaudium
erit meo sup̄ uno pec
catore penitentiam a
gente. quā sup̄ nona
ginta nouem iustis q̄
non indigent peniten

Aut̄ que mulier **¶** **¶** **¶**

Lxxviii.
Mat. 23. 16.
Mt. 23. 16.

habens dragmas decē.
Si p̄diderit dragmā
unā. Nonne accendit
lucernā. & euertit do
mum. & querit dili
genter. donec inueniat.
Et cū inuenierit. euocat
amicas & uicinas dicens.
Congratulamini mibi.
quia inueni dragmā
quam p̄dideram.

Ita dico uobis. Gaudium
erit corā angelis dī sup̄
uno peccatore. peniten
tiam agente.

Lxxviiii.
Mat. 23. 17.
Mt. 23. 17.

Ait aut̄. Homo quidā

Lxxviiii.
Mat. 23. 18.
Mt. 23. 18.

habuit duos filios. &
dixit adollescensior ex
illis patri. Pater. da mi
hi portionem substantie.
que me contingit. &
diuisit illis substantiam.
Et non post multos
dies. congregatis
omnibus. adollescensior
filius. peregre. profectus
est in regionem longinquam.
& ibi dissipauit sub
stantiam suam uiuendo
luxuriose. & postquam
omnia consumasset.
facta est fames ualida
in regione illa. & ipse
cepit egere. Et abiit. &
adhesit uni ciuium re
gionis illius. & misit il
lum in uillam suam. ut
pasceret porcos. Et eu
pichat implere uentre
suum de siliquis quas
porci manducabant.
& nemo illi dabat. In
se autem reuersus dixit.
Quanta mercedem in
domo patris mei habun

106.
dant pambus. Ego autem
hic fame perdo. Surgam
& ibo ad patrem meum.
& dicam ei. Pater. pecca
ui in celum & coram te.
& iam non sum dignus
uocari filius tuus. fac
me sicut unum de mercedem
nariis tuis. Et surgens.
uenit ad patrem suum.
Cum autem adhuc lon
ge esset. uidit illum pa
ter. ipsius. & misera
tus est. & accurrens.
cecidit supra collum eius.
& osculatus est eum. Di
xitque ei filius. Pater.
peccaui in celum & coram
te. iam non sum dignus
uocari filius tuus. Dixit
autem pater ad seruos
suos. Cito. proferite
stolam primam. & indu
ite illum. & dante anulum
in manu eius. & calcia
menta in pedes eius. &
adducite uittulum signi
ficatum & occidite. &
manducemus. & epule

mur. Quia hic filius noster
mortuus fuerat & re-
uixit. perierat & in-
uentus est. & ceperunt
epulari. Erat autem fili-
us ei senior in agro: &
cum ueniret & ad pro-
pinquaret domui. Au-
diuit symphoniam & cho-
rum. & uocauit unum
deserui & interrogauit
que hec essent. Isque dixit
illi. Frater tuus uenit.
& occidit patrem tuum
utrumque saginatum.
quia saluum illum recepit.
Indignatus est autem & no-
lebat introire. Pater
ergo illius egressus cepit
rogare illum. At ille re-
spondens dixit pa-
tri suo. Ecce tot
annis seruo tibi. & nun-
quam mandatum tuum
preterui. & nunquam
dedisti mihi pecuniam ut cum
amicis meis epularer.
Sed postquam hic filius
tuus qui deuorauit

substantiam suam cum me-
ritis: uenit. occidit
te illum utrumque saginatum.
At ipse dixit illi. Fili-
tu semper mecum es. & omnia
mea tua sunt. Epulari
autem & gaudere oportet
bat. quia frater tuus hic
mortuus erat. & reuixit.
perierat. & inuentus est.
Dicebat autem & ad disci-
pulos suos. Homo qui-
dam erat diues qui ha-
bebat millicium. & hic dis-
fatus est apud illum.
quasi dissipasset bona
ipsius. Et uocauit illum.
& ait illi. Quid hoc
audio decem? Redde ra-
tionem uillicationis tue.
Iam enim non poteris
uillicare. Ait autem uilli-
cus intra se. Quid faciam
quia dominus incusauit
me uillicatione? Non
fodere non ualeo. men-
dicare erubescio. Scio quid
faciam. Ut cum amicus
fuerit a uillicatione. et

capiant me in domos
suas. Conuocatis itaq;
singulis debitoribus
domini sui dicebat
primo. Quantum debes
domino meo. At ille
dixit. Centum cados
olei. Dixitq; illi. Accipe
cautionem tuam. & sede
cito scribe quinquagin-
ta. Tandem alio dixit.
Tu uero quantum debes.
Qui ait. Centum choros
tritici. Ait illi. Accipe
litteras tuas. & scribe oc-
toginta. Et laudauit
dominus uillicum iniquitatis
quia prudenter fecis-
set. Quia filii huius seculi
prudentiores filii lu-
cis in generatione sua
sunt. Et ego uobis dico.
Facite uobis amicos
de mammona iniqui-
tatis. ut cum defeceritis
recipiant uos in eterna
tabernacula. Qui fide-
lis est in minimo. & in
maiore fidelis est. & qui in

modico inquis est. & in
maiore inquis est. Si ergo
in minimo mammona
fideles non fuistis quod uerum
est quis eridet uobis.

Nemo seruus potest duobus dominis seruire.
Aut enim unum odire.
& alterum diligere. Aut
unum adherere. & alte-
rum contempnere. Non
potestis deo seruire &
mammonae.

Audiebant autem omnia
haec pharisei qui erant
auari. & deridebant il-
lum. & ait illis. Uos
estis qui iustificatis uos
coram hominibus. deus autem
nouit corda uestra. Quia
quod hominibus altum
est. Abominatio est ante

Lex & prophetiae usque. Item.
ad iohannem. ex eo regni
dei euangelizatur. & om-
nis in illud uim facit.

Facilius est autem celum &
terram praeterire. quam
de lege unum apicem

cadere.

Leviticus
24
Me 2. 10
M. 1. 10

Qui dimittit uxorem suam & ducit alteram: mechatur: & qui dimittit

eam auro ducit: mechatur.

Leviticus
24
Me 2. 10
M. 1. 10

HOMO QUIDAM
erat dives & indu-

ebatur purpura & bysso: & epulabatur cotidie splendide: & erat quidam mendicus nomine lazarus. Quia cebat ad ianuam eius: ulceribus plenus: cupiens saturari de micis que cadebant de mensa divitis. Sed & canes veniebant: & lingebant ulcera eius. Factum est autem ut moriretur mendicus: & portaretur ab angelis in sinum abrahe. Mortuus est autem & dives: & sepultus est in inferno. Elevans autem oculos suos cum esset in tormentis: vidit abraham a longe: & lazarus in sinu eius: & ipse clamans

dixit. Pater abraham miserere mei: & mitte lazarus ut intingat extremum digiti sui in aqua: ut refrigret linguam meam: quia crucior in hac flamma. Et dixit illi abraham. Fili: recordare quia receperis bona in vita tua: & lazarus similiter mala. Nunc autem hic consolatur: tu vero cruciaris: & in his omnibus: inter nos & vos chaos magnum firmatum est: ut hi qui volunt hinc transire ad vos non possint: neque inde huc transire. Et ait. Rogo te pater: ut mittas cum in domum patris mei. Habeo enim quinque fratres: ut testetur illis: ne & ipsi veniant in locum hunc tormentorum. Et ait illi abraham. Habent moysen & prophetas: audiant illos. At ille dixit. Non pater abra-

hanc. Sed si quis ex mor-
tuis ierit ad eos. peniten-
tiam agant. At autē
illi. Si moyses & pphē-
tā non audiunt. neq.
si quis ex mortuis resur-
rexerit credent.

Et ad discipulos suos ait.
Impossibile ē. ut non
veniant scandala. Vae
autē illi. p quē uenit.
Melius ē illi. si lapis mo-
laris imponatur circa
collum ei. & proieciatur
in mare. quā ut scanda-
lizet unū de pusillis is-

Attendite uobis. Si **frat.**
peccauerit frater tuus.
mercepa illū. & si peni-
tentia egerit. dimitte.

Et si septies indit. **illi.**
peccauerit inter. & sep-
ties indit conuersus fu-
erit. ad te dicēs. Pénite
me. dimitte illi.

Et dixerunt apłi dño.
Auge nobis fidem.
Dixit autē dñs. Si haby-
eritis fidem sicut gra-

num sinapis. dicetis
huic arbori moro cra-
dicat & ex plantat
in mare. & obediunt uob.

Quis autē ur̃m habens
seruum arantē aut pas-
centem. Qui regresso de
agro. dicat illi statim.
Transi recumbe. & non
dicit ei. para quod cenē.
& ptinge te. & minis-
tra mihi donec mandu-
cem & bibā. & post hęc
tu manducabis & bibes.
Numquid gratiā habet
seruo illi. quia fecit
quę sibi imperauerat.
Non puto. Sic & uos
cum feceritis om̃a quę
pcepta sunt uobis.
dicite. serui inutiles
sumus. qđ debimus
facere. fecimus. Et fac-
tum est dum iret ier-
usalem. transibat p
mediam samariam &
galileam. & cū ingre-
deretur quoddam cas-
tellum. occurrerunt

L. cc. i.
S. l. s.

ei decem uiri leprosi.
Qui steterunt a longe.
& lauauerunt uocem
dicentes. Ih̄u preceptor.
misere n̄r. Quos ut
vidit. dixit. Ite. osten
dite uos sacerdotibz.
Et factum ē dū irent.
mundati sunt. Unus
aut ex illis ut uidit q̄
mundatus ē. regressus
est cum magna uoce
magnificans dñm. & ce
cidit in faciem ante pe
des eius. gr̄as agens. &
hic erat samaritanus.
Respondens aut̄ ih̄c
dixit. Nonne decem
mundati sunt. & no
uam ubi sunt. Non ē
inuentus qui rediret &
daret gl̄am dñi. nisi hic
alienigena. Et ait illi.
Surge uade. quia fides
tua te saluum fecit.
Interrogatus aut̄ aph
riseis quando uenit re
gnum dñi. respondit
eis & dixit. Non uenit

regnum dñi cum observa
tione. Neq; dicent. ecce
hic. aut ecce illic. Ecce
enim regnū dñi intra uos

Et ait ad discipulos. Est.
suos. Uenient dies qñ
do desideratis uidere
unum diem filii homi
nis. & non uidebitis.

Et dicent ^{uobis}. Ecce hic. ecce
illic. Nolite ire. neq;
secutimini.

Nam sicut fulgur corus
cans de sub celo. ita que
sub celo sunt fulget. Ita
erit filius hominis in die
primum aut̄ opor. **I**sua.
ut illū multa pati. & re
pbari a generatione hac.

Et sicut factum ē in dieb;
noe. ita erit & in dieb;
filii hominis. edebant.
& bibebant. uxores du
cebant. & dabant ad
nuptias. usq; in diē qua
intrauit noe in arcam.
& uenit diluuium. & p
didit omnes.

Similiter factum ē in die

L. eu.
5. 1. 3.

L. eu.
Mt. 23. 13.
Mt. 23. 14.

L. eu.
Mt. 23. 15.

L. eu.
Mt. 23. 16.
Mt. 23. 17.

L. eu.
Mt. 23. 18.

L. eu.
5. 1. 3.

faciet uindictā deoꝝ
suorū clamantium ad
se die ac nocte. & pati
entiam habebit illis.
Dico uobis. Quia cito
faciet uindictā illorū.
Uerumtamen filius
hominis ueniens. putā
inueniet fidem intra.
Dixit autē & ad quos
dam qui in se confide
bant tanquā iusti. &
aspnabantur eos.
parabolam istam.
Duo homines ascende
runt in templū. ut o
rarent. Unus pharisēs.
& alter publicanus.
Pharisēus stans. hec
apud se orabat. Ds.
gratias ago tibi. quia
non sum sicut ceteri ho
minum. Raptores. in
iusti. Adulteri. uidet
etiam hic publicanus.
Ieiuno bis in sabbo.
Decimas do omnū que
possideo. Et publica
nus longe stans. nola

bat nec oculos ad edū
leuare. sed percutiebat
pectus suum dicens. Ds.
propitiū esto mihi pecca
tori. Dico uobis. Desce
dit hic iustificatus in do
minū suam ab illo.

Quia omnis qui se exal
tat humiliabit. & qui
se humiliat exaltabit.

Afferbant autē ad illū
& infantes. ut eos tangere.
Quod cū uidissent
discipuli. increpabant
illos. Ihc autē conuocans
illos dixit. Sinite pu
eros uenire ad me. & no
lite eos uicere. Talium
ē enim regnum dī.

Amen dico uobis. Qui
eumque non acce
perit regnum dī
sicut puer. non intra
bit illud.

Et interrogauit eū qui
dam princeps dicens.
Magister bone. quid
faciens uitā eternā pos
sidebo. Dixit autē ei ihc.

Quid me dicis bonum.
Nemo bonus nisi solus
deus. Mandata nosti. Non
occides. non mechaberis.
non furtum facies. non fal-
sum testimonium dices.
Honora patrem tuum &
matrem. Quid ait. Hec
omnia custodiui aui-
uentate mea.

Quo audito ihs. ait illi.
Adhuc unum tibi deest.
Omnia quaecumque
habes uende & da
pauperibus & habebis
thesaurum in celo. &
ueni sequere me.

Is ille auditis. contri-
tatus est. quia diues erat
ualde. Videns autem ihs
illum tristem factum.
dixit. Quam difficile est
qui pecunias habent in-
trare in regnum dei intrabunt.
Facilius est enim camelum
per foramen acus transire.
quam diuitem intrare
in regnum dei. Et dixe-
runt qui audiebant.

Et quis potest saluus
fieri. Ait illis. Quae in-
possibilia sunt apud
homines. possibilia sunt
apud deum. Ait autem pe-
trus. Ecce nos dimisi-
mus omnia. & secuti sumus.

Quid dixit eis. Ait. **Ite.**
dico uobis. Nemo est qui
relinquit domum aut pa-
rentes. aut fratres. aut uxo-
rem. aut filios. propter
regnum dei. & non reci-
piat multo plura in
hoc tempore. & in seculo
uenturo uitam eternam.

L. cc. xxi.
Mt. c. xxi.
Mk. c. x.

J. XVII.

SSUPSIT

Autem ihs duodecim.
& ait illis. Ecce ascen-
dimus ierosolimam. & e-
sumabuntur omnia
quae scripta sunt per
prophetas de filio hominis.
Tradetur enim gentibus.
& inludetur. & flagel-
labitur. & conspuetur.
& postquam flagellau-
erint. occident eum. & die

L. cc. xxvi.
Mt. c. c. l.
Mk. c. xvi.

tertia resurget.

L. cccxxiii.
5015

Et ipsi nihil horum intel-
lexerunt. Et erat
verbum istud abscon-
ditum ab eis. & non in-
tellegebant que dice-

L. cccxxiiii.
5016

Factum est autem cum Uberant.
adpropinquaret hieri-
cho. cecus quidam sede-
bat. sicut uiam mendicans.
& cum audiret turbam
precurrentem. interro-
gabat quid hoc esset.
Dixerunt autem ei. Quod
ihc nazarenus transi-
ret. Et clamant dicens.
Ihu. fili dauid. miserere
mei. Et qui pre illum
incurabant cum ei ta-
ceret. Ipse uero multo ma-
gis clamabat. Fili dauid.
miserere mei. Stans autem
ihc. iussit illum adduci
ad se. Et cum adpropin-
qasset. interrogauit illum
dicens. Quid tibi uis fa-
ciam. At ille dixit. Dne.
ut uideam. Et ihc di-
xit illi. Respice. fides

tua. te saluum fecit. Et
confestim uidit. & se-
quebatur illum magni-
ficans dm. & omnis plebs
ut uidit dedit laudem.

Et ingressus per am Ido.
bulabat hiericho. &
ecce uir nomine Zache-
us. & hic erat princeps
publicanorum. & ipse
diues. & querebat unde
retineret. & non
poterat perturbare. quia
statura pusillus erat.
Et precurrentes. ascen-
dit in arborem sicomox
ut uideret illum. quia
inde erat. transiturus.
Et cum uenisset ad locum.
suspiciens ihc uidit il-
lum. & dixit ad eum. Zachee.
festinans descende.
quia hodie in domo tua
oportet me manere.
Et festinans descendit.
& excepit illum gaudens.
Et cum uiderent omnes.
murmurabant dicen-
tes. Quid ad hominem pec-

5015

catorem diuertiss& Stas
aut zachcus dixit ad
dnm. Ecce dimidium
bonorum meorum dñe
do pauperibus. & si qd
aliquem defraudaui.
reddo quadruplū. At
ihc ad eū. Quia hodie
salus domui huius fac
ta ē. eo quod ipse filius
sit abrahæ.

Uenit enim filius homi
nis querere & saluum
facere qd perierat.

Hæc illis audientibus.
adiciens dixit parabo
lam. eo quod eē. ppe
rierin. & quia existima
rent qd confestim reg
num dī manifestaretur.

Dixit q. Homo quidā
nobilis abiit in regio
nem longinquā. acci
pere sibi regnū & reuer
tere.

Vocatis aut decem
seruis suis dedit illis
decem umas. & ait ad
illos. Negociamini dū
venio. Cives aut eius

oderant illum. & mise
runt legationem post
illum dicentes. Nolu
mus hunc regnare sup
nos. Et factum ē ut re
dirt accepto regno. &
missit vocari seruos
quibz dedit pecuniā.
ut sciret quantum quisq;
negociatus ē. Venit
aut primus dicens.
Dñe. mna tua. Decē
umas adquisiuit. Et
ait illi. Euge serue
bone. quia in modico
fidelis fuisti. Cris potes
tatem habens sup decē
ciuitates. Et alter ve
nit dicens. Dñe. mna
tua. Fecit quinq; umas.
Et huic ait. Et tu es
to sup quinq; ciuitates.
Et alter uenit dicens.
Dñe. ecce mna tua.
quā habui repositam
in sudario. Timui eni
te quia homo austeri
es. tollis quod n̄ posui
ti. & metis qd non sēmi

nasti. Dicit ei. De ore
tuo te iudico. Scrutene
quam. Sciebas quia ego
austeris homo sum.
tollens quod non posui.
& metens quod non semi
navi. & quart non dedis
ti pecuniam meam ad
mensam. & ego uenies
cum usuris utique: ex
gissim illud. Et as
stantibus dixit. Auferte
ab illo minam. & date
illi qui decem minas ha
bet. Et dixerunt ei.
Dne. habet decem minas.

Dico autem uobis. Quia
omni habenti dabitur.
Ab eo autem qui non habet.
& quod habet auferetur ab

Erum tamen in iudicio. **L**eo
cos in eos illos qui nol
erunt me regnare sup
se. adducite huc. & in
terfice me. Et
his dictis. precebat
ascendens ierosolimam.

Et factum est cum ad p
pinquasset ad bethag

& bethaniam. ad montem
qui uocatur oliueti.
misit duos discipulos suos
dicens. Ite in castellum
quod contra est. in quod
introducetis iumentum
pullum asine alligatum.
cui nemo unquam ho
minum soluit. Soluite
illum. & adducite. &
siquis uos interrogaue
rit. Quart solumus. Sic
dicetis ei. Quia dominus ope
ram eius desiderat.

Abierunt autem qui missi erant.
& inuenerunt sicut di
xit illis stantem pullum.
Soluentibus illis autem pul
lum. dixerunt domini
eius ad illos. Quid solui
tis pullum. At illi dixe
runt. Quia dominus cum neces
sarium habet. Et dux
erunt illum ad iherosolimam. &
iactantes uestimenta
sua supra pullum. impo
suerunt iherosolimam. Eunt autem
illo. sub sternebant uesti
menta sua in uia.

Et cum adpropinquaret
Iam ad descensum mon-
tis olivæ. ceperunt
omnes turbæ descen-
denti. gaudentes lau-
dant diuocem magna
supra montibus: quas uide-
rant uirtutibus: dicentes:
Benedictus qui uenit rex
in nomine dñi. Pax in
celo. & gloria in excelsis.

Et quidam phariseorū
de turbis. dixerunt ad
illum. Magister. in-
crepa discipulos tuos.
Quibus ipse ait. Dico
uobis. Quia si hi tace-
runt. lapides clamabūt.

Et ut adpropinquauit.
uidens ciuitatem fleuit
supra illā. dicens. Quia
si cognouisses & tu. Cū
idem in hac die tua quæ
ad pacem tibi. Nunc autē
abscondita sunt ab o-
culis tuis. Quia uenies
dies uite. & circumda-
bunt te menciunt
uallo. & circumdabunt

te. & eo angustabunt
te undiq; & ad terrā
prosterne te. & filios tuos
qui uite sunt.

Et non relinquent uite
lapidem sup lapidem.
eo quod non cognoue-
ris tempus uisitationis.

Et ingressus uite Ierusa-
limum. cepit acere uen-
dentes in illo & ementes.
dicens illis. Scriptum
ē. Quia domus mea do-
mus orationis ē. Vos autē
fecistis illā speluncam
latronum.

Et erat docens cotidie
in templo. Principes
autē sacerdotum. & scri-
bæ. & principes plebis.
queriebant illū perdere.
& non inueniebant quid
facerent illi. Omnis
enim populus suspensus
erat audiens illum.

Et factum ē in una die
rum. docente illo popu-
lum in templo & euan-
gelizante. conuenerunt

L. xxi. c. xxi.
Mt. c. xxi.
Mr. c. xxi.

L. xxi. c. xxi.
Mt. c. xxi.
Mr. c. xxi.

L. xxi. c. xxi.
Mt. c. xxi.
Mr. c. xxi.

L. c. xxi.
Mt. c. xxi.
Mr. c. xxi.

principes sacerdotū &
scribæ cum senioribꝫ.
& aiunt dicentes ad il
lum. Die nobis. in qua
potestate hæc facis. aut
quis est qui dedit tibi
hanc potestatem. Res
pondens autē dixit ad
illos. Interrogabo uos
& ego unū uerbum. re
spondet mihi. Baptis
mum iohannis de celo
erat. An ex hominibꝫ.
At illi cogitabant in
ter se dicentes. Quia si
dixerimus de celo. Di
cet. Quare quod non credi
distis illi. Si autē dixe
rimus ex hominibꝫ.
plebs uniuersa lapi
dabit nos. Certi scilicet
iohannem. ppham esse.
Et responderunt se ne
scire unde esset. Et me
 ait illis. Neque ego dico
uobis. In qua potesta
te hæc facio.

Cepit autē dicere ad ple
bem parabolam hanc.

Homo plantauit uineam
& locauit eam colonis &
ipse peregre fuit mul
tis temporibꝫ. & in
tempore misit ad cul
tores seruū. ut defrue
tu uineta daretur illi.
Qui cecidit dimiserunt
eum in anem. Et addi
dit alterum seruū
mittere. Illi autē hunc
quoque cadentes. & affi
cientes contumelia.
dimiserunt in anem.
Et addidit tertium
mittere. Qui & illum
uulnerantes. ceciderunt.
Dixit autē dominus
uineta. Quid faciam.
Mittam filium meū di
lectum. forsitan cum
hunc uiderint. uert
buntur. Quem cū vi
dissent coloni. cogita
uerunt inter se dicen
tes. Hic est heres. occida
mus illū. ut nostra fiat
hereditas. Et ceciderunt
illum extra uineam occi

derunt. Quid ergo faciet
illis dominus iunctus.
Venit & pedit colonos
illos & dabit vineam illis.
Quo audito dixerunt
illi. Absit. Ille autem aspi
ciens eos ait. Quid est ergo
hoc quod scriptum est. Lapi
dem quem reprobauerunt
aedificantes hic faciemus
in caput anguli. Omnis
qui ceciderit supra illum
lapidem conquassabi
tur. Super quem autem ceci
derit comminuetur illi.

Et querabant principes
sacerdotum & scribae mit
tere illum manus illa
hora & timuerunt po
pulum. Cognouerunt
enim quod ad ipsos dixe
rit similitudinem istam.
TOBSERV
antes miserunt in si
diatores qui se iustos si
mularent ut caperent
eum in sermone & tra
derent illum principibus
& potestati presidis &

interrogauerunt illum
dicentes. Magister. sci
mus quia recte dicis &
doces & non accipis
personam sed in ueritate
uiam dei doces. Licet
nobis dare tributum
cesari. An non. Consi
derans autem dolum illorum
dixit ad eos. Quid me
temptatis. Ostendite
mihi denarium. Cuius
habet imaginem & in
scriptionem. Respon
dentes dixerunt. Cesa
ris. Et ait illis. Reddi
te ergo quae cesaris sunt ce
sari & quae dei sunt deo.
Et non potuerunt uer
bum ei reprehendere
coram plebe & mirati
in responsio eius tacuerunt.
Accesserunt autem quidam
sadduceorum qui negant
esse resurrectionem & in
terrogauerunt eum di
centes. Magister. mo
yses scripsit nobis. Si
frater alicuius fuerit

mortuus habens uxore.
& hic sine filio fuerit. ut ac-
cipiat eam frater eius uxore.
rem. & suscitetur semen
fratri suo. Septem ergo fratres
erant. & primus accepit
uxorem. & mortuus
est sine filio. & sequens
accepit eam. & ipse mor-
tuus est sine filio. & ter-
tius accepit illam. Simili-
ter & omnes septem. & non
reliquerunt semen. &
mortui sunt. Nonnulli
maximam mortuam est
& mulier. In resurrex-
ione ergo unus eorum erit
uxor. Si quidem septem
habuerunt eam uxorem.
Et ait illis hic. Filii
seculi huius nubunt.
& traduntur ad nuptias.
Illi vero qui digni habebun-
tur seculo illo. & resur-
rectione ex mortuis neque
nubunt. neque ducunt
uxores. Neque ultra mori
possunt. Et quales enim
angelis sunt. & filii sunt

dei. cum sint filii resurre-
ctionis. Quia vero mortui
resurgant. & moyses
ostendit secus rubum.
sicut dicit. Dominum deum
abraham. & deum ysaac.
& deum iacob. Deus autem
non est mortuorum. sed
vivorum. Omnes enim vi-
vunt illi. Responden-
tes autem quidam scriba-
rum. dixerunt. Ma-
gister. Benedixisti.

Et amplius non aude-
bant eum quicquam in-
terrogare.

Dixit autem ad illos. Quo-
modo dicunt christum filium
dauid esse. & ipse dauid
dicit in libro psalmorum.
Dixit dominus domino meo. se-
de ad dexteris meis. Donec
ponam inimicos tuos
sub pedibus pedum tuorum.
Dauid ergo dominum illum vo-
cat. & quomodo filius eius

Audiente autem omni
populo. dixit discipulis
suis. Attendite a scribis.

qui uolunt ambulare
in stolis. & amant salu
tiones in foro. & prima
kathedras in synagogis.
& primos discubitus
in conuiuiis.

Quid uero aut domos ui
duarum. simulantes
longam orationem.
Hi accipiant dampna
tionem maiorem.

Respiciens aut uidit
eos qui mittebant my
nera sua in gazofiliis
diuitis. Vidit aut &
quandam uiduam pau
perulam. mittente ac
ra minuta duo. & dix.
heredico uobis. Quia
uidua hec pauper plus
quam omnes misit.
Nam omnes hi ex habun
danti sibi miserrunt in
munera di. Hec aut ex
eo quod de e illa. omne
uictu suu que habuit

Et quibusda dicens. Misit.
tibus de templo qd la
pidib: bonis & domis

ornatum est. dixit. Hec
que uidetis. Venient di
es in quib: non relin
quatur lapis sup lapi
dem qui n destruat.

Inrogauerunt aut
illum dicentes. Precep
tor. quando hec erunt.
& quod signu cum fie
ri incipiant. Qui dix.
Uidet. ne seducami
ni. Multi enim ueniunt
in nomine meo dicente.
Quia ego sum. & tem
pus ad ppinquabit.
Nolite q ire post illos.
Cum aut uideritis p
lia & salutationes. nolite
terri. Oportet pri
mum hec fieri. sed non
statim finis. Tunc di
cebat illis. Surgit gens
contra gentem. & reg
num aduersus regnu.
& terremotus magni
crunt p loca. & pesti
lentie. & fames. terro
resq: de celo. & signa
magna erunt.

L. cc xl viii.

Mr. cc xl viii.

Mr. cc xl viii.

L. c. l.
Mt. c. xlii.
Mt. c. xxxviii.
L. c. xli.

Sed ante hec omnia. in-
trent in uobis manus su-
as & persequentur. Tra-
dent in synagogam &
custodias. trahentes
ad reges & presides. propter
nomen meum. Contin-
get autem uobis testi-
monium.

L. c. l.
Mt. c. lxxv.
Mt. c. xli.

Ponite ergo in cordibus uestris
non premeditari. que
admodum responde-
tis. Ego enim dabo uo-
bis os & sapientiam. cui
non poterunt resistere
& contradicere omnes
aduersarii uestri. Trade-
mini autem a parentibus.
& fratribus. & cognatis. &
amicis. & morte affici-
ent ex uobis. Et eritis
odio omnibus. propter no-
men meum. Et capillus
de capite uestro non peri-
bit. In patientia uestra
possidebitis animas uestras.

L. c. l.
Mt. c. lxxv.
Mt. c. xli.

Quia autem uideritis circū-
dari ab exercitu iherusalem.
tunc scitote. quia ad

cas.

propinquabit desolatio

Tunc qui in iudea sunt
fugiant ad montes. &
qui in medio ciuitatis discedant.
& qui in regionibus non
intrent in eam. quia dies
ultionis hi sunt. ut ad-
impleantur omnia que sen-

L. c. l.
Mt. c. xli.
Mt. c. xli.

Uac autem pregnantibus.
lactantibus. & nutriendis in
illis diebus.

L. c. l.
Mt. c. xli.
Mt. c. xli.

Erit enim pressura ma-
gna super terram. & in po-
pulo huic.

L. c. l.
Mt. c. lxxv.
Mt. c. xli.

Et cadent in ore gladii.
& captiui ducentur in
omnes gentes. & ierusalem
calcabitur a gentibus. do-
nec impleantur tempo-
ra nationum.

L. c. l.
Mt. c. lxxv.
Mt. c. xli.

Eterunt signa in sole &
luna. & stellis. & inter-
ris pressura gentium
preconfusione sonitus
maris & fluctuum. Ar-
dentibus hominibus. pre
timore & expectatio-
ne. que superuenient un-
uerso orbi. Nam uirtu-

L. c. l.
Mt. c. lxxv.
Mt. c. xli.

tes celorum mouebunt.

Et tunc uidebunt filii
hominis uenientem in
nube cum potestate
magna & maiestate.
His autem fieri incipien-
tibus respicite & leua-
te capita ustra quoniam ad-
propinquat redemptio
ustra. Et dixit illis si-
militudinem. Uidete
ficulneam & omnes ar-
bores cum producant
iam ex se fructum scitis
quoniam prope est aestas. Ita &
uos cum uideritis hec
fieri scitote quoniam prope est
regnum dei. Amen di-
co uobis quia non pre-
teribit generatio hec
donec omnia fiant. Ce-
lum & terra transibunt
uerba autem mea non tran-
sibunt. **A**ttendite autem uobis
ne forte grauen-
tur corda uestra in cra-
pula & ebrietate & eu-
ris huius uite & super-
ueniat in uos repenti-

na dies illa. Tamquam
laqueus cum superueni-
et in omnes qui seclerant
super faciem omnis terre.
Uigilate itaque omni
tempore orantes ut
digni habeamini fugere
ista omnia que futu-
ra sunt & stare ante
filium hominis. Erat
autem diebus docens in tem-
plo noctibus uero exiens
morabatur in monte
qui uocatur oliueti.
& omnis populus ma-
nicabat ad eum in templo.

Audire cum. **Y. XVIII.**

PROPIN

quabat autem di-
es festus azimorum qui
dicitur pascha.

Et querentibus principes
sacerdotum & scribe quomo-
do eum interficerent;
Timebant uero plebem.
Intrauit autem satanas
in iudam qui cognomi-
nabatur scarioth.
unum de duodecim.

L. cel. lxx
M. cel. lxxviii
M. cel. lxxviii
I. lxxviii

L. cel. lxx
M. cel. lxxviii
M. cel. lxxviii
I. lxxviii

L. cel. lxx
M. cel. lxxviii
M. cel. lxxviii
I. lxxviii

Lection.
Matth. 26. 1-13.
M. 1. 1. 1.

Etabit. & locutus ē cū
principib: sacerdotū.
& magistratib: quem
admodum illū trade-
ret eis. Et gausi sunt.
& pacti sunt pecuniā
illi dare: & spon-
dit. Et querebat o-
portunitatē. ut tra-
deret illū sine turbis.
Venit aut dies azi-
morum. in qua necesse
erat occidi pascha: &
misit petrum & io-
hannem dicēs. Eun-
tes parate nobis paschā:
ut manducem. At il-
li dixerunt. Ubi vis
parimus. Et dixit ad
eos. Ecce introcun-
tibus uobis in ciuitatē.
occurrit uobis homo
amphoram aque por-
tans. Sequimini eum
in domum in quā in-
trat. & dicetis patri fa-
miliā domus. Dicit tū ma-
gister. Vbi ē diuersoriū.
ubi pascha cū discipulis meis

manducem. & ipse uob
ostendet cenaculū mag-
num stratum. & ibi para-
te. Euntes aut inue-
nerunt sicut dixit illi.
& parauerunt pascha.
Et cum facta ēt hora:
discubunt. & duodeci
apostoli cum eo.

Et ait illis. Desiderio
desideraui hoc paschā
manducare uobiscū.
ante quā patiar.

Dico enim uobis. Quia
ex hoc non manduca-
bo illud. donec imple-
atur in regno dī. Et
accepto calice. gratiā
agit. & dixit. Accipi-
te. & diuidite int̄ uos.
Dico enim uobis. Qd
non bibā degeneratio-
ne uitis. donec regnū
dī ueniat.

Et accepto pane. grās
agit. & frangit. & dat
eis dicens. Hoc ē corpus
meum quod pro uobis
datur. Hoc facite in

Lecl.
S. 1. 1.

Lecl.
M. 1. 1.

Lecl.
M. 1. 1.

Luc 22 136
mea commemorati

Luc 22 136
Similiter & calice post
quam cenavit dicens
hic est calix noui testa
mentum in sanguine
meo qui pro uobis funde

Luc 22 136
Verumtamen ecce **[Tur:**
manus tradentis me
mecum est in mensa. Cui
dem filius hominis se
cundum quod definitum
est uadit. Verumtamen
vae illi homini pro quo
tradetur.

Luc 22 136
Et ipsi ceperunt quere
re inter se quis eorum
qui hoc facturum esset.

Luc 22 136
Facta est autem & conten
tio inter eos quis eorum
uideretur esse maior.
Dixit autem eis Reges
gentium dominantur
eorum & qui potesta
tem habent super eos be
nefici uocantur. Vos
autem non sic. Sed qui mi
or est in uobis fiat sicut
iunior & qui praecessor
est sicut ministrator.

Nam quis maior est qui
recumbit. An qui mini
strat. Nonne qui recum
bit. Ego autem in medio
uestrum sum sicut qui mi
nistrat. Vos autem estis
qui permansistis mecum
in temptationibus meis
& ego dispono uobis
sicut disposuit mihi
pater meus regnum ut
edatis & bibatis super
mensam meam in regno

Et sedetis super **[Mco:**
thronos iudicantes du
odecim tribus israel.

Ait autem dominus symoni
Symon ecce satanas
expectauit uos ut cribra
ret sicut triticum. Ego
autem rogavi pro te ut non
deficiat fides tua.

Et tu aliquando con
uersus confirma
fratres tuos.

Qui dixit illi. Domine tuum
paratus sum & in car
cerem & in mortem ire.
Et ille dixit. Dico tibi

Luc 22 136
136

Luc 22 136
L. eccl. xxii.
Mt. c. xxi. vii.

Luc 22 136
L. eccl. xxii.
Solus

Luc 22 136
L. eccl. xxii.
L. eccl. xxvii.
L. eccl. xxviii.

Luc 22 136
L. eccl. xxv.
Mt. eccl. lxxviii.
Mt. c. lxx.
L. eccl. vii.

petre. Non cantabit ho-
die gallus: donec ter-
abneget nosse me.

Et dixit eis. Quando
misi uos sine sacculo.
& pera. & calciamen-
tis. Numquid aliquid
defuit uobis. At illi
dixerunt. Nihil. Dix-
it eis. Sed nunc qui ha-
bet sacculum. tollat si-
militer & peram. & qui
non habet. uendat tu-
nicam suam. & emat gla-

Dico enim uobis. In diu.
Quoadhuc hoc quod
scriptum est. oportet
impleri in me. & quod
cum iniquis deputatus
est. Et enim ea quae
sunt de me. sine habent.

At illi dixerunt. Oñe.
ecce gladii duo hic.

At ille dixit eis. Sane.

Et egrediebatur secundum
consuetudinem in mon-
tan oliuari. Secutus
aut illum & discipuli.

Et cum peruenisset ad lo-

co cum. dixit eis. Orate.
ne intretis in temptationem.

Et ipse. Auulsus est. Item.
ab eis quantum iactus est
lapidis. & positus gym-
bus orabat dicens.

PATER. si uis transfer
calicem istum a me. Ne-
rum tamen non mea
uoluntas sed tua fiat.

Apparuit aut illi an-
gelus de celo confortans
eum. & factus in agonia
placius orabat. Et fac-
tus est sudor eius sicut
gutta sanguinis decur-
rentis in terram.

Et cum surrexisset abo-
ratione. & uenisset ad
discipulos suos. inue-
nit eos dormientes pro
tristitia. & ait illis.
Quid dormitis? Sur-
gite. orate. ne intretis
in temptationem.

AD HUC EOLO

Apparuit aut illi an-
gelus de celo confortans
eum. & factus in agonia
placius orabat. Et fac-
tus est sudor eius sicut
gutta sanguinis decur-
rentis in terram.

ante cedebat eos. & ad
propinquavit ih̄s. ut
oscularetur eum.

Ih̄s aut̄ dixit illi. Iu-
da. osculo tradis filiū
hominis. <sup>lxxxvi.
ccc. i.
lxxxii.</sup>

Videntes aut̄ hi qui cir-
ca ipsum erant qđ fu-
turum erat. dixerunt
ei. Dñe. si percutim̄ in
gladio. & percussit v-
nus ex illis seruū prin-
cipis sacerdotū. & am-
putauit auriculā eiꝯ
dextram. Respondens
aut̄ ih̄s. ait. Sinite
usq; huc.

Et cum tetigisset auricū
lam eiꝯ. sanauit eum.

Dixit aut̄ ih̄s ad eos q̄
veniant ad se. princi-
pes sacerdotum. & ma-
gistratus templi. & se-
niores. Quasi ad latro-
nem existis cum gladiis
& fustibus. cū cotidie
uobiscum fuim̄ in te-
plo. non extendistis
manus in me. Sed hęc

est hora v̄ra. & potestā-
tis tenebrarum.

Cum prohibentes aut̄
eum. duxerunt ad do-
mum principis sacer-

Petrus v̄ sequēba Idotv.
tur cum a longe. Ac-
censō aut̄ igni in me-
dio atrio. & circūse-
dentibus illis. erat pe-
trus in medio eorum.
Quem cū uidissē an-
cilla quēdam sedente
ad lumen. & cum fuisset
intuita. dixit. Et
hic cū illo erat. At ille
negauit cū dicens. Mu-
lier. non noui illum.

Et post pusillum. Ali-
uidens cū dixit. Et
tu de illis es. Petrus v̄
ait. Ob homo. Non sū.
Et interuallo facto
quasi hort̄ unus. Ali-
quidem affirmabat
dicens. Vere. & hic cū
illo erat. Nā & galileus
est. Et ait petrus. Ho-
mo. nescio quid dicis.

L. p. 137.
Mt. c. lxxxv. i.
l. c. lxxxv.

L. p. 137.
Mt. c. ccc. xxi.
Mt. c. xc. v.
l. c. lxxxviii.

L. p. 137.
Mt. c. ccc. xv.
Mt. c. xc. vi.
l. c. lxxxv.

Et continuo ad huc illo
loquente. cantavit
gallus.

L. xxviii
M. ccc. lxxviii
M. ccc. lxxviii

Et conuersus dñs respice-
xit petrū; & recorda-
tus ē petrus uerbi dñi
sicut dixerat. Priusquā
gallus cantet. ter me
negabis; & aggressus fo-
ras petrus. fletit ama-

L. xxviii
M. ccc. lxxviii
M. ccc. lxxviii

Et viri qui timebant Ire-
illum. illudbant ei
cadentes. & uelauerunt
eum. & percutiebant fa-
ciem eius. & interroga-
bant eum dicentes.
Propheta. Quis ē qui
te percussit. & alia mul-
ta blasphemantes di-
cebant in eum.

L. xxviii
M. ccc. lxxviii
M. ccc. lxxviii

Et ut factus ē dies. con-
uenerunt seniores ple-
bis. & principes sacer-
dotum. & scribæ. & du-
xerunt illū in concili-
um suū. dicentes. Si
tu es xps. dic nobis.

L. xxviii
S. l. s.

Et ait illis. Si uobis di-
xero. non creditis mibi:

Si autē & interrogauero.
non respondebitis mi-
hi. neq; dimittis.

Ex hoc autē. erit filius
hominis sedens ad dex-
tris uirtutis dñi.

Dixerunt autē omēs.
Tu q̄ es filius dñi. Qui
ait. Uos dicitis. quia
ego sum.

At illi dixerunt. Quid
adhuc desideramus tes-
timonium. Ipsi enī au-
diuimus de ore eius.

Et surgens omnis multi-
tudo eorū. duxerunt
illum ad pilatum.

Ceperunt autē illum
accusare dicentes. Hunc
inuenimus subuerthen-
tem gentem nrām. &
phibentem tributa
dari cesari. & dicentē
se xpm regem esse.

Pilatus autē interroga-
uit eum dicens. Tu es
rex iudeorū. At ille re-
spondens ait. Tu dicis.

Ait autē pilatus ad prin-

L. xxviii
M. ccc. lxxviii
M. ccc. lxxviii

L. xxviii
S. l. s.

L. xxviii
M. ccc. lxxviii
M. ccc. lxxviii

L. xxviii
M. ccc. lxxviii
M. ccc. lxxviii

L. xxviii
S. l. s.

L. xxviii
M. ccc. lxxviii
M. ccc. lxxviii

L. xxviii
S. l. s.

cipes sacerdotū & ad tur-
bas. Nihil inuenio cau-
se in hoc homine.

At illi inualescebant di-
centes. Commouit po-
pulu. docens p̄ unuer-
sam iudeā & incipiens
a galilea usq; huc. Pi-
latus aut̄ audiens gali-
leam. interrogauit si
homo galileus ē. Et
ut cognouit qd̄ de he-
rodis potestate esset.
remisit eū ad herodē.
Qui & ipse ierosolimis
erat illis diebus. Herodes
aut̄ uiso ihs. gauisus ē
ualde. Erat enī ex mul-
to tempore cupiens uide-
re eū. eo qd̄ audiret mul-
ta de illo. & sperabat a-
liquod signū uideri ab
eo fieri. Interrogabat
aut̄ illū multis sermoni-
bus. At ipse nihil ei re-
spondebat.

Stabant aut̄ principes
sacerdotū & scribe. con-
stanter accusantes eum.

Spergit aut̄ illum hero-
des cū exercitu suo & illu
sit. indutu ueste alba.
& remisit ad pilatū. Et
facti sunt amici herodes
& pilatus in ipsa die.
Nā antea inimici erant
ad inuicem.

Pilatus aut̄ conuocatis
principib; sacerdotū.
& magistratib; & plebe.
dixit ad illos. Oblis-
tis mihi hunc hominē
quasi auctorit̄ p̄p̄li.
& ecce ego corā uob̄ in-
terrogans nullā causā
inueni in homine isto.
ex his in quib; eū accusatis.

Sed neq; herodes. Nā re-
misi uos ad illū. & ecce
nihil dignū morte actū.

Emendatum ē illū. **T**ē q;
dimitta. Necessē aut̄ ha-
bebat dimittere eis p̄ die
festum vnum.

Exclamauit aut̄ simul
uniuersa turba dicens.
Tolle hunc. & dimitte
nobis barrabban. Qui

erat. propter seditionem quam
dam factam in ciuitate
& homicidium missus in
carcerem.

L. cap. xxi
M. c. lxxviii
M. c. lxxviii
L. cap. xxi

ITERVM aut pilatus lo
cutus est ad illos uolens
dimittere Iesum. At illi
succubabant dicentes.

L. cap. xxi
M. c. lxxviii
M. c. lxxviii
L. cap. xxi

Ille autem tertio die Il
lum. Uerum. Quoniam
ad illos. Quidem
mali fuerit iste. Nullam
causam mortis inuenio
in eo. Corripiam ergo illum.
& dimittam.

L. cap. xxi
M. c. lxxviii
M. c. lxxviii
L. cap. xxi

At illi instabant uocibus
magnis. postulantes ut
crucifigatur. & uiales
cebant uoces eorum.

L. cap. xxi
M. c. lxxviii
M. c. lxxviii
L. cap. xxi

Et Pilatus adiudicauit
fieri petitionem eorum.
Dimisit autem illis eum
qui propter homicidium
& seditionem missus fue
rat in carcerem quem pe
tebant. Iesum uero tradi
dit uoluntati eorum.

L. cap. xxi
M. c. lxxviii
M. c. lxxviii
L. cap. xxi

Et cum ducerent eum ad pre
benderunt symonem

quendam cyrenensem ve
nientem de uilla. & im
posuerunt illi crucem
portare post Iesum.

L. cap. xxi
M. c. lxxviii
M. c. lxxviii
L. cap. xxi

Sequebatur autem illum
multa turba populi & mu
lierum. quae plangebant
& lamentabantur cum.
Conuersus autem ad illas
Iesus dixit. Filiae iherusalem.
nolite flere super me. sed
super uos ipsas flete & super
super filios uestros. Quia ecce
uenient dies in quibus di
cent. Beatae steriles &
uentres qui non genuerunt.
& ubera quae non lacta
uerunt. Tunc incipien
s dicebat montibus. cadite
super nos. & collibus. operti
te nos. Quia si in uiridi
ligno haec faciunt. In a
rido. quid fiet.

Dicebant autem & alii duo

L. cap. xxi
M. c. lxxviii
M. c. lxxviii
L. cap. xxi

Et postquam uenit Ierusalem.
runt in locum qui uocatur
caluariae. ibi crucifixus

L. cap. xxi
M. c. lxxviii
M. c. lxxviii
L. cap. xxi

Et latrones unum ad eum.

L. cap. xxi
M. c. lxxviii
M. c. lxxviii
L. cap. xxi

xtris & alterū a sinistris.

Hic autē dicebat. Pater.
dimittit illis. non enim sci-
unt quid faciunt.

Ouidentes v̄ uestimenta
eius. miserunt sortes. &
stabat pp̄ls expectans.

Et deridebant illū prin-
cipes eū eis dicentes. Alio
saluos fieri. sc̄ saluum
faciat si ē hic x̄p̄s. dīc

Et ludabant autē. Lucy.
ei & milites accedentes
& acetū offerentes ei di-
centes. Si tu es rex iude-

Erat autē & sup̄scriptio
scripta sup̄ illū litteris
gr̄cis. & latinis. & hebr̄z.
icis. Hic ē rex iudeorū.

Hys autē dch̄s qui pen-
debant latronib. blas-
phemabat eū dicens. Si
tu es x̄p̄s. saluum fac te
metipsum & nos.

Respondens autē alter in-
terpabat illū dicens. Ne-
que tu times dñm qđ in
eadem dampnatione es.

Et nos quidem iuste. nam
digna facis recipimus. Hic
v̄ nihil mali gessit. Et
dicebat ad iūm. Dñe. me-
mento mei dū ueneris in
regnū tuum. Et dixit
illi iūc. Amen dico tibi.
hodie meū eris in para-

Erat autē fere hō. dyso.
ra sexta. & tenebr̄e fac-
tæ sunt in uniuersa
terra. usq. in horā nonā.
& obscuratus ē sol.

Et velum templi scis-
sum ē medium.

Et clamans uoce magnā
iūc. ait. Pater. In ma-
nus tuas cōmendo sēm
meum. Et hæc dicens.
expirauit.

Uidens autē centurio qđ
factum fuerat. glorifi-
cauit dñm dicens. Uert.
hic homo iustus erat.

Et omnis turba eorū qui
simul aderant ad spec-
taculum istud. & uide-
bant quæ fiebant. pen-
tentes pectora sua reuer-
tebantur.

L. ccc. xxi. viii.
M. ccc. xxi. viii.
M. ccc. xxi. viii.

L. ccc. xxi. viii.
M. ccc. xxi. viii.
M. ccc. xxi. viii.

L. ccc. xxi. viii.
M. ccc. xxi. viii.
M. ccc. xxi. viii.

L. ccc. xxi. viii.
M. ccc. xxi. viii.
M. ccc. xxi. viii.

L. ccc. xxi. viii.
S. o. l. y. s.

STABANT AUT OMES NOTI CI
ALONGE. & MULIERESQUE
SECUTE ERANT CUM AGALILEA
HIC VIDENTES. *Luc. 24. 1. 2.*

Luc. 24. 3. 4.
ET ECCE VIR NOMINE IO
SEPHUS QUI ERAT DECURIO
HIC BONAERUS & IUSTUS. HIC
NON CONDISCEBAT E FILIO
& ACUB. *Luc. 24. 5. 6.*
EX ABARIMA
THIA CIVITATE IUDAE. QUI
EXPECTABAT & IPSE RE
GNUM DEI. HIC ACCESSIT
AD PILATUM. & PETIT COR
PUS IHS. *Luc. 24. 7. 8.*

Luc. 24. 9. 10.
ET DEPOSITUM IN VOLUT
ILLUD SINDONE. & POSU
IT CUM IN MONUMENTO
EXCISO. IN QUO NONDUM
QUISQUAM POSITUS FUERAT.

Luc. 24. 11. 12.
ET DIES ERAT PARASCUE.
& SABBATUM INLUCESCBAT.
SUBSEQUENTE AUT MULIERES
QUE CUM IP SO VENERANT DE GALI
LEA. VIDERUNT MONUMENTUM.
& QUEM AD MODUM PO
SITUM ERAT CORPUS EIUS.

Luc. 24. 13. 14.
ET REVERTENTES PARAUC
RUNT AROMATA. & UN
GENTA. & SABBATO QUI

DEM SILUERUNT SECUNDUM
MANDATUM.

Luc. 24. 15. 16.
UNA AUT SABBATI VALDE
DILUCULO VENIERUNT AD
MONUMENTUM PORTANTES
QUE PARAUCRUNT ARO
MATA. & INVENERUNT
LAPIDEM REVOLUTUM A MO
NUMENTO. & INGRESSAE
NON INVENIUNT CORPUS
DOMINI IHS. *Luc. 24. 17. 18.*
ET FACTUM E
DUM MENTE CONSTERNA
TE ESSENT DE ISTO. ECCE
DUO VIRI STETERUNT SECUS
ILLAS IN VESTE FULGENTI.

Luc. 24. 19. 20.
CUM TIMERENT AUT & DE
CLINARENT VULTUM IN TERRA
DIXERUNT AD ILLAS. Quid
queritis vivente cum
mortuis. Non est hic. sed
surrexit. Recordamini
qualiter locutus est vobis.
cum adhuc in galilea
esset dicens. Quia oportet
filium hominis tradi
in manus hominum per
cutorum. & crucifigi.
& die tertia resurgere.

T RECOR

dati sunt uerboꝝ
eius. & regressi a monu
mento nuntiauerunt
hec omnia illis undeci.
& ceteris omnibꝫ.

ERAT AUT MARIA MAGDA
LENA & IOHANNA & MA
RIA IACOBI & CETERE QUE
CUM EIS ERANT. QUE DICE
BANT AD APOSTOLOS HEC.
ET UISA SUNT ANTE ILLOS
SICUT DECLAMANTIA UER
BA ISTA. & NON CREDEBANT
EIS. PETRUS AUT SURGENS EU
CURRIT AD MONUMENTUM.
& PRÆCUMBENS INDIT LINT
AMINA SOLA POSITA. & A
BINT SECUM MIRANS QUOD
FACTUM FUERAT. ET ECCE
DUO EXILLISIBANT IPSA DIC
IN CASTELLUM QUOD ERAT IN
SPACIO STADIORUM SEXAGIN
TA AB IERUSALEM. NOMINE EM
MAUS. & IPSI LOQUEBANTUR
AD INVICEM. DE HIS OMNI
BUS QUAE ACCIDERANT.
ET FACTUM EST DUM FABU
LANTUR & SECUM QUE

RETENT. & IPSE INTER AD P
PINQUANSIBAT CUM ILLIS.
OCULI AUT ILLORUM TE
NEBANTUR. NE CUM AG
NOSCERENT. ET ADIT AD
ILLOS. QUI SUNT HI SER
MONES QUOS CONFERTIS
AD INVICEM. AMBULAN
TES. & ESTIS TRISTES. ET
RESPONDENS UNUS CUI NO
MEN CLEOPHAS. DIXIT EI.
TU SOLUS PEREGRINUS ES
IN IERUSALEM. & NON COGNO
UISTI QUE FACTA SUNT IN
ILLA HIS DIEBUS. QUIBꝫ IL
LE DIXIT. QUE. ET DIX
ERUNT. DE IESU NAZARE
NO. QUI FUIT VIR. PROPHETA
POTENS IN OPERE & SER
MONE CORAM DEO & OMNI
POPULO. & QUOMODO
TRADIDERUNT CUM SUM
MI SACERDOTES. & PRIN
CIPES NOSTRI IN DAMPNATI
ONEM MORTIS. & CRUCI
FIXERUNT EUM. NOS AUTEM
SPERABAMUS. QUIA IPSE
ESSET REDEMPTURUS ISRAEL.
ET NUNC SUP HEC OMNIA.

tertia dies ē hodie. qđ
hec facta sunt. Sed &
mulieres quēdam ex
nr̄is terruerunt nos.
que ante lucem uene
runt ad monumentū.
& non inuenito corpo
re eius. uenerunt dicen
tes. se etiā uisionem an
gelorum uidisse. qui
dicunt eū uiuere. Et
abierunt quidam ex
nr̄is ad monumentum.
& ita inuenerunt sicut
mulieres dixerunt. Ip
sum v̄ non inuenerunt.
Et ipse dixit ad eos.
Ostulta. & tardi corde
ad credendū. uobis que
locuti sunt. pphetas.
Nonne hec oportuit
pati xpm̄. & ita intrare
in gl'am suam. Et inci
piens a moysē & omibz
pphetis. interpreta
tur illis in omnibz scri
pturis. que de ipso e
rant. Et adpropinqua
uerunt castello quod

bant. & ipse se finxit
longius ire. Et coege
runt illū dicentes. Ma
ne nobiscum. quō adue
perasset. & in euata
iam dies. Et intrauit
cum illis. Et factum ē
dum recumberet cū illis.
Accipit panem. & bene
dixit. ac fregit. & por
rigebat illis. Et apertis
oculi eorum. & cognoue
runt eū. & ipse euasit
ex oculis eorum. Et di
xerunt ad inuicem. Non
ne cor nr̄m ardens erat
in nobis dum loqueretur
in uia. & aperuit nobis
scripturas. Et surgen
tes eadem hora. regressi
sunt in ierlm̄. & inuen
erunt congregatos unde
cum. & eos qui cum ipsis
erant dicentes. Quod sur
rexit dñs uere. & appa
ruit symoni. Et ipsi nar
rabant quae gesta erant
in uia. & quomodo cog
nouerunt eum infra

tionem panis.

Quoniam Hec autem locutus
stetit in medio eorum.
& dixit eis Pax vobis.
Ego sum. nolite timere.
Conturbati enim & conter-
riti. existimabant se
spiritum uidere. Et dixit eis.
Quid turbati estis. & co-
gitationes ascendunt
in corda vestra. Videte
manus meas & pedes.
quia ego ipse sum. Pal-
pate & uidete. quia spi-
ritus carnem & ossa non
habet. sicut me uidetis
habere. Et cum hoc
dixisset. ostendit eis
manus & pedes.

Ad Hec autem illis non
credentibus. & mirantibus.
per gaudium dixit. Habe-
tis hic aliquid quod man-
duccatur. At illi obtu-
lerunt a partem piscis
assii. & fauam mellis.
Et cum manducassent
coram eis. sumens reli-
quias dedit eis.

Et Dixit ad eos. Hae sunt
uerba quae locutus sum
ad uos cum adhuc es-
sem uobiscum. Quoniam ne-
cessarium est impleri omnia
quae scripta sunt in le-
ge moysi. & prophetis.
& psalmis de me. Tunc
aperuit illis sensum
ut intelligerent scri-
pturas. & dixit eis.
Quoniam sic scriptum est.
& sic oportebat christum
pati. & resurgere a mor-
tuis die tertia. & pre-
dicari in nomine eius
penitentiam & remissio-
nem peccatorum in om-
nes gentes. Incipientibus
ab hierosolyma. Vos autem
estis testes horum. Et
ego mittam promissum
patris mei in uos. Vos au-
tem sedetis in ciuitate.
quo ad usque induamini
uirgine ex alto. Edu-
xit autem eos foras in be-
thaniam. & datus ma-
nibus suis. benedixit

eis. Et factum ē dum
benediceret illis. recessit
ab eis. & ferebatur
in celum. Et ipsi ado
rantes. regressi sunt in
iherusalem. cum gau
dio magno. & erant
semp in templo lau
dantes & benedicentes
dm.

**INCIPIT
PROLOGUS
HIC EST**

IOHAN

NES EVANGELISTA
 vnus ex discipulis dñi. Qui
 uirgo datus ad dñm ē. Quē
 de nuptiis uolentem nu-
 bert uocauit dñs. Cui uir-
 ginitatis in hoc duplex
 testimonium in euange-
 lio datur. Quod & p̄t-
 eatis dilectus ad dñm dicitur
 & hunc matrem suā de
 cruce commendauit
 dñs. ut uirginem uir-
 go serualet. Deniq; ma-
 nifestans in euangelio
 quod erat ipse incorrup-
 tibilis uerbi opus incho-
 ans. solus uerbum carne
 factum ē. nec lumen aut
 nebris comprehensum
 fuisse testatur. Primum
 signum ponens. quod
 in nuptiis fecit dñs. ut
 ostendens qd erat. ipse le-
 gitibus demonstraret.

quod ubi dñs in uita
 fuerit deficeret nuptiarū
 uinum debeat. ut & ut-
 teribus inmutatis noua
 omnia quae a xpo insti-
 tuuntur. apparant.

Hoc autē euangelium
 scripsit in asia. postea
 quam in pathmos insu-
 la apokalypsin scrip-
 serat. ut cui in princi-
 pio canonis in corrup-
 tibile principium in
 genesi et in corruptibi-
 lis finis p̄ uirginem in
 apocalypsi redderetur.
 Dicente xpo. Ego sum
 alfa. & ω. Et hic ē io-
 hannes qui sciens sup̄ ue-
 nisse diem recessus sui.
 conuocatis discipulis suis
 in epheso. p̄ multa signa
 experimēta. p̄mens
 xpm. descendens inde
 fossū sepulture suae
 locum. facta oratione.
 positus ē ad patres suos.
 tam extractus a dolore
 mortis. quā a corrupti

one carnis inuenit alie-
nus. Tamen post omnes
euangelium scripsit.
& hoc uirgini debebat.
Quorum tamen scripto-
rum tempore dispositio
vel librorum ordinatio
ideo per singula nobis non
exponitur. ut scienti
desiderio conlocatio. &
querentibus fructus la-
boris. & deo magister
doctrina structur.

EXPLICIT PROLOGVS.

INCIPIUNT CAPITVLA.

I. **P** HARISEORVM LEVITE
interrogant iohannem.
Iohs ihm videns agnū di-
citur. Et andreas petro di-
cit. Inuenimus messiam.

II. **I**hē ad nuptias de aqua vi-
num fecit. De templo num-
mularios gessit. Soluit
hoc templū dicēs. Nicho-
demo loquitur de baptis-
mo. & de aliis multis.

III. **I**hē in iudea baptizat. &
iohannes in enon. Quiq;
dixit xpm crescere. se autē

minuorari.

II hē cum muliere samaritana
loquitur. Prophetam in
patria sua sine honore de-
cē. & reguli filium amorem
resuscitat.

V. **A** pud natanaē bethsaida
triginta octo annorum
infirmittatem hominis sa-
nat. De die. Scrutamini
scripturas. & si credetis
moysi. credetis forsitan
& mihi.

VI. **D**e quinque panibus & duobus
piscibus. & quod cū rugm
facere uoluerunt. Ihē su-
pra mare ambulat. Et de
manna. & pane celesti lo-
quitur. De recedentibus ab
eo discipulis. vnum ex xii.
diabolum dicit.

VII. **S**cenophage Ihē metho die
festo ascendens in templū
docet. Multis etiā de tur-
ba recedentibus idem clamat.
Siquis sitit. veniat & bibat.
cum ministris & Nicho-
demo principes cēdunt.
De muliere adultera. Ihē

lumen esse se predicabat.

III. **I**hesus interrogatus principum se esse respondit. Quod omnis peccator seruus sit. & quod ihesus ante abraham sit. Ceterum exnatiuitate euat.

IIII. **I**n ianua & ouili: pdedicationem deambulans in templo: se & patrem unum esse dicit. De lazari resurrectione.

V. **M**aria pedes ihesu ungit. & capillis suis extergit. Ihesus super asinum sedit. & uolentibus grecis uidere ihm. Loquitur de grano frumenti quod in terra mittitur. & uox de caelo ad ihm. & quod multi ex principibus crediderunt in ihm. sed propter phariseos non confitentur.

VI. **P**edes discipulorum lauat. De iudaic traditione & petri negatione praedicat. & de dilectione fratrum. & quod ipse in patre. & pater in ipso est. & de obseruandis

mandatis paracliti spiritus

IIII. **D**e uinea & palmitibus. & de dilectione. & de promissione paracliti. & omnia patris sua esse. & cetera mandata.

V. **I**hesus discipulos patri commendat. Ihesus a iuda traditur. alloquutio pilati ad iudeos. De ihesu & de barabba.

VI. **P**assio ihesu. & sepultura. & resurrectione eius.

IIII.

V.

VI.

INITIUM
SCIEUAN
GELII SE
CUNDVM
IOHANNĒ.

PRIN
CIPIO
ERAT
VERBVM
ET VER

BUM ERAT
APUD DM̄. ET
DS ERAT VERBVM.
hoc erat in prin
cipio apud dm̄.
Omnia per ipsum
facta sunt. & sine
ipso factum ē nihil.
Quod factum est.

in ipso vita erat. &
vita erat lux homi
num. Et lux in te
nebris lucet. & te
nebre eam non com
prehenderunt.

Fuit homo missus
a dō. cui nomen erat
iohannes. Hic uenit
intestimonium. ut
testimonium phibe
ret de lumine. ut
omnes crederent p
illum. Non erat il
le lux. sed ut testi
monium phiberet
de lumine.

ERAT lux uera. que
illuminat omnem
hominem uenientē
in hunc mundum.
In mundo erat. &
mundus p ipsum fa
ctus est. & mundus
eum non cognouit.

In propria uenit.
& sui eum non re
ceperunt. Quot
quot autem rece

L. 1.
M. 1.
S. 1.

L. 1.
M. 1.
S. 1.

L. 1.
M. 1.
S. 1.

L. 1.
M. 1.
S. 1.

perunt eum. dedit
eis potestatem filios dei fieri.
his qui credunt
in nomine eius. Qui
non ex sanguinibus.
neque ex uoluntate
carnis. neque ex uolun-
tate uiri. sed ex do-
nati sunt.

I. N.
Mt. i.
L. xiii.

ET VERBUM caro fac-
tum est. & habita-
uit in nobis. Et ui-
dimus gloriam eius.
gloriam quasi uni-
geniti a patre. Ple-
num gratiae & ue-
ritatis.

I. N.
Mt. xi.
Mt. xii.
L. x.

IOHANNES testimo-
nium perhibet de ipso.
& clamat dicens.
Hic erat quem dixi.
qui post me uentu-
rus est. ante me fac-
tus est. quia prior
me erat.

I. N.
Sols

ET DE plenitudine ei-
us nos omnes accepi-
mus. & gratiam per
gratia. quia lex per

moysen data est.
gratia & ueritas per
Iesum Christum facta est.

Nemo enim uidit
unquam. sed unige-
nitus filius qui est
in sinu patris ipse enar-

I. N.
Mt. xxi.
L. xiii.

rauit. **Cap. I.**

Hoc est testimonium
Iohannis quan-
do miserunt iudei

I. N.
Sols

ab hierosolymis sacer-
dotes & leuitas ad
eum. ut interroga-
rent eum. Tu quis
es? Et confessus est.
& non negauit. Et
confessus est. quia
non sum ego Christus.

Et interrogauerunt
eum. Quid ergo?
Hedias es tu? Et
dixit. Non sum. Pro-
pheta es tu? Et re-
spondit. Non. Di-
xerunt ergo ei.
Quis es? ut respon-
sum dederimus his qui
miserunt nos.

Quid dicis de te ipso.

Ait. Ego uox clamantis in deserto. dirigite uiam dñi. sicut dixit esaias. ppheta.

Et qui missi fuerant. erant ex phariseis.

Et interrogauerunt eum. & dixerunt ei.

Quid ergo baptizas. si tu non es xpc. neq. neq. helias. neq. propheta.

Respondit eis iohannes. Ego baptizo in aqua. medius autem uirum stetit. quem uos n̄ scitis. Ipse est qui post me uenturus ē. qui ante me factus est. cuius ego non sum dignus ut soluiam eius corrigiam calcamenti.

Haec in bethania facta sunt trans iordanem. ubi erat iohannes baptizans. Altera die uidit iohannes

uenerunt ad se.

& ait. Ecce agnus dei. ecce qui tollit peccatum mundi.

Hic est de quo dixi. Post me uenit uir q̄ ante me factus est. quia prior me erat. & ego nesciebam eum. Sed ut manifestetur israhel. ppter ea ego ueni in aqua baptizans.

Et testimonium perhibuit iohannes dicens. Quia uidi spm̄ descendentem quasi columbam de celo. & mansit sup eum. Et ego nesciebam eum. Sed qui misit me baptizare in aqua. ille mihi dixit. Super quem uideris spm̄ descendentem & manentem sup eum. hic est qui baptizat in spū scō. Et ego uidi & testimonium per

I. x. m.
M. x. m.
M. x. m.
L. x.

I. x. m.
M. x. m.
M. x. m.
L. x.

habui. quia hic est
filius dī.

ALTERA die iterum
stabat iohannes &
ex discipulis ei duo.
Et respiciens iēm am
bulantem dixit.
Ecce agnus dī. Et
audierunt eum duo
discipuli loquentē.
& secuti sunt iēm.
Conuersus autem
ihc & uidens eos se
quentes se. dicit eis.
Quid queritis? Qui
dixerunt ei. Rabbi.
quod dicitur inter
pretatum magister:
ubi habitas? Dicit
eis. Venite & uidete.
Venerunt & uide
runt ubi maneret.
& apud illum man
serunt die illo. Ho
ra autem erat quasi
decima. Erat autē
andreas frater Sy
monis p̄tri unus ex
duob: qui audierat

ab iohanne & secuti
fuerant eum.

INVENIT hic primum
fratrem suum symo
nem & dicit ei. Inue
nimus messiam. quod
est interpretatum xpc.
Et adduxit eum ad
iēm. Intuitus autem
eum ihc. dicit. Tu es
symon filius iohanna.
tu uocaberis cephas.
quod interpretatur
p̄rus.

In crastinum uoluit
exire in galileam &
inuenit philippum.
& dicit ei ihc. Seque
re me. Erat autem
philippus a bethsa
da ciuitate andree
& petri. Inuenit phi
lippus nathanahel.
& dicit ei. Quem
scripsit moyses in le
ge & p̄pheta. inue
nimus iēm filium
ioseph a nazareth.
Et dicit ei nathana

bel. Anazareth potest
 aliquid boni esse. **¶**
 Dicit ei philippus.
 Veni & uide. Vidit
 ih̄c. nathanahel ueni
 entem ad se. & dicit
 de eo. Ecce uere ista
 belita. in quo dolus
 non est. Dicit ei na
 thanahel. Unde me
 nosti. Respondit
 ih̄c. & dixit ei. Prius
 quam te philippus
 uocaret cum esses sub
 ficu. uidi te. Respon
 dit ei nathanahel. &
 ait. Rabbi. tu es fili
 us di. tu es rex isrl̄.
 Respondit ih̄c. & di
 xit ei. Quia dixi ti
 bi uidi te sub ficu.
 credis. manus his in
 debis. Et dicit eis.
 Amen amen dico vo
 bis. uidebitis celum
 apertum. & angelos di
 ascendentis & descen
 dentes supra filium
 hominis.

T DIE

11

TERTIO NV
ptie factae

sunt in ebana galilee.
 & erat mater ih̄u ibi.
 Vocatus est autem
 ih̄c. & discipuli eius
 ad nuptias. Et defi
 ciente uino. dicit
 mater ih̄u ad eum.
 Unum non habent.
 Et dicit ei ih̄c. /
 Quid mihi & tibi ē
 mulier. Nondum
 uenit hora mea. Di
 cit mater eius mini
 stris. Quodcumq.
 dixerit uobis facite.
 Erant autem ibi la
 pidee hydriae sex
 posite secundum
 purificationem iu
 deorum. capientes
 singulae metretas
 binas uel ternas.
 Dicit eis ih̄c. Imple
 te hydrias aqua.
 Et impleuerunt ea
 usq. ad summum.

Et dicit eis **I**h̄s
Haurite nunc & fer-
te architriclinō. Et
tulerunt. Vt autē
gustauit architricli-
nus aquam uinum
factam & non sciebāt
unde esset. ministri
autem sciebant qui
haurierant aquam.
uocat sponsum ar-
chitriclinus & dicit ei.
Omnis homo primum
bonum uinum po-
nit. & cum inebria-
ti fuerint tunc id
quod deterius est.
Tu autem seruaisti
bonum uinum. usq;
adhuc. Hoc fecit in-
itium signorum ih̄s
in chana galileae. &
manifestauit gloriā
suam. Et crediderunt
in eum discipuli eius.

Post hoc
ascendit capharnaum
ipse & mater eius &
fratres eius & discipuli

eius. & ibi manserunt
non multis diebus.

Et prope erat pascha
iudeorum. & ascendit
ih̄s hierosolimam.

Et inuenit in templo
uendentes boues &
oues & columbas. &
nummularios seden-
tes. Et cum fecisset
quasi flagellum de
funiculis. omnes eie-
cit de templo. oues
quoq; & boues. et
nummulariorum ef-
fudit. & mensas
subuertit. Et his
qui columbas uen-
debant. dixit. Au-
ferre ista hinc; No-
lite facere domum
patris mei. domum
negotiationis.

Recordati uero sunt
discipuli eius. quia
scriptum est. Zelus
domus tue comedit me.

Responderunt ergo
iudei. & dixerunt ei.

I. xxi.
Mt. xxi.
Mp. xxi.
L. xxv.

I. xxv.
Mt. xxi.
Mp. xxi.
L. xxv.

I. xxv.
Mt. xxi.
Mp. xxi.
L. xxv.

I. xxv.
Mt. xxi.
Mp. xxi.
L. xxv.

Quod signum osten-
dis nobis. quia haec
facis. ⁊

RESPONDIT ih̄c. ⁊ di-
xit eis. Soluite tem-
plum hoc. ⁊ in tribus
diebus excitabo illud.
Dixerunt g̃ iudei.
Quadraginta ⁊ sex
annis edificatum ē
templum hoc. ⁊ tu
tribus diebus exci-
tabis illud. ⁊ Ille
autem dicebat. de
templo corporis sui.
Cum ergo resurrex-
isset a mortuis. recor-
dati sunt discipuli
eius quia hoc dice-
bat. ⁊ crediderunt
scripturę ⁊ sermoni
quem dixit ih̄c.
Cum autem esset hic
rosolimis in pascha
in die festo. multi
crediderunt in nomi-
ne eius. uidentes signa
quae faciebat.
Ipse autem ih̄c non

credebat semet
ipsum eis. eo quod
ipse nosset omnes. ⁊
quia opus ei n̄ erat.
ut quis testimoniū
phibere de homine.
Ipse enim sciebat
quid esset in homine.
Erat autem homo
ex phariseis nichode-
mus nomine. prin-
ceps iudeorum. hic
uenit ad ihm nocte.
⁊ dixit ei. Rabbi.
scimus quia ad dō ue-
nisti magister. Ne-
mo enim potest hec
signa facere quae tu
facis. nisi fuerit dñs
cum eo. Respondit
ih̄c. ⁊ dixit ei. Amen
amen dico tibi. nisi
quis natus fuerit
denuo. non potest
uidere regnum dī.
Dicit ad eum nicho-
demus. Quomodo
potest homo nasci
cum sit senex. ⁊

Numquid potest in
uentrem matris sue
intrare &
nasci. Respondit
ihc. Amen amen di
co tibi. nisi quis re
natus fuerit ex aqua
& spū. non potest
intrare in regnum
di. Quod natum ē
ex carne caro est. &
quod natum est ex
spū. sps est. Non mi
reris quia dixi tibi.
oportet uos nasci
denuo. Sps ubi
uult spirat. & uocē
eius audis. sed non
scis unde ueniat &
quo uadat. Sic est
omnis qui natus ē
ex spū. Respondit
nichodemus & dixit
ei. Quomodo possu
nt hæc fieri. Re
spondit ihc & dixit
ei. Tu es magister in
israhel. & hæc igno
ras. Amen amen

dico tibi. quia quod
scimus loquimur. &
quod uidemus testa
mur. & testimoniū
nr̄m non accipitis.
Si terrena dixi uob
& non creditis. quo
modo si dixerō uobis
celestia credetis.
Et nemo ascendit
in celum. nisi qui de
celo descendit. filius
hominis qui est in
celo. Et sicut moy
ses exaltauit serpen
tem in deserto. ita
exaltari oportet
filium hominis. Ut
omnis qui credit in
ipso non pereat. sed
habeat uitā eternā.
Sic enim dilexit d̄s
mundum. ut filium
suum unigenitum
daret. ut omnis qui
credit in ipsum non
pereat. sed habeat
uitam eternam.
Non enim misit d̄s

filium suum in mun-
dum ut iudicet mun-
dum. sed ut saluet
mundus per ipsum.
Qui credit in eum
non iudicatur. qui
autem non credit
iam iudicatus est.
quia non credit in
nomine unigeniti
filii dei. Hoc est au-
tem iudicium. quia
lux uenit in mundum.
& dilexerunt homi-
nes magis tenebras
quam lucem. Erant
enim eorum mala
opera. Omnis enim
qui mala agit odit
lucem. & non uenit
ad lucem. ut non ar-
quantur opera eius.
Qui autem facit ue-
ritatem uenit ad
lucem. ut manifest-
tentur opera eius.
quia in deo facta
sunt.

POST HEC
uenit iesus & disci-
puli eius in iudeam
terram. & illic de-
morabatur cum eis.
& baptizabat.

ERAT autem & iohan-
nes baptizans in enon
iuxta salim. quia
multae aquae erant il-
lic. & adueniebant.
& baptizabantur.

NON DUM enim
missus fuerat in car-
cerem iohannes.

FACTA EST ergo que-
stio ex discipulis io-
hannis cum iudeis
de purificatione. &
uenerunt ad iohan-
nem. & dixerunt ei.
Rabbi. qui erat te-
cum transiordanem
cui testimonium p-
hibuisti. ecce hic bap-
tizat. & omnes ueni-
unt ad eum. Respon-
dit iohannes & dixit.
Non potest homo

III

i. xxi.
Mc. vi.
L. vii.i. xxi.
Mc. vi.
L. vii.i. xxi.
Mc. vi.
L. vii.

accipere quicquam
nisi ei fuerit datum
de celo.

IPSI UOS MIHI TESTIMO-
NIUM PHIBETIS. QUOD
DIXERIM. EGO NON SUM
XPC. SED QUIA MISSUS
SUM ANTE ILLUM.

QUI HABET SPONSAM.
SPONSUS E. AMICUS
AUTEM SPONSI QUI
STAT & AUDIT EUM.
GAUDIO GAUDET PRO-
PTER UOCem SPONSI.
HOC ERGO GAUDIUM
MEUM IMPLETUM E.
ILLUM OPORTET CRES-
CERE. ME AUTEM MINUI.
QUI DE SURSUM VE-
NIT. SUPRA OMNES E.
QUI EST DE TERRA. DE
TERRA EST. & DE TERRA
LOQUITUR. QUI DE CE-
LO VENIT. SUPRA OMNES
EST. & QUOD UIDIT &
AUDIUIT HOC TESTAT.
& TESTIMONIUM Eius
NEMO ACCIPIT. QUI
ACCIPIT Eius

TESTIMONIUM. SIGNA-
UIT QUIA DS UERAX E.
QUEM ENIM MISIT DS.
UERBA DI LOQUITUR.
NON ENIM AD MENSU-
RAM. DAT DS SPm.

PATER DILIGIT FILIUM.
& OMNIA DEDIT IN
MANU Eius.

QUI CREDIT IN FILIUM.
HABET UITA ETER-
NAM. QUI AUTEM
INCRIDULUS E FILIO.
NON UIDEBIT UITAM. SED
IRA DI MANET SUPER
EUM.

T E R C I O

COGNOUIT IHCVS
QUIA AUDIERUNT
PHARISEI QUIA IHS
PLURES DISCIPULOS FA-
CIT & BAPTIZAT. QUAM
IOHANNES. QUAMQUAM
IHC NON BAPTIZAT
SED DISCIPULI Eius.

RELIQUIT IUDCAM. ET
ABIT ITERUM IN GA-
LILEAM.

OPORTEBAT AUTEM

cum transire per samariam. Venit ergo in civitatem samariam que dicitur sychar. iuxta pradium quod dedit iacob ioseph filio suo. Erat autem ibi fons iacob. Ihesus ergo fatigatus ex itinere. sedebat sic super fontem. Hora erat quasi sexta. Venit mulier de samaria. haurire aquam. Dicit ei ihesus. Da mihi bibere. Discipuli enim eius abierant in civitatem. ut cibos emerent. Dicit ergo ei mulier. illa samaritana. Quomodo tu iudeus cum sis bibere a me possis que sum mulier samaritana. Non enim contumuntur iudei samaritani. Respondit ihesus. et dixit ei.

Si scires donum dei. et quis est qui dicit tibi da mihi bibere. tu forsitan potuisses ab eo. et dedisset tibi aquam vivam. Dicit ei mulier. Domine. neque in quo haurias habes. et puteus altus est. unde ergo habes aquam vivam. Numquid tu maior es patre nostro iacob. qui dedit nobis puteum. et ipse ex eo bibit. et filii eius. et pecora eius. Respondit ihesus. et dixit ei. Omnis qui bibit ex aqua hac. sitiet iterum. Qui autem biberit ex aqua quam ego dabo ei. Sed aqua quam dabo ei. fiet in eo fons aque salientis in vitam eternam. Dicit ad eam mulier. Domine. da mihi hanc aquam ut non sitiam. neque.

[non sitiet iterum.]

ueniam huc haurire.
Dicit ei ihs. Vade.
uoca uirum tuum.
& ueni huc. Respon-
dit mulier & dixit.
Non habeo uirum.
Dicit ei ihs. Bene-
dixisti. quia non
habeo uirum. qnq.
enim uiros habuisti.
& nunc quem habes
non est tuus uir.
Hoc uere dixisti.
Dicit ei mulier.
Domine. uideo quia
ppha es tu. Patres
nri in monte hoc
adorauerunt. Et
uos dicitis quia iero-
solimis est locus ubi
adorare oportet.
Dicit ei ihs. Multi-
er. crede mihi. quia
ueniet hora quando
neq. in monte hoc
neq. in ierosolimis
adorabitis patrem.
Vos adoratis quod
nescitis. nos adoramus

quod scimus. quia
salus ex iudeis est.
Sed ueniet hora &
nunc est. quando
ueri adoratores ad-
orabunt patrem in
spu & ueritate. Na
& pater tales que-
rit. qui adorent eu.
Sps est ds. & eo qui
adorant eum in spu
& ueritate oportet
adorare. Dicit ei
mulier. Scio quia
messias uenit. qui
dicitur xpc. Cum
ergo uenerit. ille
nobis adnuntiabit
omnia. Dicit ei ihs.
Ego sum. qui loquor
tecum. Et continu-
o uenerunt discipuli
eius. & mirabantur
quia cum muliere
loquebatur. Nemo
tamen dixit. quid
queris aut quid lo-
queris eum ea.
Reliquit g hydria

suam mulier. & abiit
 in ciuitatem. & dicit
 illis hominibus. Veni-
 te & uidete hominē.
 qui dixit mihi omnia
 quaecumq; feci. Num
 quid ipse est xpc.
 Exierunt de ciuita-
 te. & ueniebant ad eum.
 Interea rogabant eum
 discipuli dicentes.
 Rabbi. manduca. Il-
 le autem dixit eis.
 Ego cibum habeo
 manducare. quē uos
 nescitis. Dicebant q̄
 discipuli ad inuicem.
 Numquid aliquis
 attulit ei manducare.
 Dicit eis ihs. Meis ci-
 bus ē. ut faciam uo-
 luntatem eius qui
 misit me. ut pficiam
 opus eius. Nonne v̄s
 dicitis. quod adhuc
 quatuor menses sunt.
 & messis uenit. Ecce
 dico uobis. Leuate
 oculos uros & uidete

regiones. quia albae
 sunt iam ad messem.
 Et qui metit merce-
 dem accipit. & qui
 congregat fructum
 in uitam eternam. ut
 & qui seminat simul
 gaudeat & qui metit.
 In hoc enim ē uerbum
 uerum. quia aliud ē
 qui seminat. & aliud ē
 qui metit. Ego misi
 uos metere. quod uos
 non laborastis. Alii
 laborauerunt. & v̄s
 in labores eorum in-
 troistis. Ex ciuitate
 autem illa. multi
 crediderunt in eum
 samaritanorum pro-
 pter uerbum mulie-
 ris testimonium phi-
 bentis. quia dixit
 mihi omnia quaecumq;
 feci. Cum uenissent
 ergo ad illum sama-
 ritani. rogauerunt
 eum ut ibi manerēt.
 Et mansit ibi duos dies.

Et multo plures credi-
derunt. propter sermo-
nem eius. Et mulieri-
dicebant. Quia iam
non propter tuam lo-
quelam credimus. ip-
si enim audiuimus &
scimus. quia hic est ue-
re saluator mundi.

*I. xxviii.
Me. xviii.*

POST DIES
autem duos exiit in-
de. & abiit in gali-
leam.

*I. xxviii.
Me. xviii.*

IPSE enim ihc testi-
monium perhibuit.
quia propheta in sua
patria honorem
non habet.

*I. xxviii.
Me. xviii.*

CUM ergo uenisset in
galileam. exceperunt
eum galilei cum om-
nia uidissent que fec-
rat hierosolimis. in die
festo. Et ipsi enim ue-
nerant in die festum.
Uenit ergo iterum
in chana galilee. ubi
fecit aquam uinum.

*I. xxviii.
Me. xviii.*

ETERAT quidam regulus.

cuius filius infirma-
batur capharnaum.
Hic cum audisset quia
ihc adueniret a iu-
dea in galileam. abiit
ad eum & rogabat
eum. ut descenderet
& sanaret filium eius.
Incipiebat enim mori.
Dixit ergo ad eum ihc.
Nisi signa & prodigia
uideritis. non creditis.
Dicit ad eum regulus.
Domine. descende prius
quam moriatur filius
meus. Dicit ei ihc.
Uade. filius tuus ui-
uit. Credidit homo
sermoni quem dixit
ei ihc. & ibat. Iam
autem eo descenden-
te. serui occurrerunt
ei & nuntiauerunt
dicentes. quia filius
eius uiueret. Inter-
rogabat ergo horam
ab eis. in qua melius
habuerit. Et dixerunt
ei. Quia heri hora vii.^{ma}

reliquit eum febris.
Cognouit ergo pater
quia illa erat in qua
dixit ei ih̄c filius tu
us uiuit. & credidit
ipse & domus ei tota.

HOC ITERUM
secundum
signum fecit ih̄c. cū
uenisset a iudea in
galileam.

POST HEC ERAT DIES FE
stus iudeorum. & as
cendit ih̄c hierosoli
mam. Est autem
hierosolymis ^{sup}phatica
piscina. que cogno
minatur hebraice
bethsaida. quinque
porticus habens. In
his iacebat multitu
do magna languen
tium. cecorum. clau
dorum. aridorum.
expectantiū aque
motum. Angelus
autem dñi secundū
tempus descendebat

in piscinam. & moue
batur aqua. Et qui
prior descendisset
in piscinam post
motionem aquae.
sanus fiebat aqua
cumq. tenebatur
infirmittate. Erat
autem ibi quidam
homo. triginta &
octo annos habens
in infirmitate sua.
Hunc cum uidisset
ih̄c iacentem. & co
gnouisset quia mul
tum iam tempus
haberet. dicit ei. Vis
sanus fieri? Respo
ndit ei languidus.
Domine. hominem
non habeo. ut cum
turbata fuerit aqua.
mittat me in piscinā.
Dum uenio enī ego.
alius ante me descen
dit. Dicit ei ih̄c. Sur
ge. tolle grabatū
tuum. & ambula.
Et statim sanus factus

est homo. & sustulit grabatum suum & ambulabat. Erat autem sabbatum in illo die. Dicebant iudei illi qui sanatus fuerat. Sabbatum est. non licet tibi tollere grabatum tuum.

I. xxviii. sol. s. **R**ESPONDIT eis. Qui me fecit sanum. ille mihi dixit. tolle grabatum tuum & ambula. Interrogaverunt ergo eum. Quis est ille homo qui dixit tibi. tolle grabatum tuum & ambula. Is autem qui sanus fuerat effectus. nesciebat quis esset. Ihesus autem declinavit a turba. constituta in loco. Postea inuenit eum ihesus in templo. & dixit illi. Ecce sanus factus es. iam noli peccare. ne

deterius tibi aliquid contingat. Abiit ille homo & nuntiavit iudeis. quia ihesus esset qui fecit eum sanum. Propterea persequebantur iudei ihesum. quia hec faciebat in sabbato. Ihesus autem respondit eis. Pater meus usque modo operatur. & ego operor. Propterea ergo magis querebant eum iudei interficere. quia non solum soluebat sabbatum. sed & patrem suum dicebat deum. equalem se faciens deo. Respondit itaque ihesus. & dixit eis. Amen amen dico vobis. non potest filius facere a se quicquam. nisi quod uiderit patrem facientem. Quaecumque enim ille fecerit. hec & filius facit similiter. Pater enim diligit

132
filium. & omnia de
monstrat ei que ipse
facit. & maiora his
demonstrabit ei ope
ra. ut uos miremini.
Sicut enim pater sus
citatur mortuos & uiui
ficat. sic & filius quos
uult uiuificat. Neque
enim pater iudicat
quemquam. sed iudiciu
omne dedit filio. ut
omnes honorificent
filium. sicut honori
ficient patrem.

Qui non honorificat
filium. non honorifi
cat patrem. qui misit
illum.

Amen Amen dico uobis.
quia qui uerbum meum
audit. & credit ei qui
misit me. habet uitam
eternam. Et in iudici
um non uenit. sed tran
sit a morte in uitam.
Amen Amen dico uobis.
quia uenit hora &
nunc est. quando mor

tui audient uocem filii
dei. & qui audierint ui
uent. Sicut enim pa
ter habet uitam in se
metipso. sic dedit & fi
lio uitam habere in se
metipso. Et potestatem
dedit ei & iudicium
facere. quia filius ho
minis est. Nolite mira
ri hoc. quia uenit ho
ra. in qua omnes qui in
monumentis sunt au
dient uocem eius. &
procedent. Qui bona fe
cerunt in resurrectione
uent. Qui uero
mala egerunt in re
surrectionem iudicantur.

Non possum ego a me
ipso facere quicquam.
Sicut audio iudico. &
iudicium meum iustum est.

Quia non quero uolun
tatem meam. sed uolun
tatem ei qui misit me.

Si ego testimonium per
hibeo de me. testimo
nium meum non est

uerum. Alius ē qui tes-
timonium phibet de
me. & scio quia uerū
est testimonium quod
phibet de me. Uos
misistis ad iohannem.
& testimonium phi-
buit ueritati. Ego
autem non ab homi-
ne testimonium acci-
pio. Sed hoc dico. ut
uos salui sitis. Ille
erat lucerna ardens
& lucens. Uos autem
uolulistis exultare ad
horam in luce ei. Ego
autem habeo testimo-
nium maius iohanne.
Opera enim quę dedit
mihi pater ut pficiā
ea. ipsa opera quę ego
facio testimonium p-
hibent de me. quia
pater me misit. Et
qui misit me pater.
ipse testimonium p-
hibuit de me.

I. xl. iij.
Mt. xxi.
L. c. x. viii.

Neque uocem eius um-
quam audistis. neque

speciem eius uidistis.

Et uerbum eius non ha-
betis in uobis manens.
quia quem misit ille.
huic uos non creditis.
Scrutamini scriptu-
ras. quia uos putatis
in ipsis uitā aeternā
habere. & ille sunt
quę testimonium p-
hibent de me; & non
uitis uenire ad me.
ut uitā habeatis.

Claritatem ab ho-
minibus non accipio.
sed cognoui uos quia
dilectionem dī non
habetis in uobis. Ego
ueni in nomine pa-
tris mei. & non accipi-
tis me. Si alius uene-
rit in nomine suo. il-
lum accipietis. Quo-
modo potestis uos er-
dere. qui gloriā ab in-
uicem accipitis. & glo-
riam quę a solo ē dō
non queritis. Nolite
putare quia ego acci-

I. xl. v.
S. 6. t.

153.
saturus sim uos apud
patrem. Est qui accu-
set uos. moyses in quo
uos speratis. Si enim
credetis moysi. crede-
ritis forsitan & mihi.
De me enim ille scrip-
sit. Si autem illius
litteris non creditis.
quomodo meis uerbi
credetis. .VI.

POST HEC

Pabit ihs trans
mare galilee quod e-
st tyberiadis. & seque-
batur eum multitu-
do magna. quia ui-
debant signa que fa-
ciebat super his qui in-
firmabantur.

Subiit ergo in montem
ihs. & ibi sedebat cum
discipulis suis.

Erat autem proximum
pascha. dies festus iu-
deorum.

Cum subleuasset ergo
oculos ihs. & uidisset
quia multitudo max

ima uenit ad eum. die
ad philippum. Unde
enimuis panes ut man-
ducent hi. Hoc autem
dicebat temptans eum.
Ipsa enim sciebat. quod
esset factururus. Respon-
dit ei philippus. Du-
centorum denario-
rum panes non sufficiunt
eis. ut unusquisque mo-
dicum quid accipiat.
Dicit ei unus ex disci-
pulis eius. andreas
frater symonis petri.
Est puer hic qui ha-
bet quinque panes orde-
accos. & duos pisces.
Sed hæc quid sunt in-
ter tantos. Dicit ergo
ihs. Facite homines
discumbere. Erat autem
fenum multum in loco.
Discubuerunt ergo uiri.
numero quasi quinque
milia. Accipit ergo
panes ihs. & cum gratias
egisset. distribuit dis-
cumbentibus. Simili

ter & ex piscibus quan-
tum uolebant. Ut au-
tem impleti sunt. dixit
discipulis suis. Colli-
gite que superauerunt
fragmenta. ne percat.
Colligerunt ergo. &
impleuerunt duode-
cim cophinos fragmen-
torum. ex quinque pa-
nibus ordeaceis. que
superfuerunt his qui
manducauerant.

Illi ergo homines cum
uidissent quod fec-
rat signum. dicebant.
Quia hic est uere pro-
pheta. qui uenturus
est in mundum. Ihesus
ergo cum cognouisset
quia uenturi essent
ut raperent eum. &
facerent eum regem.

Fecit iterum in monte
ipse solus. Ut autem
sero factum est. descen-
derunt discipuli eius
ad mare. Et cum as-
cendissent nauim. ue-

nerunt transmare in
capharnaum. Et tene-
bre iam facte erant.
& non uenerat ad eos
ihesus. Mare autem uento
magnifico flante exurge-
bat. Cum remigassent
ergo quasi stadia ui-
ginti quinque. aut tri-
ginta. uidit ihesus am-
bulantem super mare.
& proximum nauis sic-
ri. & timuerunt. Ille
autem dicit eis. Ego
sum. nolite timere. Vo-
luerunt ergo cum accipe-
re in nauim. & statim
fuit nauis ad terram
quam ibant.

Altera die turba que
stabat transmare. ui-
dit quia nauicula a-
lia non erat ibi nisi
una. & quia non intro-
isset ihesus cum discipu-
lis suis in nauim. sed
soli discipuli eius abis-
serunt. Aliae uero naues
super uenerunt a tyberi

ade. iuxta locum ubi
manducauerant panē.
gratias agentes dño.
Cum ergo uidisset tur-
ba quia ihc non erit ibi
neq; discipuli eius. As-
cenderunt in nauicu-
las. & uenerunt caphr-
naum. querentes ihm.
Et cum inuenissent eū
transire. dixerunt
ei. Rabbi. quando
huc uenisti. Respon-
dit eis ihe. & dixit.
Amen amen dico uobis.
queritis me. non quia
uidistis signa. sed quia
manducauistis ex pani-
bus. & saturati estis.
Operamini uobis cibū q̄ pe-
rit. sed q̄ p̄manet in uitā
et̄nā. quē fili hominī dabit
uob. Hunc enim pater sig-
nauit d̄s. Dixerunt
ergo ad eum. Quid fa-
ciemus ut operemur
opera dī. Respondit
ihc. & dixit eis. Hoc ē
opus dī. ut credatis in

cum quem misit ille.
Dixerunt ergo ei. Quod
ergo tu facis signū ut
uideamus & credamus
tibi. Quid operaris.
PATRES nr̄i manna man-
ducauerunt in deserto.
Sicut scriptum ē. Pa-
nem de celo. dedit eis
manducare. Dixit ḡ
eis ihe. Amen amen di-
co uobis. non moyses
dedit uobis panē de ce-
lo. sed pater meus dat
uobis panem de celo
uerum. Panis enim dī
est qui descendit de ce-
lo. & dat uitā mundo.
Dixerunt ḡ ad eum.
Dñe. semp da nobis
panem hunc.
DIXIT AUTEM EIS IHE. Ego
sum panis uitę. Qui
uenit ad me non esuri-
et. & qui credit in me
non siet̄ umquam.
Sed dixi uobis. quia
& uidistis me. & non
credidistis.

i. l. iiii.
m. lxxvii

i. l. iiii.
s. t.

i. l. v.
m. cel. lxxviii.
m. cel. lxxv.
l. cel. lxxvi.

Omnis quod dat mihi pa-
ter ad me uenit. & cum
qui uenit ad me non ci-
ciam foras.

Quia descendi de caelo
non ut faciam uolunta-
tem meā. sed uoluntate
eius qui misit me.

Hec est autem uoluntas
eius qui misit me patris.
ut omne quod dedit
mihi non perdam exco.
sed resuscitem illud in
nouissimo die. Hanc
est enim uoluntas pa-
tris mei qui misit me.
ut omnis qui uidet fi-
lium & credit in eum.
habeat uitā eternam.
& resuscitabo ego eū.
in nouissimo die.

Murmurabant ergo iudei
de illo quia dixisset.
Ego sum panis qui de
caelo descendi. & dice-
bant. Nonne hic est ihs
filius ioseph. cuius nos
nouimus patrem & ma-
trem. Quomodo ergo dic

hic. quia de caelo descendi.

Respondit ergo ihs. &
dixit eis. Nolite mur-
murare inuicem.
Nemo potest uenire
ad me. nisi pater
qui misit me traxe-
rit eum. & ego resus-
citabo eum in nouissi-
mo die. Est scriptum
in prophetis. Erunt
omnes docibiles di.

Omnis qui audiuit
a patre & didicit. ue-
nit ad me. Non quia
patrem uidit quisquā.
nisi is qui est ad dō. hic
uidit patrem.

Amen amen dico uobis.
qui credit in me. ha-
bet uitam eternam.

Ego sum panis
uitae.

Patris autem manduca-
uerunt in deserto man-
na. & mortui sunt.
hic est panis de caelo
descendens. ut si quis
ex ipso manducaue

i. le.
58.

i. le.
M. c. xxi.
L. c. xxviii.

i. le.
58.

i. le.
M. c. lxxviii.
L. c. lxxviii.
L. c. lxxviii.

rit non moriatur.

Ego sum panis uiuus.
qui de caelo descendi.
Siquis manducaue-
rit ex hoc pane. uiuet
in aeternum. Et pa-
nis quem ego dabo ca-
ro mea est mundi uita.

Litigabant ergo iudei
ad inuicem dicentes.
Quomodo potest hic
nobis carnem suam
dare ad manducan-
dum? Dixit ergo eis
Ihesus Amen amen dico
uobis. nisi manduca-
ueritis carnem filii
hominis. & biberitis
eius sanguinem. non
habebitis uitam in uobis.
Qui manducat meam
carnem & bibit meum
sanguinem. habet ui-
tam eternam. & ego re-
suscitabo eum in no-
uissimo die.

CARO enim mea uere est
cibus. & sanguis meus
uere est potus.

Qui manducat meam
carnem & bibit meum
sanguinem. in me ma-
net. & ego in illo. Sic
misit me uiuens pater.
& ego uiuo propter pa-
trem. & qui mandu-
cat me. & ipse uiuit
propter me. Hic est panis.
qui de caelo descendit.
Non sicut manduca-
uerunt patres uiri
manna. & mortui sunt.
Qui manducat hunc
panem. uiuet in eternum.
Hac dixit in synago-
ga. docens in caphar-
naum. Multi ergo
audientes ex discipu-
lis eius dixerunt.
Durus est hic sermo. &
quis potest eum audi-
re? Sciens autem Ihesus
apud semetipsum quia
murmurarent de hoc
discipuli eius. dixit eis.
hoc uos scandalizat.

Si ergo uidistis filium
hominis ascendentem

I. Ihesus
Me. rec. x.
Me. ex. x.
L. ex. x. v.

ubi erat prius.

Spiritus est qui unificat. et
rationem predestinat
quicquam.

VERBA quae ego locutus
sum vobis. spiritus et vita
sunt. Sed sunt quidam
ex vobis qui non credunt.

SCIEBAT enim ab initio
Iesus qui essent creden-
tes. et quis traditurus
esset eum.

ET DICEBAT. Propterea
dixi vobis. quia ne-
mo potest venire ad
me. nisi fuerit ei datus
a patre meo. Ex hoc
multi discipulorum eius
abierunt retro. et iam
non cum illo ambula-
bant. Dixit ergo Iesus ad
duodecim. Numquid
et vos uultis abire.

RESPONDIT ergo Simon
petrus. Domine. ad quae
ibimus. Verba vitae
aeternae habes. et nos
credidimus et cognoui-
mus quia tu es Christus filius

Iesu.

RESPONDIT ei Iesus. Non
ne ego uos duodecim
elegi. et ex vobis unus
diabolus est. Dicebat
autem iudas symo-
nis scariothis. Hic eni-
m erat traditurus eum.
cum esset unus ex duo-

POST HEC

ambulabat Iesus in
Galileam. Non enim
uolebat in iudea am-
bulare. quia quere-
bant eum iudei ut in-
ficere. Erat autem in
proximo dies festus iu-
deorum scenophagia.
Dixerunt autem ad eu-
m fratres eius. Transi hinc.
et uade in iudeam. ut
et discipuli tui uideant
opera tua quae facis.
Nemo quippe in occul-
to quid facit. et quae
ipse in palam esse. Si haec
facis. manifesta te ip-
sum mundo. Neque enim
fratres auferabantur meum.

156
Dicit ergo eis Ihesus. Tempus
meum nondum adue-
nit. tempus autem
ur̄is semper paratum.
Non potest mundus
odisse uos. me autem
odit. Quia ego testi-
monium perhibeo de
illo. quia opera eius
mala sunt. Uos as-
cendite ad diem festum
hunc. ego non
ascendo ad diem festum
istum. quia meum tem-
pus nondum imple-
tum est. Hanc cum dixisset
ipse mansit in galilea.
Ut autem ascenderet fratres eius.
tunc et ipse ascendit
ad diem festum. non
manifeste. sed quasi in
occulto. Iudei ergo que-
rebant eum in die festo.
et dicebant. Ubi est
ille. Et murmur
multus. de eo erat in
turba. Quidam enim
dicebant. Quia bonus
est. Alii autem dicebant.

Non. Sed seducit turbam.
Nemo tamen palam
loquebatur de illo.
propter metum iudeorum.
Iam autem die festo
mediante. ascendit
Ihesus in templum. et do-
cebat. Et mirabantur
iudei dicentes. Quo-
modo hic litteras scit
cum non didicerit.
Respondit eis Ihesus et
dixit. Mea doctri-
na non est mea. sed eius
qui misit me. Siquis uoluerit
uoluntatem eius facere.
cognoscat de doc-
trina utrum ex deo sit.
an ego a me ipso loquar.
Qui a se ipso loqui-
tur. gloriam propriam
querit. Qui autem que-
rit gloriam eius qui mi-
sit illum. hic uerax est.
et in ueritate nullo non
est. Nonne moyses
dedit uobis legem.
et nemo ex uobis fa-
cit legem. Quid me

queritis interficere.^o
Respondit turba. &
dixit. Demoniū ha-
bes. Quis te querit in-
terficere.^o Respondit
ihs. & dixit eis. Unū
opus feci. & omnes mi-
ramini. Propterea de-
dit uobis moyses cir-
cumcisionem. Non
quia ex moysē ē sed ex
patribus. & in sabbā-
to circumciditis ho-
minem. Sic circumci-
sionem decipit homo
in sabbato ut non sol-
uatur lex moysi. mihi
indignamini. quia
totum hominem sa-
num feci in sabbato.^o
Nolite iudicare secun-
dum faciem. sed iustū
iudicium iudicate.
Dicebant q̄ quidam
ex ierosolymis. Nonne
hic ē quem querunt in-
terficere. Ecce palam
loquitur. & nihil ti-
diciunt. Numquid ue-

rit cognouerunt princi-
pes quia hic ē xp̄s.^o Sed
hunc scimus unde sit.
xp̄s autem cum uene-
rit. nemo scit. unde sit.

CLAMABAT ergo docens
in templo ihs. & dicebat.
Et me scitis. & unde
sim scitis. & a me ipso
non ueni. Sed ē uerus
qui misit me. quē uos
nescitis. Et si dixero
quia nescio eum. ero si-
milis uobis mendax.
Ego scio eum. quia ab
ipso sum. & ipse me
misit.

QUEREBANT ergo eum
apprehendere. & nemo
misit in illum manus.
quia nondum uene-
rat hora eius.

Et turba autem multi-
tudo erant in eum. &
dicebant. Xp̄s cum ue-
nerit. numquid plu-
ra signa faciet. quā
quae hic facit. Audi-
erunt pharisei turbā

Ed. 1. 1. 1. 1.
Mt. 2. 1. 1. 1.
L. 1. 1. 1. 1.

i. lxxvi.
Mt. 2. 1. 1. 1.
Mt. 2. 1. 1. 1.
L. 1. 1. 1. 1.

i. lxxvi.
s. 1. 1. 1.

murmuranti de il
lo hacc.

l. lxxviii
v. ccc.
m. lxxxi
l. lxxxi

Et miserunt principes
& pharisei ministros
ut adprehenderent eum.

l. lxxx.
514

Dixit ergo ihc. Adhuc
modicum tempus vo
biscum sum. & vado
ad eum qui misit me.

l. lxxx.
515

Queritis me & non in
uenietis. & ubi sum ego.
vos non potestis uenire.

Dixerunt ergo iudei ad
semetipsos. Quo hic

iturus est. quia non in
ueniemus eum. Num
quid in dispersione gen
tium iturus est & doctu
rus gentes. Quis est hic
sermo quem dixit.

Queritis me & non in
uenietis. & ubi sum ego.
vos non potestis uenire.

In nouissimo autem die
magno festiuitatis. sta
bat ihc & clamabat di
cens. Siquis sitit. uen
iat ad me. & bibat. Qui
credit in me. sicut dicit

scriptura flumina de
ventre eius fluent. A
quae uiue. Hoc autem
dixit de spu. quem ac
cepturi erant creden
tes in eum. Nondum
enim erat sps. datus.
quia ihc nondum fue
rat glorificatus.

Ex illa ergo turba cum
audissent hos sermo
nes eius. dicebant. Hic est
uer. ppheta. Alii dice
bant. Hic est xps.

l. lxxxii.
m. lxxxi

Quidam autem dicebant.
Numquid a galilea
xps uenit. Nonne scrip
tura dicit. quia ex se
mine dauid. & de beth
leem castello ubi erat
dauid uenit xps.

l. lxxxiii.
m. lxxxi

DisSENSIO itaque facta est
in turba propter eum.

l. lxxxiii.
514

Quidam autem ex ipsis
uolabant adprehende
re eum. sed nemo misit
sup illum manus.

l. lxxxiii.
m. lxxxi
l. lxxxiii

Venerunt ergo ministri ad
pontifices & phariseos.

l. lxxxiii.
514

& dixerunt ei illi. Qua-
re non adduxisti eum.
Responderunt minis-
tri. Numquam locutus
est homo. sicut hic
homo. Responderunt
ergo ei pharisei. Num-
quid & uos seducti es-
tis. Numquid aliquis
ex principibus eruditus
in eum. aut ex pharise-
is. Sed turba hec que
non nouit legem. male
dicti sunt. Dicit nicho-
demus ad eos. Ille qui
uenit ad eum nocte.
qui unus erat ex ipsis.
Numquid lex nostra iu-
dicat hominem. nisi
audierit ab ipso patre.
& cognouerit quod faciat.
Responderunt & dix-
erunt ei. Numquid &
tu galilaeus es. Scruta-
re & uide. quia propheta
a galilea non surgit.
Et reuersi sunt unus
quisque in domum suam.
Ihesus autem precessit in

montem oliueti. & dilu-
culo iterum uenit in
templum. & omnis po-
pulus uenit ad eum. &
sedens docebat eos. Ad-
ducunt autem scribae &
pharisei mulierem in
adulterio deprehensam.
& statuerunt eam in me-
dio. & dixerunt ei.
Magister. hanc muli-
erem modo deprehensam
in adulterio. In lege
autem moyses manda-
uit nobis. huiusmo-
di lapidari. Tu ergo
quid dicis. Hae autem
dicebant temptantes
eum. ut possent accu-
sare eum. Ihesus autem in-
clinans se deorsum. di-
gitis scribebat in terra.
Cum autem perscuta-
rent interrogantes eum.
erexit se. & dixit eis.
Qui sine peccato est
uirum. primus illam
lapidem mittat. Et
iterum se inclinans.

scribent in terra. Audi-
entes autem unus post
unum exiebant. Inci-
pientes a senioribus. &
remansit solus. & mu-
lier in medio stans. En-
gens autem se ihc. dix-
it. Mulier. ubi sunt
qui te accusabant. Ne-
mo te condempnavit.
Quae dixit. Nemo dñe.
Dixit autem ihc. Nec
ego te condempnabo.
Uade. & amplius iam
noli peccare. Iterum
ergo locutus est ei ihc
dicens. Ego sum lux
mundi. Qui sequitur
me. non ambulabit in
tenebris. sed habebit
lumen vitae. Dixer-
unt ergo ei pharisei. Tu de-
testas ipso testimonium p-
hibes. testimonium tu-
um non est verum. Re-
spondit ihc. & dixit eis.
Et si ego testimoniū
prohibeo de me ipso. ve-
rum est testimonium

meum. quia scio unde
veni. & quo vado.
Vos autem nescitis unde
venio. aut quo vado.
Vos secundum car-
nem iudicatis. ego
non iudico quemquam.
Et si iudico ego. iudi-
cium meum verum est.
quia solus non sum.
sed ego. & qui me mi-
sit pater. Et in lege
vra scriptum est. Quia
duorum hominum tes-
timonium verum est.
Ego sum qui testimo-
nium prohibeo de me ip-
so. & testimonium prohi-
bet de me qui misit me
pater. Dicebant ergo ei.
Ubi est pater tuus.

RESPONDIT IHC. Neque
me scitis. neque patrem
meum. Sine scitis.
forsitan & patrem meū
scitis.

HAEC VERBA LOCUTUS EST
IHC IN GALILAEA.
DOCENS IN TEMPIO. ET

1. lxxviii.
m. cc. xx.
m. c. lxxviii.
l. c. lxxviii.
& c. c. lxxviii.

1. lxxviii.
m. cc. xx.
m. c. lxxviii.
l. c. lxxviii.
& c. c. lxxviii.

nemo adprehendit eum.
quia necdum uenerat

Dicitur hora eius. .VIII.
DIXIT ERGO
Iherum eis ihc.

Ego uado & queritis
me. & in peccato uro
moriemini. Quo ego
uado. uos non potes
tis uenire. Dicebant
ergo iudei. Numquid in
terficiet semetipsum.
quia dicit. Quo ego
uado. uos non potestis
uenire. Et dicebat
eis. Uos de hoc mundo
estis. ego de supernis sum.
Uos de mundo hoc
estis. ego non sum de
hoc mundo. Dixi ergo
uobis. quia moriemini
in peccatis uestris. Si
enim non credideritis
quia ego sum. morie
mini in peccato uro.
Dicebant ergo ei. Tu
quis es. Dixit eis ihc.
Principium. Qui & lo
quor uobis. Multa h

abeo de uobis loqui. & ui
dicant. Sed qui misit me
uerax est. & ego quae au
diui ab eo. haec loquor
in mundo. Et non cog
nouerunt. quia pater
eis dicebat deum. Dixit
ergo eis ihc. Cum exalta
ueritis filium hominis.
tunc cognoscetis quia
ego sum. & a me ipso
facio nihil. Sed sicut
docuit me pater. haec
loquor. Et qui me
misit mecum est. & non
relinquit me solum.
quia quae placita sunt
ei facio semper. Haec il
lo loquente. multi cre
diderunt in eum. Di
cebat ergo ihc. ad eos qui
crediderunt ei iudeos.
Si uos manseritis in ser
mone meo. uere disci
puli mei eritis. & cog
noscetis ueritatem. &
ueritas liberauit uos.
Responderunt ei. Se
men abraham sumus.

836
et nemini seruimus
umquā. Quomodo ty
dicis. liberi eritis. Re
spondit eis ihc. Amen
amen dico uobis. quia
omnis qui facit pecca
tum. seruus ē peccati.
Seruus autē non manet
in domo in eternum. fi
lius manet in eternum.
Si ergo filius uos libera
uerit. uere liberi eritis.
Scio quia filii abrahe
estis. Sed queritis me in
terficere. quia sermo
meus non capit in uob.
Ego quod uidi apud
patrem loquor. et uos
quae uidistis apud pa
trem ur̄m. facitis. Re
sponderunt et dixer̄
ei. Pater nr̄ abraham
est. Dicit eis ihc. Si fi
lii abrahae estis. opera
abrahae facite. Nunc
autem queritis me inter
ficere. hominem qui uob
ueritatem locutus sū.
quam audiui a dō. Hoc

abraham non fecit. Vos
facitis opera patris ur̄i.
Dixerunt itaq. ei.
Nos ex fornicatione
non sumus nati. unū
patrem habemus dñm.
Dixit q̄ eis ihc. Si dñs
pater ur̄ esset. dilige
retis utiq. me. Ego enī
ex dō. peccasi. et ueni.
Necq. enim a me ipso ue
ni. sed ille me misit.
Quare loquelam meā
non cognoscitis. Quia
non potestis audire
sermonem meū. Quos
ex patre diabolo estis.
et desideria patris ur̄i
vultis facere. Ille ho
micida erat ab initio.
et ueritatem non stetit.
quia non ē ueritas in
eo. Cū loquitur men
dacium. ex propriis
loquitur. quia mendax
est. et pater eius. Ego
autem quia ueritatem
dico. non creditis mihi.
Quis ex uobis arguit

me de peccato. Si ueri-
tatem dico. quare uos
non creditis mihi. Qui
est ex dō. uerba dī au-
dit. Propterea uos nō
auditis. quia ex dō nō
estis. Responderunt
igitur iudei. & dixe-
runt ei. Nonne bene
dicimus nos. quia sa-
maritanus es. & de-
monium habes. Res-
pondit ihs. Ego de-
monium non habeo.
sed honorifico patrē
meū. & uos inhonorasti
me. Ego autē nō quero glā-
meā. ē q̄ querat & iudicet.
Amen amen dico uobis.
si quis sermonem meū
seruauerit. mortem nō
uidebit eternū. Dix-
erunt g̃ iudei. Nunc
cognouimus. quia de-
monium habes. Abra-
ham mortuus ē & pro-
pheta. & tu dicis. Si
quis sermonem meum
seruauerit. non gusta-

bit mortē eternū. Num
quid tu maior es pa-
tre nrō abraham. Qui
mortuus ē. & propheta
mortui sunt. Quem
tu ipsum facis. Respon-
dit ihs. Si ego glori-
fico me ipsum. glā mea
nihil ē. Est pater mīs
qui glorificat me. quē
uos dicitis. quia dīs nr̄
est. & non cognouistis
eum. Ego autē noui eū.
Et si dixero quia non
scio eum. ero similis uo-
bis mendax. Sed scio
eum. & sermonem eius
seruo. Abraham pater
ur̄ exultauit ut uide-
ret diem meum. & uidit.
& gauisus ē. Dixerunt
g̃ iudei ad eum. Qui
quaginta annos non
dum habes. & abraham
uidisti. Dixit eis ihs.
Amen amen dico uobis.
ante quā abraham fic-
ret. ego sum. Tulerunt
g̃ lapides iudei. ut ia-

168
cerent in eum. Ihesus autem
abscondit se. & exiit
de templo. Et pertri-
ens uidit hominem cecum
cum animum. &
interrogauerunt eum
discipuli eius. Rabbi.
Quis peccauit. hic autem
parentes eius. ut cecus
nasceretur. Respondit
ihesus. Neque hic peccauit
neque parentes eius. sed
ut manifestentur opera
dei in illo. Ne oportet
operari opera eius qui
misit me. donec discesserit.
Venit nox. quando ne-
mo potest operari.
Quandiu in mundo
sum. lux sum mundi.
Hac cum dixisset. ex-
puit terram. & fecit lu-
tum ex spuito. & lini-
uit lutum super oculos
eius. & dixit ei. Vade
laua in natatoria sy-
loc. Quod interpretatur
missus. Abiit ergo & la-
uit. & uenit uidens.

Itaque ueni. & qui uide-
bant eum prius quia
mendicans erat. dicebant.
Nonne hic est qui sedebat.
& mendicabat. Alii di-
cebant. Quia hic est.
Alii autem. Nequaquam.
Sed similis eius. Ille uero
dicebat. Quia ego sum.
Dicebant ergo ei. Quomo-
do aperti sunt tibi oculi.
Respondit. Ille homo
qui dicitur ihesus. lutum
fecit & unxit oculos
meos. & dixit mihi. Vade
ad natatoria syloc. &
laua. Et abiit. & lauit.
& uidi. Et dixerunt
ei. Ubi est ille. At. Ne
scio. Adducunt eum ad
phariseos. qui cecus fu-
erat. Erat autem sabba-
tum. quando lutum
fecit ihesus. & aperuit o-
culos eius. Iterum ergo
interrogabant eum
pharisei. quomodo
uidisset. Ille autem dixit
eis. Lutum posuit in

super oculos. & laui. & ui
deo. Dicebant ergo caph
risis quidam. Non est hic ho
mo ad deum. qui sabbatum
non custodit. Alii di
cebant. Quomodo po
test homo peccator hec
signa facere. Et scis
ma erat in eis. Dicunt
ergo ecce iterum. Tu quid
dices de eo qui aperuit
oculos tuos. Ille autem
dixit. Quia propheta est.
Non crediderunt ergo iu
dei de illo quia fuisse
cecus & uidisset. donec
uocauerunt parentes
eius qui uiderat. & in
terrogauerunt eos di
centes. Hic est filius u
rum quem uos dicitis quia
cecus natus est. quomo
do ergo nunc uidet. Re
sponderunt eis paren
tes eius & dixerunt.
Scimus quia hic est fili
us noster. & quia cecus na
tus est. Quomodo autem
nunc uideat nescimus.
Aut quis ei aperuit oculos.
I nos nescimus.

Ipsam interrogat. Acta
tam habet. ipse de se lo
quatur. Hanc dixerunt
parentes eius. quia ti
mebant iudeos. Iam
enim conspirauerant
iudei. ut si quis cum
confiteretur christum. ex
tra synagogam fieret.
Propterea parentes eius
dixerunt. Quia statim
habet. ipsum interro
gat. Uocauerunt ergo
rursum hominem qui
fuerat cecus. & dixerunt
ei. Da gloriam deo. Nos
scimus. quia hic homo
peccator est. Dicit ergo
ille. Si peccator est nescio.
unum scio. quia cecus
cum essem. modo
uideo. Dixerunt ergo illi.
Quid fecit tibi. quo
modo aperuit tibi ocv
los. Respondit eis
Dixi uobis iam & au
distis. Quid iterum uultis
audire. Numquid &
uos uultis discipuli eius

161
fieri. **M**aledixerunt
ei. & dixerunt Tu dis-
cipulus illius sis. Nos
autem moysi discipu-
li sumus. Nos scimus
quia moysi locutus ē
dñs. Hunc aut nescimus
unde sit. Respondit
ille homo. & dixit eis.
In hoc enim mirabile
est. quia uos nescitis
unde sit. & aperuit o-
culos meos. Scimus autē
quia peccatores dñs nō
audit. sed si quis dñi cul-
tor ē. & uoluntatem
eius facit. hunc exau-
dit. A seculo non ē au-
ditum. quia quis ape-
ruit oculos cecis nati.
Nisi esset hic ad dñm. non
poterat facere quicquā.
Respondērunt & dix-
erunt ei. In peccatis na-
tus es totus. & tu doces
nos. Et ceciderunt cū
foras. Audiuit ihs
quia ceciderunt cū foras.
& cum inuenisset eum.

dixit illi. Tu credis in
filium dñi. Respondit
ille & dixit. Quis est
dñs ut credam in eum.
Et dixit ei ihs. Et vi-
disti eum. & qui loquitur
tuum. ipse ē. At ille
ait. Credo dñe. Et
prostratus adorauit eum.
Et dixit ei ihs. In iudi-
cium ego in hunc mun-
dum ueni. ut qui non
uident uideant. & q̄
uident. cecis fiant. Et
audierunt ex pharisaeis
qui cum ipso erant. &
dixerunt ei. Numquid
& nos cecis sumus. Dixit
eis ihs. Si cecis essetis. nō
haberetis peccatū. Nunc
uero dicitis. quia uide-
mus. peccatum vrm
manet. .VIII.

A MEN AMEN
dico uobis. qui
non intrat per ostium in
ouile ouium. sed as-
cendit aliunde. ille
fur ē & latro. Qui autē

intat postum. pastor
est ouum. Huic ostia
rius aperit. & oues uocē
eius audiunt. & ppria
oues uocat nominatim.
& aduenit eas. Et cū
pprias oues emisit.
ante eas uadit. & oues
illum secuntur. quia
sciunt uocem eius. Ali
enim aut non secuntur
sed fugiunt ab eo. quia
non nouerunt uocem
alienorum. Hoc puer
bium. dixit eis ihs. Il
li aut non cognouerunt.
quid loqueretur eis.
Dixit g̃ eis iterum ihs.
Amen amen dico uobis.
quia ego sum ostium o
uium. Omnes quotq̃
uenerunt. fures sunt
& latrones. Sed non au
dierunt eos oues. Ego
sum ostium. Per me si
quis introiit saluabi
tur. & ingredietur. &
egredietur. & pascua
inueniet. Fur non ue

nit nisi ut furatur. &
mactet. & pdat. Ego
ueni ut uitā habeant.
& abundantius ha
beant. Ego sum pas
tor bonus. Bonus pas
tor. animam suā dat
pro uibus suis. Mercen
narius & qui non ē pas
tor. cuius non sunt oues
pprie. uidet lupum
uenientem. & dimittit
oues & fugit. & lupus
rapit. & dispergit o
ues. Mercennarius
aut fugit. quia mercen
narius ē. & non pertinet
ad eum de ouibz. Ego
sum pastor bonus. &
cognosco meas. & cog
noscent me meę.

Sicut nouit me pater.
& ego agnosco patrem.

Et animam meā pono
pro uibus meis.

Et alias oues habeo que
non sunt ex hoc ouili.
& illas oportet me ad
ducere. & uocem meā

i. xc.
Mt. cxi.
L. cxi.

i. xc.
Mt. cxi.
Mt. cxi.

i. xc.
Sol.

162
audient: & fiet unum
ovile. & unus pastor.
• Propterea me pater
diligit. quia ego pono
animam meā. ut iterū
sumam eam. Nemo tol
lit eam a me. sed ego po
no eam a me ipso. Potest
tatem habeo ponendi
eam. & potestatem ha
beto iterum sumendi eā.
Hoc mandatū accepi
a patre meo. Dissensio
iterum facta ē inter iu
deos. propter sermones
hos. Dicebant autem
multi ex ipsis. Demoni
um habet & insanit.
Quid cum auditis. Alii
dicebant. Hec verba nō
sunt demonium ha
bentis. Numquid dac
monium potest cecorum
oculos aperire. Fac
ta sunt autē cecina
microsolimis. & hic imp
tat. Et ambulabat
ihc in templo. in porta
cu salomoni. Circum

dederunt g cum iudei.
& dicebant ei. Quousq:
animam nrām tollis.
Sicut xps. dic nobis
palam. Respondit ei
ihc. Loquor vobis. &
non creditis. Opera
quae ego facio in no
mine patris mei. haec
testimonium phibent
de me. Sed vos non cre
ditis. quia non estis
ex ovinibus meis. Oves
meae vocem meā audi
ent. & ego cognosco
eos. & secuntur me. &
ego vitam aeternā do
cis. & non peribunt
in aeternum. & non ra
piet eas quisquam de
manu mea. Pater mīs
quod dedit mihi maius
omnibus ē. & nemo po
test rapere de manu
patris mei. Ego & pa
ter unum sumus. Sus
tulcrunt lapides iu
dei. ut lapidarent eū.
Respondit eis ihc.

Multa bona opera ostendi vobis ex patre meo. Propter quod eorum opus in lapidationis. Responderunt ei iudei. De bono opere non lapidamus te. sed de blasphemia. Et quia tu homo cum sis. facis te ipsum deum. Respondit ei ihc. Nonne scriptum est in lege vestra. Quia ego dixi de deo. Si illos dixit deos ad quos sermo dei factus est. & non potest sola scriptura. Quem pater sanctificauit & misit mundum. vos dicitis. Quia blasphemias. Quia dixi. deus filius sum. Si non facio opera patris mei. nolite credere mihi. Si autem facio. & si mihi non vultis credere. operibus credite. Ut cognoscatis & credatis quia in me est pater. & ego in patre.

Querunt ergo cum ad p

tendere. & ceciderunt de manibus eorum. Et abiit iterum trans iordanem. in eum locum ubi erat iohannes baptizans primum. & mansit illic.

Et multi uenerunt ad eum. & dicebant. Quia iohannes quidem signum fecit nullum. Omnia autem quaecumque dixit iohannes de hoc. uera erant. Et multi crediderunt in eum. Erat autem quidam languens lazarus a bethania. de castello marie & marthe sororis eius. Maria autem erat que unxit dominum unguento. & extersit pedes eius capillis suis. Cuius frater lazarus infirmabatur. Miserrunt ergo sorores eius ad eum dicentes. Domine. ecce quem amas. infirmatur. Audientes autem ihc. dixit eis.

i. ioh. 8.
21.

Deo
M. 1. 1. 1.
M. 1. 1. 1.

Infirmitas hanc non ē
ad mortem. sed p̄ gloria
dī. ut glorificetur filiū
dī p̄ eam. Diligebat
autem ih̄c martham. &
sororem eius mariam.
& lazarus. Ut q̄ au
diuit quia infirmabatur.
tunc quidem mansit
in eodem loco duobus
diebus. Deinde post
hanc. dicit discipulis suis.
Eamus in iudeā iterū.
Dicunt ei discipuli.
Rabbi. nunc querbas
te iudei lapidant. & iterū
uadis illuc. Respondit ih̄c.
Nonne duodecim hore s̄dici.
Siquis ambulauerit in
die non offendit. quia
lucem huius mundi vi
det. Si autē ambula
uerit nocte offendit.
quia lux non ē in eo.
Hanc ait. & post hanc
dicit eis. Lazarus ami
cus n̄r dormit. sed ua
do ut a somno ex susci

tem eum. Dixerunt q̄
discipuli eius. Dñe. si
dormit. saluus erit.
Dixerat autē ih̄c de mor
te eius. Illi autē puta
uerunt. quia de dormi
tione somni diceret.
Tunc q̄ dixit eis ih̄c ma
nifeste. Lazarus mor
tuus ē. & gaudeo. p̄ p̄
ter uos. ut credatis. quo
non eram ibi. sed eam
ad eum. Dicit q̄ tho
mas qui dicitur didi
mus. Ad eum discipulos.
Eamus & nos. ut mo
riamur cum eo. Ue
nit itaq; ih̄c. & inue
nit cum quatuor die
bus iam in monumento ha
bentem. Erat autem
bethania iuxta ieroso
limam. quasi stadiis
quindecim. Multi autē
ex iudeis uenerant ad
martham & mariā. ut
consolarentur eas de
fr̄e suo. Martha q̄ ut
audiuit quia ih̄c uenit.

occurrit illi. Maria
autem domi sedebat.
Dixit ergo martha ad
ih̄m: Dñe. si fuisset hic.
frater meus non fuisset
mortuus. Sed & nunc
scio. quia quaecumq;
poposceris a dō. dabit
tibi d̄s. Dicit illi ih̄c.
Resurget frater tuus.
Dicit ei martha. Scio
quia resurget in resur-
rectione. in nouissimo
die. Dixit ei ih̄c. Ego
sum resurrectio & uita.
Qui credit in me. & n̄
si mortuus fuerit. uiuat.
Et omnis qui uiuit &
credit in me. non mori-
etur in eternū. Credi
hoc. R̄t illi. Utiq;
dñe. Ego credidi quia
tu es x̄p̄e filius d̄i. qui
in hunc mundum ue-
nisti. Et cum h̄c dix-
isset. abiit & uocauit
ariam sororem suā
silencio dicens. Magis-
ter ad est. & uocat e.

Illa ut audiuit. surgit
 cito. & uenit ad eum.
Nondum enim uenerat
ih̄c in castellum. sed
erat adhuc in illo loco.
ubi occurtrat ei mar-
tha. Iudei igitur qui
erant cum ea in domo
& consolabantur eam.
cum uidissent ariam
quia surrexit cito & ex-
iit. secuti sunt eā dicen-
tes. Quia uadit ad mo-
numētū. ut ploret ibi.
Maria ergo cum uenisset
ubi erat ih̄c. uidens eū
cecidit ad pedes eius. &
dixit ei. Dñe. si fuisset
hic. non esset mortuus
frater meus. Ih̄c ergo ut
uidit eam plorantem
& iudeos qui uenerant
cum ea plorantes. fre-
muit spū. & turbauit
se ipsum. & dixit. Ubi
posuistis eum. Dicunt
ei. Dñe. ueni & uide.
Et lacrimatus ē ih̄c.
Dixerunt ergo iudei.

164
Ecce. quomodo amabat
eum. Quidam autē di
xerunt ex ipsis. Non
poterat hic qui aperu
it oculos cecis facere ut
& hic non moreretur?
Ih̄c g̃ rursū fr̄m̄
in sonitū p̄so. uenit ad
monumentum. Erat
autē spelunca. & lapis
suppositus erat ei. At
ih̄c. Tollit lapidē. Di
cit ei martha. soror eis
qui mortuus fuerat.
Dñe. iam fuit. Quatri
mus enim ē. Dicit ei
ih̄c. Nonne dixi tibi.
quō si credideris. uide
bis gl̄iam dī. Tulerunt
g̃ lapidē. Ih̄c autē
elevant sursū oculos.
dixit. Pater. gr̄as ago
tibi. quō audisti me.
Ego autē sciebam. q̄
semp̄ me audis. Sed p̄
pter populum qui circū
stat dixi. ut credant.
quia tu me misisti.
Hac cum dixisset. uo

ce magna clamauit.
Lazarē. ueni foras. Et
statim p̄dixit qui fue
rat mortuus. ligatus
manus & pedes in stratis.
& facis illius sudario
erat ligata. Dicit eis
ih̄c. Soluite eum. & si
nite abire. Multi g̃
ex iudeis qui uenerant
ad mariam & uiderant
quē fecit. crediderunt
in eum. Quidam autē
ex ipsis abierunt ad
phariseos. & dixerunt
eis quā fecit ih̄c. Col
legerunt g̃ pontifices
& pharisei concilium.
& dicebant. Quid fa
cimus. quia hic homo
multa signa facit. Si
dimittamus eum sic. om̄s
credent in eum. & ue
niet romani & ue
lent nr̄m & locum &
gentem. Unus autē
ex ipsis caiphas cum ēt
pontifex anni illius.
dixit eis. Uos nescitis

quicquam nec cogitant.
quia expedit nobis ut
unus moriatur homo
pro populo. & non tota
gens pereat. Hoc autem
Ascensu ipso non dixit.
Sed cum esset pontifex
Annas illius prophetauit.
Quia in eum morturus e-
rat. pergunt. & non tan-
tum. pergunt. sed ut fili-
os dei qui erant dispersi con-
gregaret in unum.

A illo ergo die cogita-
uerunt ut interficerent
eum. Ihesus qui iam non in
palam ambulabat a-
pud iudeos. sed abiit
in regionem iuxta de-
sertum. In ciuitate que
dicitur effithim. & ibi mo-
rabitur cum discipulis
suis.

PROXIMU

autem erat pas-
cha iudeorum.

Et ascenderunt multi
in ierosolimam de regione
ante pascha. ut sanctificarent

se ipsos. Querrebant ergo
in ihm. & conloquebantur
admuticem in templo
stantes. Quid putatis.
quia non uenit ad die-
festum. Nesciant autem
pontifices & pharisaei
mandatum. ut si quis
cognouerit ubi sit. in-
dicet. ut adprehendant
eum. Ihesus ergo ante sex di-
es pasche. uenit betha-
niam ubi fuerat laza-
rus mortuus. quem sus-
citauit ihes.

Fecerunt autem ei et
nam ibi. & martha mi-
nistabat. Lazarus uero.
unus erat ex discumben-
tibus cum eo. Maria
ergo accepit libram unguenti nar-
di pistici pretiosi. & un-
xit pedes eius. & extersit
capillis suis pedes eius.
& domus impleta est ex
odore unguenti. Dicit
ergo unus ex discipulis eius.
iudas scariothis. qui
erat cum traditurus.

I. xxviii
Matth. xxviii
Marc. xvi
L. lxxviii

Quare hoc ungitur
non uenit trecentis de
nariis: & datum ē argenti.
Dixit autē hoc. Non quia
de argenti p̄tinebat ad
eum. sed quia fur erat.
& loculos habens. ca
que mittebantur porta
bat. Dixit ḡ ihs. Sine
illam. ut indicem sepul
torem. sicut illud.
Pauperes enim semper
habetis uobiscum. me
autē non semper habetis.

COGNOUIT ḡ turba mul
ta ex iudeis quia illuc
est. & uenerunt non
p̄pter ihm tantū. sed
ut lazarus uiderent.
quem suscitauit a mor
tuis. Cognouerunt
autem principes sacer
dotum ut & lazarus
uiderent. quia
multi p̄pter illū abi
bant ex iudeis. & cre
debant in ihm.

In crastinum autē tur
ba multa quae uene

rat ad diem festum. cū
audissent quia uenit
ihc ierosolimā. acce
perunt ramos palma
rum. & p̄cesserunt ob
uiam ei. & clamabant.
Osanna. Benedictus
qui uenit in nomine
dñi. rex israhel.

Et inuenit ihc asinū.
& sedit super eum. Sicut
scriptum ē. Noli time
re filia syon. ecce rex
tuus uenit. sedens super
pullum asinae.

Hec non cognouerunt
discipuli eius primū.
sed quando gloria
tus ē ihc. tunc recorda
ti sunt quia haec tra
scripta de eo. & haec fe
cerunt ei. Testimoniū
ḡ p̄hibebat turba quae
erat cum eo quando la
zarum uocauit de mo
numento. & suscitauit
eum a mortuis. Propt̄
ea & obuiam uenit ei
turba. quia audierunt

Mat. 23. 39.

Mat. 21. 9.

cum fecisset hoc signum.
Pharisei & dixerunt
Ad semetipsos. Uiderunt
quia nihil proficimus.
Cecum mundus totus post
eum abiit. Erant autem
gentiles quidam ex his
qui ascenderant ut ad
orarent in die festo. Hi
ergo accesserunt ad phi
lippum qui erat abeth
saida galilee. & roga
bant eum dicentes.
Domine. uolumus in te ui
dere. Venit philippus.
& dicit andree. Andre
as rursus & philippus.
dixerunt inu.

Ille autem respondit
eis dicens. Venit hora
ut clarificetur filius
hominis.

Amen dico uobis.
nisi granum frumenti
cadens in terram mortui
um fuerit. ipsum solum
manet. Si autem mortui
um fuerit. multum fruc
tum affert.

Qui amat animam
suam. perdet eam. Et qui
odit animam suam in
hoc mundo. in uitam ac
tenuam custodit eam.

Siquis mihi ministrat.
me sequatur. Et ubi ego
sum. illic & minister
meus erit. Siquis mihi
ministrauerit. honori
ficabitur cum patre meo.

Nunc anima mea tur
bata est. & quid dicam.
Pater. Salifica me. ex
hora hac.

Sed propterea ueni. in
horam hanc. Pater.
clarifica nomen tuum.
Venit ergo uox de celo.
Et clarificauit. & iterum
clarificabo. Turba ergo
que stabat & audie
rat. dicebat tonitru
um factum esse. Alii
dicebant. Angelus ci
locutus est. Respondit
ihesus. & dixit. Non pro
pter me uox hec uenit.
sed propter uos. Nunc

iudicium ē mundi. nu-
ne princeps huius mun-
di cietur foras. Et
ego si exaltatus fuero
a terra. omnia traham
ad me ipsum. Hoc au-
tem dicebat. signifi-
cans quia mortuus esset
mortuus. Respon-
dit ei turba. Nos audi-
uimus ex lege. quia
xpc manet in eternum;
& quomodo tu dicis.
Oportet exaltari filiū
hominis. Quis ē iste fi-
lius hominis. Dicit
g. eis ihe. Adhuc mo-
dicum lumen in uobis
est. Ambulate dum
lucem habetis. ut non
tenebrat uos compre-
hendat. Et qui am-
bulat in tenebris. ne-
scit quo uadat. Dū
lucem habetis credite
in lucem. ut filii lucis
sitis. Hanc locutus est
ihe. & abiit & abscon-
dit se ab eis. Cum autē

tanta signa fecisset co-
ram eis. non credebant
in eum. Ut sermo ac-
salic. pphet. imple-
tur quem dixit. Dñe.
quis credidit auditui
nrō. & brachium dñi
cui intudatum est.

PROPTEREA non pote-
rant credere. quia nē-
rum dixit esaias. [xpc]
cauit oculos eorum.
& indurauit cor eorū.
ut non uideant ocv-
lis. & intelligant cor-
de. & conuertantur.
& sanent eos.

HANC dixit etiam quan-
do uidit glam eius. &
locutus ē de eo. Ue-
rum tamen & ex prin-
cipibus multi credide-
runt in eum. sed ppter
phariseos non confite-
bantur. ut de synago-
ga non eiecuntur. Di-
lexerunt enim glam
hominum. magis quā
gloriam dī.

I. e. ym
Mt. xxviii
Mr. xxviii
L. lxxviii

I. e. ym
Solus

Ih̄c autem clamauit &
dixit. Qui eredit in
me. non eredit in me.
sed in eum qui misit
me. Et qui uidet me.
uidet eum qui misit
me. **E**go lux in mun-
do. dum ueni. ut omnis
qui eredit in me. in te-
nebris non maneat.
Et si quis audierit
uerba mea & non eus-
toderit. ego non iu-
dico eum. Non enim
ueni ut iudicem mun-
dum. sed ut saluificem
mundum. Qui sper-
nit me & non accipit
uerba mea. habet qui
iudicet eum. Sermo
quem locutus sum. ille
iudicabit eum in no-
uissimo die. Quia ego
ex me ipso non sum lo-
cutus. Sed qui misit
me pater ipse mihi
mandatum dedit qd
dicam. & quid loquar;
& scio quia mandatu

eius. uita eterna est. Que
ergo ego loquor. sicut
dixit mihi pater. sic

loquor. **ANTE DIEM**

autem festum

pascuæ. sciens ih̄c quia
uenit eius hora ut tran-
seat ex hoc mundo
ad patrem. Cum dile-
xisset suos qui erant
in mundo. in finem di-
lexit eos.

Et cæna facta. cum
diabolus iam misisset
in eor. ut traderet ei
iudas symonis scari-
othis.

Sciens quia omnia
dedit ei pater. in ma-
nus. & quia ad dñm exi-
it. & ad dñm uadit.

Surgit a cæna. & ponit
uestimenta sua. Et
cum accepisset linteu.
preinxit se. Deinde
mitit aquam in pel-
uum. & cepit lauare
pedes discipulorum.

107
& extingere linteo quo
erat circumcinctus. Venit
ergo ad symonem petrum.
& dicit ei petrus. Domine.
tu mihi lauas pedes?
Respondit illi. & dicit
ei. Quod ego facio tu
necis modo. sed & nunc
post ea. Dicit ei petrus.
Non lauabis mihi pe-
des in aeternum. Respon-
dit ei. Simon laue-
ro te. non habebis par-
tem meam. Dicit ei
symon petrus. Domine.
non tantum pedes me-
os. sed & manus & ca-
put. Dicit ei. Qui
lotus est. non indiget ni-
si ut pedes lauet. sed est
mundus totus. Et vos
mundi estis. sed non omnes.
Sciebat enim quisnam
esset qui tradidit eum.
Propterea dixit. Non estis
mundi omnes. Post-
quam ergo lauit pedes eorum
& accepit vestimenta
sua. cum recubasset

iterum. dixit eis. Sci-
tis quid fecerim vobis?

Vos vocatis me magis-
ter & domine. & benedi-
cis. Sum & enim.

Si ergo ego laui pedes
vostros domine & magister.
& vos debetis alter al-
terius lauare pedes.
Exemplum enim de-
di vobis. ut quem ad-
modum ego feci vobis.
ita & vos faciatis.

Amen amen dico vobis.
non est seruus maior do-
mino suo. Neque apostolus
maior eo qui misit illum.
Sicque serui. beati eritis
si feceritis ea.

Non de omnibus vobis
dico. Ego scio quos de-
gerim. Sed ut implea-
tur scriptura. Qui
manducat meum pa-
nem. leuabit contra
me calcaneum suum.
A modo dico vobis
priusquam fiat. ut
credatis cum factum fuerit.

L. lxiii

Solis

L. lxiiii

L. lxv

rit: quia ego sum.

Amen amen dico vobis.
qui accipit si quem
miserō: me accipit.
Qui autem me acci-
pit: accipit eum qui
me misit.

Cum haec dixisset ih̄c.
turbatus ē sp̄s & p̄tes-
tatus ē. & dixit. Amē
amen dico vobis: quia
unus ex vobis tradet

Aspiciebant q̄ ad me.
munem discipuli.
hesitantes de quo dice-

Erat q̄ recubens ih̄c.
unus ex discipulis eius
in sinu ih̄v. quem dili-
gebat ih̄c. Innuit q̄
huic symon petrus.
& dicit ei. Quis ē de
quo dicit. Itaq: cum
recubivisset ille supra
pectus ih̄v. dicit ei.
Dñe. quis ē. Respon-
dit ih̄c. Ille ē. cui ego
intinctum panem por-
texero.

Et cum intinxisset pa-

nem. dedit inde symo-
ni scariothis. Et post
buccellā. tunc intro-
iit millū satanas.

Et dicit ei ih̄c. Quod
facis. fac citius. Hoc
autē nemo sciuit dis-
cumbentium. Ad quid
dixerit ei. Quidam
enim putabant. quia
loculos habebat iudā.
Quia dicit ei ih̄c. Ene-
ca que opus sunt nob̄
ad diem festum. Aut
agrus ut aliquid da-
ret. Cum q̄ accepisset
ille buccellam. exiit
continuo. Erat autē
nox. Cum q̄ exisset.
dicit ih̄c. Nunc clari-
ficatus ē filius hominū.
& d̄s clarificatus ē in
co. Si d̄s clarificatus ē
in co. & d̄s clarificabit
eum in semetipso. &
continuo clarificabit
eum. Filioli. adhuc
modicum vobiscum
sum. queratis me. & si

cut dixi iudeis. Quo
ego uado. uos non po
tistis uenire. Et uob
dico modo. Manda
tum nouum do uobis.
ut diligatis inuicem.
sicut dilexi uos. ut &
uos diligatis inuicem.
In hoc cognoscent om
nes quia mei discipuli
estis. si dilectione ha
bueritis ad inuicem.

In ioh. xxi. v. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

Dicit ei symon petrus.
Dñe. quo uadis. Re
spondit iñe. Quo
ego uado non potes
me modo sequi. Se
queris aut post ea.
Dicit ei petrus. Qua
re non possum te se
qui modo. Animā
meam pro te ponam.
Respondit iñe. Ani
mam tuam, p me po
nis. Amen amen di
co tibi. non cantabit
gallus. donec me ter
neges.

In ioh. xxi. v. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

Et ait discipulis suis.

Non turbetur cor ur̄m;
creditis in dñm & in me
credite. In domo pa
tris mei mansiones
multe sunt. Si quo
minus dixissem uob.
quia uado parare
uobis locum. Et si
abiero & p̄parauero
uobis locū. Iterum
uenio & accipiam uos
ad me ipsum. ut ubi
sum ego & uos sitis.
Et quo ego uado sci
tis. & uiam scitis. Di
cit ei thomas. Dñe.
nescimus quo uadis.
Et quomodo possu
mus uiam scire. Di
cit ei iñe. Ego sum
uia. & ueritas. & uita.
Nemo uenit ad patrē.
nisi p me. Si cognoueris
scis me. & patrem
meum utiq; cogno
uisscis. & a modo
cognosceas eum. & ui
distis eum. Dicit ei
philippus. Dñe. os

tende nobis patrem. &
sufficit nobis. Dicit
ei ihs. Tanto tempore
uobiscum sum & non
cognouistis me. Phi
lippe. qui uidet me.
uidet & patrem. Quo
modo tu dicis. Osten
de nobis patrem. Non
credis. quia ego in pa
tre. & pater in me est.
Verba quae ego lo
quor uobis. A me ipso
non loquor. Pater au
tem in me manens. ip
se facit opera. Non
creditis. quia ego in
patre. & pater in me
est. Alioquin; propter
opera ipsa creditis.
Amen amen dico uob.
qui credit in me. ope
ra quae ego facio & ip
se faciet. & maiora
horum faciet. quia e
go ad patrem uado.
Et quodcumq; petieritis
in nomine meo hoc
faciam. ut glorificet

pater in filio. Siquid
petieritis in nomine
meo. hoc faciam. Si dili
gatis me. mandata
mea seruare; & ego
rogabo patrem. & ali
um paraclytum dabit
uobis. ut maneat uo
biscum in eternum. Sem
per ueritatis. quem mun
dus non potest acci
pere. quia non uidet
eum nec scit eum. Vos
autem cognoscetis eum.
quia apud uos mane
bit. & in uobis erit.
Non relinquam uos
orphanos. ueniam ad
uos. Adhuc modicum.
& mundus me iam non
uidet; uos autem uidetis
me. quia ego uiuo. &
uos uiuetis. In illo die
uos cognoscetis. quia
ego in patre meo. &
uos in me. & ego in uo
bis. Qui habet manda
ta mea & seruat ea. il
le est qui diligit me.

xxviii.
le. xvi.
le. xvi.

Qui autem diligit me.
diligetur a patre meo;
& ego diligam eum.
& manifestabo ei me
ipsum.

le. xxx.
sol. s.

Dicit ei iudas. non ille
scariothus. Dñe. qd
factum ē. quia nobis
manifestaturus es te
ipsum & non mundo.
Respondit iud. & di
xit ei. Siquis diligit
me. sermonem meū ser
uabit; & pater meus di
liget eum. & ad eū ve
nietur. & mansione
apud eum faciemus.
Qui non diligit me.
sermoneſ. meos non
seruat.

le. xxxi.
le. xxviii.
le. xvi.

ET SERMONE M
quem audistis non
est meus. sed eius
qui misit me patrē.
Hac locutus sum
vobis. apud vos
manens.

le. xxxi.
sol. s.

PARACLYTUS autē sēs
sēs quem misit pater
in nomine meo. ille vobis
docbit omnia. & sus
cipiet vobis omnia
quacumq; dixerit
vobis. Pacem relin
quo vobis. Pacem meā
do vobis. Non quo
modo mundus dat.
ego do vobis. Non
turbetur cor ur̄m.
neq; formidet. Au
distis quia ego dixi
vobis. yado & venio
ad vobis. Si diligetis
me. gaudetis utiq;
quia vado ad patrē.
Quia pater maior me
est. Et nunc dixi vo
bis priusquam fiat.
ut cum factum fuerit.
credatis. Jam n̄ mul
ta loquar vobiscum.
Venit enim princeps
mundi huius. & in me
non habet quicquā.
Sed ut cognoscat mun
dus quia diligo patrē.

& sicut mandatum de-
dit mihi pater: sic fa-
cio. Surgit: canis
hinc. .xii.

EGO SUM UI

lustra: & pater
meus agricola ē. Om-
nem palmitem in me
non ferentem fructū
tollet eum: & omnē
qui fert fructum pur-
gabit eum: ut fructū
plus afferat. Iam uos
mundi estis: propter ser-
monem quem locutus
sum uobis. Manet
in me: & ego in uobis.
Sicut palmēs non po-
tēt ferre fructū a se
metipso nisi manserit
in uita: sic nec uos ni-
si in me manseritis.
Ego sum uitis: uos
palmites. Qui manet
in me & ego in eo: hic
fert multum: quia
sine me nihil potes-
tis facere. Siquis in
me non manserit: mit-

trahit foras: sicut palmēs
& ardet: & colligitur
eum: & in ignem mit-
titur: & ardet.

Si manseritis in me &
uerba mea in uobis
manserint: quodcūq;
uolueritis petitis: & fi-
et uobis.

In hoc clarificatus ē pa-
ter meus: ut fructum
plurimum afferatis.
& efficiamini mei disci-
puli. Sicut dilexit me
pater: & ego dilexi uos.
Manet in dilectione
mea. Si praecepta mea
seruaueritis: manebitis
in dilectione mea: sic
& ego patris mei pro-
cepta seruaui: & in amo-
re eius dilectione. Hic
locutus sum uobis: ut
gaudium meū in uo-
bis sit: & gaudium
vris impleatur. Hoc
est praeceptum meū:
ut diligatis inuicem:
sicut dilexi uos.

Luc. xxi.
Mt. xxiii.
M. p. xxv.

QUIOREM hac dilectione
nemo habet. ut animā
suam quis ponat pa-
mici suis.

Luc. xxi.
Mt. xxiii.
M. p. xxv.

VOS amici mei estis. si feceritis quae ego precipio vobis. Iam non dico vos seruos. quia seruus nescit quid faciat dominus eius. Vos autē dixi amicos. quia omnia quaecumque audiui a patre meo. nota feci vobis. Non vos me elegistis. sed ego elegi vos. & posui vos ut caratis & fructum afferatis. & fructus vester maneat.

Luc. xxi.
Mt. xxiii.
M. p. xxv.

Ut quodcumque petieritis patrem in nomine meo. det vobis.

Luc. xxi.
Mt. xxiii.
M. p. xxv.

Hec mando vobis. ut diligatis inuicem. Si mundus vos odit. scitote quia me priorē vobis odio habuit. Si de mundo fuissetis. mundus quod suum erat diligeret. Quia

vero de mundo nō estis. sed ego elegi vos de mundo. propterea odit vos mundus.

Mementote sermonis mei quem ego dixi vobis. Non est seruus maior domino suo.

Si me persecuti sunt. & vos persequantur. Si sermonem meum serua uerunt. & uerū ser uabunt.

Sed haec omnia faci ent vobis propter nomen meum.

Quia nesciunt eum. qui misit me.

Si non uenissim & locutus fuissim eis. peccatum non haberent. Nunc autē. excusationem non habent de peccato suo.

Qui me odit. & patrem meum odit.

Si opera non fecissem in eis quae nemo alius fecit. peccatum non ha

Luc. xxi.
Mt. xxiii.
L. I.

Luc. xxi.
Mt. xxiii.
L. I.

Luc. xxi.
Mt. xxiii.
L. I.

Luc. xxi.
Mt. xxiii.
L. I.

Luc. xxi.
Mt. xxiii.
L. I.

Luc. xxi.
Mt. xxiii.
L. I.

berent. Nunc autē. & ui-
derunt. & oderunt. &
me. & patriam meam.
Sed ut impleatur ser-
mo qui in lege eorum
scriptus ē. Quia odio
habuerunt me gratis.
Cum autem uenerit
paraclytus quem ego
mittam uobis a patre
spem ueritatis qui a pa-
tre procedit. ille testi-
monium perhibebit
de me. Et uos testi-
monium perhibebitis.
quia ab initio in cum
estis. Hanc locutus sū
uobis ut non scanda-
lizemini. Absq; syna-
gogis facient uos.

Sed uenit hora ut om-
nis qui interficit uos.
arbitretur obsequiū
se prestare dō. Et hoc
facient uobis. quia nō
nouerunt patrem neq;
me. Sed hanc locutus
sum uobis. ut cū uene-
rit hora eorum remi-

niscentur. quia ego dixi
uobis.

Hic autem uobis ab in-
itio non dixi. quia uo-
liscam etiam. At nunc
Vado ad eum qui me
misit. & nemo ex uo-
bis interrogat me.
Quo uadis. Sed quia
hanc locutus sum uo-
bis. tristitia impleuit
cor ur̄m. Sed ego ueri-
tatem dico uobis. Ex-
pedit uobis ut ego ua-
dam. Si enim non abi-
ero. paraclytus non ue-
nit ad uos. Si autem
abiero. mittā eum ad
uos. Et cum uenerit.
ille arguet mundum
de peccato. & de iusti-
cia. & de iudicio. De
peccato quidem. quia
non credidit uerbi.
De iusticia uero. quia
ad patrem uado. &
iam non indobitas me.
De iudicio autē. quia
princeps mundi huius

*In uobis
et in uobis
et in uobis
et in uobis*

iudicatus ē. Adhuc
multa habeo uobis di
cere. sed non potestis
portare modo. Cum
autem uenerit ille
sēs ueritatis. docebit
uos omnem ueritate.
Non enim loquitur
a se ipso. sed quicūq;
audiet loquitur. & que
uentura sunt adnumti
abit uobis. Ille me cla
rificabit. quia de meo
accipiet. & adnumtia
bit uobis.

*I. e. l. viii.
c. xxi.
L. c. xxi.* **O**MNIA quaecumq; ha
bet pater. mea sunt.

*I. e. l. viii.
c. xxi.
S. 15.* **P**ROPTEREA dixi. Quia
de meo accipiet. & an
numtiabit uobis. Mo
dicum. & iam non uide
bitis me. & iterum mo
dicum. & uidebitis me.
quia uado ad patrem.
Dixerunt ergo disci
pulis eius ad inuicem.
Quid ē hoc quod di
cit nobis. Modicum
& non uidebitis me.

& iterum modicum &
uidebitis me. & quia
uado ad patrem. Di
cebant ergo. Quid ē
hoc quod dicit modicum.
Nescimus quid loqui
tur. Cognouit autē
ihc quia uolebant eū
interrogare. & dixit
eis. De hoc queritis in
teruos quia dixi. Mo
dicum & non uidebi
tis me. & iterum mo
dicum & uidebitis me.
Amen amen dico uo
bis. quia plorabitis
& flebitis uos. mun
dus autē gaudet;
Vos autem contrista
bimini. sed tristitia
uāa uertitur in gau
dium. Mulier cum
parit tristitia habet.
quia uenit hora ei.
Cum autē pepererit
puerum. iam non me
minit pressurę. ppter
gaudium. quia natus
est homo in mundū.

Et uos igitur. nunc
quidem tristitiam ha
betis. Iterum autē ui
debo uos. & gaudebit
cor ur̄m; & gaudiū
ur̄m. nemo tollet a uo
bis. Et in illo die. me
non rogabitis quicquā.

Amen Amen dico uobis.
siquid petitis patre
in nomine meo dabit
uobis. Usque modo nō
petistis quicquā. in
nomine meo. Petite
& accipietis. ut gaudi
um ur̄m sit plenum.

Hec in prouerbiis locu
tus sum uobis. uenit
hora cum iam non in
prouerbis loquar uob.
sed palam de patre ad
nuntiabo uobis. Illo
die. in nomine meo pe
tatis. Et non dico uo
bis. quia ego rogabo
patrem de uobis. Ipse
enim pater amat uos.
quia uos me amastis.
& credidistis quia ego ad deum

exiui. Exiui a patre.
& ueni in mundū. Iter
um relinquo mundū.
& uado ad patrem.
Dicunt ei discipuli eius.
Ecce nunc palam lo
queris. & prouerbiū
nullum dicis. Nunc
scimus quia scis omnia.
& non opus ē tibi ut
quis te interroget. In
hoc credimus. quia
ad deum existi.

RESPONDIT ei ih̄c. Mo
do creditis. Ecce uenit
hora. & iam uenit. ut
dispergamini unus
quisque in propria. & me
solum relinquatis. &
non sum solus. quia
pater mecum est.

Hec locutus sum uo
bis. ut in me pacē ha
beatis. In mundo p̄s
suram habebitis. Sed
confidite. ego ueni
mundum. **ECCE LOCUTUS**
sum in me. & sub

172
leuatis oculis in caelum.
dixit. Pater. uenit ho-
ra. clarifica filium tuum.
ut filius tuus clarifi-
cet te. Sicut dedisti ei
potestatem omnis car-
nis. ut omne quod de-
disti ei. det eis uitam
aeternam. Hec est autem
uita aeterna. ut cognos-
cant te solum deum ue-
rum & quem misisti
in mundum. Ego te cla-
rificaui super terram.
opus consummaui. quod
dedisti mihi ut faciam.
Et nunc clarifica
me tu pater apud te
metipsum. claritate
quam habui prius
quam mundus esset
apud te. Manifesta-
ui nomen tuum homi-
nibus. quos dedisti mi-
hi de mundo. Tui erant.
& mihi eos dedisti. &
sermonem tuum serua-
uerunt. Nunc cogno-
uerunt. quia omnia

quae dedisti mihi abste-
runt. Quia uerba quae
dedisti mihi dedi eis. &
ipsi acceperunt. & cog-
nouerunt uerum. quia
ante exiui. & crediderunt.
quia tu me misisti.
Ego. per eos rogo. non
per mundum rogo. sed per
his quos dedisti mihi.
quia tui sunt. & mea
omnia tua sunt. &
tua mea sunt. & clari-
ficatus sum in eis. & iam
non sum in mundo. &
hi in mundo sunt. &
ego ad te uenio. Pater
secundum. serua eos in nomi-
ne tuo quos dedisti
mihi. ut sint unum.
sicut & nos. Cum enim
cum eis. ego seruabam
eos in nomine tuo.
Quos dedisti mihi cus-
todiri. & nemo ex his
peribit nisi filius pater-
tionis. ut scriptura
impleatur. Nunc autem
ad te uenio. & haec lo-

quor in mundo. ut ha
beant gaudiū meū im
pletum in sanctis.
Ego dedi eis sermonem
tuum. & mundus odio
eos habuit. quia non
sunt de mundo. sicut
& ego non sum de mun
do. Non rogo ut tollā
eos de mundo. sed ut
serues eos a malo. De
mundo non sunt. sicut
& ego non sum de mun
do. Sanctifica eos in verita
te. sermo tuus veritas
est. Sicut tu me misis
ti in mundum. & ego
misi eos in mundum.
& peris ego sanctifico me
ipsum. ut sint & ipsi
sanctificati in veritate.
Non pro his autem rogo
tantum. sed & pro his
qui credenturi sunt p
uerbum eorum in me.
ut omnes unum sint;
Sicut tu pater in me.
& ego in te. ut & ipsi in
nobis unum sint. ut

mundus credat. quia
tu me misisti. Et ego
claritatem quā dedis
ti mihi dedi eis. ut sint
unum. sicut & nos unū
sumus. Ego in eis & tu
in me. ut sint consu
mata in unum. & cog
noscat mundus. quia
tu me misisti. & dilex
isti eos sicut & me dile
xisti. Pater. quos dedis
ti mihi. uolo ut ubi
ego sum. & illi sint me
cum. ut uideant cla
ritatem meā quam de
disti mihi. quia dilex
isti me ante constitu
tionem mundi.

PATER iuste. & mun
dus te non cognouit.
ego aut cognoui te.

Et hi cognouerunt.
quia tu me misisti. Et
notum feci eis nomen
tuum. & notum faciā.
ut dilectio qua dilex
isti me in ipsis sit. &
ego in ipsis.

HAE CUM DIXISSET IHC.
Egressus ē cum discipulis
suis trans iordanem
cedron ubi erat ortus.
In quem introiit ipse
& discipuli eius.

SCEBAT AUTEM & IUDAS
qui tradebat eum locum
quia frequenter ihc
conuenerat illuc cum
discipulis suis.

IUDAS ERGO CUM ACCEPIS-
SET COHORTEM & A PON-
TIFICIBUS & PHARISEIS
MINISTROS VENIT ILLUC
CUM LANTERNIS & FACI-
BUS & ARMIS.

IHC ITAQ. SCIENS OMNIA
QUAE VENITURA ERANT
SUPER EUM. PERCESSIT & DI-
XIT CIS. QUON QUERITIS.
RESPONDERUNT EI. IHM
NAZARENUM. DIXIT CIS
IHC. EGO SUM. STABAT
AUTEM & IUDAS QUI TRA-
DEBAT EUM CUM IPSIS. UT
ERGO DIXIT CIS. EGO SUM.
ABIERUNT ITORSUM.
& ECCEIDERUNT IN TERRA.

Iterum q̄ eos interroga-
uit. Quon queritis.

ILLI AUTEM DIXERUNT.
IHM NAZARENUM. RE-
SPONDET IHC. DIXI VO-
BIS. QUIA EGO SUM. SI
q̄ ME QUERITIS. SINTE
HOS ABIRE. UT IMPLE-
RETUR SERMO QUE DIXIT.
QUIA QUOS DEDISTI MIHI.
NON PERDIDI EX CIS QUICQUAM.

SIMON q̄ PETRUS HABENS
GLADIUM. EDUXIT EUM.
& PERCESSIT PONTIFICIS SER-
UUM & ABSCIDIT AURI-
CULAM EUS DEXTRAM.
ERAT AUTEM NOMEN SER-
UI MALCHUS.

DIXIT q̄ IHC PETRO. MIT-
TE GLADIUM IN VAGINAM.
CALICEM QUEM DEDIT
MIHI PATER. NON BIBAM
ILLUM.

COHORS q̄ & TRIBUNUS
& MINISTRI IUDeorum
COMPREHENDERUNT
IHM & LIGAUERUNT EUM.

ET ADDUXERUNT EUM
AD ANNIAN PRIMUM.

Erat autem socer cai-
phas. qui erat ponti-
fex anni illius. Erat
autem caiphas. qui esi-
lium dederat iudeis.
Quia expedit unum
hominem mori, pro populo.

*Evangelium
Matthei
capitulum xvi.*
Sequitur autem ihu-
simon petrus. & alii
discipuli.

*Evangelium
Matthei
capitulum xvi.*
Discipulus autem ille erat
notus pontifici. & in-
troiit cum ihu in atri-
um pontificis.

*Evangelium
Matthei
capitulum xvi.*
Petrus autem.
stabat ad ostium
foris.

*Evangelium
Matthei
capitulum xvi.*
Exiit ergo discipulus a-
lius qui erat notus pon-
tifici. & dixit ostiari.
& introduxit petrum.

*Evangelium
Matthei
capitulum xvi.*
Dixit ergo petro ancilla os-
taria. Numquid & tu
ex discipulis es homi-
nis istius? Dicit ille.
Non sum.

*Evangelium
Matthei
capitulum xvi.*
STABANT autem servi &
ministri ad prunas.
quia frigus erat. & ea-

*Evangelium
Matthei
capitulum xvi.*
fiebant. Erat autem
cum eis & petrus stans.
& calefaciens se. Pon-
tifeus ergo interrogavit
ihum de discipulis suis.
& de doctrina eius.

*Evangelium
Matthei
capitulum xvi.*
Respondit ei ihu. Ego
palam locutus sum
mundo. Ego semper do-
cui in synagoga & in
templo. quo omnes
iudei conveniunt. &
in occulto locutus
sum nihil.

*Evangelium
Matthei
capitulum xvi.*
Quid me interrogas?
Interroga eos qui au-
dierunt. quid locutus
sum ipsis. Fecit hi se-
cunt. que dixerim ego.

*Evangelium
Matthei
capitulum xvi.*
Hec autem cum dixis-
set. unus assistens mi-
nistorum. dedit ala-
pam ihu dicens. Sic re-
spondes pontifici?

*Evangelium
Matthei
capitulum xvi.*
Respondit ei ihu. Si
male locutus sum. tes-
timonium perhibe de
malo. Si autem bene.
Quid me cecidis?

i. clxx.
Matthei
capitulum xvi.

i. clxx.
Matthei
capitulum xvi.

i. clxx.
Matthei
capitulum xvi.

i. clxx.
Matthei
capitulum xvi.

1. el. xxviii
Mt. xxviii
Lc. xxiv

Et misit cum annas li-
tigan ad cauphan
pontificem.

1. el. xxviii
Mt. xxviii
Lc. xxiv

Erat autem symon pe-
trus stans & calcfa-
ciens se. Dixerunt q̄ ei.
Numquid & tu ex dis-
cipulis eius es? Negavit
ille & dixit. Non sū.
Dicit unus ex servis
pontificis cognatus
eius cuius absceidit pe-
trus auriculā. Nonne
ego te vidi in orto cū
illo? Iterum q̄ nega-
vit petrus & statim

gallus cantavit.

ADDUCUN

ergo iēm ad ca-
phan in pretorium;
erat autem mane.

1. el. xxviii
Sol. 5.

Et ipsi non introierunt
in pretorium ut non
contaminarentur: sed
manducarent pascha.
Exiit q̄ pilatus ad
eos foras & dixit.
Quam accusationem
affertis adversus homi-

nem hunc? Responde-
runt & dixerunt ei. Si
non esset hic malfac-
tor non tibi tradidis-
semus eum. Dicit q̄ eis
pilatus. Accipite eum
vos & secundum legē
vram iudicate eū. Dix-
erunt q̄ ei iudei. Nobis
non licet interficere
quemquā. Ut sermo
iē impleretur quem
dixit. Significans qua
esset morte morturus.

Intravit q̄ iterum in
pretorium pilatus &
vocavit iēm & dixit ei.
Tu es rex iudeorum? Et
respondit iē. Attinet
ipso hoc dicis. An ali-
tibi dixerunt de me?

1. el. xxviii
Mt. xxviii
Lc. xxiv

Respondit pilatus.
Numquid ego iudeus
sum? Gens tua & ponti-
fices tradiderunt te
mihi. Quid fecisti? Re-
spondit iē. Regnū
meum non ē de hoc
mundo; Si ex hoc mun-

1. el. xxviii
Sol. 5.

do esset regnum meum.
ministri mei utiq. de
certarent. ut nomina
deret iudeis. Nunc aut.
regnum meum non est
hinc.

Dicit itaq. ei pilatus.
Ergo rex es tu. Respon
dit ihs. Tu dicis. Quia
rex sum ego.

Ego in hoc natus sum. &
ad hoc ueni in mundum.
ut testimonium phi
licam ueritati. Omnis
qui e ex ueritate. audit
meam uocem. Dicit
ei pilatus. Quid e ue
ritas. Et cum hoc di
xisset. iterum exiit
ad iudeos. & dicit eis.

Ego nullam inuenio
in eo causam.

Est autem consuetudo
uobis. ut unum dimit
tam uobis in pascha.
Uultis ergo dimittam.
uobis regem iudeorum.

Clamauerunt rursus
omnes dicentes. Non

hunc. Sed barrabam.

Tunc ergo adprehendit
pilatus ihs. & flagella
uit. Et multi ex pleben
tis coronam de spinis
imposuerunt capiti ei.
& uelut purpurea cir
cumdederunt eum. &
uenerunt ad eum. &
dicebant. Aue. rex
iudeorum. Et dabant
ei alapas.

Exiit iterum pilatus
foras. & dicit eis. Ecce
adduco uobis eum foras.
ut cognoscatis. quia
in eo nullam causam
inuenio.

Exiit ergo ihs. portans
spinicam coronam. &
purpureum uestimen
tum. & dicit eis. Ec
ce homo.

Cum ergo uidissent
eum pontifices & mi
nistri. clamabant di
centes. Crucifige. Cru
cifige eum.

Mat. 27. 14

Dixit eis pilatus. Acci-
pite cum uos & cruci-
figite.

Luc. 23. 17

Ego enim non inuenio
meo causam.

Mat. 27. 19

Responderunt ei iudei.
Nos legem habemus.
& secundum legem
debet mori. quia filium
dei se fecit.

Luc. 23. 22

Cum ergo audisset pilatus
hunc sermonem. ma-
gis timuit. Et ingres-
sus est pretorium iterum.
& dicit ad ihm. Unde
istu? Ihesus autem respon-
sum non dedit ei.

Luc. 23. 23

Dicit ergo ei pilatus. Qui
hi non loqueris? Ne-
scis quia potestatem
habeo crucifigere te.
& potestatem habeo
dimittere te? Respon-
dit ihesus. Non haberes
potestatem aduersum
me ullam. nisi tibi da-
tum esset desuper. Prop-
terea qui tradidit me
tibi. manus peccatum

habet. Exinde quere-
bat pilatus dimittere
eum. Iudei autem clama-
bant dicentes. Si hunc
dimittis. non es amicus
cesaris. Omnis qui se
regem facit. contra-
ditur cesari. Pilatus ergo
audisset hos sermones.
Adduxit foras ihm. &
sedit. tribunali. in loco qui dicitur
in hebreos. hebraice
autem gabbatha. Erat
autem parasceue pas-
chae. hora quasi sexta.
& dicit iudeis. Ecce
rex uester.

Luc. 23. 24

Illi autem clamabant.
Tolle. tolle. crucifi-
ge eum.

Mat. 27. 25

Dixit eis pilatus. Re-
gem uestrum crucifigam.
Responderunt ponti-
fices. Non habemus re-
gem. nisi cesarem.

Luc. 23. 26

Tunc ergo tradidit eis il-
lum. ut crucifigatur.

Luc. 23. 27

Susciperunt autem ihm
& eduxerunt. & baio

lans sibi crucem. exiit
mecum qui dicitur cal
uarie locum. hebraice
autem golgotha. ubi crucifi
xerunt eum.

ET cum eo alios duos.
hinc. & hinc. medium
autem ih̄m.

SCRIPSIT autem & titulu
pilatus. & posuit sup
crucem. Erat autem
scriptum. ih̄c nazare
nus rex iudeorum.

HINC igitur titulum multi
legerunt iudeorum. quia
propter civitatem erat lo
cus. ubi crucifixus ē
ih̄c. & erat scriptum
hebraice. grece. & la
tine. Dicebant igitur pi
lato pontifices iudeorum.
Noli scribere. rex iu
deorum. Sed quia ip
se dixit. rex sum iude
orum. Respondit pi
latus. Quod scripsi.
scripsi.

MILITES igitur cum crucifixi
essent eum. acceperunt

vestimenta eius. & fecerunt
quattuor partes.
unicuique. militi parte.
& tunicam. Erat autem
tunica inconsutilis. de
super contexta per totum.
Dixerunt igitur adiunice.
Non scindamus eam. sed
sortiamur de illa. cuius
sit. Ut scriptura imple
retur dicens. Partem
vestimenta mea sibi.
& in vestem meam mise
runt sortem. Et mi
lites quidem hæc fe
cerunt.

STABANT autem iuxta
crucem ih̄c mater eius.
& soror matris eius.
maria cleophae. & ma
ria magdalena. Cū
vidisset igitur ih̄c matrem.
& discipulum stantem quem
diligebat. dicit ma
tri sue. Mulier. ecce
filius tuus. Deinde di
xit discipulo. Ecce
mater tua. Et ex illa
hora. accepit eam disci

legem
solis

pulus in sua.

POSTEA sciens in e quia
iam omnia consuma
ta sunt. ut consuma
retur. scriptura. dicit.
Sicio. Vias q̄ positum
erat aceto plenū. Illi
autem spongiā plenā
aceto hyssopo circum
ponentes. obtulerunt
ori eius.

CUM q̄ accepisset in e ac
tum. dixit. CONSV
MATUM EST. Et incli
nato capite. tradidit
SPM.

IDEM q̄ quo parasceue
erat. ut non remane
rent in cruce corpora.
sabbato. Erat enim
magnus dies ille sab
bati. rogauerunt pi
latum ut frangeren
tur eorum cruce &
tollerentur. Veneru
nt q̄ milites. & primi
quidem frangerunt cru
cem. & alterius qui cruci
fixus ē cum eo. Ad iūm

176
autem cum uenissent.
ut uiderunt cum iā
mortuum. non frige
runt eum. Sed
unus militum lancea
latus eius aperuit. &
continuo exiit san
guis & aqua. Et qui
uidit. testimonium
prebuit. & uerum ē
testimonium eius. &
ille scit quia uera di
cit. ut & uos credatis.
Facta sunt enim hæc.
ut scriptura imple
tur. Os non comminu
etis eum. Et iterum
alia scriptura dicit.
Uidebunt in quem
transfixerunt.

POST hæc autem roga
uit pilatum ioseph
ab arimathia. cui quid
esset discipulus ih̄u.
Oculus autem. ppter
metum iudeorum. ut
tolleret corpus ih̄u.
Et permisit pilatus. Ve
nit q̄. & tulit corpus
ih̄u.

*I. ge. vii.
8416*

UENIT AUTEM & MEHODE-
MUS qui uenerat ad
IHM nocte primum.
ferens mixturā myrrē
& aloē quasi libras
centum.

*I. ge. vii.
8417
M. p. 1. c. 1. 1. 1.*

ACCEPERUNT ḡ corpus
IHŪ & ligauerunt eū
lintis cum aromatis.
sicut mos iudeis ē sepe-
lire. Erat autē in loco
ubi crucifixus ē hors.
& in horto monimen-
tum nouum. In quo
nondum quisquam
positus erat. Ibi ergo
ppter parasceuen iude-
orum. quia iuxta erat
monumentum. posue-
runt eum.

*I. ge. vii.
8418
M. p. 1. c. 1. 1. 1.*

UNA AUTEM sabbati ma-
ria magdalena uenit
mane cum adhuc te-
nebrae essent ad monu-
mentum. & uidit lapi-
dem sublatū a monu-
mento.

*I. ge. vii.
8419*

CUCURRIT ḡ & uenit ad
symonem petrum. &
ad aliū discipulū quē

amabat ihc. & dicit ei.
Tulerunt dñm de mo-
numento. & nescimus
ubi posuerunt eum.
Exiit ḡ petrus & ille
alius discipulus. & ue-
nerunt ad monimen-
tum. Currebant autē
duo simul. & ille alius
discipulus p̄trecur-
rit citius petro. & uenit
prim⁹ ad monumentū.
Et cum se inclinasset.
uidit posita linteami-
na. non tamen introi-
uit. Uenit ḡ symon
petrus sequens eum. &
introiit in monimen-
tum. & uidit lintea-
mina posita. & suda-
rium quod fuerat sup
caput eius. Non cum
lintaminibus positū.
sed separatim in uolu-
tum in unum locum.
Tunc ḡ introiit & il-
le discipulus qui uene-
rat prim⁹ ad monu-
mentum. & uidit. &

credidit. Nondum enim
sciebant scripturam quia
oportere cum amor-
tuis resurgere. Abieru-
nt ergo iterum ad sanctip-
sos discipuli.

*cap. xxi.
c. cclii.
c. ccc. xxi.*
MARIA autem stabat ad
monumentum foris
plorans. Dum ergo fleret
inclinauit se & perspe-
xit in monumentum.
& vidit duos ange-
los in albis sedentes:
unum ad caput &
unum ad pedes: ubi
positum fuerat cor-
pus ihu.

*cap. xxi.
c. cclii.*
DICUNT ei illi. Mulier:
quid ploras? Dicit
eis. Quia tulerunt
dominum meum & nescio
ubi posuerunt eum.
Haec cum dixisset
conuersa est retrorsum.
& uidit ihm stantem.
& non sciebat quia ihc
est. Dicit ei ihc. Mu-
lier quid ploras? Que
queris? Illa existimas

quia hortulanus es?
dicit ei. Domine. si tu sus-
tulisti eum. dicito mi-
hi ubi posuisti eum. &
ego eum tollam. Dicit
ei ihc. Maria. Con-
uersa illa. dicit ei.
Rabboni. Quod dicit
magister. Dicit ei ihc.
Noli me tangere. Non
dum enim ascendi ad
patrem meum. Vade
autem ad fratres meos &
dic eis. Ascendo ad pa-
trem meum & patrem
vrum. dominum meum & domi-
num vrum. Venit maria
magdalene ad nun-
tians discipulis. quia
vidi dominum. & haec di-
xit mihi.

CUM ESSET ergo sero die
illa una sabbatorum.
& fores essent clausae
ubi erant discipuli con-
gregati propter metum
iudeorum. Venit ihc &
stetit in medio. & dicit
eis. Pax vobis. Et cum

*i. c. c. xxi.
l. c. c. xl.*

hoc dixisset. ostendit
eis manus & latus.

I. c. xxi.
5815.

Galysi sunt q̄ discipuli.
viso dñō. Dixit ergo
eis iterum. Pax uobis.
Sicut misit me pater.
& ego mitto uos. Hoc
cum dixisset. Insuffla
uit. & dicit eis.

I. c. xxv.
5815.

Accipite Sp̄m sc̄m. Quo
rum remisistis pecca
ta remittuntur eis. &
quorum retinueritis.
retenta sunt.

I. c. xxvi.
5816.

THOMAS autem unus
ex duodecim qui dicit̃
didimus. non erat cū
eis. quando uenit ih̄c.
Dixerunt q̄ a. Alii dis
cipuli. Uidimus dñm.
Ille autem dixit eis.
Nisi uidero in manib;
eius figuram clauorū.
& mittam digiti meū
in locum clauorum.
& mittā manum meā
in latus eius non credā.

I. c. xxvii.
5817.

ET post dies octid. Ier̄v
erant discipuli eius

unus. & thomas cū eis.

Uenit ih̄c ianuis clau
sis. & stetit in medio.
& dixit. Pax uobis.
Tunc dicit thom̄.
Infer digitum tuum
huc. & uide manus
meas. & affer manū
tuam. & mitte in lat̄s
meum. & noli ēē in
credulus. sed fidelis.

I. c. xxviii.
5818.

RESPONDIT thom̄.
& dixit ei. Dñs n̄r.
& d̄s meus. Dicit ei
ih̄c. Quia uidisti me
credidisti. Beati qui
non uiderunt & cre
diderunt. Multa
quidem & alia signa
fecit ih̄c in conspectu
discipulorum suorū.
quę non sunt scripta
in libro hoc. Hęc
autem scripta sunt
ut credatis. Quia ih̄c
est x̄s filius d̄i. Et
ut credentes uitam
habeatis in nomine eius.

POSTEA manifesta

I. c. xxix.
5819.

uit se iterum ihe ad
mare tyberiadis. Ma
nifestavit autem sic.
Erant autem simul
symon petrus. & tho
mas qui dicitur didi
mus. & nathanahel
qui erat achana gali
lee. & filii zebedee. &
Alii ex discipulis eius
duo. Dicit eis symon
petrus. Vado piscari.
Dicunt ei. Venimus
& nos tecum. Et exie
runt & ascenderunt
naum. & illa nocte
nihil prendiderunt.
Manc autem ia facto.
stetit ihe in litore.
Non tamen cognoue
runt discipuli. quia
ihe e. Dixit g eis ihe.
Pueri. numquid pul
mentarium habetis.
Responderunt ei.
Non. Dixit eis. Mit
te in dextra nauigi
rete. & inuenietis. Mi
serunt g. & iam non

ualcham illud trahere
a multitudine piscium.
Dicit g discipulus
ille quem diligebat
ihe. petro. Dns e. Sy
mon petrus cum audis
set quia dns e. tunica
succinxit se. Erat eni
nudus. & misit se in
mare. Alii autem dis
cipuli. nauigio uenie
runt. Non enim lon
ge erant a terra. sed
quasi cubitis ducentis.
trahentes rete pisciu.
Ut ergo descenderunt
in terram. viderunt
prunas positas. & pis
cem suppositum. &
panem. Dicit eis ihe.
Afferte de piscibus.
quos prendidistis
nunc.
Ascendit symon pe
trus. & traxit rete in
terram. plenum mag
nis piscibus. centum
quinquaginta tribus.
Et cum tanti essent.

I. cc. xx.
L. xli.

I. cc. xx.
L. xli.

I. cc. xxii.
L. xxv.

non ē scissum rē.
Dicit ei iūc. Venite
prandete.

Et nemo audebat discū
buntum interrogare
eum. Tu quis es? Scien
tes quia dñs est.

Et venit iūc. & accepit
panem. & dat eis. & pis
cem similiter.

Hoc iam tertio manifes
tatus ē iūc discipulis
suis. cum resurrexisset
a mortuis. Cum ergo
prandissent.

Dicit symon petro iūc.
Symon iohannis dili
gis me plus his? Dicit
ei. Etiam dñc. tu scis
quia amo te.

Dicit ei. Pasce agnos
meos.

Dicit ei iterum. Symon
iohannis diligis me?
Art ille. Etiam dñc.
tu scis quia amo te.
Dicit ei. Pasce agnos
meos.

Dicit ei tertio. Symon

iohannis amas me?

Contristatus ē petrus.
quia dixit ei tertio
amas me. & dicit ei.
Dñc. tu omnia scis.
Tu scis quia amo te.

Dicit ei. Pasce oues
meas.

Amen amen dico ti
bi. cum esses iunior
cingebas te &ambu
labas ubi uolebas. cū
autem senueris. exten
des manus tuas & alius
te cingat. & ducet quo
non uis. Hoc autem di
xit. Significans qua
morte clarificaturus
esset dñm. Et hoc cū
dixisset. dicit ei. Se
quer me. Conuersus
petrus. uidit illum
discipulum quem dili
gebat iūc sequentem.
Qui & reuertit me
na suppectus eius &
dixit. Dñc. qui est
qui tradet te. Hunc
ē cum uidisset petrus.

179
dicit ih̄y. Dñe. hic au-
tem quid. Dicit ei ihe.
Si cum uolo manere
donec ueniā. Quid ad-
te. Tu me sequere.
Exiit g̃ sermo iste
inter fratres. Quia dis-
cipulus ille non mo-
ritur. Et non dixit
ei ihe quia non morit^a.
Sed si cum uolo mane-
re donec ueniā. quid
ad te. Hic ē discipulus
qui testimonium phi-
bet de his. & scripsit
hæc. Et scimus quia
uerum ē. testimoniū
eius. Sunt autem &
alia multa quæ fecit
ihe. Quæ si scribant^a
p̄ singula. nec ipsum
arbitror mundum
capere posse eos qui
scribendi sunt libros.

THE UNIVERSITY
OF CHICAGO
LIBRARY

Ergründet mit 179 folz

Feb. 1. 15. do. Calcutta
Feb. 1. 15. do. Calcutta
Feb. 1. 15. do. Calcutta

7 Gemälde f. 11. 12. 13. 14. 16. 17. 18
66. 99.

24-56

13

No. 8766 Ausgang: 100 000

I. Station:

II. Bezeichnung: *Station des Bundes*
der Bundes

III. Unterschriften:

